

קובץ גליונות לפרשת השבוע

פרשת אמור תשפ"ה

הדלקת הנרות	מוצאי שבת	מוצש"ק 50 דק'	מוצש"ק 72 דק'	
6:54	8:11	8:26	8:48	ירושלים
7:10	8:14	8:23	8:45	בני ברק
7:02	8:15	8:27	8:49	חיפה
7:10	8:14	8:23	8:45	אשדוד
6:53	8:12	8:25	8:47	בית שמש
7:05	8:13	8:27	8:49	נוף הגליל
7:11	8:13	8:24	8:46	קרית גת

פניני קודש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אידיש

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות"
שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

בס"ד, שנה ד', גליון קצ
פרשת אמור, תשפ"ה לפ"ק

א ווארט אויף די פרשה

א קרבן אין בית המקדש מיט א צובראכן הארץ, האט דאס דאך א געוואלדיגע כח צו 'מעלה' זיין אסאך אידישע 'תשובות' און 'תפילות', ממילא וואלט מען אפשר געקענט מיינען אז מען זאל אננעמען זיין קרבן אפילו אויב עס האט א מום, דערפאר זאגט די תורה אז אויך ער מעג נישט ברענגען קיין בעל-מום: "לא ירצו לכם - **לכפר עליכם**", אויב זיין קרבן איז נישט בשלימות, וועט נישט העלפן זיין צובראכן הארץ צו 'מעלה' זיין די תשובה פון אנדערע אידן.

(סעודה ב' תשלט)

❧

דורך שחט'ן די תאוות ווערט מען אויסגעהיילט פון די יסורים

וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבֶחַ תּוֹדָה לַה' לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְבְּחוּ (כב, כט).

חז"ל (ברכות ה, ב) זאגן, אז ווען א מענטש האט יסורים ח"ו, זאל ער מפשפש זיין אין זיינע מעשים.

מען קען ערקלערן דער ענין צו פארבעסערן די מעשים ווען עס קומען יסורים, ווייל ווען דער אייבישטער האט באשאפן דער מענטש, האט ער אריין געלייגט א הייליגע נשמה אין א גשמיות'דיגע גוף, און ווען דער מענטש געבט זיך נאך זיינע תאוות פון דער גוף, ווערט זייער שלעכט פאר די נשמה און זי וויל ארויס לויפן פון דער גוף, און דאס איז גורם אז דער גוף זאל קראנק ווערן און ליידן יסורים.

אבער ווען א מענטש איז מפשפש אין זיינע מעשים און ער פארבעסערט זיי, און ער געבט נישט נאך די תאוות פון דער גוף; און צוזאמען מיט דעם נעמט ער אויך שארפע מעדיצינען וואס דער גוף האט נישט הנאה דערפון, וואס מיט דעם ווייזט ער אויך אז ער איז גרייט צו צוברעכן אביסל זיין גוף, איז ער גורם מיט דעם אז זיין נשמה זאל שוין נישט וועלן ארויסגיין פון דער גוף, און ממילא ווערט ער פטור פון זיינע יסורים און קרענק.

דאס איז מרומז דא אין פסוק: **"וכי תזבחו זבח תודה לה'"** - אויב דו ביזט קראנק ח"ו און דו ווילסט ווערן געזונט און ברענגען א קרבן 'תודה' [וואס דאס ברענגט איינער וואס איז געווען קראנק און איז געווארן אויסגעהיילט (ברכות נד, ב)], **"לרצונכם תזבחו"** - דארפסטו ערשט שחט'ן דיינע רצונות און תאוות, און אביסל צוברעכן דער גוף, און דורך דעם וועט די נשמה נישט וועלן ארויס לויפן פון דער גוף און דו וועסט געזונט ווערן.

(סעודה ב' תשמו)

❧

לערנען תורה מיט אנדערע

עַד מִמִּחְרַת הַשָּׁבֹת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה', מִמּוֹשְׁבֵיכֶם תִּבְאִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו'. וְקִרְאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ וְגו'. וּבְקִצְרְכֶם אֶת קִצְרֵי אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פָּאֵת שְׂדֶךְ בְּקִצְרוֹ וְלֹקֵט קִצְיָרוֹ לֹא תִלְקֹט לְעֵנִי וְלֹא תַעֲזֹב אֹתָם (כג, טו-כב).

מען דארף פארשטיין, וואס איז דער שייכות צווישן דער יום-טוב פון שבועות און די מצוה פון לקט שכחה און פאה?

עס קען זיין אז דער פסוק איז א רמז אויף דאס וואס די **משנה** זאגט אין אבות (פ"ב מ"ט): **"אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך"**. פונקט אזויווי ביי די תבואה זעהן מיר אז ווען א מענטש האט א פעלד מעג ער נישט נעמען אלעס פאר זיך, נאר ער דארף אויך איבערלאזן פאר אנדערע, לקט שכחה און פאה; אזוי איז אויך ביי תורה, מען דארף נישט נעמען אלעס פאר זיך, נאר מען דארף אויך לערנען מיט אנדערע. און דאס מיינט די משנה: **"אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך"** - האלט נישט אלעס פאר דיר, נאר לערן אויך תורה מיט אנדערע.

און דאס איז אויך דער שייכות צווישן דער יום-טוב שבועות, "זמן מתן תורתנו", און די מצוה פון לקט שכחה און פאה.

(סעודה ב' תשסו)

מקרב זיין די רשעים צו עבודת ה' מיט א ליבשאפט און דרכי שלום

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעִמּוֹ (א, א). אין פרשת בראשית שטייט (א, ה): **"ויקרא אלקים לאור יום, ולחושך קרא לילה"**. זאגט דער **מדרש** (בר"ר ב, ה; ג, ח): **"ויקרא אלקים לאור יום" - אלו מעשיהן של צדיקים, 'ולחושך קרא לילה' - אלו מעשיהן של רשעים"**. און דער מדרש פרעגט: "וועמענ'ס מעשים וויל דער אייבישטער?," און דער מדרש ענטפערט אז פון דאס וואס עס שטייט (שם, ד): **"וירא אלקים את האור כי טוב"** זעהט מען אז דער אייבישטער וויל בעסער די מעשים פון די צדיקים.

ערקלערט דער **'קדושת לוי'**, אז "מעשיהן של צדיקים" מיינט מען דער דרך פון די צדיקים וואס זענען מקרב מענטשן צו עבודת ה' דורך דעם וואס זיי ווייזן פאר די מענטשן ווי גוט און ווי שיין איז צו דינען דעם אייבערשטן; און "מעשיהן של רשעים" מיינט מען נישט די עבירות ח"ו, נאר מען מיינט דער דרך פון די צדיקים וואס צוברעכן די כח פון די רשעים און דערווייטערן זיי מיט כח.

און אויף דעם זאגט דער מדרש, אז דער אייבישטער האט מער ליב דער וועג פון די צדיקים וואס זענען מקרב די מענטשן צו עבודת ה' מיט א ליבשאפט און מיט 'דרכי שלום', מער פון דער וועג פון די צדיקים וואס דערווייטערן די רשעים און צוברעכן זיי.

דער וועג פון אהרן הכהן איז דאך געווען צו מקרב זיין מענטשן צום אייבערשטן מיט א ליבשאפט: "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" (אבות פ"א מ"ב). דערפאר זאגט דא די תורה: **"ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו"** - זאג פאר די כהנים, זיי זענען דאך 'בני אהרן', און ווער נאך אזויווי זיי דארפן גיין אין די וועגן פון אהרן הכהן, צו זיין "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". און ממילא: "לנפש לא יטמא בעמיו" - זיי זאלן נישט גיין אויף דער וועג פון שרייען און דערווייטערן די רשעים, זיך קריגן מיט זיי און זאגן אז זיי זענען 'טמא', נאר זיי זאלן גיין אויף דער וועג פון זייער זיידע: "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

(סעודה א' תשע)

❧

אויך א 'בעל תשובה' זאל נישט ברענגען א קרבן

וואס האט א 'מום', כאטש זיין תשובה האט א כח צו

'מעלה' זיין די תשובה פון אידישע קינדער

וַיִּמַּד בֶּן נֹכַח לֹא תִקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹקֵיכֶם... מוֹם בָּם לֹא יִרְצוּ לָכֶם (כב, כה). און רש"י זאגט: "לא ירצו לכם - **לכפר עליכם**" - דארף מען פארשטיין וואס איז דער פשט דערפון?

עס איז באקאנט די מעשה וואס דער **פריענדיגע רב זי"ע** האט דערציילט, אז אמאל איז דער **בעל שם הקדוש** זי"ע אריין געקומען זייער שפעט צו נעילה, און מוצאי יום כיפור האט ער דערציילט פאר די תלמידים, אז עס איז געווען א איד וואס האט נעבעך עובר געווען אויף אלע עבירות, און יעצט יום כיפור האט ער זיך דערמאנט פון זיין אידישקייט, און אזוי במשך דער גאנצע טאג איז ער מער און מער נתעורר געווארן, ביז עס איז געקומען 'נעילה' איז ער אריין געלאפן אין בית המדרש און תשובה געטוהן מיט א גרויסע געוויין, און דער בעל שם הקדוש האט מעיד געווען, אז מיט זיין תפילה האט ער 'מעלה געווען' זייער אסאך אידישע תפילות וואס האבן נישט געקענט ארויפגיין א גאנצע יאהר, ווייל עס איז געווארן א גרויסע עת רצון; און דער בעל שם טוב האט אויך געוואלט דאווענען צוזאמען מיט איהם, דערפאר איז ער אריין שפעט צו 'נעילה'.

'בן נכר' האט צוויי טייטשן: פשוט פשט מיינט דאס א גוי, אבער עס קען אויך מיינען א איד וואס פירט זיך נעבעך אויף אזויווי א גוי (רש"י שמות יב, מג). דער פסוק וויל אונז דא לערנען, אז ווען א 'בן נכר' - א איד וואס האט נעבעך אסאך געזינדיגט - טוהט תשובה און ער ברענגט

דער אייבישטער געבט שער אויף די גוטע כוונה

די גמרא דערציילט (שבת לג, ב) אז אמאל זענען די הייליגע תנאים געווען און גערעדט איבער די 'רומאים'. רבי יהודה האט געזאגט: "אזעלכע שיינע זאכן האבן זיי געמאכט; געסער, בריקן און בעדער". רבי יוסי האט געשוויגן. און רבי שמעון בן יוחאי האט געזאגט: "אלעס וואס זיי האבן געטוהן, האבן זיי נאר געטוהן פאר זיך, און אז זיי זאלן קענען מיט דעם שלעכטס טוהן פאר די אידן, זיי מאכן זינדיגן, נעמען שטייערן, און אזוי ווייטער". און צוליב די ווערטער האט רבי שמעון בן יוחאי זיך געדארפט באהאלטן.

דאס וואס רבי יהודה האט זיי געלויבט, קען מען ערקלערן בפשטות, אז אוודאי האבן די 'רומאים' חרוב געמאכט דער בית המקדש און פארגאסן אסאך אידיש בלוט, אבער פונדעסטוועגן איז אויך ארויס געקומען פון זיי עפעס גוטס, זיי האבן געמאכט שיינע געסער, בריקן און בעדער, און די אידן האבן אויך הנאה פון די אלע זאכן.

אבער דער מהרש"א פרעגט א מורא'דיגע קושיא: די גמרא (עבודה זרה ב, ב) דערציילט, אז לעתיד לבוא וועט דער אייבישטער זאגן: "ווער עס האט געטוהן א מצוה זאל קומען און ער וועט באקומען שער". און די גוים וועלן קומען צו לויפן, און די רומאים וועלן דערציילן אז זיי האבן געמאכט אסאך שיינע געסער און בעדער, און אלעס האבן זיי געטוהן נאר פאר די אידן אז זיי זאלן קענען זיצן און לערנען, און ממילא קומט זיי שער. און דער אייבישטער וועט זיי ענטפערן: "שוטים! איר האט אלעס געטוהן נאר פאר אייערע אייגענע אינטערעסן!".

פרעגט דער מהרש"א, רבי שמעון בן יוחאי זאגט דאך דא קלאר אז זיי האבן אלעס געטוהן פאר זיך; אויב אזוי וויאזוי קענען זיי בכלל קומען און טענה'ן אזאן גראבע שער אז זיי האבן אלעס געטוהן פאר די אידן?

דער תירוץ קען זיין, אז זיי גיין זיכער נישט קומען זאגן שער פאר דער אייבישטער. נאר זיי גיין טענה'ן - אזוי רבי יהודה האט געזאגט - אז פון די אלע זאכן וואס זיי האבן געמאכט איז אויך ארויס געקומען א טובה פאר די אידן, און כאטש זיי האבן דאס געמאכט נאר פאר זיך, אבער צום סוף האבן די אידן אויך הנאה געהאט דערפון. אזוי ווי דער רמב"ם שרייבט (הקדמה לפירוש המשניות) אז אמאל קען זיין אז א מלך זאל בויען א גרויסע פאלאץ במשך אסאך יאר נאר ווייל אן ערליכע איד זאל דארטן אריבערגיין און זיך קענען באשיצן פון די רעגן. ממילא ווען די רמאים וועלן זעהן לעתיד לבוא אז די אידן האבן אויך הנאה געהאט פון זייערע זאכן, וועלן זיי קומען בעהטן שער דערויף.

וועט זיי דער אייבישטער ענטפערן: "שוטים! איך געב דען שער פאר א מענטש אויף זאכן וואס ער האט געטוהן און עס איז 'ארויס געקומען' דערפון גוטס"? איך געב שער פאר ווער עס וויל טוהן גוטס! און אוודאי אויב עס קומט ארויס דערפון גוטס, איז נאך בעסער; אבער איינער וואס מיינט שלעכטס, און עס איז אויך ארויס געקומען דערפון א טובה פאר א איד, קומט איהם זיכער נישט קיין שער אויף דעם!".

(לג בעומר תשע)

געבן פאר יענעם אן איהם צו נאכקוקן

דער הייליגע רבי ר' זושא זי"ע, איידער ער איז באקאנט געווארן, איז געווען א 'מלמד' ביי א פשוט'ער בעל-הבית, און יענער האט איהם צוגעשטעלט אלע זיינע געברויכן מיט א ברייטע האנט. און זייט יענער האט אריין געברענגט דער רבי ר' זושא צו זיך אין שטוב, איז אריין געקומען א גרויסע ברכה און הצלחה אין זיינע געשעפטן, און ער איז געווארן א גרויסע עושר.

אמאל האט יענער דערציילט פאר דער רבי ר' זושא זי"ע, אז פון צייט צו צייט פארט ער צו דער הייליגע מגיד פון מעזריטש - דער רבי ר' בער זי"ע, און ער האט זיך געמאכט א 'חשבוני', אז אויב מיט'ן אויסהאלטן דער 'מלמד' וואס איז נאר א תלמיד פון דער מעזריטש'ער מגיד איז ער שוין געווארן אזא גרויסע עושר, אויב ער וועט אויך אויסהאלטן דער רבי, וועט ער אוודאי ווערן זייער רייך, און ממילא האט ער אויפגעהערט צו שטיצן דער רבי ר' זושא, און ער האט אנגעהויבן צו געבן גרויסע געלטער פאר דער רבי פון דער רבי ר' זושא, דער רבי ר' בער זי"ע.

אבער צו זיין גרויסע וואונדער, פון ווען ער האט אנגעהויבן צו אויסהאלטן דער רבי ר' בער, האט ער אנגעהויבן צו דערלייגן ביי זיינע געשעפטן, און ער איז געווארן אן ארימאן רח"ל. האט זיך דער איד געוואנדן צו זיין 'מלמד' און איהם געפרעגט: "אפשר קענסטו מיר ערקלערן וואס דא טוט זיך, פארוואס ווען איך האב דיר אויסגעהאלטן בין איך שטארק רייך געווארן, און ווען איך האב אנגעהויבן צו אויסהאלטן דיין רבי, האב איך געהאט גרויסע פארלוסטן?".

האט איהם דער רבי ר' זושא זי"ע געענטפערט: "די תשובה איז זייער פשוט. ווען דו האסט מיר אויסגעהאלטן, האסטו מיר נישט נאכגעקוקט מייער מדריגות, נאר דו האסט מיר געשטיצט אן קיין חשבון, דערפאר האט זיך דער אייבישטער געפירט מיט דיר 'מדה כנגד מדה' - און ער האט דיר געגעבן עשירות אן קיין חשבון. אבער ווען דו האסט אויפגעהערט מיר צו שטיצן, און דו האסט אנגעהויבן צו געבן געלט נאר פאר מיין רבי, האסטו דאך געמאכט א חשבון אז עס לוינט זיך דיר מער צו שטיצן א רבי וואס איז גרעסער פון מיר, און וויבאלד דו האסט געמאכט חשבונות מיט דיין צדקה-געלט, האט דער אייבישטער אויך אנגעהויבן צו מאכן א חשבון צו דו ביזט טאקע ראוי צו די עשירות אדער נישט, און ווען מען האט געזען אז דו ביזט נישט ווערד דערצו, האסטו אנגעהויבן צו דערלייגן דיין געלט...".

*

ליב האבן יעדע איד און איהם מקרב זיין וויאזוי ער איז

דער הייליגע סטרעליסקער זי"ע איז געווען א תלמיד פון הרה"ק ר' שלמה פון קארלין זי"ע. בשעת די פטירה פון זיין רבי איז דער סטרעליסקער זי"ע נישט געווען אין קארלין, און נאר נאכדעם איז ער אנגעקומען קיין קארלין, און מען האט איהם דערציילט אז פאר זיין פטירה האט דער רבי געהייסן אז ער זאל פארן צו הרה"ק ר' מרדכי פון נעשכי זי"ע.

ווען ער איז אנגעקומען קיין נעשכי, האט ער געזען ווי דער צדיק פון נעשכי איז שטארק מקרב א איד וואס איז נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין, און עס איז איהם געווען זייער א גרויסע וואונדער. רבי מרדכי נעשכי'ער האט מרגיש געווען די מחשבה, און ער האט זיך אנגערופן צו איהם אויפ'ן קול: "ווער פארדרייט א קאפ מיט זיינע מחשבות?! נעמט איהם ארויס און פירט איהם אריין אין קעמער'ל [א סארט תפיסה] ארעסטירן...".

נאך א שטיק צייט האט ער געהייסן אז מען זאל איהם ארויס נעמען פון דארטן, און ער האט איהם געזאגט: "פארוואס האט דיר דיין רבי געשיקט צו מיר? אז דו זאלסט זיך אויסלערנען צו ליב האבן און מקרב זיין יעדע איד, אפילו אויב ער פירט זיך נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין. דאס איז די 'נקודה', און יעצט קענסטו שוין גיין...".

*

די 'מעלה' פון א מענטש - אז ער קען טוהן גוט'ס פאר אנדערע

הרה"ק ר' שמואל פון קאמינקא זי"ע איז אמאל געווען ביי זיין רבי, הרה"ק רבי משה דער מגיד פון טשידנוב זי"ע [א תלמיד פון דער "תולדות יעקב יוסף" זי"ע]. איין טאג, ווען ער האט זיך געגרייט צו גיין דאווענען שחרית, און ער איז שוין געשטאנען מיט'ן טלית אויפ'ן פלייצ, איז צוגעקומען צו איהם א איד און איהם געבעטן עפעס א טובה. אזוי ווי דער קאמינקער רב זי"ע איז שוין געווען גרייט צום דאווענען, האט ער איהם געוויזן מיט'ן פינגער, אז ער זאל קומען נאכן דאווענען.

זיין רבי, דער טשידנוב'ער מגיד זי"ע האט דאס באמערקט, האט ער איהם צוגערופן און געפרעגט וואס איז דא געווען, האט ער דערציילט אז דער איד האט איהם געבעטן א טובה, און ער האט איהם געזאגט אז ער זאל צוקומען צו איהם נאכן דאווענען.

האט איהם זיין רבי געזאגט: "אין מדרש שטייט (עי' ראשית חכמה שער האהבה פרק י'), אז דער אייבישטער האט אין הימל מלאכים וואס האבן אסאך 'קעפ', און יעדע קאפ האט טויזנט 'מיינער', און יעדע מויל האט טויזנט 'צינגער', און מיט יעדע צינג זאגן זיי געוואלדיגע שירות ותשבחות פאר'ן אייבערשטן. אויב אזוי, דארף מען פארשטיין, פארוואס דארף נאך דער באשעפער אז מיר פשוט'ע מענטשן זאלן דאווענען פאר איהם?! וואס זענען אונזערע תפילות ווערד קעגן די 'שירה' פון די מלאכים?! נאר דער תירוץ איז, אז דער מענטש האט א 'מעלה' וואס די מלאכים האבן נישט - אז זיי קענען טוהן חסד איינער פארן צווייטן, און העלפן איינער דעם אנדערן, און ממילא האבן זיינע תפילות א ספעציעלע חשיבות.

אויב אזוי, ווען איינער קומט און בעהט דיר א טובה און מען העלפט איהם נישט, וואס איז ווערד די גאנצע דאווענען? זיכער דארף מען אלעס אפלאזן און גלייך גיין ארויסהעלפן דער איד!".

(קידושא רבה פרשת אחרי-קדושים תשפא)

תורתנו והוקרתנו נתונה לידידנו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גליון זה

הרה"ח ר' אברהם שלמה שטארק שליט"א
מאנצ'סטר
לרגל שמחת אירוסין בנו החתן כמר שמעון הי"ו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' גדליה רובינפלד שליט"א
אנטווערפן
לרגל שמחת הולדת בנו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' יודל ברגר שליט"א
אנטווערפן
לרגל שמחת אירוסין בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' ישראל צבי רוזנברג שליט"א
ליעקוואד
לרגל שמחת הולדת בנו
במז"ט ובשעט"מ

אמרי קודש

גיליון מס' 275 פר' אמור תשפ"ה

מכ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א

שבת שלום
ומבורך

מערכת
אמרי קודש

לעילוי נשמת מוהר"ר מנחם שמואל חיים בהרה"ח אפרים ז"ל וזוג' מרת יוטל בהרה"ח משה יוסף ע"ה פריעדמאן

על הפרשה

שתי מערכות שש המערכת על השלחן הטהר

זידיטשוב, שאל הסטרעליסק'ע חסיד את הזידיטשוב'ע "איזה כוונות הנך מכוון בעריכת הי"ב חלות בשבת?" - כי חסידי זידיטשוב בכללם היו נוהגים לערוך להם י"ב חלות בשבת.

פתח הזידיטשוב'ע חסיד וביאר בארוכה שהי"ב חלות' הינם כשני ווי"ן, כענין שאומרים בזמירות שב"ק "בוין תתקטר" והפליג בביאורן של הדברים, ככלותו לדבר נענה הסטרעליסק'ע חסיד אליו ואמר "פאר וואס זאל איך דאס טוהן, אז מען מיינט דאך דאס בילקע און נישט די כוונות...?" (לאר"ב ל"ג בעומר מירון תשכ"ט. חלקו הובא ב'אור הצפון' אייר תשפ"ד)

פעם נפגשו הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זי"ע והרה"ק רצ"ה מזידיטשוב זי"ע, והרה"ק מזידיטשוב מסר להרה"ק מסטרעליסק הכוונות שהוא מכוון בעת שהוא קורא קרי"ש, אח"כ ביקש הרה"ק מזידיטשוב מהרה"ק מסטרעליסק שיאמר לו הכוונות שהוא מכוון בקרי"ש, והשיבו הרה"ק מסטרעליסק "איך ווייט נישט מעהר, נאר איך היל מיך איין אין 'אין סוף' און איך שריי 'שמע ישראל'".

חסיד זידיטשוב היו עוסקים רבות בלימוד קבלה, ואילו חסידי סטרעליסק לא עסקו בקבלה כל כך. פעם נפגשו חסיד סטרעליסק וחסיד

ל"ג בעומר

מקורו טהור של יום ל"ג בעומר / טעמו ועניינו / סגולת היום וחשיבותו

ב. אמנם, עיקר הטעם לשמחה שעושים ביום זה הוא, כדאיתא בשו"ע (או"ח סי' תצג ס"ב) שבו ביום פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות.

ג. טעם נוסף איתא בספ"ק 'בני יששכר' (אייר מאמר ג אותיות א-ג), שימי הספירה נחלקו לשניים - ל"ב ימים וי"ז ימים, וסימנך: **ל"ב טו"ב**. ומל"ג בעומר ואילך מתחילים לרדת לעולם חסדים ורחמים, ואז מתחיל להתנוצץ אור קבלת התורה, ועל כן עושים שמחה בל"ג בעומר.

ישנם כמה טעמים לשמחה שעושים ביום ל"ג בעומר.

א. הטעם המקובל הוא, לפי שבו חל יומא דהילולא דרשב"י. וזה גם המקור שעושים שמחה ביארציט, אף על פי שלפי דברי השו"ע (יו"ד סי' תב ס"ב) צריכים להתענות ביארציט, אבל איתא בזוה"ק (אדרא זוטא רצו, ב) שהסתלקות רשב"י נקראת 'הילולא' - היינו חתונה, ולכן עושים בו שמחה. גם **הרבי ר' בער** זי"ע ציוה לבנו הרה"ק **רבי אברהם המלאך** זי"ע, שביומא דהילולא דיליה אל יתענה, אלא יערוך סעודה.

רצה לברר שהזוה"ק לא התחבר על ידי רשב"י. ועד ימות הרמב"ן לא ידעו כלל מספר הזוהר. אמנם אף שברמב"ן לא נזכר הזוה"ק אף פעם, רואים מספרו שלמד קבלה. עד שבא האר"י הק' ז"ל וקבע שספר הזוהר הוא מרשב"י.

• **כ"ק אא"ז ז"ל** (מרן מהר"ש זי"ע) אמר פעם, של"ג בעומר הוא אחד הימים היותר גדולים בשנה. ואמר לו כ"ק אא"ז ז"ל (מרן מהר"י זי"ע): "אם כן, רוצה אני שתברכני ביום זה".

• **היארציט** של רשב"י אינו נזכר בזוה"ק כלל, אלא מקובל הוא מפי האריז"ל שהילולא דרשב"י הוא בל"ג בעומר.

• אצל כל הצדיקים נחשב ל"ג בעומר ליום גדול ונשגב. גם בבעלזא החשיבו מאוד את היום הזה, ופעמיים בשנה היה המנהג להדליק את כל הנרות בביהמ"ד: ביום ל"ג בעומר וביום ז' אדר - הילולת משה רבינו ע"ה. • ספר הזוה"ק לא היה נגלה בתחילה, ואף היה אחד שהוציא ספר בו

יו"ד רבי מאטעל'ע טשערנובילער

מימי לא נהניתי מעולם הזה אפילו באצבע קטנה

ודחקות ובצמצום גדול. והיו אנשים באים לאביו כל הזמן ומספרים לו שבנו מתנהג ברחבות גדול, ולא היה מקבל מהם, והיו מבקשים ממנו לבוא לראות את זה במו עיניו, עד שפעם אחת בא והודיעו לו שבנו נוסע בקאטש (מרכבה)

הרה"ק ר' מאטעל'ע טשערנוביל'ע זי"ע [בהרה"ק ר' נחום מגיד בטשערנוביל; תק"ל - כ' אייר תקצ"ז] התנהג ברחבות עוד בחיי אביו, והיה בביתו כלי זהב וכלי זהב, בשונה מאביו הרה"ק ר' נחום שהתנהג בעוני

אצבעותיו לשמים ואמר מעולם לא נהייתי מעולם הזה אפילו באצבע קטנה, ולכאורה א"כ למה היה צריך לכל העשירות המופלגת הזאת אם לא נהנה ממנו, אלא על כרחינו רואים שיש גם בזה דרך בעבודת ה' (לאר"ב)

וסוסים יקרים, וענה אותם שאינו מאמין ואני צריך לראות זאת בעצמי, ואכן הלך אליו לראותו בעצמו וראה שהאמת איתם, ושאל לבנו מה זה ועל מה זה, ענהו ר' מרדכי מצינו בחז"ל שרבינו הק' לפני פטירתו הרים עשר

● ● ●

כל המעמיד בן תלמיד חכם

החסיד בא בחלום לבנו וסיפר לו על מצבו בעולם העליון, וששואלים לו על העניינים הנחשבים כאילו עבירה זו וזו, והוא חושש שלא יחמירו בו כאילו אכן עשה אותן העבירות בפועל, וכיון שזכה להניח בן ת"ח בעולם, נתנו לו הרשות לשאול אותו מה דעתו בזה.

ענהו בנו שיאמר שאין להחמיר בעניינים אלו כמו עבירות בפועל ממש, וראיה לכך, שהרי אמרו חז"ל **"כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה"** ולמרות כן אחר סיום סדר הקרבנות ופרק איזהו מקומן אומרים **"יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו"**, שנקריב הקרבנות בפועל ממש, ואלמלי היה נחשב ה'כאילו' של הקרבנות כמו שהקריבו בפועל ממש, מה מקום לתפלה זו, אע"כ שאף שעסקנו בתורת הקרבנות עדיין צריכים אנו לבנין ביהמ"ק בפועל ממש. וכמו כן בנוגע לכל ה'כאילו'ים, החסיד ענה תשובה זו בעולם העליון והיה לו תועלת מזה.

ואמר כ"ק דודי ז"ל שלאמתו של דבר הלוא הרה"ק ר' מרדכי בעצמו יכל לענות לו אותה תשובה כמו שענהו הבן, אלא שרצה להראות לו החשיבות של כל המניח בן תלמיד חכם בעולם הזה (מתוך ס"ג בהר כ אייר תשנ"ח)

כ"ק דודי ז"ל סיפר שחסיד אחד מבני העליה בא אל הרה"ק ר' מרדכי **מטשערנאביל** זי"ע והתאונן בפניו שערך לעצמו חשבון נפשו לקראת יום הפקודה, ואף שמצא בעצמו שהוא אכן מקיים כל מצוות העשין ונזהר מכל העבירות החמורות בפועל, מכל מקום הוא חושש מאוד מאותן העניינים שחז"ל אמרו עליהם שהם 'כאילו' עבר אדם על חטא פלוני ופלוני, כגון כל הכועס כאילו... וכל המתגאה... ומה יענה בעולם העליון כשיגיע זמנו לתת דין וחשבון כל מעשיו וארחותיו.

אמר לו ר' מרדכי 'הרי יש לך בן תלמיד חכם גדול, תבקש בעולם העליון שיתנו לך רשות לשאול את בןך מה דעתו בענין זה, והוא יגיד לך מה לענות בעולם העליון'.

החסיד האריך ימים, וכששבק חיים לכל חי, ונשמתו עלתה לעולם העליון, שאלוהו את השאלות ששואלים לאדם כשמכניסים אדם לדין, וענה על כולן, אך כאשר שאלוהו על העניינים שנחשבים 'כאילו' עבר עבירה זו ואחרת, לא היה בידו לענות. ומיד הוא נזכר בדברי רבו הרה"ק ר' מרדכי ואמר 'הלוא הנחתי בן תלמיד חכם בעולם, הניחו לי לירד לשאול דעתו בענין' וקיבל רשות על כך.

● ● ●

האי מאן דבעי למיהוי חסידא

הרחבת הדעת בגללם, ואינו יכול לצמצם עצמו ולרכז מוחו ומחשבותיו להתבונן בטעמי פנימיות המצוה, או אז בבודאי מוטל עליו החובה לקיים המצוה בפשטות כמו שהיא במעמד ומצב שהוא עומד בה כעת בבחי' **"בפיך"**, ועל ידי קיום המצוה בפשטות במעשה יגיע לו הרחבת הדעת לכוון כוונה הראויה במעשה המצוה בבחי' **"ובלבבך לעשותו"**. אד"ק

היום העולם שקוע בתאוות, יצר הרע של הדור הוא יצר הרע של תאוות וחומריות, כי האדם מורכב מן העליונים ומן התחתונים כדאייתא במדרש, ובגמרא (קידושין ל ב) אמרו **"בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין"**, והנה הנשמה - נשמה שנתת בי טהורה היא - חלק אלוך ממעל, ורצון השי"ת היה להשתתף עם הגוף ולהיות בעזרו, וכאשר חסר איזה דבר לגוף הרי הנשמה מרגישה בו גם כן, שכן הגוף הוא הכלי המחזיק את הנשמה ומקיימה, ונמצא שכאשר אדם משוע בתאוות וחומריות, וכשהוא עוסק בענייני גופו אין מחשבתו דבקה בהשי"ת, באותה שעה הריהו מושך עמו אף את הנשמה אל חומריות הגוף ועכירותה, והנשמה מאבדת אז את הקשר שלה עם העליונים, **"וואלטען זיך מענטשען זיך אביסעל אויסגעאידעלט, און זיך אויף געהויבען פונ'ם חומריות אין מיט געשלעפט דעם גוף צו דער נשמה, און נישט פארקערט, דער נשמה צום גוף, וואלט דער המון עם נישט געוועהן אזוי מגושם"** ולא היו עושים מעשים כבהמות ממש, שכן הכלל ישראל הריהו כחוליות השרשרת, **"אויב אינטען איז דא א קניפ דרייט זיך נישט דער קייט אויך אויבען נישט"** ודבר זה אינו רחוק מהשכל, כי אילו היו בני אדם מקיימים המצוות ביותר השגה והתרוממות הנפש, היה ההשפעה עוברת אף לאנשים אחרים, ולא היו מגושמים כל כך. (שיח"ק לראשי החבורות בארה"ק מוצשב"ק ורא תשמ"ב)

כהיום שנתפטרנו ב"ה מקליפה זו הנקרא 'השכלה' (היינט וויל מען גארנישט פארשטיין) מוטל עלינו להחזיר עטרה ליושנה, לחזק לימוד התורה וקיום המצוות בכוונת הלב ולהקדיש זמן למחשבה ועיון, והכל במטרה אחת להתקרב אל השי"ת. **"יונגער לייט דארפן צו וויסען אז דער עיקר איז הכנה"**, תפלה צריכה הכנה, יו"ט צריך הכנה, מקוה צריך הכנה, ואף נסיעה לרבי צריך הכנה, ולמרות שידוע בשם חסידים שמקוה אינה צריכה הכנה כלל, ואף טבילה שלא לשמה המקוה מטהרת, כמו שמבואר בהלכה שאף אדם המטהר עצמו בלי כוונה להיטהר מטומאתו נטהר, ואינני בא ח"ו להמעיט מעלת המקוה, שכבר העידה התורה לנו שמקוה מטהר את האדם מטומאתו וכמו שאמרנו ומה לנו גדול מזה, מכל מקום כוונתנו כאן על מקוה שאדם טובל כדי להתעלות על ידה בקדושה וטהרת הנפש, לא רק לטהר עצמו בבחי' **"סור מרע"**, אלא עוד להתקדש על ידה בבחי' **"ועשה טוב"**, אז וודאי ששונה אדם שנכנס לתוך המים שבמקוה ושפתיו מרחשן תפלה להשי"ת **"וטהר לבנו לעבדך באמת"**, וכל מחשבותיו אז רק מכוונים לכוונה אחת, להתעלות על ידה בקדושה נעלית יותר, וכשם שיש מ"ט שערי טומאה יש כנגדה מ"ט שערי קדושה, וכמה שאדם יוצא משער אחד של טומאה הריהו מתעלה במדרגה יותר נעלית בטהרה.

כך גם לא באתי לשלול כאן מי שעושה מצוה ואינו יכול לכוון כוונות הראויות, שיותר טוב ח"ו שלא יעשה המצוות, ח"ו הס מלהזכיר, כוונתנו כאן רק לעורר על כך שצריך אדם לעשות כל מה שביכולתו והשי"ת יגמור בעדו לטובה להשלים כל הכוונות. וכמו שאמר כ"ק אזז"ל עה"פ (דברים ל יא) **"כי המצוה הזאת לא נפלות היא ממך... כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו"**, שלפעמים יש לאדם דברים המציקים ומעיקים לו ואין לו

מזלא טבא וגדיא יאה

לחנתי היקר החשוב והנעלה

מוה"ר שמעון קליין שליט"א

ללידת הבן למז"ט

והברכה אחת היא למו"ח החסיד הנכבד מאוד נעלה

כמוה"ר מאיר אריה דמן שליט"א

ולמחונתי היקר הרה"ח הנכבד והנעלה

כמוה"ר יעקב שלום קליין שליט"א

שיזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט

מתוך רוב נחת והרחבת הדעת ויזכו הסבים לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם

המערכת

גליון קכ"ז (שנה ג')
פרשת אמור תשפ"ה

אוצר באר יעקב

שיעורי הגדול מוה"ר רבי יעקב גרינוואלד שליט"א
רב בית המדרש דחסידי בעלזא "זכרון רפאל" בני ברק וחבר הבר"צ דקהל מחזיקי הדת באר"י

בענין 'אחד המקיף ואחד הניקף' והמסתעף

דין המקיף עצמו ✦ ספק האמרי משה במוכרח להקיף אם צריך לגלח ע"י גוי ✦ ראייה מזה שמותר להקיף מצורע ✦ דחיית הלאו של המקיף בשביל עשה של הניקף ✦ ראייה שכשאין איסור על הניקף אין איסור על המקיף ✦ דעת הבית חלוי שאם הוא עצמו אינו יכול לקיים שניהם דוחה הלאו ✦ דעת הרמב"ם שגם מלביש כלאים ומטמא כהן לוקה ✦ דין מלביש לעצמו כלאים ✦ חילוק ר"ש רוזובסקי בין מלביש למקיף ✦ מלביש את חבירו כלאים בצניעות

איתא

בגמרא (מכות כ:): 'תני תנא קמיה רב חסדא, אחד המקיף ואחד הניקף לוקה' (על איסור לא תקיפו פאת ראשכם, ויקרא יט, כז). והקשה לו רב חסדא, שהרי הניקף אינו עושה מעשה, ועל לאו שאין בו מעשה אין לוקין.

ומבואר שם בגמרא שלש דרכים בביאור

הברייתא. א. הברייתא נשנית בשיטת רבי יהודה הסובר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו. ב. רבא תירץ, שמדובר 'במקיף עצמו, ודברי הכל'. ג. רב אשי תירץ, שמדובר באופן שהניקף 'מסייע' למקיף, ודברי הכל.

דין המקיף עצמו

הריב"ן (ד"ה רבא) מבאר תירוצו של רבא

שמדובר במקיף את עצמו, שהחידוש בזה הוא שחייב שתי מלקיות, אחד משום מקיף ואחד משום ניקף.²

והנה, לכאורה אין הכרח שרב אשי חולק על הדין של רבא שמקיף עצמו חייב שתיים, ויתכן שמודה לדינו של רבא, אלא שהוא הוסיף עוד תירוץ על הברייתא, שאפשר

בו שלא יקיף ובין אם התרו בו שלא יהיה ניקף לוקה משום לא תקיפו. ויש לעיין בכוונתו. על כל פנים לכאורה אינו חולק על עצם הדין שאם התרו בו משום שניהם, חייב שתיים. אלא שחולק על פירוש כוונת הברייתא. וראה בקובץ הערות (ס"ח אות א) שרצה לתלות הדבר בשני פירושי הריב"ן (שם ד"ה דאמר) בענין איך לומדים מ'לא תקיפו' אחד הניקף ואחד המקיף. עיין שם.

לאחר לעבור על עבירה. וראה עוד מה שכתב בזה הטורי זהב (או"ח סי' שכח ס"ק א; יו"ד סי' קצח ס"ק כא), ומה שהשיג עליו הש"ך (נקודות הכסף, יו"ד שם). וראה עוד פרי מגדים (או"ח שם מש"ז ס"ק א) מה שכתב בדעת הט"א.

ב) אך הערוך לנו (שם) כתב, שדוחק לפרש כן את לשון הברייתא 'אחד המקיף ואחד הניקף לוקה' שהכוונה שלוקה שתיים. ולכן פירש כוונת הברייתא, שבין אם התרו

א) הריטב"א שם הביא להקשות מביצה (כב), שאמרו 'מסייע אין בו ממש'. עיין שם מה שכתב בזה. ובתוך דבריו מבואר לתרץ בשם הרמ"ה, שכאן בוודאי יש איסור גם על הניקף, שכן התורה אסרה 'אחד המקיף ואחד הניקף', אלא שהקשו שאין בו מעשה, ועל זה תירצו שמחמת שמסייע נחשב מעשה. מה שאין כן שם, שולל 'מסייע' אין שום איסור עליו כלל, וכל הנידון הוא לאסור אותו מצד שמסייע

פנינים

טעם ההיתר לאשת כהן מעוברת להיכנס לאהל המת

איברא, בביאור הגר"א (או"ח סי' תרה ד"ה ולוקחין) מבואר, שסובר שאף אם עובר ירך אמו, מכל מקום אינו נחשב כנקבה בשל כך, אלא אם העובר זכר דינו כזכר. שמבאר הגר"א את דברי הרמ"א שם, שפסק לגבי מנהג כפרות, שלמעוברת לוקחין שני תרגולים אולי תלד זכר, ומבאר הגר"א את הטעם שאין לוקחים שלושה תרגולים מחמת ספק - שזאת הולד נקבה, שכיון שעובר ירך אמו, אם כן נחשבים כגוף אחד, ולכן אם העובר נקבה אין צריך שני תרגולים, אבל אם העובר זכר צריך שני תרגולים, שלזכר צריך תרגול זכר, עכ"ל. היוצא לנו מדבריו, שסובר שאף שעובר ירך אמו, מכל מקום אם הוא זכר יש לו דיני זכר.

אמנם כאמור כל האחרונים הנ"ל נקטו בפשיטות, שאם עובר ירך אמו, דינו כנקבה אף אם הוא זכר. ולכן הקשו על תירוצם של התפארת למשה והברכי יוסף שעובר ירך אמו, שאם כן אין שייך על העובר כלל דיני טומאה שנחשב כנקבה. אך לפי הנ"ל יתכן שסוברים המה כדעת הגר"א - שאף אם עובר ירך אמו מכל מקום דינו כזכר.

ובבנין ציון (שם), וכעין זה בקובץ שיעורים ח"ב סי' מא בשם הג"ר זלמן ליפשיץ מברסקי) כתב, שאף אם עובר ירך אמו דינו כנקבה, מכל מקום היה אסור לאמו להיכנס לולית הטעם של ספק ספיקא, מכיון שכשיולד הרי ישאר בטומאתו, כדן אבר הפורש מאב הטומאה, ואז כבר יהיה כהן זכר המוזהר על הטומאה, ולכן כבר עכשיו בזמן עיבורה אסור לה לגרום טומאה לעובר, אף שהטומאה לא תחול עליו אלא כשיולד.

אולם החלקת יואב בקבא דקושייתא (קושיא מג), וכן בהגהותיו על המנחת חינוך (סי' רסג) הקשה, שודאי אין שייך כלל שיטמא העובר, אף לא לכשיולד, כפי שמוכח מהמשנה (פרה פ"ג מ"ב) שהיו מביאים נשים מעוברות וילדות בטהרה, והילדים שנולדו מהם התעסקו בפרה אדומה, מבואר מזה שלא איכפת לן אם נטמאו בימי עיבורן, אלא כל שנולדו בטהרה הולד טהור ואין צריך הזהה ג' זו'. עיין שם שמביא עוד ראיות שאין שייך שתחול טומאה על העובר. וראה עוד בבאר יעקב (ח"א, אמו) מה שהבאנו לבאר את דברי הרוקח באופן אחר.

כתב בספר הרוקח (סי' שסו) שאשת כהן מעוברת מותרת להיכנס לאוהל המת, ואף על פי שהוזהרו גדולים על הקטנים בטומאת כהנים, מכל מקום מותר לה משום ספק ספיקא, ספק - שמא תלד נקיבה שאינה מוזהרת בטומאה, וספק - שמא תלד נפל. ודבריו הובאו בש"ך (יו"ד סי' שעא ס"ק א) ובמגן אברהם (או"ח סי' שמג ס"ק ב).

המגן אברהם (שם) מקשה על הרוקח שאין צריך לספק ספיקא, שהרי העובר טמון בתוך האשה, וטהרה בלועה אינה נטמאת כמבואר בחולין (עא). ולכן פשוט שמותר לאשת כהן מעוברת להיכנס לאוהל המת, שאין העובר נטמא אף אם הוא זכר, משום שהוא טהרה בלועה.

ליישוב קושיא זו על דברי הרוקח מצינו כמה ישובים. בשו"ת הרדב"ז (ח"א סי' ר) ובנתיב חיים (על המג"א שם) כתבו, שאין כונת הרוקח שיטמא בהיותו עובר, שזה ודאי אינו, שהרי הוא טהרה בלועה וכדברי המגן אברהם. אלא כונתו, שאף אם היא נכנסת לאוהל המת משום שרצונה ללדת שם, שבאופן זה אין שייך ההיתר דטהרה בלועה, שהרי הולד ייצא לאויר העולם ויטמא, מכל מקום מותר, משום ספק ספיקא, שמא תלד נקיבה ושמא תלד נפל.

ישנם אחרונים (עונג יו"ט סי' קטו; שו"ת חתם סופר יו"ד סי' שנד; בנין ציון החדשות סי' צו; מנחת חינוך מצוה רסג אות ג; ועוד), שאם כן, אדרבה, ודאי שאין העובר נטמא, שאם עובר ירך אמו, אפילו אם הוא זכר, נחשב עובר לנקיבה במשך זמן העיבור, שהרי ירך אמו הוא, ונשים אינן מוזהרות על הטומאה כלל.

להעמיד גם לא במקיף עצמו, והוא באופן שהניקף מסייע למקיף, אבל אין הכי נמי שהמקיף את עצמו חייב שתים.

אך המנחת חינוך (מצוה רנא אות ב) העיר, שהרמב"ם (הל' עבודה זרה פ"ב ה"א) הזכיר רק את הדין שמסייע חייב, אבל לא הזכיר דין זה שמקיף עצמו חייב שתים. וכתב 'ולא ידעתי למה' לא הביא הרמב"ם דין זה. ומשמע מדבריו, שלרמב"ם יתכן שרוב אשי חולק על רבא, וסובר שגם מקיף עצמו אינו חייב אלא אחת, והלכה כרבא אשי, ולכן לא הביא הרמב"ם דין זה.

ספק האמרי משה במוכר להקיף אם צריך לגלח ע"י גוי

האמרי משה (ס"י יב) יצא לחקור, במי שמוכר לגלח את פיאות הראש על פי אונס או לצורך רפואה, האם צריך לדקדק לגלח על ידי גוי, או שיכול לגלח על ידי ישראל. וכתב, שמסברא היה נראה שחייב לגלח על ידי גוי, שבזה לא שייך אלא איסור ניקף, ואם יגלח על ידי ישראל הרי יעבור גם המקיף.

ראיה מזה שמותר להקיף מצורע

אמנם כתב האמרי משה להוכיח שאפשר לגלח גם על ידי ישראל, מדברי הגמרא (יבמות ה.) שלמדו מ'ראשו' הנאמר במצורע, שעשה דוחה לא תעשה, ולכן עשה דתגלחת מצורע דוחה את הלאו של הקפת הראש. ולכאורה קשה, שאף שלמצורע הניקף יש עשה, אבל הרי יש איסור גם על המקיף, ועל המקיף אין מצוה של תגלחת, ואין יעבור המקיף על האיסור בלא קיום מצוה.

ובהכרח צריך לומר, שבאופן שמותר לניקף לגלח, שוב אין איסור גם על המקיף. ולכן מאחר שנדחה איסור הקפה אצל הניקף משום מצות תגלחת מצורע, שוב אין איסור גם על המקיף. ולפי זה הוכיח גם לנידון שאלתו, שמי שמוכר לגלח ראשו משום אונס או רפואה, מותר לגלח על ידי ישראל, שמאחר שלניקף מותר על פי דין, אין שום איסור על המקיף.

ואף שלהלכה נפסק (רמב"ם שם: שלחן ערוך יו"ד סי' קפא סעי' ה) כדעת רב הונא (נזיר נז): שהמקיף את הקטן חייב, אף שהקטן פטור שעדיין אינו בר חיובא, ומוכח לכאורה שמקיף חייב גם במקום שהניקף פטור. כתב האמרי משה, שזה רק בקטן, שאף שאינו בר חיובא, מכל מקום שייך בו איסורים, שהרי אין מאכילין אותו בידיים, וגם בית דין מצווין עליו להפרישו, ולכן מחייבים את המקיף.

אבל במקום שהותר האיסור לגמרי אצל הניקף, אם משום עשה דוחה לא תעשה, אם משום פקוח נפש וכדומה, יתכן ששוב אין איסור גם על המקיף, משום שעיקר האיסור של המקיף הוא שלא יהא הניקף מגולח, ואם כן אם אין איסור על הניקף שוב אין איסור גם על המקיף.

דחיית הלאו של המקיף בשביל עשה של הניקף
אך כתב שיש לדחות, שאין ראיה מתגלחת מצורע שכשאין איסור על הניקף אין איסור גם על המקיף. שיש לומר ששם העשה דוחה גם את הלאו של המקיף, ואף שאין העשה על המקיף אלא על המצורע שהוא הניקף, מכל מקום כבר הוכיחו אחרונים שבמצוה המוטלת על אדם אחד, ואינו יכול לקיימו אלא ביחד עם אדם אחר, אף שאדם זה אינו מחויב בעשה, העשה של האחד דוחה גם את הלאו של האחר.²

וכוונתו בזה לספר **תוספת יום הכפורים** (יומא פז:) שכתב כן. והוכיח כן מיבמות (ד.), שמבואר שם שהעשה של מצות יבום דוחה את הלאו של חייבי לאוין, והרי מצות יבום אינה מוטלת אלא על היבם, והאיסור הוא גם על היבמה, ובהכרח כנ"ל שכל שהמצוה מתקיימת על ידי האשה, גם הלאו שלה נדחה מפני העשה שלה.³

אולם יש לציין, שעל עצם דברי תוספת יום הכפורים אלו כבר העיר בהגהות **רבי עקיבא איגר** (שם), שמדברי התוספות (גיטין מא. ד"ה לישא) מפורש שלא כדבריו. שהקשו התוספות גבי חציו עבד וחציו בן חורין, שיבוא העשה של 'פרו ורבו' וידחה הלא תעשה של 'לא יהיה קדש'. ותירצו באחד מן התירושים שהעשה הוא עליו ולא עליה. ומפורש בדבריהם שגם כשצריך אותה כדי לקיים את העשה, מאחר שהיא אינה מצווה במצוה זו אין העשה דוחה את הלאו. אך כתב, שלפי שאר התירושים בתוספות שם יש לומר כדברי התוספת יום הכפורים. עיין שם מה שכתב עוד בזה.

ראיה שכשאין איסור על הניקף אין איסור על המקיף

במסקנת דבריו כתב האמרי משה (שם אות ב) להוכיח מדברי **התוספות** (שבועות ג. ד"ה ועל), כיסוד הנ"ל שכל שאין איסור על הניקף שוב אין איסור על המקיף. שהתוספות שם דנו, האם מותר לישראל להניח לגוי או לאשה - שאינם מזהרים על כל תקיף - להקיף את ראשו.

דהנה למעלה הבאנו את דברי הגמרא

בנזיר, שלרב הונא גדול המקיף את הקטן חייב. אך בגמרא שם הקשה עליו רב אדא בר אבהו, לדבריו מי מגלח את בנין הקטנים, והשיב רב הונא 'חובה', היינו שאשתו ששמה היה 'חובה' היא מגלחת אותם, ואמר לו רב אדא 'תקברינון חובה לבריה', היינו שתקבור חובה את בניה, שלדבריו שהמקיף את הקטן חייב, גם אשה מזהרת בהקפת ראש קטן. ומבואר שם בגמרא שרב הונא מקיש הקפת הראש להשחתת הזקן, שרק מי שמצווה על השחתת הזקן הוא מצווה על הקפת הראש, אבל נשים שאין בהם איסור השחתת כיון שאין להם זקן, גם בהקפה אינן מזהרות. ורב אדא בר אבהו למד מלשון רבים לא 'תקיפו', שבזה הוקש המקיף לניקף, ולכן אשה אסורה להקיף ראש של גדול אף שאינה מצווה על הקפת הראש, שכל שהניקף חייב גם המקיף חייב.

וכתבו התוספות, שלדעת רב הונא שאינו מקיש מקיף לניקף, הוא הדין להיפך שאינו מקיש ניקף למקיף, ואם כן פשוט שקטן וגוי שהקיפו את הגדול חייב הניקף, שכן לדעתו אם אחד מהם חייב אסור להקיף, ולכן אף שהמקיף אינו בכל תקיף, כיון שהוא גוי או קטן, מכל מקום הניקף חייב. ולכן נידון התוספות הוא רק לפי דעת רב אדא בר אבהו שמקיש מקיף לניקף, ועל זה הביאו ראיות שגם לרב אדא, באופן שהניקף הוא בר חיובא, אף שהמקיף אינו בר חיובא, כגון גוי המקיף את הגדול, חייב הניקף. עיין שם.

ואחת מהראיות שכתבו התוספות להוכיח היא, ממה שאמרו ביבמות (שם) שהעשה של תגלחת מצורע דוחה את הלאו של הקפה, ואם היה מותר להקיף את ראשו על ידי גוי או אשה, מדוע ידחה תגלחת מצורע את האיסור של הקפה, והרי אפשר לקיים שניהם, שהרי אפשר לגלח על ידי גוי או אשה או קטן,⁴ ובהכרח שגם על ידי מי שאינו מזהר אסור. עיין שם שדחו שאפשר שהוצרכו לדחות את הלאו באופן שאין שם אשה וגוי.

לפי דברי התוספות אלו בהכרח צריך לומר כסברא הנ"ל, שכל שאין איסור על הניקף אין איסור על המקיף. שאם לא כן יקשה על דבריהם, שגם אחר שלמדו מהפסוק שעשה דוחה לא תעשה עדיין יצטרך המצורע לגלח על ידי אשה או גוי, כדי למעט על כל פנים את האיסור של המקיף, ומוכרח מזה שכל שאין איסור על הניקף שוב אין איסור כלל על המקיף, ולכן אחר שנלמד מ'ראשו' שעשה דוחה לא תעשה של הניקף, שוב אפשר לגלח גם על ידי ישראל גדול.

« « «

ישראל שחטא, והלאו הוא כביכול על הקב"ה, מכל מקום דוחה העשה את הלא תעשה. עיין שם מה שכתב עוד בזה.
(ה) מה שכתבו שיהא מותר על ידי קטן, אין להוכיח מזה לענין שעשה דוחה לא תעשה בקטן, ראה **קובץ שיעורים** (כתובות אות רנא) שנסתפק בזה, לענין להלביש קטן כלאים בציצית, עיין שם. שכאן האיסור הוא מחמת הקפת הראש של המצורע, ואצלו וודאי העשה דוחה את הלאו. ואכמ"ל.

(יבמות ג. ד"ה לא; נזיר מא: ד"ה ואי) שעשה דוחה גם שני לאוין.
ב. מה שכתב בלשון ספק, שצריך עיון אם הניקף מקיף בעצמו אם יש עליו איסור מקיף, הרי הדבר מפורש במכות כנ"ל שתירצו 'במקיף עצמו', ובריב"ן שם מבאר שחייב שתי מלקיות וכנ"ל.
ד) ובוזר מבאר מה שאמרו בגמרא (יומא שם), 'גדולה תשובה שדוחה לא תעשה שבתורה', ולכאורה הרי כל עשה דוחה לא תעשה, אלא הכוונה שאף שמצות התשובה היא על

(ג) בהמשך דבריו כתב האמרי משה (בסוגריים): 'ואולי יש לדחות, דלהאמת מקיף המצורע בעצמו, דליכא מקיף. ואולם צריך עיון אי כשהניקף מקיף בעצמו אם יש עליו איסור המקיף'. ולכאורה דבריו צריכים עיון גדול. א. מה בכך שיש עליו גם איסור מקיף, הרי הוא עצמו מצווה בהעשה, ואם כן וודאי העשה דוחה את האיסור, וכל הנידון היה רק אף יכול מקיף אחר לגלחו, והרי הוא אינו מצווה בהעשה. ואף שאם הוא המקיף בעצמו נמצא שיש לו שני לאוין, גם של מקיף וגם של ניקף, הרי מפורש בתוספות

דעת הכית הלוי שאם הוא עצמו אינו יכול לקיים שניהם דוחה הלא

אמנם בעיקר מה שתמה האמרי משה, שגם לאחר שהעשה דוחה את הלא תעשה, יצטרך לגלח על ידי אשה או גוי כדי למעט לכל הפחות את האיסור של המקיף, כבר נתקשה בזה **הבית הלוי** (שו"ת, ח"א סי' י). אלא שהוא הקשה באופן אחר קצת, שלדעתו פשוט שמצוות גילוח המצורע הוא על כל אחד ואחד, ואם כן פשוט ששייך עשה דוחה לא תעשה גם על המקיף, מאחר שיש לו מצוה לגלח את המצורע. אלא שהוקשה לו, שהרי קיימא לן שבמקום שאפשר לקיים שניהם אין עשה דוחה לא תעשה, ואם כן בכל גילוח מצורע שאפשר לקיים על ידי אשה וכדומה שאינם מצווים על הקפה, לא ידחה העשה את הלאו של המקיף, ויצטרך לגלח דווקא על ידי מי שאינו מצווה בהקפה.

והבית הלוי כתב לחדש מכח קושיא זו חידוש עצום בדיון 'אפשר לקיים שניהם', שכל דין זה שאם אפשר לקיים שניהם אין עשה דוחה לא תעשה, היינו רק כשהוא עצמו יכול לקיים שניהם, אבל אם הוא עצמו אינו יכול לקיים את העשה אלא בדחיית הלאו, אף שאפשר לקיים את העשה על ידי אחרים שאינם עוברים בלאו, נחשב כאי אפשר לקיים שניהם, ונדחה הלאו.

לפי זה מובן היטב, מה שמותר לגלח את המצורע גם על ידי מי שמצווה על איסור הקפת הראש, אף במקום שאפשר לגלח על ידי מי שאינו מצווה על איסור זה, שזה נחשב כאי אפשר לקיים שניהם אף אם אפשר לעשות כן על ידי איש אחר¹.

ובעצם הענין יש לציין לדברי **המנחת חינוך** (מצוה שעג אות 1) שמצדד בתוך דבריו, שאכן במקום שאפשר, יש לגלח על ידי גוי, כדי שהמקיף לא יעבור על האיסור, ובפרט גילוח נזיר מצורע².

✧ ✧ ✧

דעת הרמב"ם שגם מלביש כלאים ומטמא כהן לוקה

כתב **הרמב"ם** (הל' כלאים פ"ג הל"א): 'המלביש את חברו כלאים, אם היה הלושב מזיד, הלושב לוקה, והמלביש עובר משום לפני עור לא תתן מכשול, ואם לא ידע הלושב שהבגד הוא כלאים והיה המלביש מזיד, המלביש לוקה והלושב פטור'.

מבואר בדבריו דין חדש שאינו מפורש בגמרא, שכמו באיסור בל תקיף שיש איסור נפרד על המקיף עצמו, הוא הדין באיסור לבישת כלאים יש איסור על המלביש לאחר כלאים, בנוסף לאיסור 'לפני עור' שיש בכל האיסורים, ואף לוקה על איסור זה. אך מבואר בדבריו, שאינו לוקה על איסור זה אלא באופן

שהלושב אינו לוקה משום שהיה שוגג, אבל באופן שהלושב היה מזיד, והלושב לוקה בעצמו על איסור הלבשה, אין המלביש לוקה, אלא עובר רק על איסור לפני עור.

כעין זה כתב הרמב"ם (הל' אבל פ"ג הל"ה) גבי טומאת כהן למת: 'המטמא את הכהן, אם היו שניהם מזידין, הרי הכהן לוקה, וזה שטמאו עובר על ולפני עור לא תתן מכשול, היה הכהן שוגג וזה שטמאו מזיד, הרי זה שטמאו לוקה'. וגם בזה לא מצאנו כן מפורש בגמרא, אלא הרמב"ם חידש שגם בשתי איסורים אלו, של לבישת כלאים וטומאת כהן למת, יש איסור מלקות גם על המלביש או המטמא, על כל פנים באופן שאין הלושב או הכהן עצמו מזידיים.

והרא"ש (שו"ת, כלל ב סי' טז) תמה על הרמב"ם לגבי לבישת כלאים, מנין לו מלקות זה למלביש. ואם סובר שגם המלביש בכלל איסור 'לא תלבש', מה שייך לחלק בזה בין אם הלושב היה שוגג או מזיד, הרי הכתוב לא חילק בזה כלל, וגם כשהלושב מזיד סוף סוף המלביש עובר על איסור 'מלביש'.

דין מלביש לעצמו כלאים

והנה יש לעיין לפי מה שהבאנו בתחילת דברינו לענין בל תקיף, שהמקיף את עצמו חייב שתיים, גם משום מקיף וגם משום ניקף, וכפי שמשמע בגמרא וכמפורש בריב"ן. מעתה יש לעיין לפי זה, בלושב כלאים בעצמו, שגם כן נאמר שחייב שתיים, משום לובש ומשום מלביש.

אלא שבפשטות נראה שדבר כזה אינו שייך כלל במציאות, שכן כל שהוא חייב משום לובש הרי שהיה מזיד, ואם היה מזיד שוב אינו לוקה משום מלביש, שהרי אפילו אחר המלביש אינו לוקה כל שהלושב היה מזיד, וכפי שכתב הרמב"ם.

וכן כתב **המנחת חינוך** (מצוה תקנא אות ה), שאף שבעצם היה שייך לומר גם בזה שהמלביש עצמו חייב שתיים כמו במקיף. מכל מקום ממה נפשך אי אפשר לחייבו שתיים, שאם הוא מזיד אינו חייב משום מלביש, ואם הוא שוגג אינו חייב כלל.

אך לכאורה יש מקום לחלק, שדווקא במלביש לאחר, בזה יש לומר שכיון שהלושב הוא מזיד, ומתכוון ללבוש בעצמו, אין חשיבות לפעולת ההלבשה של המלביש, ולכן אינו חייב, אבל באופן שהוא עצמו המלביש, אדרבה זה שהוא מזיד גורם שיתחייב גם מצד מלביש.

חילוק ר"ש רוזנבסקי בין מלביש למקיף

ובשיעורי **רבי שמואל** (מכות שם, אות תסה) רצה לומר גדולה מזו, שכל עיקר סברת הרמב"ם שכתב שבאופן שהלושב מזיד אין המלביש חייב, טעמו משום שאם הלושב

יודע שהוא כלאים הרי הוא נחשב ה'מלביש', ואין השני מלבישו, ורק כשהלושב שוגג שאינו יודע שהוא כלאים בזה נחשב השני מלביש ועובר. ולפי זה באופן שמלביש את עצמו בוודאי לוקה שתיים, משום לובש ומשום מלביש, שבזה גם המזיד נחשב 'מלביש'.

אך שוב כתב לחלק בין מלביש כלאים למקיף, שבמקיף האיסור הוא עצם מעשה ההקפה ולא מה שעושה שיהא ניקף, ולכן במקיף את עצמו אפשר לחייב שתיים, אחת על מעשה ההקפה, ואחת על זה שנעשה ניקף, אבל במלביש כלאים אין האיסור גוף מעשה ההלבשה, אלא מה שעושה שהשני יהיה לבוש, ולכן כל שמלביש את עצמו אין שייך שילקה שתיים, על מה שהוא לבוש ועל מה שעושה שיהא לבוש, שכן גם מלביש איסורו הוא רק מה שעושה שיהא לבוש, ואם כן איסור אחד הוא. עיין שם מה שהאריך בזה.

מלביש את חברו כלאים בעצית

עוד יצא **המנחת חינוך** שם (אות ד) לחקור, בהיתר של כלאים בציצית, האם גם חברו יכול להלבישו, שמאחר שגבי עצמו העשה של ציצית דוחה את הלא תעשה של כלאים שוב גם חברו יכול להלבישו, או שמא אין חברו רשאי להלבישו, שכן הוא עצמו אינו מצווה בהעשה, ואם כן יתכן שאין הלאו נדחה וכפי שכתבנו למעלה, ואם כן יצטרך להודיע להלושב שזה כלאים, בכדי שיהא מזיד, ואז הוא אינו עובר. עיין שם.

ואכן כצד הזה מצדד הגאון רבי יוסף ענגיל **באתון דאורייתא** (כלל כ), שאם נאמר שכלאים בציצית הוא רק 'דחוייה' ולא 'הותרה' (ראה תוספות מנחת מ. ד"ה כיון), אם כן מוכרח האדם בעצמו ללבוש את הטלית, אבל לאחר אסור להלבישו מצד איסור מלביש, ואין המצוה של הלושב דוחה את העבירה של המלביש.

אולם בשיעורי רבי שמואל (שם אות תסו) דוחה את דבריהם, ולדעתו בכלאים בציצית מאחר שלאדם עצמו הותר המעשה של 'מלביש', אם כן הוא הדין שמותר לחברו לעשות מעשה של הלבשת כלאים, שהרי הותר כאן גם מעשה מלביש, ומה לי אם מלביש לעצמו או חברו מלבישו. ואף אם כלאים דחוייה היא, מכל מקום הרי הותר לעשות המעשה. וכן כתב **באבי עזרי** (על הרמב"ם הל' כלאים שם).

שוב כתב רבי שמואל לפי דבריו הנ"ל, שכל עיקר איסור 'מלביש' הוא מה שעושה שיהא חברו לבוש, ואם כן אין צריך להנ"ל, אלא פשוט שמעילה דחיית העשה של הלושב גם עבור המלביש, שמאחר שרשאי להיות לבוש, שוב אין שייך איסור על המלביש שעושה אותו שיהיה לבוש, ואין צריך כלל דחיה על עצם מעשה ההלבשה³.

◀ ◀ ◀

שערות מעכבות גבי מצורע, וכל הגילוח אפשר לעשות על ידי גוי.

(ח) עוד יש לדון ולפלפל הרבה בסוגיא זו, ובעזרת השם עוד חזון למועד.

(ז) עיין שם מה שהביא בשם ספר **אהל דוד** בשם הגאון **רבי משולם** אב"ד פרעשבורג, שאף אם צריך לגלח על ידי כהן דווקא (ראה הרמב"ם הל' טומאת צרעת פ"א הל"ג), די בזה בשתי שערות אחרונות, שהרי זהו העיקר, שכן שתי

(1) בסוף דבריו מסיק הבית הלוי: 'ובסברא זו יתורצו כמה קושיות ממחברים בכמה דוכתי, שהקשו הא יכול לקיים שניהם והכל על ידי אחר, ולדברינו ניתא, ולא רציתי להאריך בהם ולהביאם אחרי שהדברים ברורים אצל'.

לוקה אם הלוּבש והכהן שוגג. ורא"ש תמה מנין איסור זה, ואם כן מדוע במזיד לא.

בלובש כלאים בעצמו, למנחת חינוך לא שייך לחייב שנים, שאם מזיד אין חיוב מלבוש ואם שוגג פטור לגמרי.

שיעורי רבי שמואל שבלובש עצמו גם מזיד נחשב מלביש. שוב מחלק שהאיסור שלא יהיה לבוש, ולכן לא שייך לחייב שנים.

חקירת מנחת חינוך אם מותר להלביש לחבירו כלאים בציצית. ובאתון דאורייתא אם היא דחוייה אסור. ולר"ש רוזנבסקי מותר, שכל מותר ללבוש מותר להלביש, ומשום שהאיסור שלא יהא לבוש.

של אחר כדעת תוספת יום הכפורים. ורבי עקיבא איגר מוכיח שרק למי שמצווה דוחה.

ראיית תוספות שאסור לתת לגוי או קטן להקיף, שאם כן לא היה דוחה במצורע, ומוכח שאין איסור מקיף כשאין איסור לניקף.

בבית הלוי שאם הוא עצמו אינו יכול לקיים העשה בלי לעבור על לאו דוחה הלאו, ולכן מותר למצורע להקיף על ידי כל אחד.

במנחת חינוך שאם אפשר יגלח המצורע על ידי גוי.

לרמב"ם גם מלביש כלאים ומטמא כהן

אחד המקיף ואחד הניקף חייב משום לא תקיפו. ניקף, או משום שלוקין על לאו שאין בו מעשה, או במקיף עצמו, או במסייע.

ברייב"ן שמקיף עצמו חייב שנים. ורמב"ם לא הזכיר מקיף עצמו. ושם סובר שהתירוץ של מסייע חולק על דין מקיף עצמו.

חקירת אמרי משה בצריך לגלח אם צריך ע"י גוי שלא יעבור המקיף.

ראיה מזה שמותר להקיף מצורע, שכשמותר לניקף מותר למקיף. ומקיף קטן שאינו שייך האיסור גם בניקף.

דחייה לצד שעשה של אחד דוחה לאו

פנינים

שחיטת אם וולד כאחד

והולד בבית אחת שניהם לוקים. ואף אם נאמר שאי אפשר לצמצם (ראה רמב"ם הל' רוצח פ"ט ה"ח), ואם כן ודאי לא נגמרה שחיטתם כאחת, ולכאורה לא שייך לחייבם במלקות, שעל כל אחד יש לומר שהוא נשחט קודם לחבירו, מכל מקום יש לחייבם במלקות, מצד מה שמוכח מהרמב"ם (הל' גניבה פ"ב ה"ח), שהלכה כמאן דאמר (חולין כט: בבא קמא עב). ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ואם כן אפילו אם גמר האחד לשחוט קודם שגמר חבירו, מכל מקום נחשב ששחטו בבית אחת, שהרי השחיטה היא מתחילה ועד סוף, ונמצא שחלק מפעולת השחיטה שלו יהיה אחר חלק מפעולת השחיטה של חבירו, ולכן חייב אף שלא גמר חבירו.

הפרי מגדים (י"ד סי' טז שפ"ד ס"ג) הביא את דברי התבואות שור, וכתב שלפי זה אינו מבין באמת, לפי מה שקיימא לן שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, אם כן מנין לנו מקור שהשוחט את הולד ואחר כך את האם חייב. הרי יתכן שכונת הפסוק 'לא תשחט' הוא לשנים ששחטו כאחת, אבל השוחט את האם אחר הולד לא עבר על איסור אותו ואת בנו.

ואף אמנם שהגמרא לא פירשה כן את הפסוק, זהו משום שרצו לפרש כדעת כולם. אך להלכה שקיימא לן ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, הרי ודאי שייך לפרש בשני בני אדם השוחטים כאחת, ואם כן - שאין הפסוק מדבר בשלש בהמות - אין לנו שום מקור לאיסור אותו ואמו.

וכתב הפרי מגדים, שיותר היה לו לתבואות שור לומר, שעל אופן זה - שנים שוחטים כאחת - אין צריך פסוק כלל שחייבים, מאחר שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. אך עכשיו שכתב התבואות שור שמה שהגמרא לא פירשה כן את הפסוק הוא משום שרצו לפרש לפי כל הדיעות, מוכח שלעולם גם למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף צריך פסוק מיוחד לחייב כששוחטים בבית אחת, ואם כן תיקשי לדין שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, מנין לנו באמת מקור לאיסור שחיטת האם אחר הולד.

אולם לכאורה דברי הפרי מגדים צריכים עיון, שהרי אף אם נאמר שהפסוק מדבר באופן ששחטו שנים בבית אחת, מכל מקום עדיין מוכח מזה גם שהשוחט את האם אחר הולד חייב. שהרי מה שחייבים שניהם כששוחטים בבית אחת, בהכרח צריך לומר, שאחד חייב משום אותו ואת בנו והאחר משום אותו ואת אמו. ואם לא היה איסור בשחיטת האם אחר הולד, ודאי לא היה שייך לחייב את שניהם בשחטו בבית אחת, שהרי לא היה כאן שחיטת ולד אחר האם.

וכן מבואר מתוך דברי התבואות שור עצמו שם. אלא שקושייתו היתה, מדוע הוצרכו לפרש דווקא באופן ששחטו שלש בהמות, הרי אפשר להעמיד בשתי בהמות ובשחטו בבית אחת, ועל זה אמר שרצו להעמיד גם לפי המאן דאמר שאינה לשחיטה אלא לבסוף. וכן תמה **הלב אריה** (חולין שם) על הפרי מגדים, וכתב שבמחילת כבודו שגגה היא בידו. וראה מה שכתבנו ב**באר יעקב** (ח"ב, אמור) להוכיח מהרמב"ם (הל' שחיטה פ"ב ה"י) בזה.

הנה, פשטות משמעות לשון הכתוב (ויקרא כב, כח) ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (כב, כח), הוא, שאיסור אותו ואת בנו הוא באופן ששחט את האם ואחר כך שחט את הולד. אולם בברייתא (חולין פב.) מבואר שהוא הדין אם שחט תחילה את הולד, ואחר כך שחט את האם, גם כן עובר באיסור זה.

ומבואר שם, שהמקור לזה הוא מלשון הפסוק כאן, 'לא תשחט', שהפסוק מדבר אל שני אנשים, ששניהם עוברים על האיסור. ולכאורה, אם מדובר שאחד שוחט את האם והשני את הולד, הרי השוחט הראשון אינו עובר שום איסור, רק השני. אלא בהכרח מדובר בשלש בהמות, שהראשון שחט בהמה, והשני שחט את אמה, והשלישי שחט את ולדה, ששנים האחרונים עוברים על איסור אותו ואת בנו, הראשון מביניהם משום אותו ואת אמו, והשני משום אותו ואת בנו. הרי שגם אם שחט את הולד לפני האם גם כן עובר על האיסור.

מעתה יש לעיין, מה הדין באופן ששחיטת האם והולד באים כאחד, שבאותו רגע ששחט אחד את הבן שחט השני את ולדה. האם גם זה בכלל איסור אותו ואת בנו, ושניהם עוברים על הלאו, או שמא רק אחד מהם עובר על האיסור, או שאף אחד מהם לא עבר על האיסור.

מסברא היה נראה שודאי שניהם עוברים, שהרי אם התורה אסרה לשחוט בהמה אם נשחטה אמה באותו יום, או אם נשחטה ולדה באותו היום, קל וחומר שאסור לשוחטם בבית אחת, ואם כן השוחט את האם עובר מחמת שנשחטה בשעת שחיטת הולד, והשוחט את הולד עובר מחמת שנשחט בשעת שחיטת האם. וכן כתב **התבואות שור** (סי' טז ס"ב ב), שמסברא נראה פשוט שגם זה נקרא אותו ואת בנו.

אך מכל מקום מסתפק התבואות שור, מה הדין לענין מלקות. האם באופן זה ששחט אחד את האם ואחד את הולד באותו זמן, שניהם לוקים. וביאר ספיקו, שאמנם מצד התראת ספק אין לפוטרו ממלקות, שהרי פסק **הרמב"ם** (הל' סנהדרין פ"ט ה"ד) שהתראת ספק שמה התראה. אלא שיש לדון שכאן גרע מהתראת ספק, שהרי יכול לומר שלא העלה על דעתו שחבירו יגמור שחיטתו בדיק באותו זמן שהוא גומר.

התבואות שור מביא ראייה שאכן אין מלקות באופן זה, מדברי הגמרא הנ"ל, שהוכיחו שגם בשחט את האם אחר הולד חייב, ממה שנאמר 'לא תשחט', ובהכרח מדובר בשלש בהמות וכן"ל. אך אם נאמר שבשחיטת האם והולד בבית אחת גם כן לוקים, הרי אפשר לומר שהפסוק מדבר בשתי בהמות, אלא שנשחטו בבית אחת, ולכן כתוב 'לא תשחט', ששניהם עוברים ולוקים. ומכך שלא פירשו את הפסוק כן, משמע שאכן באופן זה אין לוקין, ומטעם הנ"ל שאין כאן התראה, מאחר שאינו יודע אם חבירו יגמור השחיטה ביחד איתו.

אך התבואות שור דוחה ראייה זו, ומסיק ששלעולם באופן ששחטו את האם

עולם לתרופה

מפרד"ס התורה ומשדה החסידות

בס"ד, ערב טב"ק פרשת אמור (אבות ד)
י"ח אייר תשפ"ה - שנה ל' גליין איתסח

ר"ת	הדלח"ג מועד"ש	אנשווערפערן
22:45	22:34	21:10
22:03	21:55	20:33
21:59	21:51	20:26
22:19	22:18	20:50
21:43	21:28	20:14
22:45	22:41	21:13
22:11	21:55	20:39
22:41	22:28	21:10
22:21	22:11	20:49
		בעלזא

בסיוע קרן יקר למרדכי לע"נ הרה"ח ר' מרדכי ב"ר מאיר אריה ז"ל רייז' וזוג' מרת רחל פרומט ע"ה בת הגה"ח ר' אברהם נבי רומעלט זצ"ל

פלאות עדותיך

ימי הספירה - כחולו של מועד/ חג השבועות אינו אלא יום אחד - לפי שהיא בעונת מלאכה/ אילו ידעו הגוים ומרגישים כמונו שראש השנה הוא יום הדין - היו חוזרים בתשובה/ אדם הראשון נברא ביום א' דסוכות!

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום וגו' (כז, טו). בדברי הרמב"ן (לקמן פסוק לו) מבואר שחג הפסח ושבועות הם כסוכות ושמיני עצרת, וימי הספירה ביניהם הם כחול המועד בין שני החגים, וז"ל בתנ"ך: "... וצוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניהם ולאחריהם, כי כולם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים ביניהם - כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות - 'עצרת', כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן (לקמן פסוק לו) וכו'.

*

וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם (כז, כא). בזוהר הקדוש (צא) הקשה למה חג השבועות אינו אלא יום אחד, מה שאין כן חג הפסח וחג הסוכות ממשכים שבעה או שמונה ימים? וב'ספרי' בפרשת ראה (פיסקא קמ) איתא תירוץ נפלא: "רבי שמעון אומר, פסח וחג שאין עונת מלאכה, עשה זה שבעה וזה שמונה, עצרת שהיא עונת מלאכה - אינה אלא יום אחד בלבד, מלמד שחשך הכתוב על ישראל".

*

בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון (כג, כד). כתב הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל בספרו 'עניני דבש' (ח"א דרוש ה): "יש להבין למה נעלה בתורה טעם ראש השנה, ונאמר סתם 'יום תרועה יהיה לכם', ולא נאמר בו טעם כי ישב אלקים למשפט, כאשר נאמר טעם ביום כפור יותר חגים". אבל זהו לטובת ישראל וכו', אילו הגוים היו יודעים ומרגישים כמונו שראש השנה יום הדין ופקודה לכל השנה, היו חוזרים בתשובה למאד, והיה נפלא מעשים בכל ענינים, ועל ידי כך היה לישראל קטרגו משטן והיה חימה על ישראל, ולכן העלים ה' מהם יום הדין, כדי שלא יחייבו לישראל, ולכן אילו היה כתוב בתורה היה הדבר נתוודע להם, כי רוב אומות מאמינים בתורה".

*

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדור וגו' (כג, מ). בספר 'זרע ברך שלישי' (ר"פ בראשית ד"ה וימש', נדפס לראשונה בשנת תע"ז) מובא דבר פלא, וז"ל: "... ומיכ"ל לעיל בתורה טעם ראש השנה, ונאמר בראש השנה... הנה שמעתי הקדמה נפלאה ולא האמנתי עד שראיתי בעיני, והובא בספר 'פתח האהל' (ערך 'ימים טובים וימים נוראים', נדפס לראשונה בשנת תנ"א) דלמא דאמר דסוכות נברא העולם (רי"ה י:) צריך לומר דאדם הראשון נברא ביום א' דסוכות, דאיתא בילקוט פסוק וזו (בראשית, רמז לה; ב"ר כב, ד) דהבל לא היה בעולם כי אם מן החג ועד חנוכה, והא אמינאן שם בילקוט קודם לזה דביום שנברא אדם נולדו הבל וקין, ואם כן לפי זה הוי ליה למימר שהיה בעולם מן ראש השנה ועד חנוכה, אלא שמע מינה דאדם הראשון נברא ביום א' דסוכות, וזה סיוע למאן דאמר (ב"ר טו, ז) דעץ הדעת אתרוג היה, דבבא נצטוה על מצות אתרוג, עכ"ל".

- לפי דברי הרמב"ן (בקטע הקודם) מיושב בפשיטות, כיון דחג השבועות הוא כיום אחדון של פסח, ולכן הו"ר רק יום אחד.
- ופירשו במפרשים, דהיינו לפי שהתורה חסה על ממונם של ישראל (חולין מט). וכדאי לציון להא דמצינן ב'ספר חסידים' (ט"ז תקתפה) שלפיכך לא פירש הכתוב כל דיבור ודיבור שבתורה, כי 'אילו היה מפורש כל דיבור ודיבור היה צריך להרבות קלפים, וכתוב (דברים טו, יא) 'כי לא יחדל אביון, והתורה חסה על ממונן של ישראל, ואין יכולין לקנות כולם קלפים' וכו', ע"ש.
- כבר הקשה כן הרמב"ן כאן, ע"ש. ובכ"ל יקר כתב: "וזה הטעם גם כן העלם יום דין של ראש השנה, כדי שלא ילך אדם בשירות לבו ויסגל עונות כל ימות השנה ויחשוב לתקן מעשיו בהיותו קרוב ליום ה' אשר בו ישב על כסא דין, אלא ידמה בנפשו כאילו בכל יום יום ה' יושב על כסא למשפט ומתבקר פנקסו, ועל ידי זה יהיה כל יום יום בתשובה".
- עוד שם ב'פתח האהל': "ולפי זה נראה לי טעם הגון למ"ד אתרוג היה, הטעם שנאסר לו בו ביום, משום דהוקצה למצותו' וכו', ע"ש.

מעשה רב

"לימודי ה' הם לומדים - אור היקוד הם יוקדים"

עם שק לחם וקנה ממנו הלחם כדי לפרנס הערל בעל העגלה שלו, ועוד ממעשיות כאלה. ואחר כך ביום השני בא עוד אצל הבעש"ט, וסיפר לו איך שברך לא היה לו עוד שחת לתת להסוסים".

ביקש הרבי ר' בער לשוב מיד לביתו, אך משום שכבר ירד הלילה, הודיע למשרתו שיכין את העגלה לשעת בוקר מוקדמת.

והיה בחצי הלילה נשמעו דפיקות עדינות על דלת בית האכסניה. היה זה שליחו של הבעש"ט הקדוש, שביקש לקרוא לו שוב, לאורח'ה המעלה.

באין חשק פנה שוב המגיד למעון הקדוש, ואז: "שאל אותה הבעש"ט וזה"ח, יכול אתה ללמוד? והשיב: כן. ואמר לו הבעש"ט: וכן שמעתי שאתה יכול ללמוד". ביקש ממנו הבעש"ט שיבאר לו איזה מאמר בזוהר הקדוש. ביאר לו המגיד על פי הבנתו וביקש ללכת לדרכו, אלא שאז נענה הבעש"ט הק' ואמר: "לא כן פשטם של דברים". שאלו הרבי ר' בער: "מה אם כן הביאור לדעתך?" והשתאה לדעת מה כבר יכול אותו 'יהודי פשוט' להעמיק בזוהר.

אותיות מחכימות

נפש לא יטמא נעמיו (כא, א), וכד"ל: "נעמד שהם כחך עמיו, ילך מת מלווה". ומת מלווה נקרא מי שעסק בתורה ומלווה ואינו מרגיש חיות אלוהי בכתבים ומלווה, שיהיה עובדו ברחמי ורחימו, הרי הוא כחיתת מה בלא חיות, ואז הוא מחויב ללכת לעשות כל מליצותיהם להעלות נפשם ולהקדישם, שיהיה עובדו על כל יום יום טוב.

ואז פתח הבעש"ט הק' פיו בהכמה לבאר דברי הזוהר הקדוש, באותו ביאור שביאר המגיד, אך מתוך חיות ולחם איש קודש. והיו הדברים שמחים ומאירים כנתינתן מסגי, והרבי ר' בער רואה את הקולות ואת הפידים ואת האש הגדולה המלחמת, ותפעם רוחו.

משסיים את הביאור, פנה אליו הבעש"ט הק' ואמר לו: "אכן הפירוש הוא כפי שפירשת, אבל הלימוד שלך היה בלי נשמה".

באותה שעה הבין הרבי ר' בער היטב את עומק המעשיות המשונות שסיפר הצדיק ביום אתמול. ואז נשאר וקבע מושבו בהיכל מרן אור שבעת הימים, עד שברבות הימים היה לממלא מקומו של הבעש"ט הק' ולמנהיג תורתו לדורות עולם.

הרה"ג ר' משה רויטמאן שליט"א ע"פ: "כתב כ"ק מהר"ם מבילגורייא ז"ע (ראה עוד באור הצפון קו קמב, עמ' כח-כט): 'דובר שלום' (אות עו)

אח היה לו לכ"ק מרן אדמו"ר מטר"ש מבעלזא ז"ע, שנמנה עם המתנגדים לדרך החסידות, הוא ניהו הרה"צ רבי ליבוש רוקח זצ"ל.

פעם אחת, בשבת אחים גם יחד, שאלו רבי ליבוש: "כיצד זה זכית אחי למדרגות כה נשגבות, עד שבך בחר ה' לרעות את צאן מרעיתו, ונפשות ישראל בצל כנפיק יחסיון?"

כתשובה לשאלתו, הוציא אחיו הגדול מארון הספרים את ספר הזוהר הקדוש, פתחו בדף מסוים, וביקש מואחיו שיבאר לו את מאמר מסוים. משענין רבי ליבוש ולא ידע לפרש את הדברים, אמר לו מרן: "וועסט אמאדל וויסן דעם פירוש אויף די ווערטער" - כאומר: עוד יגיע זמן שתבין פירוש מילים אלו...

לפי מסורת אחרת, פירש רבי ליבוש את המאמר לפי הבנתו, ואז ביקש מואחיו שיפרש גם הוא על פי דרכו. אז או פתח מרן חשך-שלוים פיו בהכמה, הוציא אור תעלומה, ומיד התעלה אחיו עד שבקושי הצליח להקיצו. כשהתעורר הסביר: "הרי הוא חמשיך בקדושתו את רבן שמעון בר יוחאי..."

הפטיר אחיו הגדול ואמר: "כך צריכים ללמוד את הזוהר הקדוש!" - - -

דומה הסיפור למסורת המובאת בספר 'כתר שם טוב' (אות תכד), אודות התקרבותו של המגיד הקדוש הרבי ר' בער ממעוריש ז"ע להתחמם באורו של מרנא רבינו הבעל שם טוב הקדוש ז"ע.

הרבי ר' בער, שנודע כגדול בתורה, סבל קשות מחולי ברגליו רח"ל, ורק לאחר שהפצירו בו חבריו הואיל לנסות ולבקר בהיכלו של רבינו הבעש"ט הקדוש, ששמנו יצא בעולם כמו שכוחו רב לפעול ישועות ורפואות.

אמנם תוך כדי הילוכו כבר החל להתחרט, וכאמור שם: "ימחמם שהרב מ' דוב בער וזה"ח היה מתמיד גדול בלימוד, ותיקף כשהיה בדרך יום ושתים, ולא היה אפשר לו להתמיד בלימודו כמו בביתו, התחיל להתחרט על שנמסר. לבסוף הופיע במעונו של הצדיק שקיבלו באנפין נהורין, אך מושבא עמו בדברים, התאכזב עוד יותר, שכן ציפה לשמוע ממארחו דברי תורה, ותמורתם שמע דימנו סיפורי מעשיות שנדמו לו כהבל הבלים: 'הבעש"ט וזה"ח סיפר לו מעשה אחד, איך שנמסר דרך כמה ימים ולא היה לו עוד לחם ליתן להערל שלו בעל העגלה, ונודמן לו גוי עני אחד

השיעורים הקבועים בעיון הלכה, שיחות בחסידות, פירושים ומאמרים קצרים על סדר הפרשה, שיעורי חוה"מ ברחבי הארץ, שיחות מועדים וחמנים וכ"ה ניסן בבתי מדרש צאנז בארה"ק, ועוד

של הגאון רב אב"ד קרית צאנז בנו הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א

מורינו רבי יחזקאל שרגא ברוך הלבשרטאם שליט"א

בעמח"ס שו"ת דברי ישיב ב"ח, פקודי השם על הרמב"ם ב"ח,

מצוות השם על מנחת חינוך ד"ה, יראת השם על חסידות מסורת והשקפה.

אפשר לשמוע בקו מיוחד: 0733-571-875

מארה"ב: 718-550-8736 מלונדון: 0330-175-9028

כמו כן במערכת קול הלשון בקו ישיר: 0733-718-331

ובקול בחצרות הקודש: 02-3002000 [שלוחה 4-6-6]

אמרות טהורות

"להחזיר גדולים על הקטנים" – על הצדיקים להעלות את הקטנים עמכם
 ואמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם וגו' (כא, א). פירש"י: "אמור ואמרת, להחזיר גדולים על הקטנים".

יש לרמוז בזה, על פי מה שכתבנו בפירוש המשנה (זכחים פ"ט מ"ה): **"הצמר שבראשי כבשים וכו' והקרינים והטלפים בזמן שהם מחוברים – יעלו וכו', פירשו – לא יעלו**, על פי הידוע גודל מעלת הצדיקים ודיבוק חכמים שבדור אשר מפיהם אנו חיים, וכל הדבוק בהם לא יזנח לעולם להיות לו עליה להכליל בתוך הצדיקים בעבודתם, כמו שנאמר (תהלים קטו, יג): **"יברך ריאי ה' הקטנים עם הגדולים**, פירשו, אם הקטנים הם מחוברים עם הגדולים גם הם בכלל הברכה...

וזה פירוש המשנה: **"הצמר שבראשי כבשים וכו' – כל זמן שהם מחוברים" – יעלו**, אפילו הם דבר נמאס וריוח רע, עם כל זה אם הם מחוברים יעלו גם כן לריח נידוח, **"פירשו – לא יעלו**, לרמוז אם הם פורשים מן הצדיק ה', לא יעלו, אין לו עוד עליה כלל. **ודבר זה גלה לנו הבעל שם טוב ז"ל בדורו, ומאז כן בכל דור ודור ודורשינו עד ביאת הנואל, כל הדבוק בהם יש להם עליה לכל הנשמות לא ירח מהם נדח.**

וזהו שאמר: **"אמור אל הכהנים וגו' ופירש"י להחזיר גדולים על הקטנים" – לזרז הצדיקים שבדור להעלות את הקטנים עמכם בעבודתם**, כמו שאמר יוסף לאחיו (בראשית מג, ג): **"לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם**, פירוש, לפי דעתכם שאני שפל בעיניכם, כמו שעלה ברוחם לזון אותו להרגיט ה', לזאת אמר להם לכל יזנחו אותו ולהעלות גם אותו עמכם. כמ"ש להחזיר גדולים על הקטנים, והבין".

עבודת השי"ת בגוף ובנפש גם יחד

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד (כד, ה), יש לפרש ענין כפל הלשון 'ביום השבת ביום השבת' בהקדים דברי **כ"ק אדוני אבי ז"ל** (מגן מהרי"ד ז"ע) שפירש ענין המהוללות בגמרא (מנחות צו). דבאר שאל סובר ששני ביוכי הלבונה היו נתונים בין שתי המערכות, ורובן סברי על המערכות ממש היו נתונים, דאיתא במדרש תדשא (פ"א) שבזמן שביט המקדש היה קיים היתה נעשית העבודה על שני המזבחות, הפנימי והחיצוני, לרמוז על תיקון הגוף והנפש, מזבח הפנימי רומז על תיקון הנפש, שהרי הקטירו עליו קטורת, שהיא לריח – שהוא "דבר שהנשמה נהנית ממנו, ואין הגוף נהנה ממנו" (ברכות מג, ג); מזבח החיצון, רומז על תיקון הגוף, שעליו קרבנות שהם עניני אכילה, וכמו "כן צריך האדם לעבוד פני אדון העולמים תמיד בנפשו ובגופו". והנה כי כן, להם הפנים, שהוא לאכילה, רומז על תיקון הגוף, והלבונה שהיא מסמלית הקטורת, שהיא לריח, רומזת על תיקון הנפש, ומהאי טעמא סברי רבנן שהלבונה היתה נתונה על המערכת, כי הנשמה היא למעלה מן הגוף, ואילו אבא שאול סובר שהלבונה היתה נתונה בין שתי המערכות של להם הפנים, לרמוז על תיקון הגוף והנפש גם יחד. עד כאן דבריו הקדושים.

והנה, גם שבת קודש רומזת על תיקון הגוף והנפש ביחד, כאשר מחד היא "יומא דנשמתא" (וחר חק' ח"ב רת), ומאידך נצמזנו בה: **"יקראת לשבת עונג"** (ישעי נה, ג) – שזה עניני הגוף, והיינו עבודת השי"ת בגוף ובנפש ביחד, וזהו ענין כפל הלשון בפרשת להם הפנים וביוכי הלבונה: **"ביום השבת ביום השבת"**, לרמוז על שתי הבחינות, תיקון הגוף והנפש גם יחד.

אמירה נעימה

וקדשתו וגו' קדוש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם (כא, ה). איתא במדר (א"ח סי' קבח ס"ז) בשם הירושלמי שאל יאמר אדם איך יברכנו כהן זה והוא בעל עבירה, ע"ש. כי קדושת הכהן אינה כמו קדושת ישראל, שהוא צריך לקדש עצמו, אלא השי"ת קדש אותם, ואפילו אם אינו ראי לה, קדוש הוא מאילו.

וזהו שנאמר: **"וקדשתו וגו' קדוש יהיה לך"** – גם אם הוא בעל עבירה (כפי שמדבר לעיל בסמוך), עם כל זה וקדשתו – **בעל כרחו**, כמו שפירש"י, ואמר המעם: **"כי אני ה' מקדשכם"**. **כתב סופר**

והבאתם את עומר (כ, א). איתא במדרש (ויקרא כה, א): **"מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש"** (קולת ג, ג, ה, י) – תחת השמש אין לו יתרון, למעלה מן השמש יש לו יתרון. ויש לפרש, דהנה, האותיות שהן למעלה מאותיות **שמי"ש**, הן: **ת"צ"ת** – תתן, לרמוז, שאם יעמול אדם על העולם הזה, בכל יום הולך ודחף ויעזוב לאחרים חילו, אמנם אם יעמול למען יוכל ליתן דוקמה, הרי זה נקרא שלו, וכמו שכתבו המפרשים בפרשת נשא על הפסוק (ה, ה): **"איש אשר יתן לכהן לו יחיה"** – זה שנותן נקרא שלו.

וזו כוונת המדרש, הדוקשה לו, איך אמרו **"ראשית קצירכם"**, הלא הקציר אינו שלו, כי בעל כרחו יעזוב הן ביתו, רק **"יצדקתו עומדת לעד"** (תהלים קיא, ג). אמנם על ידי זה שמביאין עומר נקרא **"קצירכם"**, וזהו שאמר: **למעלה מן השמי"ש** – דהיינו אותיות **ת"צ"ת** – יש לו יתרון, שזהו הוא שלו.

כל אשר בו מום לא תקריבו בו לא לרצון יהיה לכם. ואיש כי יקריב זבח שלמים וגו' תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו (כב, כ–כא). מסופר במדרש (ויקרא ג, ה): **"מועשה בשור אחד שהיו מושכים ואותו לקרבן, ולא נמשך. בא עני ובירו אגודה אחת של טורקסומא (י"ט ירק) והושיט לו, ואכלה, וגעש השור, והוציא מחמו וגנמשך לקרבן..."** (וראה שם במתנ"כ שער המוקדמות) נתעשר ויצא מהם מטרון, ואילו לא היה נמשך בו, ולכן לא היה נמשך, ולא רצה ללכת, ע"ש. וזהו: **"כל אשר בו מום לא תקריבו"** – לא תוכלו להקריב אותו – **"כי לא לרצון יהיה לכם"**, רצ"ל, כי השור לא היה נמשך לקרבן, ולא רצה ללכת. **"ואיש כי יקריב זבח שלמים וגו' תמים"** – אם ירצה לדעת אם הוא תמים ואין בו אפילו מום שבסתר, איז אם **"יהיה לרצון"** – אם השור ילך לרצון, תדע כי **"כל מום לא יהיה בו"**.

יקום האורים

עין תחת עין וגו' (כד, ב). ובגמרא (ב"ק פג:) נדרש שנותן דמי עין, ואין עונשין בנטיילת אבר ממש. ולכאורה יפלא מנין זאת מן התורה שהמשמעות היא תשלומי כסף, דלמא נטיילת עין ממש.

אמנם, כי הנה קשה, למה כתוב בתורה "עין תחת עין", ולכאורה יותר נכון היה לומר: **"עין בעד עין"**, מזה לשון **תחת תחת** דקאמר.

אלא הוא הדבר אשר רמזה לנו התורה: **"עין"**, היינו מי שסימא את עין חברו, איז העונש שלו הוא, הברמז באותיות **"תחת תחת"** יתבת **"עין"**, דהיינו, תחת אות ע' היא האות פ', תחת אות י' – פ', ותחת אות נ' – פ', דהיינו, כסף, כלומר שמענישים אותו שישלם לו כסף.

יצרני שמעון להגה"ק רבי שמעון מאוסטראפלי ז"ע

יתרון דעת

תלמידי רבי עקיבא והילולת רבי שמעון בר יוחאי

רמז בפרשתנו על כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא / חידוש של רבי עקיבא – "את ה' אלקיך תירא" לרבות תלמידי חכמים – נתחדש לאחר פטירת תלמידיו הקדושים! / כל"ג בעומר סמך רבי עקיבא את רשב"י ושאר התלמידים! / רשב"י היה משבט שמעון ועל כן לא נתגלה תוקף כח בעוה"ז ובתלמוד הנגלה

בפרשת עומר (ויקרא כג, ט–טד) מן "וידבר" עד "וספרתם לכם" יש כ"ד [אותיות] 'אלף', כנגד כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בעומר שהיו עד הפסח ועד עצרת. דבר אחר, אם תמנה אותיות השש תיבות האלו שהם אחרי תיבת "וספרתם לכם" [דהיינו]: **"ממחר"ת השב"ת מ"מ"ם הביא"ם א"ת עמ"ר" – תמצאם כ"ד אותיות**. "את עמר" נוטריקון מאחר שתספור כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא מלוח. ועל כן נהגו כל ישראל שלא להסתפר עד ל"ג בעומר שהוא מנין אבי"ג. ל"ג אבי ו"ו יום שיש בהן מוסף (שאינם ימי אבל), מתחילת חולו של מועד ולהלן עד סוף העומר [הם ביחד מ"ט יום]. ספר הרמזים לרבינו יואל (פר' אמור, עמ' ג) (ג)

"כדנתיא שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל 'אתין' שבתורה, כיון שהגיע לאת ה' אלקיך תירא' (דברים ו, יג) פירש, אמרו לו תלמידיו, רבי כל אתין שדרשת מה תהא עליהן, אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרשה על קבלתי על הפרישה, עד שבא רבי עקיבא ולימד: **"את ה' אלקיך תירא"** – לרבות תלמידי חכמים" (קדושין נג).

לכאורה קשה, דבפרשת ואתחנן כתיב (דברים ו, ב) **"למען תירא את ה' אלקיך"**, ובסוף הפרשה כתיב (שם יג) **"את ה' אלקיך תירא"**, וכן בפרשת עקב בתחלת הפרשה כתיב (שם יג) **"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך"**, ובסוף הפרשה כתיב (שם, ח) **"את ה' אלקיך תירא"**, ולמה לא פירש את ה' אבי"ד כדנתי בתחלת הפרשה.

ונראה דוודאי הוי ידע שמעון העמסוני למדרש דשייך יראה גבי רבו, והא מקרא מפורש גבי משה (שמות לו, ג) **"ויראו ממשות אליו"**, וכתיב (במדבר יב, ח) **"מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה"**, ולא היה קשה ליה אלא על ריבוי דסיפא דקרא, דרבי נתרבה כבר מ'את' שבתחלת הפרשה, אלא שאמרו חז"ל (אבות ד, ב; ועי' תנחומא, בשלה, כו) **"הא כבוד חברי חביב עליך כמורא רבך"**, וכמו שמצינו באמת (יבמות סב:) שנענשו כ"ד אלף תלמידים דרבי עקיבא שלא היו נוהגין כבוד זה לזה, וכיון שראה ר' עקיבא בתלמידיו שנענשו, היינו דאמר – **"עד שבא ר' עקיבא ולימד לרבות תלמידי חכמים"**, שאפילו התלמידים צריכים לנהוג כבוד זה בזה כמורא רבו.

ספר המקנה להגה"ק ר' פנחס הלוי הורוויץ זצ"ל אבי"ד פראנקפורט (קדושין נג, ע"ש) ... וגם קושית העולם "עד שבא רבי עקיבא ודרש לרבות תלמידי חכמים", למה דוקא רבי עקיבא וכו'... דאיתא בגמרא דרבי עקיבא היו לו כ"ד אלף תלמידים וכולם מתו בין פסח לעצרת שבטיל שלא נהגו כבוד זה בזה, לכן אמר רבי עקיבא: **"את"ר** בא לרבות "תלמידי חכמים" לשון רבים, כלומר שהתלמידי חכמים בעצמם אחד כנגד תלמידי חכמים חכם יהיה ירא ממנו וינהגו כבוד זה לזה, וכיון שהמעשה אירע לרבי עקיבא נזכר בזה הדיוש וכו'.

יתדות אוהלים להגה"ק ר' יואל אש זצ"ל אבי"ד שניאלנק (ברלין תקמ"ח, בפתיחה דף א; ע"ש) ומה שעושין שמחה בל"ג בעומר, אפשר דרבי עקיבא היה כלל גדול בתורה ולמדא לכ"ד אלף תלמידים ומתו ונשאר העולם שמם, ויום ל"ג בעומר התחיל לשנות לרבי שמעון בן יוחאי ורבי מאיר רבי יוסי וכו', ויאור להם שתחזור התורה, ולכן עושים שמחה, וגם אמרו דהילולא דרשב"י ביום ל"ג בעומר.

ובזה מיושבת קושית הרב **"פרי חדש"** ז"ל (א"ח סי' תצג ס"ב) על ענין שמחה זו ביום ל"ג בעומר, דאי משום שפסקו מלמות (תלמידי רבי עקיבא) מה בכך, הרי לא נשאר אחד מהם וכולם מתו, ומה טיבה של שמחה זו. אלא דהוא ז"ל תירץ, **שהשמחה היא על אותם התלמידים שהושקו ח"א"ם רבי עקיבא שלא מתו כאלו**.

וכן נראה ממה שכתב הר"ב **"ארחות צדיקים"** (דף עג, ג), דהנה מ"ט ימי העומר הם ימי הדין, ובוה יתבאר טעם מיתת כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא בימים האלו, וגם טעם למה פסקו למות בל"ג בעומר, דע כי אז זמן יניקת החיצונים, לכן פנעה אז בהם מדת הדין של קטנות, אשר לא נהגו כבוד זה לזה, ומתו בימים ההם בזהותם קטנים ולא הגיעו להגדיל ולהאריך ימים בסיבה הנו', ובבוא יום ל"ג לעומר, אז סמך אח"כ רבי עקיבא את חמשה תלמידיו הגדולים, ואלו נתקיימו בעולם והרביצו תורה בריבים, והם: רבי מאיר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן שמעון ורבי שמעון ורבי עקיבא וכו'. וכן כתב הר"ב **"משנת סידים"**, שביום ל"ג בעומר פסקו מלמות תלמידי רבי עקיבא, וסמך אז חמשה תלמידים אחרים, ועל ידם ועל ידי רשב"י שהיה אף הוא תלמידו נתקיים העולם, לפיכך אין להתאבל ביום זה כלל על החורבן שלא יענש, אלא מצוה לשמח שמחת רשב"י, ואם דר בארץ ישראל ילך לשמח על קברו ושם ישמח שמחה גדולה וכו'... ושמועני שיש מקום שהולכים ממוציא חג הפסח ממקום למקום ומעיר לעיר לארץ ישראל וישמחו עד חג השבועות הילולא דרשב"י ולשמח בשמחת רשב"י, שיש לו נחת רוח מי שישמח באותו היום, שאמר הקב"ה חדי בהאי הילולא דיליה וכולהו צדיקים בגנתא דעדן, אשריהם ואשרי חלקם שאינם חסים חסים על גופם ועל ממונם.

זכר דוד להגה"ק ר' דוד זכות זצ"ל אב"ד מודינא (מאמר ג פרק לח. ע"ש עמוד)

פסדה (שמות כח, יז) – הוא נגד שבט שמעון, כי שבט שמעון נמצא עמקות גדול בדברי תורה, אך בטרם שיוציאו אותו לפועל יצטרכו לבזיונים, וכן רבי שמעון בן יוחאי – **עין כי היה משבט שמעון**, כידוע, היו בו דברי תורה עמוקים, כמו במשה רבנו ע"ה וכו'.

מי השלוח להר"ק רבי מרדכי יוסף מאויבוצא ז"ע (פר' תצוה ד"ה ומלאת. סוד הדבר מבואר בספר **תפארת החנוכי'** להגה"ק רבי גרשון חנוך הענין מראדיון ז"ע ר"פ בראשית, בביאור דברי הוה"ק [בראשית כב] "סוד ה' ליראי וגו', פתח ההוא סבא דסבין ואמר שמעון שמעון" וכו', בו מבאר ש"כפי קבלתנו זה הענין הוא ראשית תיקונו של ר' שמעון בן יוחאי, שקרא לו מעתיקא קדישא שמעון שמעון, וקריאה הוא להשלוח" וכו', ע"ש באריכות.

כיצא בו אמר ר' עקיבא לרשב"י: **"דייך שאני ובוראך יודעין כוחך"** (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב), דגם הוא שמו 'שמעון' ודרשין שמות, כי זה היה כוחו ושורש נשמתו, וכן קבלתי כי הוא היה משבט שמעון, ועל כן לא נתגלה תוקף כוחו בעולם הזה ובתלמוד הנגלה אע"פ שגם כן יש ממנו בהפלות מעלתו, למה שאמר על עצמו (סוכה מה): **ובבראשית רבה (לה, ב)** ועוד בכמה דוכתי, מ"מ בנגלות התלמוד אין גלה מעלתו נגד חבריו כלל, ורק בוראו וכו' רבי עקיבא ברוח הקודש שבו להכיר הנעלמות ידע כוחו, ואף הסודות שגילה לא יתגלה סודם לעין הכל אלא בסוף יומים. תקנת השבין (ס"ו ו' אות טז) להגה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל

אולי רבי שמעון בן יוחאי משבט שמעון, ותיקן כל מה שהיה חסרונות בשבטו, כדאיתא בילקוט שופטים (רמז מה), שלא היה נמצא שופט משבט מפני חטא זמרי, [ו]לעיל תיקון רשב"י וזה למעלות קדושות, כמו נביא ושופט. שם (שבט שמעון) היה המכשול על ידי אכילה ושתיה, כדאיתא במדרש שאמרו ובזכו כרצונכם צרצר יין (עי' סנהדרין קו), מוכח שעדיין לא נאסר יינם, לכך תיקן רשב"י שלא טעם י"ג שנים אכילה ושתיה מבשר ויין, רק חרובין ומים. שפתי צדיק להגה"ק ר' פנחס מנחם מפליץ זצ"ל (ל"ג בעומר, אות ג)

יומא דנשמתא

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנאב זי"ע מאתים ועשר שנים להסתלקותו – ביום י"ט אייר תקע"ה

"גלוי וידוע להזקנים והיועצים שהרה"ק הנורא מוהרמ"מ זל"ה מרימנאב דרוש דרש על פרשה זו (פרשת המן) עשרים ושנים שנה, והמשיך בזה שפע רב לעולם" – כך הועד על קדוש עליון רבי מנחם מענדל מרימנאב זי"ע על ידי גדולי דורו תלמידיו הקדושים (מבשר טוב: להגיד רשון קאמפלחאר זצ"ל מטארטא, פ"ר בשלח ד"ה ויאמר, מתדיו פאדנורעזע תרי"ס).

רבינו נולד בערך בשנת תק"ה בנושטאט לאביו הרב הגדול רבי יוסף חר"ק זצ"ל. בצעירותו שקד על לימודו בבית מדרשו של הגניד רבי דניאל יפה זצ"ל בבלין, מקום שם עסקו בתורה גדולי עולם, ביניהם גם בעל הפירי מגדים זי"ע, לאחר מכן למד אצל הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, ואחר נתקרב אל הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע והיה לאחד מתלמידיו הגדולים. דביקותו ברבו הינועם אלימלך היתה מופלאה ביותר. וכך מציין תלמידו הרה"ק רבי משה מאמבור זי"ע בספרו 'תפלה למשה' (פר' נח): "וכאשר שמעתי מפה קדוש מורי ורבי **איש אלקים קדוש מו"ה מנחם מענדל נבנ"ל מרימנאב** שאמר: מי שזוכה לדעת שלשמה, כשרואה את הצדיק ומסתכל, גם מכל אבר יכול ללמוד תורה ממש, **כאשר הוא למד מרובו** (הרבי ר' אלימלך) מכל אבריו תורה ממש. ומי שאינו זוכה כל כך עכ"פ כשיסתכל בפני רבו הצדיק נשפע עליו אור מהצדיק מכל אבר ואבר".

ומקובל שלפני הסתלקותו מהעולם סמך הרבי ר' אלימלך זי"ע את ידי הקדושות על תלמידיו והעניק להם את כח קדושתו: להרבי מלובלין מסר את עיני הצופיות, בהן חזה למרחוק, לרבינו מרימנאב – את הנשמה שבמוחו, להמגיד מקאזניץ – את לבו החרב, ולהרה"ק מאפטא – את כח הדיבור שבהם (עשרות מנחם: אות יא).

כיהן כרב ואב"ד העיר פריסטיק, ואחר עבר לכהן בעיר רימנאב. לאחר שנתפרסם היה נערץ ונקדש בעיני כל גאוני וצדיקי דורו, אשר רבים מהם השכימו לפתחו ובאו לחסות בצל קדשו. ממקום מושבו פעל ישועות בקרב הארץ והרביץ תורה וקדושה לכל בני ישראל. כל לחם בעוז ותעצומות נגד פורצי חומת הגזעיות בדורו ותיקן תקנות להועיל, וכאמור, השפיע שפע פרנסה לבני דורו, עד יומם האחרון על אדמות, י"ט אייר, ל"ד בעומר, תקע"ה, ומנוחתו כבוד בעיר רימנאב.

תלמידו הרה"ק רבי יחזקאל פאנעט זי"ע אבד"ק קארלסבורג – בעל ה'מראה יחזקאל', הדפיס את דברי תורתו בספרי **מנחם ציון**, **דברי מנחם**. [ובזה דור אחרון נלקט ונאסף אוסף אמרות טהורות וליקוטים יקרים בספר **ליקוט מנחם** שיצא לאור ברב פאר והדר על ידי מכון 'שפתי צדיקים', ירושלים ע"ה].

הדיבור "לכבוד שבת קודש" מוריד שפע מלמעלה

"סיפר הרה"ק רבי **צבי הירש מרימנאב** זצ"ל מעשה הקדוש הרה"ק מוהרמ"מ זצוק"ל **מרימנאב**, כי פעם אחת גערב שבת קודש לא היה לו דגים על שבת קודש, וכאשר התחילו לנטות צללי ערב, אמר לו רבו שיעמיד כל הבישול של הדגים על מדורת עצים ואש של הכיריים, וישם בתוכה בצלים חתוכים ומים לבשלים, **ובכל פעם יאמר 'לכבוד שבת קודש'**. ופתאום בא איש אחד מרחוק לק"ק רימנאב לקבל פני רבו, והביא אחר דגים לדורון להרה"ק מרימנאב לכבוד שבת קודש, והיה הדבר לפלא לעיני בני העיר.

ואחר כך ביום השב"ק, אמר הרה"ק מוהרמ"מ מרימנאב בשעת הסעודה על השלח: **דעו כי עם קדושת שבת יורדות כל מיני השפעות שבעולם, והאיש אשר ירצה לקבל השפע העליונה, לא מוכרח להביא הרצון אל הדיבור ולומר 'לכבוד שבת קודש', והשפע יורד ממילא מלמעלה**. וזה רמזו חכמינו ז"ל (וי' כו, א) 'זכור ושמור **דיבור** אחד נאמר', היינו כי דיבור תלמי מלך. ועל כן אין להפליא על אשר הייתי בטוח כי יבואו דגים. עד כאן סיפור המעשה.

ועל פי סיפור זה פירש הרה"ק ר' צבי כוונת דברי רש"י ז"ל – [על הפסוק (במדבר 17, 23) 'כה תברכו את בני ישראל אמור להם'] – **אמור להם, כמו זכור ושמור**, כי היה קשה לרש"י כפילות השלח: **כה תברכו את בני ישראל אמור להם**, כי היה די שיאמר 'כה תברכו את בני ישראל, יברכך' וגו'. ועל זה מתרץ רש"י ז"ל: **אמור להם, כמו זכור ושמור**, והכוונה, כי התורה הקדושה מגלה לנו, כי שודו של ברכת כהנים הוא ממש כסודו של הקדוש שבת קודש, וכמו שבקדושת שבת קודש בדיבור תלמי מילתא, שיאמר 'לכבוד שבת קודש', כמו כן בברכת כהנים אמר שמו יתעלה **ואני אברכם**, רק אתה הכהן **אמור להם: יברכך' וגו'**. והבן.

בארת המים (פר' נשא)

"אל יצא איש ממקומו" – בזכות שמירת שבת

"בימי הרב הקדוש הנורא **רבי מנחם מענדל מרימנאב** זל"ה" גזרה המלכות גזירה על בני הכפרים, שלא ידורו ועד בכפרים, רק יתקעו אהלה בעיירות. והיה הדבר קשה להם עד למאוד, ונאספו יחד כל בני הכפרים מכל סביבות העיר רימנאב לבוא על שבת קודש להרב הקדוש רבי מנחם מענדל זצ"ל. בליל שב"ק לא אמר להם ולא דיבר מזה. אך ביום המחרת בסעודה שניה, והיה אז שבת פרשת בשלח, פתח הרב הקדוש ואמר להם:

אתם בני הכפרים, באתם אלי להתפלל בעדכם שיהפך לבב המלכות והיותו עליכם לטובה, ויבטלו הגזירה מעליכם. דעו כי מאת ה' היתה זאת ונתן בלב המלכות ויועצו להדיחכם ולגרש אתכם מהכפרים, כי מלכד שאחמם מבליים ימייכם ושיתוכים בכפרים, ולא תדעו מתפילה בציבור כל ימות השנה, עוד רעה חולו מזה שתחללו את יום השבת ולא תשמרוה כהלכתה ככתוב בתורה הקדושה, ואל היום תבלו בהבלים הבליים, ולא יתבתו ביום המנוחה, ואתם ובעינים ומהותיכם וכל בהמתכם. ואם תשבו בקרב ישראל בעיירות, או אז תרצו שבתות ומינים טובים, והיו לכם הימים האלו למשמר לעסוק בעבודת ה', איש כפי השגתו, ככל עדת ישראל.

מיד עוד כולם בביתא, ואמרו, כל אשר יצוה רבו הקדוש נשמור לעשות ונקבל על עצמנו, ואך ישא בעדנו רנה ותפלה לבטל מעלינו גזירה קשה הללו.

המדרון נגיד לזכר נשמת הרה"ק משה ביהר"ר יצחק בנדרש ברושטיץ' צ"ה ת.צ.צ.ב.ה.

יבמושב לצים לא ישב' (תהלים א, א) – זה פלשתיים, שפלשתיים ליצנים היו. ואמר: אילו היה יודע פרעה שעם ליצנות יכולין להכניש כל העולם לא היו ישראל יוצאים מתחת ידו לעולם ח"ו. ובפעם שנית אמר הרמא באצבעו דרך חלון ואמר בזה הלשון: **רואים אתם שזה שמעו, ועם ליצנות יכולין להכניש שזה אינו שמים**, ואחר סעודתו אמר בביתו: אתם סבורים שבבית מדרשוני היום בשעת התפלה לא היו ליצנים, היום התפלה זה, והיו מתלוצצים שמאריך ואין קולו ערב בתפילתו. ע"כ דחפ"ח". **תפלה למשה** (פר' ויצא ע"ב סב)

ממון גזל – והשפעתו על עיוות דרכם של הלויים

"אמר כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מוהרמ"מ, על מה שהוא מן התימא, שאנחנו רואין כמה פעמים הילדים בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלימוד תורתם ומתפללים בכונה נתינים 'אמן', יאה שמהי רבה' ואמין' וישירים אורחותם, ואחר כך כשמתגדלים מתהפכים ח"ו במידות גרועות ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא, ומאין יתהווה זה, הרי התורה שלמדנו בקטנותו והוא הבל שאין בו חטא נשבת ק"ט, הרי מהרואי תעמוד למשען להם ויוסיפו אומץ בנפשותם, כי 'מצוה גוררת מצוה' (אבות פ"ד מ"ד).

ואמר הוא ז"ל, שהוא על שאבותיהם האבילו אותם ממון גזל, שסיגלו על ידי משא ומתן שאינו באמונה, ונתפסמו באיסורים ושב להם לבשר מבשרם, ועל ידי זה נולדים תאוות ומיניות גרועות. והביא ראיה מופק העוף, על שנהנה מן הגזל לא נתקרב לגבי מנבא, כי לא לרצון יהיה 'ויקיר' ג. ד. הובא בריש ויקרא א, טו, והגם שהעוף לא נצטוו, הנה השי"ת שונא החמס, עכ"ל".

אגרא דמקא (א"ת קב, עט"ו)

מנהגי ישראל תורה – ללמוד הלכה ותוס'

בימי הספירה הקדושים

... ואמת יהנה חכי **שכמה פעמים הזכירנו על לימוד העיון והרבה בשבח הלימוד הזה כשהוא לשמה**, על דרך המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, ושכל הצדיקים שבדורינו לא הגיעו למעלה עליונה הזאת רק על ידי לימוד העיון, ומה גם על ענין הלכה תוס' אמר ששמועלס לא עמד על סוד הדבר עד הנה, שאותן הלכות שנשחטו בימי אבאלו של משה החזירים עתניאל בן קנו בימי הספירה (עי' תמורה טו, ו), **ועל כן מנהג ישראל תורה הוא וצריך ללמוד הלכה תוס' בימים הקדושים הללו**. ופירש זה על דרך האמת, ואף על פי כל הזכירנו שלא יסיר דעת כל דבר ההלכה כל היום כולו, שצריכים להיות שבע שבתות תמימות, **וכמה פעמים ביום הוא אומר 'היום כן וכך לעומר', בלי ברכה... ולא זו בלבד, אף גם זאת מלפנו מחכמנו בכל דבר הלכה ששואלנו ממנו הוא אומר עליו תילי תלין של הלכתא גבורתא, הן הן גבורותיו ונוראותיו, כל ר' לא אניס ליה, מלהיב הלכותב להאבת הבורא ב"ה ויראה שמים עילאה ותתאה..."**

ש"ת מראה יחזקאל (ס"י קד – מתוך התשובה הידועה שכתב אודות רבו הק' מוהרמ"מ מרימנאב ומגלה בה אספ מוט מתדד גאון בתורה ושגב מדרגותיו. ומסופר שהתנח"ל בעל ה'דברי חיים' **מצאנו** זי"ע היה נוהג לקרוא מכתב זה בדחילו ורחימו ביומא הדחילוה דרביה"ק מרימנאב זי"ע)

מדרגת בטחון ואמונה – עד היכן?

"... שמעתי באחד הרב הקדוש מו"ה מנחם מענדל ז"ל **מרימנאב**, שפעם אחר חלץ לליזענסק להרב הקדוש בעל ינועם אלימלך זי"ל, וראה אדום זהב מונח על הדרך, והרכין עצמו לנטלו, והתיישב בעצמו בתוך כך, והגביה עצמו ולא רצה לנטלו, ואמר **שם האיש ה'שייח' רוצה שיהיה לו אדום זהב, היה מונח בכיסו בלי שום שחיה ופעולה**, והלך לדרכו לליזענסק. ואחר כך חלץ אדם אחר באותו הדרך גם כן לליזענסק, ומצא האדום הזהב ונטלו ובא לבית המדרש של לליזענסק, וניעם אלימלך, וראה שם את הרה"ק מרימנאב, חלץ אליו ואמר לו: ימחול הרב לקחת אצלי אדום זהב אשר מצאתי בדרך, כי אני אינני גריד לו. וסיפר אחר כך איך שהדבר אשר מושג מהשמים, אין צריך לעשות שום פעולה.

ובאמת לאיש אחר אשר יעשה זאת יחשב לסכל ושוטה, שהלא לכל הדברים עושה הרבה עשיות ופעולות, **אך להרב הקדוש הני"ל אשר היה במדרגת הבטחון והאמונה הגדולה, היה הדבר הזה גם כן נחשב לעשייה יתירה**".

ברכת טוב להרה"ק ראי"ל מאורוב זי"ע (פר' מקץ. הובא ב'אור יקות' ח"ב ע"מ עט, וצוין שם כי ביאור הענין מתבאר בהרחבה בספר 'באר משה' – אורוב, פר' בשלח ע"מ תפ-תפה)

"נוצרי עדותיו" – סגולת מצוה עיצית

"פעם בא איש אחד לפני הרה"ק רבי **מענדל פריסטיקער** זצ"ל ובכה לפני: רבי, היתכן שאני מתפלל בכל הכוונות, ואך כשאני יוצא לחוץ בשוק נודמן לפני ראה אסורה ומזיק לי הדבר מאד. ואמר לו הרה"ק, שידקדק מאד במצות עיצית כהוון, כדאיתא במכבת מנחות (נ"ה) באותו חסיד שנדמו לי ציציותיו כעדות ולא הניחו לו לעבור עבירה.

ובזה פירש הכתוב (תהלים ק"ט, א) **אשרי נוצרי עדותיו בכל לב וידרשוהו** – אשרי נוצרי עדותיו, היינו הציצית שנקראו עדות, 'בכל ל'ב' ידרשוהו', שיקיים ה'ל'ב חוטיין של הציצית כהוון, שישמרם כהוון, אז יש בו כח כל כך אשר יא' לא פעלו עולה, שלא יניחו לו לפעול שום עולה, אפילו 'בדרכיו הלכו', בשעה שהלך בדרך ויצא לעשות העבירה, יש בו כח כל כך להציל, כמעשה אדוות חסיד. ודחפ"ח".

ליקוט מנחם (ע"מ ראש)

גם החזן וגם הקהל, וכן בבית - מקדישים 2 רגעים בין ברכה לברכה – לעניית "אמן" כהלכה !

עלי הדף

ענין שנלמד במסגרת "דף היומי"

מיסכת שבועות

האם נשים נכללות במצות בנין בית המקדש?

איתא במכילתין (טו): "אין בנין מקדש דוחה יום טוב", וברש"י: "... כדאמרין ביבמות בפרק קמא (ו): יכול יהא בנין בית המקדש דוחה שבת, תל" (ויקרא יט, ל) 'את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ה'". כלומר חייבין בכבודי, אתם והמקדש חייבין בכבודי, שהזהרת על השבת, וימים טובים נמי שבתות אקרו". ובהמשך הגמרא: "אין בנין בית המקדש בלילה, דאמר אביי, מנין שאין בנין בית המקדש בלילה, שנאמר (במדבר ט, טו) 'ובימים הקדש את המשכן', ביום מקימו - בלילה אין מקימו". וכן פסק הרמב"ם (הל' בית הבחירה פ"א ה"ב): "אין בונין את המקדש בלילה וכו' ועוסקין בבנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים, והכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר, ואין מבטלין תינוקות של בית רבן לבנין, ואין בנין בית המקדש דוחה יום טוב".

רבים נתקשו בדברי הרמב"ם, שאם אין בונין את המקדש בלילה, ובנין ביהמ"ק גם אינו דוחה יום טוב, הרי לא מצות עשה שהזמן גרמא, ואם כן למה כתב: "הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר", הלא הנשים פטורות ממע"ש שהזמן גרמא. והנה במה שאין בנין ביהמ"ק דוחה שבת ויו"ט, כבר העיר 'בקהלות יעקב' (במהלכות סי' יא אות ב) מדברי 'שער המלך' (הל' פסולי המוקדשין פ"ט ה"ה) שכתב "דמעות עשה שהזמן גרמא" אינו אלא דומיא דתפילין וציצית וסוכה וכו', שחלל הכותב חיוב המצוה בזמן, והיינו שבימים חייב ובלילה פטור הכותב ממצוה זו, ואם הניח תפילין בשבת או בלילה למד"א לא עשה ולא כלום", ומשום"ה מצות מילה שלא בזמנה וכן שריפת קדשים פסולים אין נחשבות מ"ע שהזמן גרמא, "דחויבא רמאי עליה, ואפילו בשבת ויו"ט נמי מצד המצוה גופא בר חיובא הוא, ובכל יום ויום קעבר אעשה, אלא משום דאיסורא דשבת דביע עליה לא ניתן השבת לידחות משום מצות מילה, ואם כן, ואלא ואלא עצמו בשבת או יו"ט פשיטא דאי דמה שעשה עשוי וקיים מצותו, נמצא אם כן שהמצוה מצד גופא לא מקרי זמן גרמא, אלא איסורא הוא דרביע עליה" (שם).

וכן העיר מדברי המהרי"ט במס' קידושין (נט ד"ה אותה) לגבי מילה שלא בזמנה, והוכיח: "אטו מקרה ושילוח הקן וכמה מצוות שאין יכול לעשותן בשבת זמן גרמא מקרי, אין הדבר כן, אלא כל שמצותן נהוגת אחר עשייתן לעולם אף בשבתות ויו"ט, לאו זמן גרמא, דעשייתן מחמת איסור נעוה בה, שאין דוחין שבת, אם נעשו ביו"ט נמי מצד המצוה גופא בר חיובא הוא, ובכל יום ויום קעבר אעשה, וכמו כן כאן, כי מה שאין בנין ביהמ"ק דוחה שבת ויו"ט, אין הכוונה שבשבת ויו"ט פטורים מבנין ביהמ"ק, אלא, שהוא מפאת איסורא דרביע עליה, שבימים אלו אסורים בכלאכה, ואמנם המצוה עצמה שייכת בכל הזמנים, ולכן שפיר אין נחשבת בגין כך מ"ע שהזמן גרמא. אמנם, מציינו באחרונים שגם מחמת הדין שאין בנין ביהמ"ק דוחה שבת ויו"ט, העיר שנחשבת מ"ע שהזמן גרמא. כך כתבו השו"א ומושיב (תניא ח"ג סי' פט) וה'ערוך לנו' (ביבמות ה), ויש להשוות לזה מה שכתב בשו"ת 'אבני נזר' (א"ח סי' תקט אות ב) לענין מחית עמלק, שמה שנשים פטורות הוא משום מ"ע שהזמן גרמא, "דלא חמור חיוב מיתה דעמלק משאר חייב מיתות שאין דוחין שבת", וממה שאין דוחין שבת אלא משום איסורא דרביע עליה, אבל עצם מצות מחית עמלק נהוגת בכל הזמנים, הרי שגם בכה"ג ישנם כאלו הסוברים שהמצוה נחשבת כזמן גרמא.

והנה, מדיון שאין בנין בית המקדש בלילה, יש להעיר על פי הנזכר, והנה 'במנחת חינוך' (מצוה צה אות ח) כתב בדין זה: "ונראה פשוט דהיינו להתחילה, אבל אם בנין בלילה ודאי אינו נפסל המקדש בשביל זה", הרי שדין זה אינו אלא איסור ולא פסול, ולפי"ו יש לדון והאם נוכל ליישב הקושיא בענין מ"ע שהזמן גרמא, כפי שהעלינו למעלה על פי דברי השע"מ והמהרי"ט, כי מאחר שאינו אלא איסור לבנות בלילה, יתכן שגדרו הוא כענין בנין ביהמ"ק בשבת ויו"ט, שאינו אלא איסורא דרביע עליה, ואכן אם בנין בלילה התקיימה המצוה, אין כוונה נחשבת כמ"ע שהזמן גרמא, אכן דשאני הכא, כי בשבת ויו"ט - איסור הבנין הוא איסור צדדי לגבי עצם מצות בנין המקדש, כי חובת ומצות הבנין נאמרה על כל הימים בשנים, רק שבשבת ויו"ט ישנו איסור לעשות מלאכה, ולכן אסור לבנות, אכן, כלפי בנין בית המקדש בלילה, האיסור הוא מצד עצם מצות בנין המקדש, שנאמר בו 'ובימים הקדש', ודרשו ז"ל: "ביום מקימו בלילה אין מקימו", והיינו, שבלילה ליתא למצוה של "ועשו לי מקדש", ונמצא שעצם מצוה זו נגזר מחמת הזמן, כי רק ביום שייכת מצוה זו.

אמנם, מלבד כן מפורשים הדברים בירושלמי (יומא פ"א ה"א) שבנין ביהמ"ק ביום מעכב, דאיתא: "א"ר זעירא זאת אומרת שהקמה הלילה פסולה לעבודת היום", וכן הוא במדרש (במ"ר יב, טו): "ויהי ביום כלות משה" (במדבר ז, א)... א"ר זירא מזה 'ביום', מכאן שהקמה הלילה היתה פסולה לעבודת היום" (ראה מנ"ח עם פי' שולח המנחה"ש, ה' מכוני ירושלים, שניין לדברי האחרונים שהעיר בדברי המנ"ח מדברי הירושלמי), ולפי זה לא נחשב הלילה זמן כלל לבנין המקדש, וא"כ מדיון זה שפיר יש להעיר מדיון נשים חייבות, הלא זה מ"ע שהזמן גרמא, והוא ראיות לחיות פטור מכן.

ואמנם תירוץ שונים נאמרו בזה (עי' 'שואל ומושיב' שם; שו"ת בית ציחק א"ח סי' ג; שו"ת דברי מלאיאל ח"ה סי' צט; כלי מנחה"פ"י כ"ה תשא), ונציגה שנים מהם: 'בקהלות יעקב' (שם) כתב ליישב, כי "דוקא הקמת בית המקדש וגמרו אינה בלילה, אבל כל ההכנות לעבודת הקודש כאריגת יריעות ועשיית האבנים וכו", ודאי כוונה בשבת, דרך על הקמתו אמרה תורה 'וביום הקים', 'ביום אתה מקימו כו', והמצוה דבנין בית המקדש הוא ודאי גם על כל ההכנות והעשיית השייכים לצורך ביהמ"ק, וזה נהוג גם בלילה. ומשום הכי אין זה זמן גרמא".

עלי אורה

אורחות חיים הלכה למעשה

גיל (דזשעל) על הפיאות בשבת

שאלה: האם מותר לשים בשבת גיל (דזשעל) על הפיאות של הילדים, כדי לעצב ולחזק את סלסול השערות?

תשובה: אסור לשים גיל [או מים עם סוכר וכל כיו"ב] בשבת על השערות מחשש לכמה איסורים, ואלו הם: א. חשש איסור ממרה, כי ישנם כמה מיני גיל, ויש כאלו שהם מין עב וסמך (עיי' משגיב סי' שג ס"ק פא בשם המאמר מרדכי ש"כ שאין להחליק השערות בחלב מהותן ומעורב במיני בשמים, וירושלמי להם מחטאת, דנראה שיש בזה חשש ממרה, וראוי להזהיר בני בית על זה"י); ב. חשש איסור סחיטה בשערות (עיי' שו"ת חלקת יעקב אור"ח סי' כא); ג. חשש איסור בונה, כמו שאסור לקלוע השערות בשבת וכו' מדרבנן משום דדמי לבנין (עיי' ש"א סכ"ו ובמשגיב סי' שג ס"ק פב), וגם בגדון דידן, הרי בגיל מקשה השערות, והוא הדין גם בספרי שאסור להתיז בשבת על השערות כדי להקשותן וכדו'. ומהאי טעמא אסור לסלסל הפיאות בשבת אם לא היו מסולסלין כלל, ורק אם כבר היה מסולסל לפני שבת, ועתה בשבת רוצה לחזקם, עיי' להקל קצות השלחן סי' קמו בדה"ש סקכ"א; שלחן שלמה סי' שג סקכ"א אות ב, ועיי' חוט השני ר"ח על הל' שבת פל"ו סקט"ו דיש להקל רק בסלסול קל. ואם הגיל יש לו ריח, ומוליד ריח בשיער, יש בזה גם איסור של מוליד ריח, ואמנם הגם שיש מקילין במוליד ריח בגוף האדם, אבל מוליד ריח בשערות - חמיר טפי, דהוי כמוליד ריח בבגד דאסור לכ"ע (עיי' כח החיים סי' קכח סקמ"ד).

כשהחשמל (עלעקטערי) הודלק בשבת על ידי גוי

שאלה: אם הופסק החשמל בכל הבית, ובהיתר מורה הוראה הודלק המנורה הראשית של חשמל הבית על ידי גוי [כגון שיש ילדים קטנים בבית או שיש שם חולה שצריך חמצן וכדו'], ועל ידי זה נדלק גם כן מיחם המים והפלטה שעליה סיר החמין וכדו', האם מותר להשתמש במיחם והקדירות, כיון שאסור לומר לגוי שידליק החשמל בשביל הפלטה או המיחם שנכבה?

תשובה: אם מראה לגוי שאין אור בבית, והוא מדליק את המנורה הראשית, אז גם אם נדלק הפלטה והמיחם מותר להשתמש בהם, כיון דקיייל דאם נעשה על ידי גוי מלאכה שאינו מכין לה, אלא מכין על דבר אחר, גם אם נעשה המלאכה ע"י פסיק רישא, מותר עיי' מנ"א סי' רג ס"ק מ' ובסי' רעו סק"י, ועיי' בנהרות רע"א ובפמ"י. וכן פסק המשגיב בסי' רג ס"ק צט, ומשום שם אפילו כשהישראל נהנה ממה שהגוי הדליק ע"י פסיק רישא, והטעם, כיון דאמירה לגוי היא איסור שבות דלית בהי עשה לא מחמירין כולי האי לאסור מכיון אף דהוי פסיק רישא (עיי' ש"א, וכו"כ במשגיב בסי' שלו סק"י). [ואמנם המשגיב בסי' רג ס"ק נא כי דיש מחמירים בפסיק לגוי, אבל לצורך שבת יש להקל (עיי' במשגיב סי' רנט ס"ק כו. ובשע"ש שם סקט"ו משמע דמחמיר בפסיק אם נוחא ליה, וצ"ע)]. עכ"פ למעשה פסקו גדולי החוראה שמקילין לצורך שבת בגוי שעשה מלאכה על ידי פסיק רישא. אבל צריך ליוהר כשהגוי בא להדליק שלא יאמר לו בפירוש שידליק בשביל התבשילין שיש על הפלטה או להדליק המיחם, אלא יאמר לו שידליק כיון שחושך בבית וכדו'.

מאת: הגה"צ רבי שמאי קתה הכהן גראס שליט"א

תורתך שעשועי

למה צריך פסוק למעט קטן דפסול לעבודה

דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדורותי אשר יהיה בו מום לא יקר להקריב לחם אלקיו (כא, יז). בגמרא (חולין כד): 'לפינן מפסוק זה: "איש" - ולא קטן, דקטן פסול לעבודה. והקשה הגר"ח ז"ל (בכתבי סי' שעת), למה לי קרא למעט את הקטן, הא הוה"ו בזה"ב (כ: ד"ה ובהים) כתבו דקטן שחשט קדשים שחטיתו פסולה משום דהוי מנתעסק, ומתעסק בקדשים פסול (עיי' ובהים מו); וא"כ אף בלי מיעוטא דקרא יודעים אנו דקטן פסול, מטעם דהוי מנתעסק, ותיקן, דמתעסק אינו פסול רק בעבודות דבעינן בהן עשיה לשמה, אבל עבודות שאין צריך בעשייתן לשמה [כגון הטבת הנרות], אף מתעסק כשר בהן. ואם כן הפסוק בא לפסול את הקטן אף בעבודות אלו.

והחז"א (ובחים סי' כ סק"א) מיישב, דקרא אתי בכהאי גוונא גדול עומד על גביו, דאז הרי ליכא פסול מתעסק, ובלי הדרש היה קטן כשר לעבודה, לזה קמ"ל קרא דאף בכה"ג פסול. והגור"ו ז"ל (ובחים ב:) תירץ, דהא דמתעסק פסול הוא דין פסול בעבודת קרבן, אבל אינו פסול בעבודת כהן, שהרי אף בשחטת דכשרה בדר, פסול אם הוז הוא למימא אטו אנשים בעי הוא בעבודת הקרבן. והא דממעטין הכא קטן, היינו לפסולו מעבודת כהונה, שהרי בעבודת הכהונה נאמר מיעוט זה. ושפיר בעי מיעוטא דקרא בזה"ב דעבד הקטן עבודה שאינה עבודת קרבן, כגון הטבת הנרות ותורתם הדרש, דפסול מתעסק ליכא, משום שאינה עבודת קרבן, וקמ"ל מיעוטא דקרא דפסול מדיון פסול דקטן בעבודת הכהונה.

בשו"ת 'התעוררות תשובה' (מהדור"ח ח"א סי' רפד, ע"ש ובהערות 'עקבי סופר' שם) מביא בשם הגר"י פנחס זעליג הכהן שווארץ זצ"ל מגראסווארדיין ליישב: "כמו דאמרין בקידושין ל"ד ע"א דנשים חייבות במזוזה בשנים אטו גברי בעי חי ונשי לא בעי חי, כן נמי איכא למימא אטו אנשים בעי כפרה ונשים לא בעי כפרה, דהרי עיקר מצות ביהמ"ק כדי לכפר עלינו, ונשים ג"כ צריכות כפרה, דהשוה הכתוב איש לאשה לחטאת ולהביא קני יולדת וכו', לכן גם הן חייבות בבנין בית המקדש.

תודותינו וברכותינו נתונות לאלו שנדבו הוצאת הגליון לזיכוי רבבות מאחב"י

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית מרת מרים ע"ה בת הרה"ק רבי ברוך זצ"ל - ה'מקור ברוך' א"ח הגר"א אלי' שטערנבוך זצ"ל ראב"ד ד"ק מחזיקי הדת - אנטווערפן נלב"ע ביום כ"ה אייר תשע"ה תהא נשמתה צרורה בצרור החיים הוצנצה על ידי מנחת יעקב	לעילוי נשמת האשה החשובה מרת אסתר ב"ר אברהם שלמה ע"ה בורנשטיין נלב"ע ביום כ' אייר תשפ"א תהא נשמתה צרורה בצרור החיים הוצנצה על ידי משפחת אייגר הע"י - ציריך	לע"נ אחד משרידי אש ושאריה הפליטה הרה"ח ר' יצחק ב"ר זאב ע"ה נלב"ע בכ"ד אייר תשנ"ה תהא נשמתו צרורה בצרור החיים הוצנצה על ידי בנו הרה"ח ר' טוביה פונאנסקי שליט"א	לעילוי נשמת הרה"ח ר' אשר אנשיל בן הרה"ח ר' דוד ע"ה בלוי נלב"ע ל"ג בעומר תשפ"ד תנצב"ה הוצנצה על ידי חתנו ידידו החשוב הרה"ח ר' ישראל ברוך ראטהשילד שליט"א	נדבת ידידו הנדיב הנכבד הרה"ח ר' אלטר אסטרייכער שליט"א לרגל יומא דהילולא דהתנא האלוקי רבי שמעון ב"ר יוחאי זי"ע ויומא דהילולא דהרה"ק רבי מנחם מענדל רבי יוסף זי"ע מרימינוב נסתלק ביום י"ט אייר תקע"ה לפ"ק
לעילוי נשמות הקדושים מרת מרים ע"ה בת הרה"ק ר' שמואל יוסף ב"ר הלל ע"ה מרת רבקה ב"ר יהודה ע"ה וצאצאיהם: משה חיים, אליעזר דוד וחי' שרה נעקד"ה ביום כ"ה אייר תש"ד ה' יקום דמס ותנצב"ה הוצנצה על ידי בתם-אחיות מרת הערצל שתליט"א	לעילוי נשמות הקדושים מרת מרים ע"ה בת הרה"ק ר' שמואל יוסף ב"ר הלל ע"ה מרת רבקה ב"ר יהודה ע"ה וצאצאיהם: משה חיים, אליעזר דוד וחי' שרה נעקד"ה ביום כ"ה אייר תש"ד ה' יקום דמס ותנצב"ה הוצנצה על ידי בתם-אחיות מרת הערצל שתליט"א	לעילוי נשמת הרה"ח ר' דוד ב"ר שלמה ע"ה נלב"ע ביום כ"ד אייר תשס"א ומנו"כ בהר הזיתים בירושלים ע"ה"ק תהא נשמתו צרורה בצרור החיים הוצנצה על ידי בנו הרה"ח ר' משה נתן נטע גאלדבערג שליט"א	לעילוי נשמת האשה החשובה מרת רבקה ע"ה בת הגר"ר רפאל אהרן קנאפפלער זצ"ל מנ"צ ב"ק טיינע נלב"ע ביום כ"ב אייר תשכ"ג תהא נשמתה צרורה בצרור החיים הוצנצה על ידי בנו ידידו החשוב הרה"ח ר' רפאל אהרן קליין שליט"א	לזי"ע הרב הקדוש יאן ישראל חסידא ופריטא רבי שאול ב"ר יצחק הלוי זצ"ל אב"ד האג נפ" כ"ה אייר תקמ"ה ומנו"כ בבית"ח הישן בהאג * * *
אותו צדיק וקדוש לא השאיר אחריז"ש"ק וסגולה גדולה להתפלל ביומא דהילולא על קברו וללמוד בדברי תורותיו שנרפסו בספר בנין שאול העליה לעיונו חק ביום חמישי בערב אור לכה"ה אייר בשעה 20.30				

זבני שבת קודש אמור
ע"פ אופק ירושלים

הדלקת נרות 18:54
מוצש"ק - בעלזא 20:26
מוצש"ק - ר"ת 20:48

יוצא לאור ע"י

המרכז ליהדות שורשים
02-6335111

התקרבנות

ביטאון מוסדות התשובה דחסידי בעלזא

העלון טוען גניזה, נא לא לעיין בשעת התפילה

חדשים מקרוב

חדשות עולם התשובה

השבוע: סמינר פעצים ומיוחד לפאות בנות ישראל

מאות בנות ישראל מתמודדות - בוגרות תיכונים תורניים, יגיעו להשתתף בסמינר עוצמתי וייחודי, מלא וגדוש בתוכן איכותי לנפש ולנשמה מבית היוצר של 'צהר', הנערך בימים אלו - חמישי ושישי ל"ג בעומר ושב"ק פרשת אמור, עד יום ראשון בהר-בחקות, במלון המפואר "בית האלה" הטובל במרחבי דשא ירוק, אשר בעמק האלה שליד העיר בית שמש.

במהלך ימי הסמינר ייחוו המשתתפות חוויות רוחניות עוצמתיות בתוכניות מרתקות והרצאות חזוק, מפי גדולי הרבנים ובכירי המרצים בעולם הקירוב, אשר ישמיעו בפניהן תובנות מחכימות מאוצרה העשיר של התורה הק' וממעינה הנובע של היהדות הנאמנה, האמונה על דברי חז"ל וגדולי הדורות.

הרצאה מאלפת בליווי מצגת מרתקת תושמע מפי הרב ישראל גולדווסר, שיתמקד במאורעות המלחמה הנוכחית בראי היהדות, עם קטעים מרגשים מפי ניצולים וחטופים שהשתחררו, ועוד...

מעמד מיוחד יתקיים בחצות ליל שישי - ל"ג בעומר, במעמד מרומם וקדוש של הדלקת מדורת ל"ג בעומר לכבוד התנא האלוקי, ברחבת המלון, בליווי מוזיקלי עם ניגוני קודש.

פעילות הארגון המסורות ורבניות חשובות, יעניקו ליווי ויחס אישי בשיחות פרטניות והעצמה אישית, עם כלים לחיים טובים ומאושרים, כשכמובן גם הפן הגשמי לא נעדר, עם ארוחות עשירות בטוב טעם כיד המלך וכיבוד עשיר ומגוון מסביב לשעון, כמיטב המסורת של 'צהר', בסייעתא דשמיא!

הרב יצחק טרוביבע

פרשת התשובה

עולם התשובה ומשנת הקירוב בראי פרשת השבוע

בישול כבישה ומליחה

מעצמם ומטבעם למען זולתם. בישול, כבישה ומליחה אלו, היו מנת חלקי וכוסי בשבת התאחדות של מתנדבי "שוש אשיש" בעיה"ק ירושלים, אשר התקיימה בלהט אש קודש ב'מקום שהתפללו בו אבות' - בעיר בעלזא.

שם ראיתי חזיתי דברים נפלאים, למעלה מהשגת איש אשר כמוני

ראיתי, שכשיש אחדות וכל אחד תורם תרומה קטנה מזמנו ומכשרונו, ואפילו ה'מתנדב' המבשל ביצים 'קלופות' לצפרא דשבתא (חידה!), הרי תרומות

קטנות אלו מצטרפות בהדי הדדי, ומשם נולדת 'אימפריה' של חסד ונתינה שניתן להתגאות בו, ולשיר עליו 'אשרינו' ---

שמחות אנ"ש - משמחות נישואין עד שמחות פדיון הבן הניתנות במחיר אפסי...

כמויות של פירות וירקות הניתנות במחיר של 1 ש"ח להוצאות המשאית והטרקטור...

נתינת מיטאג'ס בזמנים לא-זמנים, כבערבי פסחים וכדו'...

ועוד ועוד (כשה'תשלום' על כך הוא 'סיר ראסל' בערבי שבתות, וחלוקת הושענות מבורכות להושענא רבה, ותו לא...)...

יותר מזה ראיתי ---

בדרך כלל מתנדבים מסתפקים במה שעשו, ודי להם בכך, ואילו כאן התשוקה בוערת להוסיף חסד בלי קצבה ---

ר' מ. ב. - מאחורי הפרגוד. ענק הרוח ר' ח. ב. מ. - ממרום מושבו. ר' הערשל - בעל ה'אש תמיד' - שאינו שוקט על שמריו אפילו רגע אחד. ואתם, כל המתנדבים החשובים והיקרים, ור' אביגדור משה בתוכם, מה'טיט שחסידיים ממנו נצמחים'.

הגדיל לעשות ר' א. ש., אשר נשא דברים בשבת לחפש ולמצוא היכן לשפר וליעל, להוסיף עשייה, להוסיף עוד זמנים של התנדבות.

מי ראה כזאת?! מה היה ה'בארדיטשובער' אומר על כך???!!!!

יהי חלקי עמהם בגן עדן.

עומדים אנו סמוך ונראה להילולא הגדולה של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. ימים אלו ספוגים בהמוני תפילות ודמעות של אחינו בני ישראל סמוך לציון המצוינת ובכל אתר ואתר.

בישבי בשבת תחכמוני עם תלמידים מצוינים בשיבה"ק "ברכת אהרן" - בלימוד בשר בחלב ותערובת - הועלה רעיון יקר מפז:

ישנן כמה דרכים איך נבלע מאכל בתוך מאכל אחר, או בתוך קדירה:

א. רותה - כשמאכל איסור מתבשל או נצלה ביחד עם מאכל היתר. ב.

מלוח - כשהמאכלים מלוחים, יש כח ב'מלח' להבליע את האיסור לתוך מאכל היתר. ג. כבוש -

כשהמאכל כבוש בתוך משקה זמן מסויים, דין "כבוש" כדין "מבושל", והוא מבליע בחברו.

בהילולא דבר יוחאי קהל עדת ישרון מתבשלים מתוך רתיחת האש הגדולה --- נמלחים מהדמעות המלוחות הזולגות מהעינים ללא הרף ---

כבושים בתוך ה'שוויים' (הזיעה) הניגר בלי הפסק...

ומתוך כך, אורו וקדושתו וכח השפעתו של רבי שמעון נבלעים בתוככי האנשים הדבוקים בו ומקושרים אליו, ונחלקים בקרבם לנצח!

על האמור יש להוסיף, כי הנה, רשב"י זי"ע לימד לבני חבורתו, שעל בני-חבורה להיות מאוגדים באגודה אחת ולאהוב זה את זה בכל לב ונפש ומאוד, ומתוך אהבה זו יעלו ויתעלו לעילא ולעילא.

לכשנעמיק נראה, כי החוט המשולש האמור נמצא גם בתוך חבורות וקבוצות מאוחדות.

כי כשחברים מאוגדים, הרי הם מתבשלים בתוך האש הגדולה הנקראת 'חבורה' ("שבת אחים" מלשון חז"ל [שבת כ, א] 'והאח לפניו מבערת' - תנור של אש [כך שמעתי מהרה"ג רח"ש וינד שליט"א, בשם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א]), ואף גם כבושים בתוך החבורה יומם וליל ללא הרף.

וגם מליחה יש כאן, כי דרך המלח לוותר על טבעו לטובת זולתו (כי מצד טבעו הוא מלוח ולא מתוק, ואילו לטובת הבשר הוא משכר את מזונו, וממתקת את הבשר" [ברכות ה, א]), וזו דרכם של בני חבורה, לוותר

הגלגל שהתהפך

"ברגע שתתחיל להקפיד לפתוח את סדר יומך בתפילה ולאחר מכן שיעור תורה, ההצלחה תתחיל להאיר לך פנים. זה בדוק ומנוסה. עשה זאת ותראה ברכה בפעשי ידיך" // סיפור פרגש

גדול מהכסף הולך על תיקון נזקים וסתימת חורים. כך שאין פרנסתי מצויה - למרות טרחתי העצומה מדי יום, מבוקר עד לילה".

"אתה תראה", השיב ר' אריה במאור פנים, "כי ברגע שתתחיל להקפיד לפתוח את סדר יומך בתפילה ולאחר מכן שיעור תורה, אזי ההצלחה תתחיל להאיר לך פנים. זה בדוק ומנוסה. עשה זאת ותראה ברכה בפעשי ידיך".

הדברים נכנסו ללבו של יוסי והוא החליט "ללכת על זה".

מדי יום בקומו מעל משכבו בשעת נץ החמה, הלך תחילה לבית הכנסת, פתח את סדר יומו בתפילת שחרית מתונה, כשלאחר מכן נותר ללמוד בבית המדרש מספר שעות, ורק לאחר מכן יצא לעמל יומו. והנה, למרבה הפתעת, התוצאות לא אחרו להגיע. מצבו הכלכלי השתנה פלאים. פתאום מצא את עצמו מסיים את החודש בפלוס גדול ומכובד, כאשר מדי חודש הולכת היתרה בבנק וגודלת...

בראותו כי כן החל להתקרב יותר ויותר לתורה ומצוות, עד שכל חייו השתנו לטובה, ברוחניות ובגשמיות.

חלפה תקופה נוספת, ובאחד הימים הופיע יוסי בשמחה של חבר קרוב, כאשר לפתע הוא רואה את הרב אריה שכטר יושב בין המכובדים בשולחן הכבוד.

מיד ניגש אליו בהתרגשות ושאל אותו: "כבוד הרב, אתה מכיר אותי? מזהה אותי?".

רבי אריה לא זיהה אותו ברגע הראשון.

מצחו התקמט קמעא בנסותו להיזכר מי הוא העומד מולו, עד שבאחת נזכר וחיוך רחב נמתח על שפתיו. "אה, זה אתה מהסמינר לפני שנה".

"נכון מאוד!", השיב יוסי בחיוך מאושר.

"אני רוצה לספר לרב ששמעתי בעצתו, וראה זה פלא, מאז שאני מקפיד על תורה ותפילה וקיום מצוות, אני רואה ברכה בעמלי באורח פלאי ביותר. חיי השתנו, ואין לי שום הסבר לוגי לזה, מלבד דברי הרב שאמר לי בבטחון רב, שאם אעשה כך, אזכה לסייעתא דשמיא" ---

הגיד אריה שכטר זצ"ל בסמינר צהר

מכמות הזמן שהאדם משקיע לצורך פרנסתו.

יוסי שמע את הדברים והרגיש שדברי הרב חודרים ללבו כחץ מושחז. "אוי! כמה אני משקיע בעבודה", חשב לעצמו בצער, "בעמל רב ובזיעת אפי, אך עדיין אין פרנסתי מצויה בשפע, חובות משתרגות על צווארי, ואינני יודע מי ילד יום".

הוא החליט לגשת אל הרב שכטר בתום ההרצאה ולשוחח עמו על הענין, להיוועץ ולשמוע הדרכה נבונה באופן אישי.

ואכן, כשסיים הרב שכטר לשוחח עם רבים מן המשתתפים, הגיע תורו של יוסי. הוא ניגש ובקול שבור אמר:

"כבוד הרב, האזנתי לכל מילה מההרצאה של כבודו, ואני רוצה לספר משהו אישי לרב. אני משווק מוצר מסוים, ועובד קשה לפרנסתי ולמחייתי מהבוקר עד הלילה. אולם, חרף מאמצי הכבירים, אני בקושי מצליח לפרנס את המשפחה. אני לא רואה שום הצלחה באופק. תקלה רודפת תקלה, יום אחד נשבר משהו בבית, יום אחר נשבר משהו בעבודה וכן הלאה, וחלק

כשייוסי הגיע לסמינר של עולם התשובה, הוא היה במצב די מנותק מיהדות וקדושה. הוא שמר על מספר סממנים מסורתיים, למשל: קידוש בליל שבת היה אצלו חוק ולא יעבור, אך יהדותו לא התבטאה במשהו מעבר לכך.

אולם כאשר חברו הטוב ביקש ממנו להצטרף אליו לסופ"ש נחמד במחיר מוזל, הוא הסכים להצטרף, אף על פי שידע שמדובר בסמינר של עולם התשובה.

אם בתחילה סבר יוסי שהוא מגיע לנופש של יומיים, לרענן מעט את כוחות הגוף ולהמשיך הלאה, הרי שמיד בהגיעו למקום התברר לו שהוא טעה. עולם חדש יפה ונוצץ התגלה לפתע לנגד עיניו, בהפתעה גמורה.

ישנם משתתפים בסמינרים שלוקח להם זמן להתחבר לתוכניות, להרצאות, להווי. ישנם כאלה שאף עד סוף השבת לא יתחברו לדברים (אם כי אלו הם מתי מעט ממש). אך יוסי היה מאלה שמהרגע הראשון חשים תחושה נפלאה ומתחברים לדברים. הוא הרגיש ממש "בבית".

משך, נטל יוסי חלק פעיל כמעט בכל ההרצאות שנמסרו מפי מיטב הרבנים והמרצים בעולם הקירוב, שהשתתפו באותו סמינר. בין הרצאה להרצאה הוא נהנה מארוחות וסעודות דשנות ומאכלים ערבים, לצד כיבוד-קל בשפע רב מכל טוב הארץ, ותחושה נפלאה אפפה את כל ישותו.

ההרצאות הקיפו מגוון נושאים ביהדות ובחינוך ובעוד שלל נושאים מעניינים ומרתקים. הן הכילו ידע רב וחומר עשיר, עד שיוסי נעשה מרותק כל כולו והשתדל להקשיב ולהתרכז בדברי המרצים שפתחו בפניו צהר לעולם חדש אשר טרם הכיר.

אחת ההרצאות ש"תפסו" אותו מאוד, היתה הרצאתו של הרב"ג ר' אריה שכטר ז"ל - מגדולי ובכירי המשפיעים בעולם התשובה בכלל ובארגון 'צהר' בפרט, שהרחיב בדבריו אודות חובת האדם בעולמו, שיש להקדיש מדי יום זמן עבור תורה ותפילה ולהתעסק במצוות ומעשים טובים, וכי היציאה לעבודה לשוק הפרנסה היא רק השתדלות לקבלת שפע מן השמים, אך השפע האמיתי מגיע מדברים אחרים, לאו דווקא

מרכז מוקד הקשיבה העולמי: 02.633.5114

בין השעות 13:00 - 20:00

סניף ארה"ב: 718.683.9985+ | סניף מונסי: 845-444-6627+

סניף אנטווערפן: 323.208.5114+ | סניף מאנטריאל: 5146059985+

סניף מנשסט: 161.243.8000+ | סניף לונדון: 20.8800.0011+

6335114@GMAIL.COM

יידעלע!

המדור הזה הוא לא מדור של 'זכרון להולכים'. הוא משתדל יותר להיות מדור של 'זכרון לחיים', ובעיקר לבירור הדרך שבה כדאי שנחיה. אבל לפעמים המציאות קובעת את פני הדברים, וההכרח לא יגונה. במיוחד כשאני נתקל בידיעה שגורמת לי להחוויר ואני מנסה להבין האם אין זו אלא חלום רע.

"בשורה קשה: האברך ר' יודל פרידמן מאשדוד נפטר". כך, במילים ספורות, הוטחה בי פיסת המידע הבלתי נתפסת הזאת.

מה? איך? למה? האם זהו יודל שהכרתי?

מתברר שזו מציאות מרה שאין לשנותה. זה אכן הוא. הוא ולא אחר. יודל'ע פרידמן מספסלי הישיבה. החבר נעים ההליכות, בעל המידות ואיש הספר. מדרך האנשים, וגם אני בתוכם, לחשוב מה היה לו, איפה היה לו, כמה זמן היה לו, ואיך לא ידענו. אבל במחשבה שניה: מה זה כלל משנה? האם משהו מכל זה יחזיר לתחייה את האדם המיוחד הזה לבני משפחתו ולילדיו הקטנים?

צובט בלב. צורב בנשמה. כואב בכל הגוף. את יודל ע"ה הכרתי בישיבה. הוא היה מבני ברק, ואני מירושלים. הוא היה תמיד 'חסיד'י שער בחור' בכל הווייתו, לא רק בגרבי המשוכות, אלא בכל נימי נפשו הפנימית. גם כשהקמנו את בתינו, הוא פה ואני מעבר לים, הלב שלנו נותר קרוב. פה ושם, כשנפגשנו בחצר הקודש או כשחיתן את בנו באנטווערפן, גם נהנית לחסות בצל קורתו ולשמוע מפיו דברי חכמה. בפעם האחרונה, לפני פחות משנה, כשכתבתי על חוויות מהישיבה, הוא התקשר אלי ובמשך דקות ארוכות העלינו זכרונות נעימים מפעם.

קשר נוסף נקשר בינינו בעקבות הצדיק רבי ישע'לע ז"ע. הוא היה מוציא מדי חודש בחודשו את העלון של ה'גאסט הויז' בקרעסטיר, ומפעם לפעם היינו משוחחים בענין זה שהיה קרוב ללבנו, אבדלחט"א. ברגע הראשון שהשמועה הגיעה לאוזני, ניתרתי ממקומי מרוב תדהמה. יום הפטירה שלו הוא יום הסתלקותו של הצדיק המופלא מקרעסטיר, שאליו היה קשור. זה היה בעיניי דבר פלא.

עוד אני משרבט את השורות הבוכיות האלה, אני נשאב לעבר ארון הספרים

ושולף משם ספר 'שיחות ודרשות' חלק אל"ף. זהו ספר ליקוט פרטי שבתוכו ליקטתי בימי בחרותי כל מיני שיחות ודרשות מפליאים ביותר מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א משנים קדמוניות. אצבעותיי מוליכות אותי מאליהן אל הדף הנושא את הכותרת: "דברי מוסר והתעוררות שנאמרו מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהיכל ישיבה דחסידי בעלזא - בני ברק - אור ליום ג' כ"ה אלול תשנ"ו".

אני זוכר את זה כמו היום. כ"ק מרן שליט"א הופיע בהדרו בהיכל הישיבה בבני ברק ונשא שיחת קודש ארוכה ובנויה לתלפיות בנוגע ליום ההמלכה הקרב ובא. אני מדגיש דווקא 'יום ההמלכה' ולא 'יום הדין', כי מרן שליט"א בדברות קדשו השתדל להבליט את החלק העיקרי הזה של ראש השנה, ענין ההמלכה, שיום הדין הוא רק תוצאה שלו.

זו היתה שיחה ארוכה ולבבית, שעד היום אני בונה ממנה רעיונות ותובנות, ושזורים היו בה הרבה דברי חיזוק. הנה אני מצטט:

"מסתובבים היום אלפי בני נוער בגילכם, המבלים את יומם בכל מיני דברים, בכל מיני עסקים, בכל מיני תאוות, בכל מיני הנאות ובכל מיני שעשועים. והבחור שמקבל עליו עול תורה ומקבל עליו לגדול ולפרוש מכל העוה"ז ולא לדאוג לשום דבר, רק להתעלות בתורה, זה נקרא עבד השם.

"מה חושבים הורים שיש להם בנים בגילכם? הנוהג בכל העולם כי האב דואג, איך אכין את בני תכלית שיראה את עולמו בחייו, שיוכל לנהל עסקים כשיגדל, על מנת שיוכל להגיע לאיזו תכלית בעולם. אבל הוריהם לא הסתכלו על זה ואמרו: פרנסתו של בני אינה מדאיגה אותנו, אלא רצוני כי בני יהגה בתורה הק' ויגדל לת"ח ויר"ש וחסיד, א ערליכער בחור, אשר בזה מקבלים עול מלכות שמים ועול תורה".

הוצאת שיחת-קודש זו היתה בשיתוף פעולה של שנינו. אני רשמתי את השיחה הזאת מילה במילה, והוא דאג להקליד אותה בבית הוריו. כשאני מסתכל כעת על ה'פונט' של הטקסט, אני מתרגש כי אני נזכר ברגע שבחרנו בו, ובזמנים הטובים והמתוקים שלנו מפעם.

תהיה נשמתו צרורה בצרור החיים, ולא נוסף לדאבה עוד.

שו"ת בענייני
אמונה ובטחון

איך הגעת למירון?

שאלה // מדוע מי שרוצה לנסוע למירון להילולת רשב"י נתקל בכל כך הרבה קשיים ומניעות?

תשובה // גם בדורות עברו עלו יהודים במסירות נפש להשתתף על הציון בל"ג בעומר. זקני שיחי' מספר על התקופה בה רכבו על חמורים במשך יום או יומיים מירושלים למירון, ובכל פעם שהנהג הערבי רצה עוד בקשיש, הוא נעצר ואמר שהחמור כבר חלש ולא יכול ללכת...

גם שד"ר ר' י.א. הי"ו מספר על השעות הארוכות בהן היטלטלו העולים מירונה, כאשר בדרך הארוכה עצרו לתחנת התרעננות במערת אליהו שבחיפה. הרי לנו שתמיד נתקלו היהודים בקשיים בדרך למטרה הנכספת.

וכל כך למה? מפני שהיצר יודע שיש תועלת גדולה לאדם כשנשמתו מתקשרת עם הנשמה הק' של התנא האלוקי רשב"י, ובשל כך הוא נלחם בכל כוחו למנוע מיהודים להגשים את שאיפתם.

אבל יש פיתרון, שאם נוהגים לפיו, אפשר לעקוף את כל המניעות שהיצר מעמיד. יכול אדם להקדיש יום שלם בנסיעות, ולחזות עוגמת נפש, ובסוף לא עלה בידו להגיע לציון המצוינת, ועדיין עלה בידו להתדבק עם האור ולפעול ישועות ורפואות, ולעומתו יכול אדם להשיג כרטיס וי א"י פ"ו ולהגיע עם רכב פרטי כמעט עד לקיר הציון, ולמרות הכל לא פעל כלום אלא נלכד ברשתו של היצר שצווק עליו כל הדרך.

אותו אחד שסידר לעצמו כרטיס אח"מ והגיע בקלי קלות אל הציון, מספיק שבדרך מהרכב אל הציון ידחף מישהו שלא כשורה או ירים את קולו בכעס על מי שנדמה היה לו שהוא עוקף אותו בתור, וכבר כל הנסיעה שלו לא שווה מאומה והוא יכול לחזור הביתה כלעומת שבא, כשהיצר מחחק את כפות ידיו בהנאה על שהצליח למנוע מהיהודי להתקשר לרבי שמעון.

ואילו אותו יהודי פשוט, שטרח והתייגע והיטלטל ברכבות ואוטובוסים, והגיע סוף סוף למירון בשעות לא שעות ולבסוף כל שעלה בידו זה להגיע רגלית בקושי לשזיפרון, כי פתאום השוטרים החליטו לסגור את הכניסה לציון, אבל פיו ומחשבתו היו נתונים כל העת בתפילות ובקשות, שירות ותשבחות, אותו היצר לא יכול לסבול וימשיך למנוע ממנו בכל מחיר להגיע פיזית לציון, והכל כדי לגרום לו חלישות הדעת שיחשוב שלא פעל כלום, אבל למעשה היהודי ניצח במלחמה, הצליח להתדבק בנשמת רבי שמעון ולפעול ישועות ורפואות.

ומכאן אפשר ללמוד לכל שאר המצוות, שכל העיכובים הנגרמים ליהודי בדרך לקיים את המצווה, אינם אלא דמיונות, כדי לשבור את רוחו, ולכן "חישב לעשות מצווה ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה".

לפאר ולרומם בית אלוקינו

סיפור פדהים ופרגש לרגל יופא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי פנחס מענדל פריפנוב זי"ע החל בשבת קודש י"ט באייר - ל"ד לעומר / "אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלוקינו"...

לבשרו על תיקון הגג הדולף ולשמוע מפיו את פתרון התעלומה.

פתח הצדיק ואמר: "אתם חשבתם בוודאי שהחורים שבגג היו השגחה פרטית מן השמים, להינצל על ידם מבעיית הקוזקים."

"אולם אני סבור בדיוק להיפך. אדרבה, החורים בגג הם אלו שהביאו עליכם את הצרה הזאת!"

והצדיק הסביר:

"מן השמים ראו שבני העיר אינם שומרים כראוי על קדושת בית הכנסת, ולמרבה הצער אף מזלזלים בכבודו, על כן קפצה צרת הקוזקים."

"וכי יש אדם מן היישוב שמשאיר את גג ביתו דולף בחורף?!" הרעים הרבי בקולו, "וכיון שראו בשמים שלא מכבדים כאן את בית הכנסת כדבעי, ומחשבותינו אינן נתונות כלל אודות קדושת ורוממות בית ה', לכן נשלחו הקוזקים לעורר את לבבנו ומחשבותינו אודות קדושת מקדש מעט זה."

"לכן אמרתי לכם שקודם צריך לתקן את הגג במהירות האפשרית, ואז, אחר שנתקן את המעוות, מובטחני שבוא תבוא הישועה. "שובו לכם לאוהליכם ובראשיכם אלוקים", סיים הרה"ק מרימנוב, "ובעזר הבורא יתברך שמו לא יחולל בית הכנסת, ואף פרסת סוס לא תעבור בו..."

אכן כבדה נגולה מעל לבם. הם שבו לבתיהם לשלום, סמוכים ובטוחים בדברי הצדיק הקדוש, ומסוקרנים לראות כיצד יתגלגלו הדברים.

ואכן, עוד באותו לילה אירע הנס. לפתע פתאום נצפו כל הקוזקים אורזים את חפציהם בחיפזון, עולים על סוסיהם ויוצאים מן העיר. התברר כי הם קבלו פקודה לעזוב את רימנוב ולהתקדם במסע שלהם לעבר היעד הבא. בית הכנסת של רימנוב נותר בקדושתו ובהדרו, וליהודי העיר היתה הרווחה.

ולפעמים אף שלגים, והסוסים עלולים להצטנן ולמות..."

ההצעה הוטבה בעיני כולם, אך בעיני הצדיק לא מצאו הדברים חן כאשר שמע הרה"ק מרימנוב את דבריו, נתן להם הוראה נחרצת: "אם כנים הדברים, זאת עשו! הפעולה הראשונה שעליכם לעשות כעת היא, לתקן מהר את החורים שבגג בית הכנסת! עוד הלילה עליכם להתחיל בתיקון הגג וסתימת כל החורים שבו..."

תמיהה רבתית הצטיירה על פני כולם. ראש הקהל היה הראשון שפתח את פיו ושאל: "ילמדנו רבינו, לשם מה לתקן כעת את גג בית הכנסת? האם לכבוד הקוזקים הרשעים וסוסיהם?! הלא החורים הם עבורנו עצה יחידה שביכולתנו להשתמש להינצל מרוע הגזירה, ואם נתקן את הגג כיצד נוכל להתחמק מהקוזקים?!"

אולם הרה"ק מרימנוב לא התייחס לשאלתו, ושוב חזר על הוראת קדשו: "בראשית הכל נא ונא לתקן את הגג במהירות האפשרית, ואז כאשר החורים יהיו אטומים וסתומים, והגג יהיה מתוקן ומסויד בתכלית השלמות, אסביר לכם את פשר הדברים..."

פנו העסקנים לקיים את פקודת הקודש, ומיהרו לתקן את חורי הגג, מבלי להבין דבר וחצי דבר. כאשר המלאכה הסתיימה חזרו שוב לביתו נאוה קודש של הרה"ק רבי מנחם מענדל

המולה גדולה מילאה את רחובות העיירה רימנוב. צהלות סוסים, צלצולי חרבות וצחוק גס, נשמעו מכל עבר.

היתה זו פלוגת קוזקים שעצרה בעיר רימנוב, העיר בה שכן הצדיק הקדוש רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע, וממנה האיר קדושה וצדקות לכל העולם כולו.

כמנהגם של הקוזקים שנעצרו בערים שונות לתקופת זמן ממושכת, הרי שמיד בכניסתם העירה פנו לחפש אחר מקום מתאים עבור הסוסים שלהם שהיו חביבים עליהם כבבת עיניהם.

הבקתות הדלות בהן התגוררו תושבי העיירה לא מצאו חן בעיניהם. הם חיפשו בנין גדול, גבוה ומרווח.

הבנין היחיד שהתנשא מעל כל בתי העיירה לשם ולתפארה, היה בית הכנסת המקומי של יהודי העיר, שכפי ההלכה היה גבוה מעל בתי העיירה, ומראהו נאה ומהודר.

בראות הקוזקים המגושמים את בית הכנסת, החליטו מיד כי את זה הם מחפשים.

מיד קראו לראש הקהל היהודי, וציוו עליו לפנות את בית הכנסת עד מחר בבוקר, כדי שיוכלו לשכן בו את סוסיהם.

נחרד ראש הקהל, וחיש מהר רץ יחד עם ראשי ופרנסי הקהילה אל ביתו של הרה"ק רבי מנחם מענדל להזכיר את הגזירה הנוראה של חילול בית ה'.

ויהי בהיותם בקודש פנימה, מטכסים עצות לבטל את דבר הגזירה, קם אחד מטובי העיר ואמר: "הסכיתו ושמעו, רעיון גאוני עלה במוחי "כולכם יודעים כי בגג בית הכנסת שלנו נפערו זה מזמן חורים, ולצערנו, בעת שיוירד גשם מטפטפות לפעמים טיפות לתוך היכל בית הכנסת."

"הנה כי כן, נראה להם לקוזקים את החורים בגג, ונשכנע אותם שבית הכנסת אינו פתרון מוצלח בעבורם. כי בכל יום עלול לרדת גשם

"הצלת הנפשות האלו זו היא ההצלה הגדולה ביותר וליתן צדקה למטרה זו זוהי הצדקה הגדולה ביותר."

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בכנס ארה"ב תשנ"ה.

לקבלת קופה או לריקון הקופה פנה לנציגינו: 053-3103149

דברי תורה לפרשת השבוע

הדורות
דעיקרא

אורחות
חיים

סיפור עץ
הפרשה

אמרי קודש
בעלזא

פנינים
יקדים

הרה"נ	מוצש"ק	בעלזא	ר"ת
6:54	8:11	8:26	ירושלים 8:48
7:10	8:14	8:23	בני ברק 8:45
7:02	8:15	8:27	חיפה 8:49
7:10	8:14	8:23	אשדוד 8:45
6:53	8:12	8:25	בית שמש 8:47
7:11	8:13	8:24	קריית גת 8:46
7:05	8:13	8:27	נוף הגליל 8:49

אבל חללים מותר, משום הכי צריך התם שניהם, ולא מוכח למעט בנות אהרן. אבל הכא מוכח שפיר, דאל"כ קשה לכתוב "הכהנים" לחוד ונמעט חללים. דאל"כ, שיאמר שבא למעט ישראל, שישראל מותר לטמא למת, א"כ קשה לא לכתוב אפילו הכהנים. ואי אמרת שקאי על ישראל שישראל נמי אסור לטמא למת, א"כ מי יטמא למת אם לא ישראל. אלא ודאי ידעין מכא סברא שקאי על הכהנים לחוד. והשתא למה לי "הכהנים", אלא מוכח למעט חללים, ולמה לי בני אהרן, אלא ודאי מוכח למעט בנות אהרן, ודו"ק היטב כי נכון הוא. (שני המאורות - אור ראשון)

והכהן הגדול מאחיו. (כא, י)

(יומא יח, א) גדלוהו משל אחיו. זהו גדולתו שכל אחד הוא כאחיו ממש. וזהו ג"כ הרמז בפ' כב, ב דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בניי ולא יחללו את שם קדשי וגו'. פי' שיהיו נזורים מדרך זה להיות משפיעים רק לצדיקים שהם הקדושים אשר בארץ אשר הם מקדישים לי שהם בעצמם בקדושתם. ועל פחותי הערך יעלימו עיניהם לבלתי לרחם עליהם. ולא יחללו את שם קדשי. כי זהו חילול והפסק בשם קדשי. כי באמת השם הוי' ב"ה שורה בפנימיות לבב של כל בניי. וזה שמצינו בגמ' (כתובות עז, ב) בר' יהושע בן לוי שהיה כרוך עם בעלי ראתן. היה בו מדה טובה זו להיות כרוך יחד גם עם פחותי הערך להשפיע להם כ"ט.

ושמרתם מצותי ועשיתם אותם אני ה'. ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל. (כב, לא-לב) מהו הקשר בין פסוק זה לבין הפסוק הקודם לו: "שור כשב או עז כי יולד

והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה?" וי"ל דזה דבר ידוע הוא שהקב"ה חפץ בתורה יותר מאשר בקרבנות, כמו שנאמר (שמואל א' טו, כב) "הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים". עוד עלינו לדעת, שמי שתשועתו באה רק על ידי הבהמה נעשה גם הוא כבהמה, שהרי מצד השכל היה ראוי שלא יוכל קרבן בהמה לכפר על האדם, שהרי יקר וחשוב הוא ממנה, ובעל כרחו, כאשר רוצה האדם שהקרבן בהמה תכפר עליו צריך הוא לעשות את עצמו כבהמה, ואז ראוי בהמה לכפר עליו, וכן מצינו במדרש (שמות רבה מה, א) על הפסוק שנאמר על אנשי ננוה (ינוה ג'): "וילבשו שקים האדם והבהמה", אמרו לפניו רבון העולם, הבהמה אינה יודעת כלום, ואתה מזכה אותה, אף אנו חשוב אותנו

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם. (כא, א)

איתא במדרש (ויק"ר כו, א) אמרות ה' אמרות טהורות (תהלים יב, ז) וכו', אמרות בשר ודם אינן טהורות, אלא מלך בשר ודם אמר לאנשי המדינה למחר אני בונה לכם מרחצאות כו', היכן הוא והיכן אמרותיו, אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא וה' אלהים אמת (ירמיה י, י) למה אמר ר"א שהוא אלהים חיים ומלך עולם (שם). המדרש הזה אומר דרשונו, כי מה שייכות יש בזה להסדרה, כי מה הבטחה יש בה, וי"ל כי כל הסדרה הזו הוא על טהרת בני ישראל שיטהרו עצמם מכל פגם וסיג. בראשונה מזהיר לכהנים להזהר מטומאה, ואחר כך שלא יהיה מום בקדשים ושלא יקרבו לקודש בטומאת הגוף, ואחר כך ספירת העומר לכלל ישראל כדי לטהרנו מכל סיג ופגם, והאיש הישראלי המתכוון בזה נוע ינוע ללבבו בחשבו מה כחי כי איחל שאוכל לטהר עצמי ושיהיה באמת וקיים לעד, אך מזה בעצמו שהש"י הוא המצוה על זה וחפץ מאתנו פעולת הטהרה, היא ההבטחה ללבנו שיהיה קיים לעד, כמו שכתוב (תהלים יט, י) יראת ה' טהורה עומדת לעד. וזה פירוש המדרש, וה' אלהים אמת,

למה שהוא אלהים חיים ומלך עולם, ביאר בזה שהש"י מצדו הוא מוכן תמיד לטהר נפשות ישראל, והלא רצונו וחפצו קיים לעד, ומאחר שהוא יתברך הוא המצוה ומזהיר אותנו על הטהרה שנטהר עצמינו מצדנו, זה גופא הבטחה נאמנה היא לכלל ישראל. שכאשר ישתדלו בטהרת הנפש, ובפרט בימי הספירה שיעסקו בזה שבע שבתות תמימות, יעלה בידינו להיות טהורים לפני אלהים חיים ומלך עולם, כמו שכתוב (דברים ד, ז) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום, וע"ז אמרו ז"ל

(יומא פ"ח מ"ט) אשריכם ישראל מי מטהר אתכם

אביכם שבשמים. (תורת אמת)

ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני

אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא

בעמיו. (כא, א) ופירש"י ז"ל, "בני אהרן"

יכול חללים תלמוד לומר הכהנים וכו'.

"בני אהרן" - ולא בנות אהרן, עכ"ל.

קשה הא איתא בפרשת ויקרא (א, ה)

"והקריבו בני אהרן הכהנים", ופירש"י

נמי "בני אהרן" יכול חללים ת"ל

"הכהנים", ותו לא. ולמה לא פירש שם

ג"כ בני אהרן ולא בנות אהרן. ונראה

לתרץ דהתם לא נתמעט בנות אהרן, די"ל

דבני אהרן צריך לגופה למעט ישראל, והכי

משמע בני אהרן אבל ישראל אסור להקריב.

והכהנים אמור למעט חללים. ואין להקשות

ליכתוב רחמנא כו' חללים שאסור וכל שכן ישראל. די"ל

דאי כתב רחמנא חדא, הוה אמינא שזה קאי על ישראל למעט

לכבוד

יומא דהילולא

דהרה"ק רבי אליעזר צבי זי"ע

בן הרה"ק רבי יצחק אייזיק זי"ע

מקאמאראנא בעמ"ח "דמשק אליעזר"

נלב"ע כ"ד אייר תרנ"ח

הונצח ע"י נכדו הרה"צ

ר' יעקב אשר סאפרין שליט"א

בית שמש

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית מרת שושנה ע"ה בת הרב החסיד ר' משה יהודה לייב מעד ז"ל

אשת הגה"צ ר' שמואל ישכר רוזנגרטען זצ"ל נפטר י"ט אייר תשפ"ב

הונצחה ע"י משפחתה החשובה שיחיו

כבהמה". והנה, הקב"ה מתפאר בבני ישראל, כמו שנאמר (ישעיה מ"ט, ג): "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר". אך מתי יכול הקב"ה להתפאר בישראל? כאשר אנו משולים לאדם, אבל אם אנו משולים כבהמה, אין כבודו יתברך להתפאר בנו! זוהי סמיכות הפסוקים כאן: הקב"ה אומר לישראל: דעו כי אף שאמרתי לכם "שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה", מכל מקום טוב יותר יהיה אם לא תסמכו על הקרבנות, אלא "ושמרתם מצותי ועשיתם אותם", ואז לא תתחייבו להקריב קרבן, וממילא "ולא תחללו את שם קדשי", כי לא תצטרכו להידמות לבהמה מה שיגרום חילול ה' שיאמרו שהקב"ה מתפאר במי שנדמה לבהמה, אלא הישמרו מחטאים, שימרו את המצוות, וכך תהיו במדריגת אדם, ואז "ונקדשתי בתוך בני ישראל!" (הגה"ק רבי שלמה קלוגר ז"ע)

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי וגו' המוציא אתכם מארץ מצרים. (כב, לב-לג) על תנאי זה הוצאתי אתכם מארץ מצרים, על מנת שתמסרו עצמכם לקדש שמי. (תו"כ) מפני מה דוקא מצות מסירות נפש היתה התנאי ליציאת מצרים. לכאורה, מה המעלה היתירה שבמצוה זו יותר משאר מצוות התורה, אשר הן ניתנו כתנאי ליציאת מצרים. הנה, בברית בין הבתרים נגזר על ישראל שיהיו משועבדים ארבע מאות שנה ובפועל לא נשתעבדו אלא רד"ו שנים. הכיצד. אלא ע"י שקיבלו ישראל את התורה ונתקדשו ב"קדושת ישראל", ממילא פקע מהם עול השעבוד. וכמו ששינו: הקדש, חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד (יבמות מו). ברם, כבר נתבאר שרק "קדושת הגוף" מפקיעה מידי שעבוד, לפיכך, כשנתקדשו ישראל "קדושת הגוף", ממילא פקע מהם שעבוד מצרים. וזהו שאמרו חז"ל: "על תנאי זה הוצאתי אתכם מארץ מצרים – על מנת שתמסרו עצמכם לקדש שמי", שהרי כל החיוב למסור את הגוף והנפש על קדושת ה' נובע מכך שגופם של ישראל משועבד ב"קדושת הגוף" לעבודת הק', ואשר מסיבה זו גופא יכלו ישראל לצאת ממצרים לאחר שפקע מעליהם עול השעבוד בטרם עת.

דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש אלה הם מועדי. (כג, ב) קשה למה כפל ואמר דבר ואמרת. וגם למה אמר "בני ישראל" אשר זה ממעט בנות כדמצינו בני אהרן ולא בנות אהרן, והלא אף נשים מצוין בשבת ויו"ט, והיה לו להתחיל מועדי ד' וגו'. וגם למה כפל ואמר שנית אלה הם מועדי. ונראה דהנה מצינו במס' ב"ק (דף ס"ה) דרשין אצל אתנן הם ולא וולדותיהן, דהם מיעוט הוא. והנה איתא בפרקי דרבי אליעזר ומובא בטור (ריש הל' ר"ח) שכל הראשי חדשים היו ראויים להיות ימים טובים לישראל וניטלו מהם בעון העגל ונשארו אצל הנשים בלבד הואיל ולא פקדו נזמיהן להעגל, ולכן הנשים נמנעין מעשיית מלאכה בר"ח. ונקדים עוד דרשת רז"ל בברכות על הפסוק גם אלה תשכחנה, שאמר הקב"ה שישכח מעשה העגל הרמוז באלה כי אמרו ישראל אלה אלהיך ישראל. וזה שאמר הכתוב דבר אל בני ישראל, כי דיבור הוא לשון קשה, ולבני ישראל דייקא אמר דיבור קשה שמועדי ד' מקראי קודש, אלה, בעבור שאמרו ישראל אלה בחטא העגל, על כן הם מועדי, דוקא המועדים הנחשבים להלן הם מועדים, הם ולא ראשי חדשים כי הם מיעוטא הוא כנ"ל. ומובן מה שאמר "בני ישראל", כי בא למעט בנות ישראל דלהם לא דיבר קשות ולא אמר "הם" למעט ר"ח, אצלם שפיר יו"ט הוא. ואמר גם הלשון ואמרת אליהם, לשון אמירה רכה, דהואיל וכאן נתן להם המועדים לקדושה ולמנוחה ולשמחה, על זה מתאים לשון רך וטוב, כי אין לך נועם מזה, אלא שהוסיף לשון דיבור לרמוז להנ"ל. (נועם מגדים)

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן. (כג, י) וכשתגיעו למעלה הזאת, אז וקצרתם את קצירה, שיש בני אדם המתברכים בלבבם כי זך וישר פעלם ונראה בדעתם שלומדים תורה ונותנים צדקה ושעתם מוצלחת, ולא דעת ולא תבונה בהם להבחין כמה גדול כוחה של עבודה. והם מבלי עולם שאינם כדאים להיות בעולם, ואינם יכולין להגיע לעולם אל האמת, ומאן דרב הוא זעיר (זה"ק חיי שרה קכב, ב) שאינו רוצה להגביה את עצמו, רק צריך שידע ויכיר בעצמו איך הוא מקצר בעבודת הבורא. וגלל הדבר הזה באתערותא דלעילא, כי יערה עליו

רוח ממרום ופתאום יבוא אל היכלו הערה עליונה לעוררה מתרדמת הזמן ולזרזה עבודת הקודש ויקבל על עצמו ללמוד יותר או לעשות איזה מצוה להנהיגה טובה, צריך לעשות לאלתר, כי אם ירחיקנה וימתין עד למחר נקרא לכשאפנה אשנה ובוודאי לא יפנה (אבות פ"ב מ"ד), **וכדברים האלה פירש רש"י** בגמרא (סנהדרין כו, ב) על מה שאמרו מחשבה מועלת לדברי תורה, וכן אמרו בירושלמי (עי' עירובין סה, א) אנו אגירי דיומא אנו יזפינו ביממא ופרעינו בליליא, שאסור להרחיק הזמן רק לפרוע מיד. וזהו שאמר הכתוב, כשתבאו לבחינת הדעת ההוא שנתתי לכם, אז וקצרתם את קצירה, תכירו ותדעו איך אתם מקצרים בעבודת השם יתברך, ואז תקבלו עליכם להטיב מכאן ולהבא. והבאתם את העומר, שהוא הדעת. ראשית קצירכם אל הכהן, שתיכף בנפול עליכם הערה עליונה שתכירו איך אתם מקצרים בעבודת הבורא תביאו אותו מיד אל הכהן שהוא כינוי להשם יתברך. ועל כן נקרא תנופה, ונאמר והניף את העומר, כי הונף והורם לקדוש ה' לריח ניחוח. שאותן התקיפין בדעתם ואומרים כי נכון דרכם לפני ה', אינן יכולין לעלות אל ה' להגדיל את עצמן שאינן יודעים מקטנותן, ולשון תנופה והגבהה לא שייך רק על השוכב ולא על העומד, ועל כן נקרא השכל והדעת הזה עומר התנופה. (הרה"ק הרבי ר' מנחם מנדל מרימנוב ז"ע י"ט אייר תקע"ה)

ועשיתם ביום הניפכם את העומר כבש תמים בן שנתו לעולה לה. (כג, יב) יש לרמוז בפסוק זה, כי הנה ידוע בספרים הקדושים אשר בלילי פסח נפתחין מוחין עילאין, ואחר כך במשך ימי הספירה בכל יום צריך האדם ליכנס בשער אחד משערי הקדושה עד חג השבועות, שאז היא הקדושה הגדולה קדושת קבלת התורה. ומי שערב לבו לגשת אל הקודש והוא מעובדי ה' ושומרי מצוותיו, יוכל לשער בעצמו שניתוסף לו תוספת קדושה בימים ההם. אכן צריך האדם להמשיך על עצמו הקדושה שתהיה לו השארה על משך כל השנה. וזהו ועשיתם ביום הניפכם את העומר, שאז היא ההתחלה מימי הספירה וליכנס בשערי הקדושה, כבש – מלשון ועלה בכבש (זבחים נג), שתעשה לך מעלה ומדריגה, שתמשוך על עצמך קדושה כל כך בן שנתו, שתהיה לך על כל השנה כולה מהשארת הקדושה, לעולה, שתוכל לעלות.

ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה. (כג, יג) מפני מה הוכפלה מנחת כבש העומר לשני עומרים? הנה, אמרו חז"ל: מפני מה אמרה תורה הביאו לפני עומר בפסח, כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות (ר"ה טז). לפיכך ציוותה התורה להקריב עם העומר שני עשרונים סולת חיטים: אחד למנחת הכבש כמשפטו, ואחד כדי שיתברכו החיטים והשעורים של התבואה. (חיד"א, בשם תשו' הרדב"ז)

וספרתם לכם ממחרת השבת. (כג, טו) דהנה בקשת ישראל שיוכלו לעבוד השי"ת בלב תמים ובגשתם להעתיר מהשי"ת כל בקשתם הוא שיוכלו לעבוד השי"ת ואינם זוכרים כלל לבקש מהשי"ת צרכם ופרנסתם אמנם יש עת לישראל שאינם במדריגה זו ומתפללים להשי"ת עבור עניני צרכם ופרנסתם אפס כשישראל הם במדריגה גדולה אז אינן חושבים כלל להעתיר עבור צרכם והנה זו המדריגה לבקש הכל עבור עבודת ה' זה נקרא שבת כי שבת הוא מעין עולם הבא ואין בו שום אחיזה מעוה"ז וזה כוונת הכתוב וספרתם לכם פי' אימתי תביאו בהירות בעסקי הטבעיים לכם בעניני פרנסה וצרכי האדם ממחרת השבת כשאתם בבחינת אחר השבת אמנם כשאתם בבחינת השבת אזי ישכח מאצליכם לבקש טובה עבורכם והנה בימי הספירה אנו מבקשים טובה עבורינו ובשבועות אנו מעלים מה שבקשנו עבור צרכינו בימי הספירה הכל לעבודת השי"ת כי בחג השבועות אנו מבקשין הכל עבור עבודת ה' וזהו וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם (במדבר כה, כו) פי' מה שפעלתם בשבועותיכם דהיינו בימי הספירה שהיו בשבועותיכם שלכם שבקשתם עבורכם תביאו הכל לה' להשי"ת.

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה. (כג, טו) איתא בגמ' (מנחות סה, ב) כתוב אחד אומר (פסוק טז) "תספרו חמשים יום", וכתוב אחד אומר "שבע שבתות תמימות תהיינה", הא כיצד כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביום טוב

שחל להיות באמצע שבת. ופירש רש"י הא כיצד הא ביו"ט ראשון של פסח שחל בשבת דממחרתו אחר השבת דהוא יום הבאת עומר ומתחילין לימנות שבע שבתות תמימות תהינה. **יש לדקדק** מנ"ל ד"שבע שבתות תמימות תהינה" שייך דוקא כאשר יחול יום ראשון של פסח בשבת. **ואפשר לומר** דאכן רק כשחל יום א' דפסח בשבת אפשר שתהינה "תמימות". שהרי במוצאי יו"ט ראשון של פסח מוסיפים קצת מחול על הקודש ונמצא מחסרים מימי הספירה, וכן יום טוב של שבועות מוסיפים מחול על הקודש בכניסתו ונכנסים לחג קודם זמנו ושוב מנכים מחשבון ימי הספירה. ורק כשחל פסח בשבת שאז יחול חג השבועות ביום א', ובכניסתו אדרבה יאחרו כדי לאחר את צאת השבת, נמצא מה שחסר בתחילת הספירה השלימו בפרוס חג השבועות, ומעתה שפיר "תמימות תהינה". (חתם סופר)

וספרתם לכם. (כג, טו)

ענין ספירת העומר הוא שכל אחד מישראל צריך לידע מדתו שלא ירמה את עצמו שעל פי מעשיו הוא נחשב בין הזכאין, וזו היא ספירת העומר שכל אחד ידע מדרגתו, וכשישבון היטב במדרגתו בטח יהיה נשבר לבו בקרבו ויקיים בו הכתוב (ישעי' נז, טו) ואני אשכון ואת דכא, וכאשר השי"ת יהיה אתנו לא ישלוט בנו שום אומה ולשון ונזכה לגאולה שלמה. (הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע תקס"ח-י אייר תרמ"ב)

וספרתם לכם וכו'. (כג, טו)

ויש לבאר, כי הנה אנו אומרים בתפילת רבונו של עולם לאחר הספירה, אתה צויתנו ע"י משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו כמו שכתבת בתורתך וספרתם לכם וכו', ולכאורה יפלא היכן מצינו בתורה שענין הספירה הוא לטהר האדם מטומאתו, אכן הכוונה על דרך רמז, כי **לכם** ר"ת כדי לטהרנו מקליפותינו, וזהו אומרו **וספרתם לכם** שתספרו ספירת העומר כדי לטהרנו מקליפותינו. (תורת חיים)

והקרבתם מנחה חדשה לה'. (כג, טז)

הוא סימן ליום מתן תורה, כי התורה צריכה להיות חדשה אצל האדם בכל יום כאלו היום קבלה מהר סיני. הטעם שלא נזכר בתורה בפירוש כי יום זה מתן תורה, לא רצה ה' להגביל למתן תורה יום ידוע, לפי שצריך האדם שיהיה דומה לו בכל יום ויום מכל ימות השנה כאלו באותו יום קבלה מהר סיני, כמו שאחז"ל (ספרי ואתחנן ו, ו) שיהיו ד"ת חדשים עליך כאילו היום נתנו. שתי הלחם היו מחמץ אשר היצה"ר נמשל בו, כי בלשון רז"ל (ברכות יז.) הוא נקרא שאור שבעיסה, לפי שבמקום שהתורה מצויה שם אין היצה"ר יכול להזיק, כאחז"ל (קידושין ל, ב) אמר הקב"ה בראתי יצה"ר בראתי לו תבלין, דהיינו התורה, גם אלמלא היצה"ר לא היה הקב"ה מוריד את התורה מן העליונים אל התחתונים, כי בטענה זו נצח משה רבינו את המלאכים כשאמרו לפני הקב"ה חמדה גנוזה יש לך כו' ואתה רוצה ליתנה לב"ו, והשיב להם משה כלום יש יצה"ר ביניכם כו' (שבת פט.), ור"ל שמן הצורך ליתן התורה לב"ו, כדי ליתן להם תבלין ליצה"ר הכרוך בהם למלא חסרונם, לכן נאמר חמץ תאפינה.

(כלי יקר ש"ו ז' אייר-שע"ט)

מומשבותיכם תביאו לחם תנופה. (כג, יז)

ישנם בני אדם שתולים סיבת פרנסתם במושבותיהם, שבעיר זאת יכולים להתפרנס, כי שם יש משא ומתן ושפע ועל כך מתמה הכתוב: וכי ממושבותיכם תביאו לחם, הלא הוא ית"ש הוא המפרנס תנופה, רצ"ל, תנופה לה להתפלל לפניו ובכך תמשיכו על עצמכם פרנסה. (בעל מלא הרועים זי"ע)

ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת. (כג, יט)

איתא בירושלמי ר"ה (פ"ד ה"ח) ר' משרשיא בשם ר' אידי בכל הקרבנות כתיב חטא (בפרשת המוספין בפרשת פנחס) ובעצרת אין כתיב חטא אמר להם הקב"ה מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם. תמהים המפרשים הרי בפרשה שלנו בקרבנות שתי הלחם נזכר חטאת. ויש לתרץ לפי מש"כ בשו"ת הריב"ש (סי' צ"ו, מובא בחק יעקב ובשו"ע הרב סי' תצ"ד) שלא תלה הכתוב חג השבועות במתן תורה, אלא ביום החמישים לעומר, כמ"ש בגמ' ר"ה (ו, ב) כי בזמן שהיו מקדשין על פי הראיה, חג השבועות היה יכול לחול בה' בסיון ובז' בסיון. לפי זה לא שייך לומר הסבר

הירושלמי, שלכן לא נכתב חטא בשבועות כיון שקיבלתם עליכם עול תורה וכו', שהרי עצרת אינה תלויה ביום מתן תורה. אולם כתב בחק יעקב שם שזה רק בזמן שקדשו על פי הראיה, אולם כאשר מקדשים על פי החשבון, לעולם ניסן מלא ואייר חסר, ושבועות תמיד יחול בו' בסיון ביום מתן תורה. והנה רבינו בחיי (שמות יב, ב) מביא בשם רבינו חננאל שבזמן שהיו ישראל במדבר לא קדשו על פי הראיה, לפי שהענין היה מכסה את הלבנה ביום, ועמוד האש בלילה, אלא קדשו על פי החשבון. ובגמ' מנחות (מה, ב) אמרו במשנה שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר, וכל האמור בתורת כהנים לא קרב במדבר. נמצא שהכל מדוקדק היטב, בפרשת פנחס מדובר בזמן שהיו ישראל במדבר, אז לא קדשו על פי הראיה, לכן תמיד יצא חג השבועות בו' בסיון, יום מתן תורה, לכן לא נכתב חטאת בקרבנות העצרת, כמאמר הירושלמי כיון שקבלתם עול תורה כאילו לא חטאתם. אולם פרשת אמור מדברת לדורות, כאשר יכנסו לארץ, ויקדשו על פי הראיה, ואז חג השבועות יכול לצאת בה' בסיון או בז' בסיון, לא בזמן מתן תורה, לכן נכתב חטאת. (הגה"ק ר' דוד משה הכהן רבינוביץ זצ"ל הי"ד חתנו של הרבי מראדאמסק זי"ע)

וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם. (כג, כא)

יש להבין מאי אשמעינן בהא דכתיב "בעצם היום הזה". ועוד למה נאמר רק אצל חג השבועות, ולא בשאר המועדים. והנראה לומר, דבא למעט תוספת יו"ט מאיסור מלאכה, וכמו דדרשין גבי יוה"כ פ' (יומא פא, א) למעט תוספת עינוי מכות. והרי זה תואם לשיטת הרמב"ם (שביתת עשור א, ו ועי' במגיד משנה שם) דאיסור מלאכה דתוספת שבת ויו"ט הוא רק מדברי סופרים (ע"ע במ"מ שם). והא דגילתה התורה זאת דוקא גבי שבועות, אפשר כדי לשלול את פירושם הקלוקל של הצדוקים, דממחרת השבת היינו ביום ראשון שהוא ממש למחרתו של יום השבת, שכן לפי פירוש בדוי זה נמצא שלעולם יחול חג השבועות ביום ראשון, ואז תהיה תוספת חג הכרית בשל סמיכות למוצאי שבת, דאז הוי באמת 'מקרא קדש' ואכן אסור במלאכה לכן אמר הכתוב 'בעצם היום הזה', ללמדנו דתוספת שלו אין איסור מלאכה, וא"כ ע"כ 'ממחרת השבת' הכוונה ממחרת יו"ט ראשון של חג הפסח, וכמו שדרשו חז"ל. (משך חכמה)

וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם. (כג, כא)

תיבת "לכם" נראית לכאורה כיתירה שהרי "מקרא קדש יהיה" מוסב על מה שנאמר בריש הפסוק "וקראתם", וא"כ תיבת "לכם" היה כלשון כפול. ברם כבר נפסק להלכה (או"ח סי' תצד) שלא לעשות "קידוש" בליל חג השבועות מבעוד יום וזאת כדי שימלאו שבע שבועות "תמימות". אלא שכל זה רק לענין קידוש, אבל דין תוספת יו"ט בוודאי נוהג אף בחג השבועות ויש לפסוק ממלאכה מבעוד יום. וההסבר בזה הוא, שכן חג זה בלבד היותו משלים את ימי הספירה, הרי הוא "חג הקציר" כשלעצמו, וא"כ אינו שונה משאר החגים שיש בהם דין תוספת יו"ט, ולכן איסור מלאכה שהוא נוהג בכל היום אין ביטול "תמימות" בתוספת זו שמבעודי. אבל קידוש שהוא פעולה של פעם אחת אזי אם יוקדם לעשות מבעודי, נמצא בטל ענין ה"תמימות". הלכך אמרה תורה "וקראתם" דהיינו קידוש יש להקפיד שיהיה דוקא "בעצם היום הזה" ולא מבעוד יום, אך "מקרא קדש יהיה לכם" לענין איסור מלאכה וסדר מאכל ומשתה דיו"ט, על ענינים הללו חלה שפיר התוספת הנהוגה מדי יו"ט. (הגה"ק רבי אלעזר משה הורוביץ זי"ע)

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. (כג, מ)

איתא במדרש ביום הראשון לכפר על מעשה ראשון, היינו אדם הראשון. ותמוה מה ענין אדה"ר לכאן. **ונראה** דהנה בבבא מציעא (דף פ"ז) יש פלוגתא בפסוק כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשך, חד אמר רעך ולא של הקדש, דהעובד בכרם של הקדש אינו רשאי לאכול בשעת עבודתו, וחד אמר רעך ולא של עכו"ם, דבעכו"ם ליכא הדין שיאכל רק שם ולא יתן לתוך כליו, אלא רשאי גם להכניס הפירות בתוך כליו. והנה מ"ד זה סובר בע"כ דגזל עכו"ם אסור, דאם מותר למה לי קרא להתיר לקחת הפירות, והלא בכל אופן רשאי, ובע"כ דס"ל דאסור. והנה איתא בהא דאדם הראשון אכל מעץ הדעת, דכיון דכתיב ויניחוהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, שהיה שומר את הגן, על כן אכל מהפירות כדין פועל האוכל בכרם חבירו. **והנה** התוס' בסוכה (דף ל') הקשו דלמה לן קרא ולקחתם לכם להוציא את הגזול, תיפוק לי' דהוה מצוה הבאה בעבירה. ומתצרים העולם דקרא אתי כשגזל מעכו"ם למ"ד גזל עכו"ם מותר, דעבירה

יום ויום, והשיב במשל למלך שהיה לו בן יחיד ואהוב, פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה ולא קיבל את פני אביו כי אם אחת בשנה, הצטער אביו על זה כי רצה לראותו בכל יום, עמד ופסק לו מזונותיו בכל יום וקיבל פניו מדי יום, כך ישראל מי שיש לו אשה ובנים היה דואג בכל יום ואומר שמא לא ירד המן למחר וכולנו מתים ברעב, ומתוך כך כולם מתפללים ומכוונים לבם לאביהם שבשמים עוד תירוץ איתא שם שיהיה להם תמיד פת חמה, אך קשה על טעם השני, היפלא מה דבר לעשות נס שירד פעם אחת בשנה ויהא חם בכל השנה, והלא כן מצינו בלחם הפנים שנעשה נס כזה. ובע"כ מזה דטעם הראשון עיקר שהשי"ת מחבב את ישראל ומתגעגע כביכול שיקבלו פניו בכל יום. וזה שאמרו שהראו הלחם הפנים החם לישראל ואמרו ראו חיבתם, כי זה ראיה שהטעם על שהמן ירד בכל יום מפאת חיבת המקום לישראל, דאי מטעם השני שיהיה חם, הלא רואין עכשיו שאם רוצה הקב"ה הוא עושה שהחמימות תתקיים כבראשונה, אלא בע"כ חביבין הן לפניו ית"ש.

(הגה"ק מהר"ם טקטין ז"ע)

דברי תורה מרבותינו הק' מבעלזא

שהיתה בו מקודם (וע"ע "צפנת פענח" פר' בשלח פ"ו; "נועם אלימלך" פר' וירא ד"ה או יאמר פירוש הפסוקים בדרך אחר). והשיב לו הרה"ק מראפשיץ ז"ע, כי ההכנה למצוה היא במחשבה בלבד, ואין על כך התנגדות מצד היצר הרע, כיון שהמלאכים אינם יודעים מחשבות בני אדם (עי' של"ה הק' חלק "עשרה מאמרות" מאמר ב בהגה; שם פרשת ברכה חלק "תורה אור"; ועי' "אליה רבה" סי' קא אות ח), ולכן המחשבה לקיים מצוה היא בהתלהבות גדולה, ובאהבה ויראה, אבל כשבא לידי קיום המצוה במעשה, שהוא בגלוי, נטפל היצר הרע אל האדם להניאו מלקיים את המצוה כראוי, ומתוך כך מתקררת ההתלהבות הגדולה שהיתה לו בתחלה. ובזה יש לפרש את הכונה במאמרם: "אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", פירוש, שלמות המצוות היא, כאשר מעשה המצוה הוא כמו בשעה שהיו עדיין ברצון ובמחשבה בלבד.

(כ"ק מרן מהר"י ז"ע)

ונתת על המערכת לבונה זכה והיתה ללחם לאזכרה אשה לה. (כד, ז) הנה במשנה (מנחות צו, א) נחלקו אבא שאול ורבנן בענין מקום נתינת שני ביזיית הלבונה, לדעת אבא שאול נתנו אותם על השולחן בין שתי מערכות לחם הפנים, ולדעת רבנן היו נתונים על המערכות ממש. ויש לומר ענין סברת מחלוקתם, על פי מה דאיתא ב"מדרש תדשא" לרבי פנחס בן יאיר (פרק יא): "מזבח אחד זהב ואחד נחושת, מזבח הזהב נמשל בנפש של אדם, מזבח הנחושת בגופו של אדם. כשם שהזהב יקר מן הנחושת, כך הנפשות יקרות מן הגוף... כשם שהגוף אוכל, כך המזבח הנחושת היה למאכל (שעליו הקריבו בהמות ומנחות שהם אוכל). כשם שהנפשות אינם נהנות אלא מן הריח (עי' ברכות מג, ב: "איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו, הוי אומר זה הריח"), לכך לא היה נקרב במזבח הזהב אלא קטורת סמים, דבר העשוי לריח", וכמו שהכנה היה מקריב בכל יום ויום על שני המזבחות, "כן צריך האדם לעבוד פני אדון העולמים תמיד בנפשו ובגופו".

וזה יש לומר ענין המחלוקת בין אבא שאול ורבנן, דהנה לחם הפנים, שהוא מאכל אדם, רומז לתקון הגוף, ואילו הלבונה, שהיא מסממני הקטורת, רומזת לתקון הנפש, רבנן סברי שמקום נתינת הלבונה הוא על מערכת לחם הפנים, לרמז על מעלת הנפש שהיא יקרה מן הגוף, ואבא שאול סובר שהלבונה נתונה בין שתי המערכות, לרמז על ענין חובת האדם לעבוד את השי"ת תמיד בגוף ובנפש ביחד, והיינו שהאדם צריך ליחד את כל עניני הגוף לעבודת השי"ת, כדכתיב (משלי ג, ו): "בכל דרכיך דעהו", וכדאיתא בשולחן ערוך (או"ח סי' רלא), והוא הנרמז במקום הנחת הלבונה, המכוונת כנגד הנפש, שנתנו אותה בין שתי מערכות לחם הפנים, המכוונות כנגד הגוף, להורות שאין להפריד בין עניני הגוף והנפש, אלא יש לעבוד את השי"ת בגוף ובנפש ביחד.

(כ"ק מרן מהר"ד ז"ע)

ועל פי האמור יש לפרש את המשך הפסוק: "ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד מאת בני ישראל ברית עולם", והיינו שהתורה רומזת בכפל הלשון "ביום השבת ביום השבת", שישנן שתי בחינות בשבת, תקון הגוף ותקון

ליכא, אבל עדיין לא מיקרי לכם כדאיתא במג"א (סימן תרל"ז) בשם היראים. וזה כוונת המדרש, ולקחתם לכם ביום הראשון, וקשה למה לן לכם, וצריכין לומר להוציא גזל מעכו"ם דאף שמותר אינו לכם, ומכיון דגזל עכו"ם מותר, בע"כ דרעך אתי למעט כרם של הקדש שאין הפועל רשאי לאכול שם, וא"כ שפיר חטא אדה"ר כשאכל בכרם של הקב"ה מעץ הדעת שהי' הקדש. ושפיר צריכין לכפר על מעשה אדם הראשון.

(הגה"ק רבי יצחק מהאמבורג ז"ע תע"ה - ר' אייר תקכ"ז)

ולקחת סולת ואפית אותה שתיים עשרה חלות וגו' על השלחן הטהור לפני ה'. (כד, ה-ו) בחגיגה (דף כ"ו) למדו מכאן דהיו מגביהין את לחם הפנים לפני עולי רגלים ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום כי עשה נס גדול בלחם הפנים שהיה חם במשך כל ימי השבוע. וקשה דהלא עשרה נסים נעשו לישראל בביהמ"ק, ובמה נראה חיבת המקום בלחם הפנים יותר מבכל הנסים עד שרק על זה העירו את עולי הרגלים. ונראה דהנה איתא ביומא (דף ע"ו) שאלו תלמידיו את רשב"י מפני מה לא ירד המן פעם אחת בשנה אלא בכל

ועשיתם ביום הניפכם את העומר כבש תמים בן שנתו לעולה לה. ומנחתו שני עשרונים סולת בלולה בשמן אשה לה' ריח ניחוח ונסכה יין רביעת ההין. (כג, יב-יג) וברש"י: "ומנחתו, מנחת נסכיו. שני עשרונים כפולה היתה". ויש לומר בדרך רמז, הענין שהקרבן הבא עם העומר מנחתו כפולה, מה שלא מצינו כן בשאר הקרבנות, שאין להם רק עשרון אחד לכבש, דהנה אמרו רז"ל (ב"ק ט, ב): "הידור מצוה עד שליש במצוה", ואיתא בירושלמי (ר"ה פ"א ה"ג): "בנוהג שבעולם, מלך בשר ודם גוזר גזרה, רצה מקיימה, רצו אחרים מקיימים אותה, אבל הקב"ה אינו כן, אלא גוזר גזרה ומקיימה תחלה, מאי טעמא ושמרו את משמרת... אני ה' (אמור כב, ט), אני הוא ששמרתי מצוותיה של תורה תחלה", ואם כן הרי הקב"ה מקיים גם את הענין של "הידור מצוה עד שליש במצוה", ואיך זה שייך אצל הקב"ה. אלא הענין הוא, כי עבודת האדם היא, להתגבר על היצר הרע המונע בעדו מלעבוד את השי"ת ולקיים מצוותיו, וכאמרם ז"ל (ברכות ה, א): "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע", וכיון שהאדם עמל כשני שלישים להתגבר על יצרו, כדי לקיים מצוה כתקונה, הקב"ה ברוב חסדו וטובו גומר בעדו את השליש האחרון, ובזה הוא מקיים "הידור מצוה עד שליש". וזה יש לומר הענין שמרבים קצת בשמחה ביום ל"ג בעומר (שור"ע או"ח סי' תצג ס"ב), דהנה עבודת ימי הספירה היא, ליטור ולהתקדש ולהתעלות בכל יום ממדרגה למדרגה, כדי לזכות לקדושת והארת חג השבועות זמן מתן תורתנו הקדושה (עי' זוה"ק ח"ג צ, א ב; "שער הכוונות" ענין ספירת העומר), וכאשר האדם מטרה ומקדש את עצמו במשך שני השלישים הראשונים של ימי הספירה, הקב"ה גומר בעדו את השליש האחרון, וביום זה כבר מופיע האור הגדול של חג מתן תורתנו הקדושה לתוך חדרי הלב (וע"ע "חידושי אגדות" למהרש"א מו"ק כח, ב ד"ה מת בחמשים). וזהו הרמז בקרבן הבא עם העומר שמנחתו כפולה, דהנה ע"מ"ר בגמטריא ש"י, והוא רומז לש"י העולמות שהצדיק זוכה להם מכח עבודתו ויגיעתו, כמו ששינו (סוף מס' עוקצין): "אמר רבי יהושע בן לוי, עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלוש מאות ועשרה עולמות" (עי' "פרי עץ חיים" שער ספירת העומר פ"ז), ושני שלישים של מספר "עמר", הוא כמספר שתי פעמים "מנחה", שהוא ר"ו, וזה שנרמז בכפל המנחה של הקרבן הבא עם העומר, שעל ידי שני שלישים של מצוה שהצדיק עושה בכוחות עצמו, הוא זוכה לנחול כל ש"י העולמות, כיון שהקב"ה גומר בעדו את השליש השלישי, לקיים בזה "הידור מצוה עד שליש במצוה".

(כ"ק מרן מהר"ש ז"ע)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה. (כג, טו) ובמדרש (ויק"ר נכת, ג) אמרו: "תני רבי חייא, 'שבע שבתות תמימות תהיינה', אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום". ויש לפרש כוונת המדרש, בהקדם מה שאמר כ"ק אבי ז"ל (מרן אדמו"ר מהר"ש ז"ע) שרבי שלום מקאמינקא ז"ע שאל את רבו הרה"ק מראפשיץ ז"ע, מפני מה בשעה שעולה ברצון האדם לקיים איזו מצוה, לבו מלא התלהבות והשתוקקות לקיום המצוה, ואילו כשבא לידי קיום המצוה בפועל, מתקררת ההתלהבות וההשתוקקות, ואין לו אותה התעוררות הלב

השבת יערכנו", והיינו שביום השבת שיש בו שתי בחינות, תקון הגוף ותקון הנפש, כאמור, יערוך את לחם הפנים והלבונה, הרומזים על תקון הגוף והנפש ביחד, כמו שאמר כ"ק אבי ז"ל, "לפני ה' תמיד מאת בני ישראל ברית עולם", פירוש, כך צריך לעבוד את השי"ת תמיד בגוף ובנפש ביחד, כדאיתא במדרש תדשא.

(כ"ק מן מהר"א ז"ע)

סיפור על פרשת השבוע

שנסתלק רבו ה"נועם אלימלך" ז"ע שמע כרוז מן השמים "שהוא הוא צדיק הדור, וכל מה שירצה או יבקש מהשי"ת ימלא את שאלתו" (שם הגדולים בשם תלמידו בעל "מראה יחזקאל" ז"ע ששמע מפה קדשו) **רעו ועמיתו המגיד הק' מקאזניץ ז"ע** ביום הכיפורים האחרון לחייו - כאשר העתיר וביקש בתפלתו שהשי"ת יאמר שתי תיבות: "סלחתי כדברך", הוסיף ואמר: אחת שאלתי מאתו ית' וכו' לומר השתי תיבות 'סלחתי כדברך', אולי תאמר כי מסיבת חסרון הצדיקים עלי תבל, תמנע לומר זאת, הרי יש לך ברימנוב הרבי ר' מנדילי מפריסטיק אשר יעמוד כנגד כל צדיקי הדור. **תלמידו הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ ז"ע**, שכותב על רבינו "שכל דבריו דברי אלקים חיים" (זרע קודש פר' משפטים), קבע שיעור עם חסידיו בפרקי אבות על פי הוראת רבו פעם אחת פירש להם משנה: וכל מעשיך בספר נכתבים, כי לעתיד יהי כתוב שם בספר כל המסעות של הרבי ר' מנחם מענדל מפריסטיק לרימנוב, "ומה שעשה בכל מסעיו, וזו תורה חדשה מאתי תצא" וכו'. **הרה"ק מראפשיץ ז"ע** התבטא על הרבי ר' מענדל מרימנוב ז"ע דער שם הוי"ה ב"ה האט זיך איינגעהילט אין א קאפעטע.

רבינו מחדש גילוי נפלא, "כי מאחר שמאותן שלש מאות הלכות שנשתכחו בימי אבול של משה, החזירן עתניאל בן קנז בפלפולו בימי הספירה, לכן מנהג ישראל תורה שמרבים בימים אלו ללמוד הלכה ותוספות בגלל קדושתם הרה"ק **מלובלין ז"ע** אמר: כי ירא לשלוח לו פריסת שלום, כי מי יגש לפרוס בשלומי **רבינו** הי' מזהיר מאוד על לימוד הלכה ותוס' בעיון, ופ"א שאל אותו החוזה הק' מלובלין ז"ע אם יש לו חסידים, ויענהו רבינו כן יש לנו ב"ה חסידים, ושאלו החוזה הק' ז"ע, ובמה הנם חסידים, ענה לו רבינו, חסידים שלנו שוקדים על עיון הלכה ותוס', נענה אחריו החוזה, אם כן, הנם באמת חסידים. **סגולה לפרנסה** ביום שב"ק, יש לאדם לכוין באכילת השלשה סעודות של שבת קודש כשאוכל פרוסת המוציא בלעיסה ראשונה יכוין שעל ידי האכילה הזאת לא יחסר לו מזונו של יום ראשון הבא עלינו לטובה, וכן כשלוך לעיסה שניה לתוך פיו יכוין שלא יחסר לו ביום שני, וכן לכלים מששת ימי המעשה, ועל ידי זה ימשיך פרנסה לכל ימות החול. **עשרים ושנים** רצופות הי' דורש רבינו בכל שב"ק בפרשת המן להוריד השפעת פרנסה לכל ישראל, והי' שפע גדול בעולם עם פרנסות בריווה, וכל טוב.

וסיפר הגה"ק מנאסאד ז"ע שהשפעה היתה כ"כ גדולה עד כדי כך שמלאכים היו יורדים מן השמים, והתדמו לאכרים גוים ובאו לקנות מהיהודים עד כדי כך היה ההשפעה גדולה בזכות אמירת התורה על פרשת המן של רבינו הק' מרימנוב ז"ע.

הנפש, כי עצם השבת היא תקון הנפש, כמו שאמרו בזוהר הק' (ח"ב רה, א): "האי יומא, יומא דנשמתינן איהו", וכן נצטוינו מדברי קבלה להתענג בשבת באכילה ושתייה, כדכתיב (ישעיה נח, ג): "וקראת לשבת עונג" (ועי' שבת קיח, ב; רמב"ם פ"ג מהלכות שבת הל' א; שם הל' ז-י), שהוא תקון הגוף, והוא רומז לעבודת השי"ת בגוף ונפש ביחד. וזהו: "ביום השבת ביום

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' (כד, ח) הגה"ק מקאמרנא ז"ע מביא עובדא זו על הרה"ק הרבי ר' מענדל מרימנוב ז"ע (תק"ה-י"ט אייר תקע"ה) שפעם בשבת חנוכה התאספו בצל קדשו הרבה אנשים, ובסעודה שלישית אמר דברי תורה הראויים למי שאמרם, תורה מן השמים כגודל מדרגתו, ובמוצאי שבת התחיל לפשפש במעשיו מתוך התבוננות למה מספר כה רב של חסידים באו אליו והחליט שאין זאת אלא שיצר הרע שלח לו עולם גדול כזה, ובפרט אמירה נאה כזאת שאינה לפי ערך מדרגתו ובהכרח שאין זאת מסטרא דקדושה ח"ו, והיה בוכה ומתמרמר שח"ו ננעלו בפניו דרכי תשובה והוא מאלו שאין להם חלק לעולם הבא, וגמר אומר לבוא לפני איש האלקים רבו הקדוש הרבי ר' אלימלך ז"ע שיתקן את נפשו ויוציאה מעומק הטומאה, ומיד קם ויצא החוצה בקור העז בשלג וכפור ששרר שם, ולא שעה לבקשת אנשי ביתו שהתחננו בפניו כי בנפשו הוא הדבר, אלא בשארית כוחותיו רץ רגלי כל הדרך ללא הפוגה עד שהגיע לליזענסק, וכשהגיע נכנס מיד אל הקדוש פנימה בלבית אש קדשו ונפל ארצה בבכי ויללה רבי הצילני נא הצילה נפשי וכו', ועד שנרגע וקם על רגליו והתחיל לדבר ולהשיח את לבבו, שקהל גדול באו אליו ואמר דברי תורה גבוהים ומזה סימן שנפשו לא מטוהרה וכו'. ודעת לנבון ניקל דמיד שהביט הרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע בפני קדשו ידע שאין כל יסוד לחששותיו, ומכל מקום ביקש ממנו שיחזור בפניו על דברי התורה שאמר, אבל הוא בענותנותו סירב מתוך שחשש שהדברים גבוהים ממדרגתו ואסור לו לאמרם, אבל רבו הקדוש הרגיעו ואמר שרשאי לומר בפניו, ואחרי שגמר את הדרוש נשקו הרבי ר' אלימלך ז"ע על מצחו ואמר לו אשריך שזכית לכך והגעת עד שם (ידו האלסטסט שוין אזוי ווייט) **מקובל** כי לפני הסתלקותו מהעולם סמך הרבי ר' אלימלך ז"ע את ידיו הקדושות על תלמידיו והעניק להם את כח קדושתו: להרבי מלובלין מסר את עיניו הצופיות, בהם חזה למרחוק, לרבינו מרימנוב - את הנשמה שבמוחו, להמגיד מקאזניץ - את לבו הרחב, ולבעל "אוהב ישראל" מאפטא - את כח הדיבור שבפיו **צדיקי הדור** חדרו מקדושתו של רבינו - שנתכנה בפיהם: "מקור היראה", ותיארו את שולחנו הטהור: "סביביו נשערה מאוד, עד שבשבתו בסעודת שבת קודש, במסיבת חסידיו היתה שוררת בבית דומיה חרישית, כי נפל פחדו עליהם, עד שהיה אפשר לשמוע את לחש הנרות בשעה שהיו דולקות". **תלמידו** הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב בעל "בני יששכר ז"ע מביא בשמו: "שמעתי מאת כבוד אדמו"ר הרב מוהרמ"מ זצוקלה"ה: מורא רבך כמורא שמים (אבות ד, טו), רוצה לומר תשכיל ותדע מורא רבך ממורא צבא השמים, דהנה הלבנה כל מה שמתקרבת אל השמש חסר אורה, וכל מה שמתרחקת מוסיף אורה, כמו כן התלמיד, כל מה שנוהג עם רבו במורא, אז יקבל ממנו, מה שאין כן כשאין לו מורא ממנו. לא יקבל ממנו **ביום**

אזהרות חיים

האם סרגל ומסרק הם מוקצים בשבת?

אף שיכולים להשתמש בסרגל לצורך סימון המקום שלומד בספר וכל כיו"ב מ"מ עיקר תשמישו למדידה שהוא מלאכה האסורה מדרבנן, ודינו כבשמל"א, וכן הדין במסרק שאף שיכול להשתמש בו באופן שלא יתלוש שערות מ"מ עיקר שימושו לסריקה שיש בה תלישת שערות.

אם נפל חלק מידידת הדלת, האם מותר להשתמש במברג

או בצבת לצורך פתיחת הדלת?

נת' בשו"ע שכלי שמלאכתו לאיסור מותר בשימוש לצורך גופו, אכן, במ"ב (יב) כתב שההיתר הוא רק בתנאי שאין לו חפץ של היתר לצורך שימוש זה, ובנד"ד אם אין לו מפתח פלדלת שיכול להכניס במקום הידית ולפתוח הדלת יהא מותר להשתמש במברג או בצבת.

האם מותר לעיין כתובת של אדם בספר טלפונים?

ספר טלפונים דינו ככלי שמלאכתו לאיסור כיון שעיקר שימוש לצורך עריכת שיחות בטלפון, אכן, בנד"ד חשיב שימוש כבשמל"א לצורך גופו.

דיני מוקצה-כלי שמלאכתו לאיסור

תיק או ארנק שמניחים בתוכם גם חפצי היתר, האם הם מוקצים בשבת?

נת' במ"ב שגדר מלאכתו לאיסור הוא שמייוחד לדבר שאסור לעשות בשבת, או שרוב שימושו לאיסור, ובנד"ד יש לחלק בין תיק שאין רוב שימושו לאיסור לארנק שרוב שימושו לאיסור [אחסון כסף וברטיסים וכו']. אכן, קלמר או קופסת צדקה או נרתיק של טלפון ומצלמה משתמשים בהם בעיקר לאיסור ודינם ככלי שמלאכתו לאיסור.

כלי נגינה שאינם אלקטרוניים [חליל, חצוצרה, תוף]?

האם הם מוקצים בשבת?

נת' בבב"ל (ד"ה כלי) שגם כלי שמלאכתו לדבר האסור מדרבנן דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, ובכלל זה כלי נגינה שאינם אלקטרוניים שאסורים רק משום השמעת קול שהוא שבות, ודוקא כלי נגינה המשמשים למשחקי ילדים דינם כבשמל"א, אבל כלי נגינה יקרים או אלקטרוניים דינם כמוקצה מחמת חסרון כים ואסורים בטלטול לגמרי.

האם מותר להשתמש בפלאפון לשעון מעורר ?

אם אין לו שעון מעורר רגיל מעיקר הדין היה צריך להתיר מדין שימוש בכשמל"א לצורך גופו, ודוקא באופן שבכל השבוע אינו מקפיד שלא ליתן הפלאפון לילדים כנ"ל, אכן, כיון שמצוי כמה וכמה מכשולות בשימוש בפלאפון כשעון מעורר שקל מאד להקיש על מקשים, ובפרט באמצע השינה כששומעים הטלפון מצלצל, וכן ע"י טלטולו ממקום למקום משתנים לפעמים סימני הקליטה שעל המסך ראוי להמנע מכך.

מטלית שמשמששים בה תמיד לגריפת המים בשעת ניקוי הבית, האם מותר להשתמש בה בשבת אם נשפך מעט מים על הרצפה ? מטלית זו עיקר מלאכתה לגריפת מים וסחיטה, שהם מלאכות האסורות בשבת, ודינה ככשמל"א, ובנד"ד יש להתיר אם אין לו מטלית המיוחדת לניגוב קל [ואם אין לו מטלית יכול להשתמש בסמרטוט, ואין מחוייב להשתמש במגבת שבבית אם מקפיד שלא לנגב הרצפה אם מגבת רגילה]. (נערך ע"י הרה"ג ר' יעקב טרויבע שליט"א)

הילולא דצדיקא

הרה"ק רבי חיים מקאסוב זי"ע בעל "תורת חיים" נלב"ע כ"ה אייר תרי"ד

טרם רדתו לעולם הזה - כי יניחנו מלדרוש יותר מכפי ההכרח, מיד פסק אף רבינו מלאכול, שאלו הרה"ק מרוזין: האם גם המחנות התנה כך עם גופו? נענה רבינו ואמר: לא כי, אלא שבמעמד מלאכים אין מקום לאכילה!

הרה"ק רבי מאיר מפרימשלאן זי"ע קיבל את דעתו בנושא מסויים בנמקו זאת: "כי יש לו דעה בשמים, וכמותו יפסקו למעלה" בהוסיפו כי אף מחנותו קדוש ישראל מרוזין זי"ע לאחר שקבע דירתו בסדיגורה "לא סר מעצתו קטון וגדול, באמרו שכאשר יגזור אומר כן יקום בשמים". **זכה להערכה** בלתי רגילה מצדיקי דורו. חותנו הרה"ק רבי יהודה מאיר משפיטובקא זי"ע. בנו של הרבי ר' פנחס מקוריץ זי"ע וחתנו - ממלא מקומו של גאון הדור הגה"ק רבי יעקב שמשון משפיטובקא זי"ע - הורה לו דרכי הנהגה, ואף מסר בידו כח המשכת ישועה "לבנים ולפרנסה" וכן עניני תיקון נשמות.

אחת מבנותיו של רבינו היתה חולה במחלה קשה מאד, שלח אותה אביה לבעלזא אל **כ"ק מרן רבי שר שלום מבעלזא זי"ע** לבקש ברכתו, טרם הכנסה אל כ"ק מרן מהר"ש ציוה כ"ק מרן להכין עבורה כר וכסת, היה זה בערב ש"ק לפני הדלקת הנרות, כשהיא נכנסה אל כ"ק מרן זי"ע עם הרבנית מבעלזא, קרא לפניו הרבי ואמר: "הנה בת מלך הולכת!" - מיד קמה על רגליה בריאה ושלמה, ומאז לא חלתה לעולם במחלה זו.

הרה"ק רבי זאב מז'רז' זי"ע - בנו השלישי של הרבי ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב זי"ע כיבדו ביותר. כן נסעו אליו באופן מיוחד זקן צדיקי הדור, הרבי ר' שמעון מירוסלב זי"ע והרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע שהעיד בעצמו "כי למד ממנו דברים רבים", ואילו הרה"ק רבי אלימלך מרודניק זי"ע - נכדו של הרבי ר' אלימלך מליזנסק זי"ע, התבטא כי הוא רבי מפליא פלאות.

כאשר נסתלק אביו הגדול הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב זי"ע בעל "אהבת שלום" ב"ז חשון תקפ"ו, והוא אברך צעיר בגיל ל"ג, הכריז הרה"ק רבי צבי זי"ע - בנו של החוזה מלובלין זי"ע - עליו כי דמותו מאירה ביותר, בהוסיפו כי בהיותו פעם בשליחות אביו אצל המגיד הק' מקוזניץ זי"ע, הראה לו "ג' צורות מאירות

קאסוב, שהרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע מצדד לטובת הרה"ק מראדוויל.

באחד הימים נודע לחסידי קאסוב כי הרה"ק מאפטא יגיע לגליל ההוא, כדי להיפגש עם הרה"ק מראדוויל. רצו חסידי קאסוב, שרבינו ה"אהבת שלום" יפגש עם הרה"ק מאפטא, כדי שיסיר את התנגדותו. דרכו של הרה"ק מאפטא היתה, שכשהיה מגיע למעבר גבול, היה מוציא מזוזה מחיקו, מראה אותה לשוטרים הערלים, והם נתנו לו לעבור ללא פקפוק. הלכו שני חסידי קאסוב, התחפשו לשוטרי גבולות והתייצבו על אם הדרך, במקום שהרה"ק מאפטא היה אמור לעבור. בהגיע הרה"ק הוציא את המזוזה והראה להם, אולם הללו לא שתו ליבם לכך, ולקחו את הרה"ק מאפטא עמם לקאסוב.

בהגיעם לקאסוב, הבין הרה"ק מאפטא את הטכסיס שערכו החסידים. רבינו ה"אהבת שלום" קיבל בביתו את פני האורח הרם בכבוד רב, הרה"ק מאפטא הסב אל השולחן, מילא שני כוסות יין, ושאל בקפידה: "היכן הם שני האברכים שהביאוני לכאן?" הרה"ק ביקש לכבדם בכוסות, ולפטרם חלילה מעלמא הדין. מיהר רבינו ה"תורת חיים" זי"ע - שהיה אז ילד - והניח את שני ידיו על הכוסות, כשהוא אומר לחסידים שלא ישתו מהם. שאל הרה"ק מאפטא: "מי הוא הילד הזה המתערב בעניינים לא לו?" הגיב ה"אהבת שלום": "חיימ'אניע! שטעל דין אויף ער זאל דין אנקוקען! [עמוד נא, כדי שיראה אותך הרה"ק]. כאשר ראה הרה"ק מאפטא זי"ע את הילד, נהנה מאוד, ונחה דעתו.

סיפר כ"ק אדמו"ר בעל הישועות משה' מויז'ניץ זצ"ל, כי פ"א במוצאי ש"ק בא הרה"ק מרוזין אל רבינו, והנה על השלחן היו מונחים בשמים, לקחם הרה"ק מרוזין והריחם, ולא היה שבע מלהריחם ריחם הטוב, אח"כ לקח ידו הק' של רבינו והניחה על לבו, ואמר: "די האנט שפאלט דעם זיבעטין הימל" [היד הזו בוקעת את הרקיע השביעי].

עוד סיפר, כי בסעודה אחת בה השתתפו רבינו עם מחותנו הרה"ק מרוזין בצוותא, טעם הרה"ק מרוזין ומיד הפסיק מלאכול, שאלו רבינו לסיבת הדבר, ונענה, כי התנה עם גופו

הרה"ק רבי חיים מקאסוב זי"ע בעל "תורת חיים" נולד בעיר קאסוב בשנת תקנ"ג לאביו הגדול הרה"ק **רבי מנחם מנדל מקאסוב זי"ע** בעל "אהבת שלום", ומילדותו ניכר היה עליו שלגדולות נוצר גם במעלליו יתנכר נער, כי זך וישר היה פעלו, והיה קדוש מראשיתו ומסופר כי בעת שהיה עדיין בגיל הפעוטות, ומחלפות ראשו עוד לא נגזזו הימנו, קרה ועבר בליל שבת קודש ליד השולחן ונתפסו שערותיו הקלועות בפמוטי הנרות, וגררו עמהם את הנרות והפילום ארצה וכבו, נטלו אביו הק' על ברכיו ושח לו בנימה אבהית מעוררת: "חיימ'קה, שבת היום! מיד געה בבכיה, ולא ניתן היה להרגיעו עד חלוף יום השבת.

אחר חתונתו אכל מזונות על שולחן חותנו הרה"ק רבי יהודה מאיר משפיטובקא זי"ע בנו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע והיה מתנהג בחסידות ובקדושה ובהצנע לכת - ואיש לא ידעו - היה עסוק בתורה כל היום אך סגור ומסוגר, וגם בלילה לא הלך לישון אלא פקד על זוג' הרבנית שלא לספר ע"ז אפי' לפני אביה ואמה. **בעודנו בשפיטובקא** אצל חותנו נסעו משם אל הרה"ק מאפטא זי"ע, אשר חיבבו עד לאחת וסעדו ביחד סעודת הערב, והרה"ק מאפטא אמר עליו לבנו הרה"ק רבי יצחק מאיר מז'ניקוב זי"ע: "בני! ראה נא צדיק בן צדיק, מלך בן מלך, האיר תארו". ולאחר מכן כשישב בבית אביו בעל "אהבת שלום" קיבל עוד הפעם את פני הרה"ק מאפטא, יחד עם אביו זי"ע. גם היה שני פעמים בלובלין אצל החוזה הק' זי"ע שאמר עליו: "שהוא נוטר הברית".

מסופר שפעם פוגשו הרה"ק מאפטא זי"ע בזאבלטוב כשהי' עם אביו הרה"ק בעל "אהבת שלום" זי"ע נתפעל ממנו ולקח נר בידו ובדק אותו מראשו ועד רגליו ואמר על "סחורה" כזו צריך להיות "מבין" גדול. העיד עליו הרבי מלובלין זי"ע "אשרי יולדתו כי הוא צדיק יסוד עולם" - כשביקר אצלו בשליחות אביו בעל "אהבת שלום" מקאסוב זי"ע, ואף זכה להסתופף בצלו של החוזה הק' בראש השנה האחרון לחייו, שנת תקע"ה. **בתקופה** ששררו חילוקי דעות בין רבינו ה"אהבת שלום" לבין הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע, אודות תפקיד השו"ב בעיר נאדבורנא, נראה היה לחסידי

כשמש וכירח - אבותינו הקדושים אברהם, יצחק ויעקב, ומכל התמונות האלה לא ראיתי תמונה מהודרת יותר מזו של הרה"ק רבי חיים **הי שגור בפי בפי צדיקים וחסידים** בדורו שראשי תיבות "משיח" הם ארבע צדיקי הדור, הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע, וכ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע, והרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע, והרה"ק רבי חיים מקאסוב זי"ע.

סיפור רבינו הק' "תורת חיים", דבילדותו היה יושן במיטה אחת עם אביו רבינו הק' "אהבת שלום". פעם אחת נתעורר באמצע הלילה, והנה רואה זקן אחד יושב על כסא קדשו של אביו הק', וחרה לו מאד על "העזה" זו, אולם שמתי לפי מחסום. שוב שומע את אביו הק' פונה אל זה היושב על כסאו, ואומר לו: אליהו, דא איז מיין חיימיניו, איך וויל איר זאלט איהם בענטשן [-אליהו, הוא חיים שלי, רצוני שתברכהו!] נבהלתי מאד - סיפור רבינו הק' "תורת חיים" - וכיסיתי את ראשי, ונתברכתי ממנו ב"ברכת כהנים" (בנוסח השגור בפי הכהנים העולים לדוכן במועדים). אולם לפני שכיסיתי את ראשי - התבוננתי בפני קדשו, וממילא - אם אראהו אכירהו.

הרה"ק "אמרי חיים" זי"ע אמר בשם חסידים, שזקיה"ק "אהבת שלום" היה בבחינת חסד, ובנו "תורת חיים" היה בבחינת גבורה. כל היום ישב ספון בחדרו ולמד את שיעוריו כסידור, ואיש לא ידע את סידור משום שלמרות שהדלת היתה פתוחה לא ההין איש להכנס אל הקודש פנימה. ואף הרבנית הצ' היתה נכנסת לחדרו באימה ופחד, כנכנסת אל המלך. רק זאת ידעו, שהוא שוקד על תלמודו יומם ולילה, ובכל שנה ביארהציט של הוריו הק' היה עורך סיום על כל חלקי הרמב"ם ועל כל הרי"ף. הוא ייקר את הזמן עד מאד, ורגיל היה לומר כי כל העולם לא נברא אלא בשביל רגע אחד, וצריך האדם להיות מוכן לכווין רגע זה בכל עת. וזה לשון קדשו בספרו "תורת חיים" (פ' וזאת הברכה): "וזאת הברכה אשר בך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו, פירש": שאם לא עכשיו - אימתי? נראה לפרש, שכוונת רש"י בזה שזה היה מעין ברכה שבייך משה רבינו ע"ה, שיהיה אצל כל אחד ואחד כל רגע ורגע נחשב לעבודת השי"ת. כי הרגע והשעה לא יהיה עוד. וזהו: ואם לא עכשיו - אימתי?!

הגה"צ רבי יוסף מרדכי דומ"ץ סיגעט, בנו של הגה"ק בעל "תרומת הכרי" זצ"ל, ועמו שנים מגדולי החסידים, נסעו לחג הפסח הראשון (אחר פטירת אביו "אהבת שלום" זי"ע) לקאסוב, לראות האם תיטב בעיניהם הנהגת הרבי החדש או שיסעו לאחיו לזאבלטוב. בהגיעם לקאסוב, ביקשו את ברכת הרבי שיזכו לקדש את הלבנה במועדה, והבטיחם. אותו לילה, ליל י"ג לחודש, לא נראתה הלבנה. בלילה שלאחריו, המועד האחרון לקידושה, חילקו ביניהם את הלילה

לשלוש אשמורות, שבכל אחד מהם ישקיף האחד השמימה ויעיר את חבריו כשהלבנה תיראה. בחלקו של רבי יוסף מרדכי נפלה האשמורת האחרונה, וכך הלך מוקדם לישון. בחצות הלילה חלם, שהרבי עומד על גביו ומעירו, מזרזו לקום ולקדש מיד את הלבנה. התעורר, וראה ששני חבריו ישנים, והלבנה זורחת ומאירה מבין העבים. הקיץ את חבריו והם מיהרו לקדש את הלבנה. למחרת בבוקר, כאשר הלכו לקבל את פני הרבי, חיך ואמר לרבי יוסף מרדכי: "יפה עשיתי שהערתי אתכם, או שמא כועסים אתם על שלא הנחתי לכם לישון?!" ואזי המה ראו כן תמהו על גודל קדושתו, ונקבע בלבם אהבתו ויראתו, ודבקה נפשם בו.

אחד מחסידיו של ה"אהבת שלום", התפרנס מ"קרעטשמע" (בית אכסניה) שהיה בבעלותו, אולם הכנסתו היתה מועטת, וכמה פעמים אירע שכאשר הוצרך לשלם לפריץ את דמי החכירה ולא היה בידו, נסע לקאסוב מספר ימים לפני זמן הפירעון, וה"אהבת שלום" נתן לו את כל צורכו. **כשנסתלק ה"אהבת שלום"** לגנזי מרומים, חשב החסיד שכעת יתן לו בנו ממלא מקומו ה"תורת חיים" את הסך הדרוש לו. אולם לא כן היה הדבר, וכשבא אל ה"תורת חיים" האציל לו את ברכתו. שאל הלה: "ומה אעשה בברכה? הלא הרבי זי"ע היה נותן לי תמיד את הסכום שלו הייתי זקוק". השיב ה"תורת חיים": "לאבי היתה ברכה מן השמים; היה לו שולחן ובו מגירה, ובכל עת שנזקק למעות, פתח את המגירה ומצא בה כדי צורכו. אני לא זכיתי לברכה הזו ואין ביכולתי לתת לך, אולם לקוזאק יש כסף יותר ממני, והוא יתן לך". היהודי לא הבין את דברי הרבי על הקוזאק, והוא שב לביתו כשנפשו עגומה עליו.

כשהגיע לביתו, שאלוהו בני ביתו אם הרבי נתן לו כסף, אולם הוא השיבם בשלילה, בהוסיפו: "ס'איז נישט דער רבי" [אין זה אותו רבי]. היהודי עלה על יצועו, והנה באמצע הלילה נשמעו דפיקות על דלת ביתו. הוא קם לפתוח את הדלת, והנה נראה בפתח קוזאק אחד, אשר החל לספר: נקראתי לצאת במהירות למלחמה, אולם היות שיש בידי כסף מזומן רב, ובשכנותי מתגוררים אנשים שאינם נאמנים עלי, והנני חושש לתת להם את הכסף, לכן ביררתי היכן יש איש מהימן שאוכל להפקיד אצלו את ממוני, אמרו לי כי בכפר זה מתגורר יהודי שהוא ירא מלגעת בדבר שאינו שלו כמו מדקירה בעינו. לכן אבקש להשאיר אצלך את הכסף כפיקדון. איני יודע אם אשוב מהמלחמה או לא, אם אשוב - תחזירנו לי. **הקוזאק** הלך לדרכו והשאיר סכום עצום בידי היהודי. לאחר מכן שאל היהודי את זוגתו: האם לא לכך התכוון הרבי? השיבה היא מיד, שאין ספק כי לכך היתה כוונת קדשו. בבוקר שב היהודי לקאסוב לספר לרבי את המאורע, אולם מיד כשנכנס לחדרו של ה"תורת חיים" אמר לו רבינו

כשחיוך על שפתיו: "אני יודע, ס'איז שוין נישט דא קיין קוזאק און נישט קיין מלחמה" [אין כאן קוזאק ואין מלחמה], הוא לא ישוב לעולם והכסף שלך הוא!" או אז נוכח החסיד בגדלותו של הרבי.

סיפר המנוח הירא ושלם ר' יהודא ארי' מביחסנאף, אשר בעיירה ביחסנאף גר נגיד מפורסם ושמו ר' מעשיל שהיה לו בית מזינה שם, והוא עצמו היה מייצר את היין שרף למכור לאנשים, ועם הפסולת שנותרה לאחר הייצור השתמש להאכיל את הבהמות ולפטמם וכך היה לו משק גדול. והכומר שגר בעיירה קנא מאד בהנגיד ר' מעשיל ולא יכול היה לסבול שליהודי יהיה עושר כ"כ גדול, עד שפעם אחת הלך הכומר והעלה על המחיר ושכר את הבית מזינה לעצמו ולא זו בלבד אלא שגם ביי"ש שהנגיד ר' מעשיל עושה לא רצה הכומר להשתמש, ונסע לסיגעט להזמין יי"ש אחר, וכך נשבר מטה לחמו של ר' מעשיל לגמרי. כשראה ר' מעשיל שצרתו צרה קרא להמנוח ר' יהודא ארי' הנ"ל אשר עבד אצלו בתור מוזג, ושלח עמו שני פתקאות להרה"ק מקאסוב בעל ה"תורת חיים" אחד על הכומר ושני על שותפו הערל שנקרא בשם וואסילע, וואסילע זה היה בעל חסד גדול, ויכולני להעיד על זה, שפעם כשקניתי אצלו תבואה הוסיף לי על המדות יותר מהראוי, ושאלתיו מדוע עושה כך, וענה לי שאינו רוצה לקפח חלקו של אדם עני כמו שעושים שאר המוכרים. וגם בסעודת ברית מילה של עניים בכפרנו אשר הייתי שם שוב אכלתי מבשר העופות אשר נתן לנו בחינם, וכן היה נוהג בחתונות של עניים לתת פת ובשר לעניים בעלי שמחה, ואילו לערלים עניים נתן אפילו בהמות בחינם.

בבוקר השכם קודם עלות השחר הגיע השליח לקאסוב, ובאותה שעה היה הרה"ק אומר תהלים בדבקות נפלאה, כשסיים את אמירת התהלים בדבקות נפלאה, נתן לו השליח את שני הפתקאות, קרא הרבי את הפתקאות ופנה אל השליח ואמר: הכומר הזה ודאי יהיה לו מפלה כי יסע פתאום מביתו ולא ישוב עוד, אך הערל השני לא אוכל לעשות לו מאומה כי הוא בעל צדקה, ויש לו זכות ומליץ יושר בשמים, אבל לשם מה זקוק הוא לבית המזינה הלא יש לו רכוש רב גם בלעדיה, הוא ילך בעצמו ויבקש מר' מעשיל שיקבל חזרה את בית המזינה לידו.

בשמחה חזר השליח לבשר לר' מעשיל מה שהתרחש כאן אצל הרה"ק, אך טרם פצה פה סיפר לו ר' מעשיל כי באותו בוקר בא אליו הערל הנ"ל ובקש ממנו שיקנה את בית המזינה בלי כל רווח, כי למה לו עסק זה ויש לו רכוש רב וטרדות גם מבלעדי עסק זה. הלא כה דברי רבנו - אמר השליח הנרעש, וסיפר לר' מעשיל מה שאמר לו הרה"ק מקאסוב.

עכשיו אני מבין את המשך הענין - אמר ר' מעשיל כשענינו נפקחות לרוחה בתמהון

והערצה, הלא עדיין לא ספרתי לך את ההמשך, אמרתי לו להערל שאני מסכים בתנאי שגם הכומר יתרצה לזה, ושלחנו אליו שליח לראות אם נמצא בביתו, ואמרו לו שהכומר נסע מביתו לפני חצי שעה, כששמעתי כך עשיתי הסכם עם הערל השני שיכתוב הבית מזיגה על שמי, בא וראה כוחו של רבינו המשיך ר' יהודה ארי לספר כבר חמישים שנה עברו מאז והכומר ההוא עדיין לא שב לביתו, וכבר מזמן קבלו עליהם הערלים כומר אחר במקום תא חזו גבורתא דרבי

רבינו היה מרבה להדריך את אנשי שלומו בעבודת השי"ת, שח הרה"צ ר' זושא מנאדבורנא (בהרה"ק רבי נפתלי מליזענסק) פעם הייתי אצל רבינו בשעה שהגיש אברך פתקא לפניו, אחר שקרא רבינו את הפתקא מסרה לידי וראה שהאברך מבקש מרבינו שיתפלל עליו שיוכל להתפלל בלי מחשבות זרות ובכונה רצויה, שאל אותי רבינו מה דעתך על פיתקא כזו? עניתי לו שלדעתי היטב בקש האיש ועל הרבי לעשות לו טובה, ענה רבינו ואמר: טעות הוא בידך הנה כל איש ישראל חייב מיד בהקיצו משנתו ליטול את ידיו ובפרט כשקם אחר חצות לילה, ולנקות את גופו להכינה לתפלה, וליטול שוב ידיו ולומר ברכות התורה, ואח"כ מחובתו ללמוד שיעורים קבועים, לומר תיקון רחל ותיקון לאה ושאר תפלות וכמה פרקי תהלים, אח"כ ילמד משניות, גמ' ושו"ע, עד זמן התפלה, ואז צריך למקוה ולעמוד בתפלתו, אדם המתנהג כנ"ל מחשבותיו טהורות וקדושות, ואם במקרה באים אליו בשעת התפלה מחשבות אשר לא טהורות המה, אז נקראים מחשבות זרות כי זרות הם לאיש זה, אבל בנוגע לאיש זה אין מחשבותיו זרות כלל, כי כשקם משנתו מדבר עם ב"ב, ואח"כ עוסק במסחר עם ערלים, א"כ מחשבותיו בשעת התפלה אינם זרות לו כלל והוא הוא אשר גרם לעצמו שדיבוריו לפני התפלה יטרידוהו במחשבתו בשעת התפלה.

סיפור הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מזקיני ה"תורת חיים", ששלח שוחט למקום מסויים ואנשי המקום התנגדו לרבי מקאסוב ולא רצו בשוחט הזה מקאסוב, אמר אחד מהם אין אנו מחויבים לשמוע מה שהוא אומר לנו, בשבת לפני קריאת התורה עלה אחד מחסידיו קאסוב על הבימה והכריז בקול גדול שאסור להתחיל בקריאת התורה עד שהמחוצף שביזה את הרבי מקאסוב יצא מכאן, לאחר שבת הלך הני"ל ומסרו לערכאות ופסקו על החסיד מקאסוב חודש מאסר, תיכף בא בבהלה ל"תורת חיים" וסיפר לו את כל המאורע, אמר לו התו"ח אני במקומם הייתי דן אותך לשלשה חדשי מאסר כי הרי הרגת את הנפש כדאיתא בגמרא (ב"מ נ"ח:). המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים, ענהו החסיד אני אינני הרבי מקאסוב, אמר לו התו"ח: כפי הנראה בחנם זלגו עיני דמעות בתפלה שכל מי שידרוך על מפתן ביתי

יראה רק מעלת חבירו ולא חסרונו.

ידוע שהרה"ק התורת חיים היה מקבל שבת בעוד שהשמש עדיין מתהלכת במרומי הרקיע, עד כי לעיתים החמה שלחה קרניה לתוך גביע היין של קידוש היום.

בערב שבת כי תשא תשכ"ו, בעלות ה"אמרי חיים" זצוק"ל לתפלת קבלת שבת, שאל את אחד ממלוויו, אורח בגיל קשיש, האם זקיני נסע עוד לויזניצא (לבוקובינא). השיב הלה, כי נסע לקאסוב אל הרה"ק ה"תורת חיים" ז"ע. אגב כך סיפר, כי בנסעו פעם לש"ק, בהגיעו העירה - בעוד היום גדול - פגש יהודים שכבר באו מתפלת הקבלת שבת של הרה"ק, כי היה מתפלל בשעה מוקדמת. **על זה סיפר לו ה"אמרי חיים"** כי הרב החסיד המפורסם ר' יודל עביר רוזנברג ז"ל, בבואו פעם ממרמרוש להסתופף בצל רבו, ה"תאחר", והגיע לקאסוב, כשהרה"ק כבר שר זמירות שבת שבסעודתו. ר' יודל עביר עוד הספיק ללכת לטבול לכבוד שבת ולהתפלל קבלת שבת מבעוד יום! כששאל להרה"ק מתי הגיע ר' יודל עביר וענוהו בזמר "מה ידידות", הפטיר: "אם כן היה עוד היום גדול" - פעם כשסיפר את הסיפור, סיים: "הוא אהב את השבת! הוא אהב את השבת! השבת היתה החיות שלו!"

מרגלא הוי בפומיה דה"אמרי חיים לשון את מאמר זקיני הרה"ק ה"תורת חיים" שהיה מפרש את התיבות "צלותא דמעלי שבתא" מיטן דאווענען ברענגטמען אריין דעם שבת, (על ידי התפלה מכניסים ומשפיעים את קדושת השבת) והוסיף ע"ז: "אבער טאקע נאר מיט אזא דאווענען וואס דער "תורת חיים" האט געדאווענט" (אבל רק בתפלה כזו שהתפלל ה"תורת חיים") ומצינו מקור לזה בדברי חז"ל. (ברכות כ"ז) רב צלי של שבת בער"ש, ובמג"א ס' רס"ז ס"ק א' נתן טעם לדבר דהא תפילות כנגד תמידין תקנום (ברכות כ"ו) ותפלת ערבית בשבת היא כנגד איברים ופדרים של תמיד בין הערבים של ערב שבת, ולכן אין אין ראוי להתפלל ערבית בלילה, דהא אז לא הי' ראוי להקריב אימרים ופדרים של ע"ש דילפינן עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ועי"ש במחצית השקל.

ה"אמרי חיים" הסביר פשר הליכות זקיני, באמרו כי ה"תורת חיים" אהב יהודים, והרי מתי נכנסת השבת בשמים? כאשר צדיק הדור מקבל את השבת אזי נח הגהינום מתבערתו, על כן קיבל התו"ח את השבת בשעה מוקדמת על מנת להציל, להוציא את היהודים המעונים ביסורי שריפתם בגהינום. **פעם נסתגר** בחדרו משך כמה ימים, ואחד מהחסידים רצה להתחקות אחר הליכותיו בקודש ונתחבא בארון תחת המלבושים, ושמע שהרה"ק בוכה ואומר "וכי יקחו שערותי וישרפום בפני"...

כשהרגיש באותו שנתחבא ששמע ותמה לפשר הדבר הסביר ואמר לו, הנה בהאנשים הנוסעים ומקושרים אל הצדיק ישנם כמה

בחינות ומדריגות, ישנם בעלי מדריגה הנחשבים כמוחו של הצדיק, וישנם הנחשבים כלבו, וכן כמה מדריגות לפי גודל התקשרותם ודביקותם, וישנם הבאים רק מפקידה לפקידה ואינם מקושרים והרי הם נחשבים כשערותיו של הצדיק, וזאת פעלתי כבר על כל המקורבים ומקושרים אלי להצילם מדינה של גיהנם, ועכשיו פעלתי שאפילו כל אלו שרק נסעו אלי והם בבחינת שיער גרידא - שאין מרגישים בגזירתם שום כאב - להציל גם אותם מדינה של גהינום.

סיפור זה סיפר אחד מתושבי סיגעט המעטירה, פעם נסעתי אל רבנו הקדוש מעירנו סיגעט לקאסוב. לפני נסיעתי נתפרדו ממני כל אנ"ש כמקובל. בשבת קדש כשישבתי ליד שולחנו הקדוש של רבנו פקד עלי רבנו ל"העמיד" יין עבור הנגיד ר' מיכל קויפמן מעירנו, אשר זקוק לרפואה שלמה. בראותי את ר' מיכל לפני נסיעתי, בריא ושלם הרהבתי עוז לומר לרבי: אבל הרי רק אמש עזבתי את ר' מיכל והוא בריא ושלם, לא אאמין כי מאמש עד היום הגיעה ידיעה כל שהיא על מחלת ר' מיכל (אז הרי טרם היו יוצאים מברקים וכל מכתב הגיע רק לאחר כמה ימים מזמן יציאתו). **השיב הרבי:** אכן מכתב לא הגיע. אף על פי כן עליך ל"העמיד" יין לר' מיכל כי זקוק הוא לרפואה שלמה. אם ר' מיכל לא יחזיר לך מחיר היין. שלם אשלם אנכי ממייט. כמובן שמלאתי אחר בקשת הרבי. **כשהזרתי לסיגעט**, אחר כמה ימי "אהבה בתענוגים" בצלו של רבנו הקדוש. פגשתי בדרך רץ מהיר אשר בא במיוחד מסיגעט, בשליחותו של ר' מיכל, לבשר לרבי על מחלתו האנושה של ר' מיכל. **עצרתי את השליח** ובשרתי כי הרבי יודע גם יודע על מחלתו של ר' מיכל וכי בוודאי כבר הוקל לו מאז שבת קודש כשהרבי ציוה להעמיד עבורו יין על השלחן. כשבאתי לסיגעט ראיתי כי אכן ממש שעה אחרי שהרבי ציוה ל"העמיד" היין, הוטב לר' מיכל ממחלתו.

הרה"ק הצמח צדיק זי"ע סיפר מעשה זה. כך סיפר: באחד ממסעותיו של אבא בין ריכוזי חסידיו, נסע אל העיר סקאלה, שגם רבה היה מחסידי קאסוב. מאליו מובן, שאנשי העיירה הכינו לכבוד הרבי סעודה גדולה בביתו של גביר העיירה. אולם הרבי שעה שקיבל "שלום עליכם" מחסידיו המרובים, אמר לרבי לייבוש, הדיין הישיש של העיירה: רבי לייבוש, בוא עמי לביתך. אצלך אוכל סעודתי. השיב לו רבי לייבוש: הרי אנכי לא הכנתי דבר עבור רבנו. אם יאכל הרבי בביתי, דבר שלכשעצמו משמחני מאד, הרי תהיה זו "סעודה שאינה מספקת לבעליה", בעוד בביתו של הגביר הכינו סעודה גדולה כ"יד המלך". מיהו, הרבי אינו מוותר, "אין רצוני בסעודה גדולה - אמר - מפתך אוכל ואת אשר תתן לי יספיק ותבורך".

כשסיים הרבי את קבלת ה"שלום", הופתעו הכל לראות שאין הרבי הולך לביתו של הגביר,

שם הוכנה הסעודה, אלא לביתו של ר' לייבוש, מיהו, אין איש מעז ומחציץ פנים לשאול את הרבי. אכל הרבי מפתו הדלה של הדיין הישיש, כשסיימו לאכול, אמר הרבי: כעת נשלח אל הגביר, בעל הסעודה, ויבאו לנו צלי בשר לפרפראות. עד מהרה חזר השליח ובידו בר-אזול שלם, על כרעיו, כשהוא מטוגן, תאווה לעינים. הציץ הרבי בבר-האזול, שמטו לצידו וסירב לטעום ממנו. ברח הרבי ברכת המזון, לאות כי סיים סעודתו.

עודנו מברך והנה מגיע רץ מבית הגביר, כשכולו נושם ונושף ממהירות ריצתו, הוא זועק מקוטעות: למען השם, אסור לאכול את הבשר שנשלח לכם. רק עתה נתברר כי נתהוותה שאלה גדולה באכסניתו של הגביר. עוף טריפה התערב בין העופות הכשרים שהוכנו לסעודה ואין יודעים עתה איה היא. מסתבר כי עוף זה הוכשר והומלך ובושל יחד עם כל העופות. **רק עתה** הבינו הכל מדוע סירב הרבי לאכול בבית הגביר שהרי אילו היה עושה כן, היה חלילה, נכשל. **"בהמתן** של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם". צדיקים בעצמם – על אחת כמה וכמה. **כמה מחסידי של הרבי**, היו מסובין בבית מדרשו של הרבי והיו משיחין ביניהם ספורי צדיקים. בעיקר הרבו לספר על הראש והראשון של החסידות, הבעל שם טוב, שכמוהו לא היה ולא יהיה. כיון שהיו הדברים ערבים על המספרים ועל השומעים, עברה עליהם חצות הלילה ועדיין ישבו וספרו. והנה – סיפר אחד מהם שוב סיפור פלא על הבעל שם טוב. כשסיים סיפורו נתאנח חבירו שישב לידו אנחה עמוקה. "האח, האח" – אמר – "היכן נמצא היום אדם כזה, כבעל שם טוב?" **ממש באותו רגע** שמעו קול פסיעות אדם על גבי המדרגות של בית הצדיק. כידוע, היתה דירתו של הרבי למעלה ובית מדרשו למטה. נשתתקו המסובים. נפתחה הדלת ועל הסף עמד הרה"ק רבי חיים ז"ל, "שוטים שבעולם" – אמר בלחש – בכל דור ודור ישנו הבעש"ט אלא שלפנים הי' נגלה ועתה הוא נסתר.

זרנו בקודש של רבנו היה להזהיר על אהבת חברים, והכנסת אורחים, ומדת הנדיבות בלב שלם ובנפש חפצה כדי שיברא המלאך בקומה שלימה ובלי שום חסרון. לכן, כאשר באו אליו מאנ"ש היה שואלם: היכן לנתם? היכן אכלתם? וכל סדר הדרך, וכאשר נודע לו מאחד מאנ"ש שמתנהג בכילות ומתגרש בהכנסת אורחים, לא נח ולא שקט עדי יביאהו למשפט.

וכך מסופר: קבוצת חסידים נסעה פעם ביום חמישי בשבוע מקולומיאי לקאסוב לשבות בש"ק בצל רבנו, כרגיל בנסיעות כאלו, חיפשו מקום נאות ללון שם בלילה כדי שלמחרת היום יוכלו להמשיך דרכם לקאסוב, הם הגיעו לאחד הכפרים ששם גר

יהודי בעל בית מזיגה, אשר אצלו התכוננו ללון, אך בשמוע ההוא את חפצם, אטם אזניו משמוע לבקשתם, ואמר להם, כי אינו מוכן לקבלם לביתו, ושיסעו לחיים ולשלום.

ימות החורף היתה בעת ההיא, ומה מאד מרה נפשם מגודל הקרירות וגשם השוטף בזעם על ראשם בלילה ההוא. הבוקר אור והאנשים באו לקאסוב, בעת שקבלו שלום פתח רבנו לחקור סדר נסיעתם כדרכו, וספרו לו המאורע עם בעל בית מזיגה, שמע רבנו את הדברים הללו, ואמר: היום כבר ערב שבת ואי"ה יהיה כבר ביום הראשון חדשות, באותו יום ראשון קיבל אותו יהודי הודעת פתע מהפריץ אדון הכפר, כי הוא חפץ להיפגש אתו מיד, נחפז היהודי לעשות כן, ולגודל חרדתו שמע פקודתו התקיפה כי עד תום שלשה ימים מהיום אסור לו להימצא יותר בכפר ועליו להשאיר כאן את כל רכושו בלי טענות ומענות, והיות וליהודי הזה היה רכוש רב בכפר כי הוא חקר מן הפריץ את הריחיים וגם שדות תבואה ואת בית המרזח, ועתה ברגע קט יצא נקי מכל נכסיו, נפל לרגלי הפריץ ושל מה פשעו ומה חטאו והתחנן שימחול לו, אך הפריץ אטם את אזניו משמוע והזהירו לבל ישנה מדבריו. **ראה יהודי את גודל שברו** ולא ידע מה לעשות, ולבסוף החליט לנסוע לקולומיאי אל קרובי משפחתו ולטכס ביחד אתם עצה כיצד להשפיע על הפריץ שיחזור בו ממחשבתו הרעה. בשמוע קרוביו את המעשה המוזר הזה, ענו ואמרו כולם פה אחד כי רק הרב הצדיק מקאסוב יוכל לפתור לו מה עליו לעשות, והוא יוכל לעשות לו טובה, ובכן הזדרזו הקרובים וכתבו קוויטל עבור אותו יהודי שהיה איש בור ופשוט ומעולם לא דרכו רגליו על סף ביתו של רבי ולא ידע כיצד כותבים קוויטל.

נסע היהודי לקאסוב, ובבואו אל הקודש פנימה ומסר את הקוויטל לרבנו, הרים רבנו את גבות עיניו והתבונן ביהודי שעמד לפניו במבט חודר, ואמר לו: אין רע בכך שעבור לגור בעיר, הנה שם בכפרו אין לו מנין ואין שומע קריאת התורה בב' וה' ובפרט בש"ק. וגם מקוה אין בכפרו ע"כ מוטב שתגור בעיר עם עוד יהודים.

כשמעו את הדברים הללו נפלה עליו חרדה גדולה, והוא התחיל להתחנן על נפשו שירחם הרבי עליו, כי עד עתה היה לו פרנסה בריוח וכשיגור בעיר מאין יבא עזרו, ובין טענותיו העיר, כי הנה יש לו שכן יהודי בכפר הסמוך אשר גם הוא גר לבדו והוא "חסיד" ומדוע מותר לו לגור בלי מנין ומקוה וכדומה? "אותו יהודי שהזכרת" – השיבו רבנו – "הלא הוא מכניס אורחים לביתו, שזה כנגד תפלה בצבור, ונותן צדקה ביד רחבה שזה כנגד המקוה וקריאת התורה, משא"כ אתה, מנין אין לך, צדקה –

אינך נותן, הכנסת אורחים – אינך מקיים, למה לך לגור לבדך בכפר?"

נענית לך רבי – אמר אותו יהודי – גם אני מוכן לנהוג כך והנני מוכן לתת על כך תקיעת כף, והעיקר שאוכל להשאר על מקומי, השתהה רבנו לרגע קט והפטיח: "אני מאמין לך בלי תקיעת כף, לך לשלום, ואל תשנה מכל אשר הבטחת, ואז הכל יבוא על מקומו בשלום, כי השי"ת ישיבך על כנך".

ואכן, כששב אותו יהודי לביתו, ראה לפני הדלת את משרתו של הפריץ ממתין עליו ואמר לו כי הפריץ מחכה עליו כי הוא רוצה לדבר אתו, וכשבא לפני הפריץ אמר לו: הנה התחרטתי על אשר רציתי לשלחך מעל פני והנני מרשה לך להישאר ככל שתמצא.

הרה"ק רבי חיים קאסובער ז"ל אמר פעם לאנשיו כי משיח מסתובב ברחובות, שיקבלוהו בכבוד ובסבר פנים יפות. והיו מכניסים כל עני עובר אורח ומכבדים אותו. בכפר א' דר שוחט מאנשי הרה"ק רבי חיים, בעש"ק אחד הוא היה טרוד מאד וגם אשתו ילדה אז, וניגש אליו איזה עני ושאלו אם יוכל לשבות אצלו. והנ"ל מרוב טרדתו אמר לו שלא. ולקח העני שרוולו ובהסתכלו בו אמר לעצמו: איך האב גימיינט אז איך וועל שוין קענען איבער בייטן דאס העמד [כתונת], סי וויסט אויס אז ס'איז נאך ניט די צייט, ונעלם.

אחד מאנשי שלומו היה לו משפט, ובעיר שבה היה צריך להערך המשפט היה שופט שהיה מפורסם ברשעתו ושנאתו ליהודים, ובא לפני הרה"ק מקאסוב ותינה צרתו, אשר חוץ מעצם המשפט הלא השופט הרשע בוודאי יפסוק דינו לרעה. ואמר לו הרה"ק שאל לו לפחד, והבטיחו שהשופט הנ"ל לא ישב במשפטו. **ביום שהיה אמור להישפט** בא לבית המשפט, והיה סבור שבוודאי לא ישב שם השופט ההוא, והנה לדאבון לבו ראהו יושב על כסאו, ונשבר לבו בקרבו, אך מה יכל לעשות. ובעת הגיע תורו לעמוד במשפט, לקח השופט את תיקו כדי לעיין בענינו, ולפתע תכפוהו בני מעיו והוצרך לצאת מיד משם, והורה לדחות המשפט לזמן אחר. **ובהגיע זמן המשפט בשנית**, כשלקח השופט הנ"ל את תיקו לעיין בו, תכפוהו שוב בני מעיו, ובאופן קשה מבראשונה והוצרך עוד פעם לצאת משם. ודחה שוב זמן המשפט לתאריך אחר, ובהגיע הזמן הזה ושוב ישב למשפט ולקח את התיק לעיין בו, שוב תכפוהו בני מעיו באופן קשה, והבין שיד היהודי בדבר, ואמר לו: הלהרגני אתה אומר? מה עשיתי לך? ענה לו היהודי: ומדוע אתה רוצה להרגני על חנם, ולקח השופט את תיקו של היהודי וקרעו לגזרים ופטרו בלא כלום.

וכך הי' אומר דרך זו היא חובת כל ת"ח שבדור "כי הת"ח צריך להשפיע כל טוב שלא יחסר שום חסרון בבני חיי ומזוני". וזהו

כונתם ז"ל: מברכותיו של אדם ניכר אם הוא תלמיד חכם, רבי אומר ובטובו חיינו הרי זה ת"ח (ברכות ג, א), שהרי רק זה המשפיע ראוי להיקרא בשם רבי "שהוא יכול להשפיע בטובו, וזה: רבי אומר ובטובו". ואילו "להיפך ח"ו - שאינו מסוגל להשפיע - הרי זה בור".

על קושית הקדמונים: "למה לא נכתבו בתורה יעודים רוחניים, רק יעודים גשמיים", עונה הוא בביאורו (שם בחוקות): "כי אם היה נכתב יעודים רוחניים טובים, אם ילכו בדרך הישר והטוב, היה מוכרח לכתוב בהיפך ח"ו, יעודים רוחניים לא טובים ח"ו, ואין זה רצונו ית' כי אם להיטיב, אחר כמה גלגולים כי לא ידח ממנו נדח, ואם ח"ו היה כתוב בתורה"ק יעוד לא טוב ח"ו מצד הרוחני, היה בהכרח להיות כן ח"ו, על כן היה מן ההכרח לכתוב רק יעודים גשמיים, והרוחני לא ידח ממנו נדח, והכל יחזור לשרשו".

החסידי המפורסם ר' משולם מטיסמעניץ ז"ל, היה מחסידיו המובהקים של בעל "תורת חיים" זי"ע מקאסוב. ר' משולם זכה לנס הצלה מופלא, בזכות רבו הקדוש. וכה היה המעשה: בבעלותו של ר' משולם היה בית מרוח, ואחד השכנים הגויים, שנהג לבוא ולקנות שם יי"ש, היה מעביר בקביעות את כל הבוץ שהתקבץ בפתח חצירו - אל חצר שכנו היהודי. באחד הימים, כשהבחין ר' משולם במעשיו של השכן, יצא אליו וכיבדו בסטירת לחי. הלה נפל מתעלף ומת בו במקום... חרדה רבה אחזה בר' משולם, בחששו מפני נקמתם של הגויים. ואכן באותו יום הובל לבית הסוהר, כשעל ראשו מרחף משפט קשה, וגזר הדין ידוע מראש...

בצר לה, קמה רעיתו של ר' משולם ונסעה אל הרבי לקאסוב שם שפכה את לבה, על הגורל הצפוי להם. נענה הרבי לעומתה, ואמר: "לא יתכן, שיהודי חלש כר' משולם - יצליח להרוג גוי כמו ידיו!". והנה, הגיע יום המשפט. ר' משולם ישב על ספסל הנאשמים, ושלושה שופטים חמורי סבר עיינו בכובד ראש בתיקו ושקלו את גזר דינו. לפתע, נענה אחד השופטים כי גש אליו. קם ר' משולם, ופסע לעבר השופטים ברגליים כושלות ובלב חרד. השופט הביט עליו, נטל את ידיו ובחן אותם בשומת לב, כשלבסוף הגיב: "יהודי חלש כל כך, ידיו רזות - לא יתכן שאיש כזה הצליח למחוץ אדם למוות?". השופטים הביטו אף הם, ונענו: "אכן לא ייתכן..." וכך יצא ר' משולם זכאי בדינו. עמוק בתוך אותו הלילה, נשמעו נקישות על דלת ביתו של ר' משולם. הוא ניגש לפתוח בלב הולם, ובפתח ניצב גוי מסורבל בבגדים ורעול פנים. הלה נכנס פנימה, הוריד את הצעיף המכסה את פניו, וכאן נתגלה השופט שהמתיק את גזר דינו. האיש פנה אליו בקול נחרץ: "נכון הדבר, שיצאת זכאי במשפט - אולם רציתי לספר לך, את אשר שמעתי מפי

חבריו של ההרוג - כי הם חפצים לנקום את דמו. על כן באתי לייעץ, שתמכור את כל אשר לך ותברח מכאן!" ר' משולם נרגש לנוכח מסירותו של הגוי, שלוחו של בורא עולם, והודה לו בכל לב. מיד החל במכירת רכושו, ועזב את המקום. בברכת רבו, בעל "תורת חיים" זי"ע, עלה לארץ הקודש והתיישב בעיר טבריה. שם, בבית החיים העתיק מנוחתו כבוד, בסמוך למקום ציוניהם של תלמידי הבעל שם טוב הקדושים זי"ע.

סיפר כ"ק אדמו"ר מויזניץ בעל "ישועות משה" זצ"ל את העובדה הבאה: איש צעיר לימים אשר התגורר בעיר קאסוב, חלה פעם מאוד, עד כי הרופאים אמרו נואש לחייו. בראות אמו ואחותו את צרתם, באו אל אב"ד "תורת חיים", ובבכיות ביקשו שיושיעם, וה"תורת חיים" איחל רפואה שלימה לחולה. משחלפו ימים אחדים ומצב החולה לא השתנה לטובה, הוא עדיין שכב כאבן דומם מבלי לאכול ולשתות, החלו בני המשפחה לבוא אל הרבי לעיתים תכופות ולהפציר לישועה, עד שיום אחד פנה ה"תורת חיים" אל משמשו ואמר לו: "הבא לי את הקאפטין שאני נוהג ללבוש בחג הפסח בשעת אמירת ההגדה, ואת הקאלפיק שקבלתי במתנה מאונגאריין, כמו כן את מקטרת שקבלתי מאנשי שלומי". לאחר שלבש את הבגדים הללו ומילא את מקטרתו בטבק, ניגש אל החלון והביט החוצה, כשכולו אחוז שרעפים, ועישן כמחצית השעה ברציפות. **בו בזמן** התעורר החולה, ביקש מהסובבים אותו שיאכילוהו דבר מה, ומיד חש בהטבה והחל לספר: "זה כמה ימים שאני נמצא לפני הבית דין של מעלה, ודנו אותי אם להשאירני בחיים או לא. לפני זמן מה נכנס הרבי לפני הבית דין, ואמר להם: 'הניחו לאיש הזה, כי בעטיו באים בני משפחתו להפריעני מעבודתי בעת התפילה ובשעת הלימוד!' והרבי תפס אותי, הובילני לדלת ודחפני החוצה. סימן אתן לכם: כי הרבי היה לבוש בבגד שלבש בעת אמירת ההגדה בליל הסדר, והיה חבוש לראשו בקאלפיק החדש שקיבל מהונגריה". כששמעו האנשים את סיפורו, ניגשו מיד לראות מה עושה הרבי בעת הזאת, ומצאוהו עומד ליד החלון כשהוא לבוש כמו שאמר החולה.

בריאותו של החולה השתפרה מיום ליום, וכשקם ממיטתו הלך אל ה"תורת חיים" להודות לו על שהצילו ופדאו ממות לחיים. כאשר סיפר את סיפורו, ענהו ה"תורת חיים": "שוטה, שוטה! אל תחשוב הבלים כאלה. האם בכוחי לטפס לרקיע? הרי אני כשאר בני אדם שאין בכוחם להגיע שמה!" וציווהו שלא ישוחח על כך ובל יספר דבר זה לאף אחד. והפטיר: האדמו"ר זצ"ל מי שהוא יהודי קדוש, מצייתים לו בשמים; אין די בזה שיודעים ללמוד, צריך גם להיות איש קדוש.

אפילו מי שהוא ענק בתורה - אם הוא אינו קדוש וטהור, אין מצייתים לו!

ועוד סיפר לזקני ה"תורת חיים" זי"ע היתה בת - הרבנית יוכבד ע"ה (זוג' של הרה"צ רבי פנחס יוסף דאכנער זצ"ל), אשר נפטרה ל"ע בצעירותה. כאשר יצא זקני הק' ללוותה, אמר לפניו: בתי, לכי בשלום, והיה כי ישאלוך מאומה, תאמרי כי בתי את, ובל תפחדי". לאחר מכן, בתום ימי השבעה באה ואמרה שאין צורך להיטיב לה עוד, כי הגיעה כבר למקום מנוחתה ולמקומה הנכון. חזינו מכאן עד כמה גדלה מעלת קדושתו ותקיפותו של ה"תורת חיים", שציוה עליה לומר שהיא בתו ואז לא יאונה לה כל רע!"

אל זקה"ק ה"תורת חיים" זי"ע, נסעו פעם שני חסידים, ובקשו להיכנס אל הקודש פנימה לקבלת שלום. שח האחד לחברו: איך אפשר לבוא אל שער המלך בלבוש שק "מיט א בלאטעדיג פנים", כלשונו. והמשיך - נלך תחילה למקוה, נאמר פרק תהלים, נשוב בתשובה - ואח"כ נהיה מוכנים להיכנס לקודש פנימה. נענה השני ואמר: לא כן, אדרבה, רצוני שיראני הרבי בבגדי אלה, עם ה"בלאטעדיג צורה" איך אני נראה - ויסייעני לפשוט מעלי את הבגדים הללו... כשנכנסו אל זקה"ק, קידם פניהם ופתח ואמר להם כי שתי הבחינות מקורן טהור, אלו ואלו דברי אלקים חיים. הראשון, שבקש להיטהר תחילה - עשה כמאה"כ (ישעיה מא, ג) "אורח ברגליו לא יבוא" - היינו שלא יבוא בהרגליו שהורגל בהם, אלא יטהר עצמו קודם לכן. והשני קיים בנפשו את מאחז"ל (ר"ה טז): "חייב אדם להקביל פני רבו ברגל" היינו בהרגליו. "שניכם צודקים" הפטיר ה"תורת חיים".

ה"תורת חיים" שזכה לשלימות אהבת ישראל מפרש את ברכת הכהנים: וצונו לברך את עמו ישראל באהבה "שהכהנים יברכו את ישראל שיהיה ביניהם אהבה וחובה, ויהיו כלי מחזיק ברכה, כי אם ח"ו אין אהבה אין כלום, וזהו: הבוחר בעמו ישראל באהבה - אם יש ביניהם אהבה, אז בוחר בעמו ישראל, והם כלי מחזיק ברכה".

בכל שנה היה עורך סיום על הרי"ף והרמב"ם, ורוב עיסוקו בד' הטורים, וכן השכים כל בקר לאחר חצות ועסק בגמ' ותוס' ובספר הזוה"ק, ולא אחת העידו עליו שלא ראוהו נוטל ידיו, כי לא ישן מאומה.

ידוע ומפורסם כי בכל עש"ק לאחר המקוה "היה לו שיעור קבוע ללמוד בסה"ק נועם אלימלך, שאמר שזמן זה מסוגל להבין אמרותיו הק"ק".

בעל האמרי חיים זי"ע מויזניץ זי"ע אמר: אם ראה ה"תורת חיים" הק' זי"ע שאדם אחד מתפאר בעצמו במעלותיו, לא היה יכול לסבלו, "א שיינער יוד" איז גיווען ביי אים דאס ערגסטע, ער איז גיווען יורד לחייו [כאשר

הרגיש כי הוא מחזיק מעצמו היה יורד לחייו]. עוד היה אומר: "כבוד איז א-געמיין שטיקל סחורה" [כבוד הוא סחורה מאוסה].

רבינו היה ממאס את מדותיהם של בעלי הגאווה רודפי הכבוד ודורשי הכיבודים. וסיפר נכדו הנ"ל: שפעם בש"ק כיבדו את החסיד הנודע מוה"ר יהודה עביר רזנברג זצ"ל בעליית מפטיר בבית מדרשו של רבינו, לרגע קט חלף הרהור של קורת רוח בלב ר' יודל עביר כעין התנשאות, כי הנה הוא כובד ב"מפטיר". רבינו שברוח קדושתו הרגיש בהרהוריו, פנה אל ר' יודל עביר ואמר לו: "א מפטיר - יוד!... א מפטיר יוד!..." כך סנט בו שוב ושוב, "ביז ווען ס'איז איהם פארגאנגען דער אפעטיט" [עד שסר ממנו התיאבון לקבל פעם נוספת עליה מכובדת זו], והיה אומר "הנני מוותר על ה"מפטיר" ובלבד שהרבי יניח לי".

סיפר כ"ק אדמו"ר בעל הישועות משה' מויזניץ זצ"ל: פעמים רבות היה כ"ק אדמו"ר זי"ע בעל האמרי חיים מספר, שה'תורת חיים לא היה מסוגל לסבול בעל גאווה רודף אחר הכבוד, הוא היה מגרש אנשים כאלה, פעם היה אצל רבינו בעל האהבת שלום זי"ע איש מכובד שהיה נוהג לברך על אתרוגו של הרבי האהבת שלום, בנו ה'תורת חיים' הבחין שהלה עושה כן מתוך יוהרא בעלמא, ולא היה יכול להסכים לכך.

פעם השגיח התורת חיים בנעשה, ומיד לאחר שאביו בירך על האתרוג לפני התפלה, עלה בידו להעלים את האתרוג ולהחביאו אצלו כדי למנוע את האיש מלברך עליו, אותו שיינער יוד החל לחפש אחר האתרוג, באומרו: "הרי יש לי חזקה אני מברך על אתרוג של הרבי". אולם האתרוג נעלם ואיננו.

לאחר שנודע לו שה'תורת חיים' הוא שהחביא את האתרוג, הלך לבקשו ממנו, באומרו: "הרי שנים רבות כ"ק הנני מברך על אתרוגו של הרבי", הוא אף רמז לתורת חיים כמה גדולה חשיבותו... ושאמנם האתרוג מגיע לו, אולם ה'תורת חיים': התחמק ממנו ולא רצה לתת ובינתיים לא בירך היהודי על ארבעת המינים.

לאחר תפלת החג, כשניגשו כולם לקדש, הבחין "האהבת שלום" שהלה אינו טועם מאומה, שאל האהבת שלום: "למה אינכם מקדשים?" השיב הלה, כי הוא עדיין לא בירך על האתרוג, כששאלו האהבת שלום מדוע? השיב האיש: "זה שנים רבות יש לי חזקה לברך על האתרוג שלכם, וכעת נטלו ממני את האתרוג: : "מי עשה זאת? - שאל האהבת שלום. השיב היהודי כי בנו של הרבי והצביע על 'תורת חיים' הוא זה שהחביא את אתרוגו.

פנה האהבת שלום אל בנו ואמר לו: "חיימיניע, מה איכפת לך? תן לו את האתרוג". אך ה'תורת חיים' השיב: "עיי, עיי, טאטע ער מעג זיך באגייען..." הוא יכול להסתפק בלי אתרוג זה, וכמי שאומר יש לי ידיעה כי בשמים

לא חסר האתרוג בענטשען [ברכת האתרוג] שלו ה'תורת חיים' לא נתן את האתרוג, נענה האהבת שלום ואמר: "איהר זעהט וואס פאר א עקשן ער איז קעגין מיר קעגין בעל - דבר איז ער אסאך אגרעסערער תקיף! טויזענט מאהל אזוי פוהל! הנכם רואים איזה תקיף הוא כלפי? כנגד יצר הרע הוא תקיף גדול הרבה יותר! אלף פעמים ככה !

כסיפר זאת כ"ק אדמו"ר מויזניץ זצ"ל ביומא דהילולא של מרן בעל ה'תורת חיים' בשנת תשל"ה, הפטיר: המעשה הזה כאשר היה נשמע מפ"ק של אבי הק' זי"ע היתה לו מתיקות מיוחדת: **חלק ממכתב** קדשו בה נוכחים אנו לראות את הזדעזעותו ממדת הגאווה, וזל"ק: "...הנה מחמת אהבתו אלי לא יכלתי להתאפק במילין אשר נראה לי מרחוק שח"ו ידידי נכשל קצת בשמיני שבשמינית כדברי חז"ל. ע"כ מהודענא תוכן לבי שזה איסור גמור ח"ו, וזה במשהו כמו חמץ... הגם שאין איש נקי מזה, עכ"פ צריך שידע שיש בו זה החולי ח"ו, וצריך לבקש עליו רחמים, כי שמעתי מכבוד אדמו"ר זי"ע שזה שאמרו חז"ל (ב"ב קטז:) ילך אצל חכם, כי הגאות היפך החכמה, כל גיא וכו' וע"כ צריך החכם להמשיך ההיפך. וסימן מובהק לזה הוא ההתעסקות במצות צדקה, כי הנ"ל מביא לידי התרשלות במצוה זו, כי היצה"ר יש לו תירוצים הרבה לפטור מזה התעסקות, כי אין לו פנאי, ורק האמת יורה דרכו שזה מחמת הנ"ל... ידידו דש"ת המבקש בעד הצלחתו ברוחני ובגשמי. הק' חיים בהרב הצדיק המנוח זצלה"ה מקאסוב.

דביקותו במדת האמת היתה מיוחדת במינה, ומרגלא בפומיה "אל תחשבו שדוד המלך ע"ה בשעה שאמר את הפסוק: שקר רדפוני עזרני (תהלים קיט, פו) היה אומר בחשאי, רק היה צועק בשווקים וברחובות, כי זה הוא יסוד ושורש כל המדות". ופי' בספרו אשרי אדם מפחד תמיד (תהלים) ר"ת אמת כי אדם המפחד לומר שקר מפחד אלוקים - זוכה למידת האמת. **אמר הרה"ק מרוזין** שאצל רבי חיים מקאסוב העיקר הוא אמת ושפלות, ואצלי הוא שלום, וזה יותר כי חותמו של הקב"ה אמת אבל שמו של הקב"ה שלום.

הרה"ק רבי חיים קאסובער זי"ע ציוה לאנשיו שהרבה מהם היו שוחטים שיעסקו בהכנסת אורחים להגביר מידת הרחמנות ששחיטה ממעיטה.

גדולים ועזים היו געגועי רבינו לארצנו הק', עד כדי כך, שכבר קנה חצר בית בצפת והתכוון לעזוב את ביתו שבקאסוב לעלות לא"י ולהתיישב בה, לשם מטרה זו הוא ביקש סכום גדול של זהובים מאת חסידו הגביר ר' יוסף ארליצר שיוכל לבצע את תכניתו. מסיבות שונות, בפרט עקב הפצרות חסידיו שלא יעזבם, לא יצאה התכנית לפועל ולא נסע רבינו. על יחס רבינו לא"י למדים אנו גם מהעובדא דלקמן: הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי זי"ע

אבד"ק טולטשווא בהגיעו לגיל שבעים - בשנת תר"ג - החליט לעלות לארצנו הק', ובדרך נסיעתו הלך להיפרד מצדיקי הדור.

בהיותו בקאסוב, כיבדו רבינו מאד, ובצאתו מביתו ליווהו רבינו עד הכרכרה שבה נסע, הדבר הפליא את המקורבים כי לא היתה דרכו בכך, וכאשר הבחין בזה רבינו פנה אל חסידיו ואמר: "כל אחד יש לו ניצוץ מארץ ישראל, אבל הרב מטולטשווא הוא כולו א"י. ואם יש לי ארץ ישראל בביתי האם לא אכבדהו ? !

ככלל, פעל רבות למען ישוב ארץ ישראל. במסגרת "כולל עסטרייך" שעמד בנשיאותו, בירשה לו מאביו בעל האהבת שלום זי"ע.

כ"ק אדמו"ר מויזניץ מונסי זצ"ל סיפר בש"ק פר' בהר בחקותי תשנ"ו, כי פעם בלכת רבינו ברחוב העיר כשנרתיק הטלית ותפילין בידו, מלווה בבנו בעל היצמח צדיק זי"ע, לפתע עצר ופנה אל בנו בבקשו שיחווה דעתו ויאמר לו אודות רצונו לעלות לא"י "כמו שהוא" - עם הנרתיק של טלית ותפילין. "אינני מסכים לכך - השיב בנו - ועוד נתיישב בדעתנו בדבר הזה!" רק תקופה קצרה חלפה מאז, ובאחד הימים הזמין רבינו את בנו היצמח צדיק ושח לו: "איתי שהגיע הזמן למלכותך, וכבר אמרו חז"ל (ברכות מח:) אין מלכות נוגעת בחברתה, לפיכך היתה בדעתי לעלות לארצנו הק' ואתה תמלוך כאן, אבל היות שלא הסכמת לכך, על כן הגיע זמני להיפרד מהעולם" - ואמנם, לא חלף זמן רב ורבינו עלה לגנוי מרומים.

פעם שוחח הגה"ק בעל ה"בית שלמה" מסקאל זי"ע להרה"ק בעל תורת חיים בשנת תר"ה שרבי שמעון בן יוחאי בחר לעצמו אושפיזא יפה הוד שבהוד, הגיב על זה הרה"ק, הוד שביסוד איז אויך א שיינע אושפיזא, וכן הוה שנסתלק בהוד שביסוד. ואיכא נוסח אחר שאמר "די וועלט ווייסט אז "הוד שבהוד" איז זייער גרויס, אבער פון "הוד שביסוד" ווייסט נאך נישט די וועלט, והוסיף הגה"צ מבראשוב זצ"ל ששמע מזקני חסידי קאסוב שהרה"ק בעל תו"ח זי"ע אמר קודם פטירתו איך האב געוואלט "יסוד שביסוד" אבער וואס זאל איך טועהן "הוד שביסוד" איז אויך א חשובער טאג.

בשנת תרי"ד בחודש אייר ימים אחדים לפני הסתלקותו הראה צוואתו הכתובה לפני ידידו הגביר החסיד רבי דוד שטיין מקיטוב, ובקוראה התפלא למה חילק כל עזבונו חלק כחלק הנקבות כהזכרים; והשיב לו תדע ידידי! שהון ונחלת אבות הם אינם ירושה לעולם כי להוצאה ניתנה, וכאשר יאמר המשל הקדמוני שהכסף עגול ככדור, לכן לא יקום לדור דור. ועיקר הירושה הוא כמו שהנחיל משה ליהושע שנתן מהודו עליו וזהו נחלה בלי מצרים, ודבר זה הנחתיו אך ביד בניי. ונסתלק בכ"ה אייר תרי"ד.

בכ"ה אייר - הוד שביסוד - תרי"ד עלתה נשמתו הטהורה לגבהי מרומים. לפני פטירתו מן העולם קרא לבניו הק' ואמר להם: וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני

ישראל לפני מותו (דברים לג, א) ופירש"י ז"ל "סמוך למיתתו, שאם לא עכשיו אימתי" כי על כל אחד ואחד לקיים: שוב יום אחד לפני מיתתך - ישוב היום שמא ימות למחר (שבת קנב) ושיזכור תמיד שהאדם סמוך למיתתו, והברכה היא שכל רגע יהיה חשוב בעיני האדם "כי זה הרגע והשעה לא יהיה עוד, וזה: אם לא עכשיו אימתי".

מאמרותיו הק'

כשעלה מרע"ה לקבל את התורה. אמרו מה"ש מה אדיר שמך וכו' אמר לו הקב"ה למשה תחזיר להם תשובה אמר להם מה כתיב בתורה וכו' וכי מיתה וקנאה יש בכם. וכנראה וכי מלאכי השרת לא היו יודעים מה שכתוב שם, ולמה היו רוצים אם לא היו יודעים, ונ"ל שאמר השי"ת ב"ה החזר להם תשובה, ובמלת תשובה היה ג"כ התירוץ כי התשובה נבראת קודם שנברא העולם וגדולה תשובה שמגעת

וכו' והשי"ת חפץ בה, במקום שבע"ת עומדים, תשובה אינה במציאות במלאכים מחמת שאין להם יצה"ר והתורה הק' היא תרי"ג עשין לדרכי התשובה, על כן אמר הקדוש ברוך הוא למשה החזר להם תשובה, כי מחמת התשובה שהיא קדמה לעולם ואני חפץ בה א"א ליתן להם התורה.

"הנוי והנצח לחי עולמים" - "ווי שיין איז אז מען איז מנצח דעם חי עולמים" [כמה נאה הוא כאשר מנצחים את חי העולמים] על דרך מאמרם ז"ל (ב"מ נט:) שהקב"ה שמח ואומר "נצחוני בני".

"והעושר והכבוד מלפניך" - "דעס גרעסטע עשירות איז, אז מען שטיין פאר דיר" [העשירות הגדולה ביותר היא - שהנני זוכה לעמוד לפניך]

"והיה אם שכוח תשכח את ד' אלוך וכו' וגו' העידותי בכם היום כי אבוד תאבדון", כי סוף

סוף אדם אינו מלאך, כאשר שוכח אדם לעשות מצוה, הנה אם השוכח הוא בר דעת, גורמת לו שכחה זו צער וכאב. אבל אם הוא אינו מצטער ואינו שם על לב על מה שקרה לו, סימן הוא שגם מלכתחילה לא היה רצונו שלם. וזו כוונת הפסוק - אומר ה"תורת חיים" לו היית שוכח, נוחא, אונס רחמנא פטריה, שהרי לא נוכל להשוות אדם למלאך, אולם לשמחה מה זו עושה, לפחות יש לו להצטער ולהרגיש כאב על שביטל את המצוה, עד שישוב בכל ליבו שלא יחזור לכסלה עוד, ואם אינו עושה כך ענוש יענש. וזהו "והיה" (והיה לשון שמחה - ב"ר מב, ג) על זה שהנך שמח ונהנה מכך, בא העונש ח"ו.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מקורות:

"נזר החיים" "שרפי קודש"

כל הזהיר במצות "מורא מקדש" ושומר פיו ולשונו מלדבר בשעת התפלה,

וקריאת התורה ובין גברא בשום דבור, שכרו הרבה מאוד, ומובטח לו שיזכה בברכת השם בישועה ונחמה, פרנסה וכלכלה, עושר וכבוד כל הימים. [ספר כבוד בית השם בחפץ חיים זי"ע]

לע"נ האשה החשובה מרת מלכה פורגס ע"ה

בת הרה"ח ר' יהושע העשיל ז"ל

נפטרה כ"ד אייר תשס"ו

הונצחה ע"י התנה

הרה"ג ר' לוי פארגס שליט"א

לע"נ האשה החשובה מרת מרים ע"ה

בת הרב החסיד ר' שמשון ז"ל

נפטרה ט' אייר תשפ"ה

הונצחה ע"י נכדה

הרה"ח ר' אהרן רוזננארטען שליט"א

לכ' יומא דהילולא דהרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל זי"ע ועכ"י אמן

בהגה"ק רבי יוסף חריף מרימנוב זי"ע נלב"ע י"ט אייר ל"ד בעומר תקע"ה

להצלחה ולישועה בכל הענינים. הונצח ע"י נכדיו שיחיו

"התחזקות יומית" דברי חיזוק והדרכה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במערכת אוצרות בעל"א" שמעו ותחי נפשכם בארה"ק 02-3011614 בארה"ב 1605-3131771

לעילוי נשמות

הרה"ג ר' יצחק דוד פריעדמאן ז"ל בן הרה"ח ר' חיים יחזקאל ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת רחל ע"ה בת הרה"ח ר' שלמה ז"ל

לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת גיטל עלקא ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף ז"ל נפטרה ב' אייר תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' צבי אליהו שטרנבוך ז"ל בן הרה"ח ר' ליפא יו"ט ז"ל נלב"ע י"ח טבת תשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' ישראל חיים ז"ל בן הרה"ח ר' דוד רובינשטיין ז"ל ולע"נ זוגתו האשה החשובה מרת צפורה מרים ע"ה בת הרה"ח ר' מנחם הלל ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' דוד יוסף אונגר ז"ל בן הרה"ח ר' אברהם יהודה ז"ל ולע"נ זוגתו האשה החשובה מרת רבקה ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרב החסיד המפורסם ר' פריץ שטראסבורג ז"ל בן הרה"ח ר' יחזקאל ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת יהודית ע"ה בת החבר ר' יוסף ז"ל הונצח ע"י בנו תנצב"ה

לעילוי נשמות

העסקן המפורסם הרב החסיד ר' יואל בן ציון פרקש ז"ל בן הרב החסיד ר' צבי ז"ל נלב"ע ט' אדר תש"פ הונצח ע"י משפחתו החשובה שיחיו תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' יחיאל אויש ז"ל בן הרה"ח ר' בנימין זאב צבי ז"ל נלב"ע י"ב תשרי תשס"ו תנצב"ה וזוגתו האשה החשובה מרת שפרה ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף שאול ז"ל

לעילוי נשמות

הרב החסיד המפורסם ר' יצחק ווייס ז"ל בן הרה"ח ר' משה ז"ל נלב"ע ל' מרחשון תשפ"ג הונצח ע"י משפחתו החשובה שיחיו

לעילוי נשמות

ר' מנחם שמואל חיים ז"ל בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת יוסל פריעדמאן ע"ה בת הרה"ח ר' משה יוסף ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ג ר' אברהם אליהו איינהורן ז"ל בן הרה"ח ר' שלמה יוסף הכהן ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת נתנאל ע"ה בת הרה"ח ר' אליהו ז"ל הונצח ע"י משפחתו החשובה שיחיו

לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת רבקה פיגלא איגל ע"ה בת הגה"ח ר' שמחה בונים בונים ז"ל הונצח ע"י משפחתו החשובה שיחיו תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' מנחם מנדל ז"ל בן הרה"ח ר' ישראל וועטנשטיין ז"ל נלב"ע כ"ז אדר תשע"ג הרה"ג ר' אהרן אליהו וועטנשטיין שליט"א דומ"ץ דקהליתנו הק' גבעת זאב

לעילוי נשמות

הרה"ג ר' יהודה זיגלמן ז"ל בן הרה"ח ר' נחמן ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת אסתר ע"ה בת הרה"ח ר' משה יהודה ז"ל הונצח ע"י בנו

לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת ברכה ע"ה בת הרב החסיד ר' זינגער ז"ל אשת שיבולת"א הרב החסיד המפורסם ר' משה ביגליאזאן שליט"א נפטרה בשב"ק ה' תמוז תשפ"ג הונצח ע"י ביה"ח וחתני החשובים שיחיו

לעילוי נשמות

הרה"ח המפורסם ר' מנחם אליעזר אסטרייכער ז"ל בן הרה"ח ר' יצחק שמעון ז"ל וזוגתו האשה החשובה מרת מלכה ע"ה בת הרה"ח ר' יחזקאל שרגא ז"ל

לעילוי נשמות

הרה"ג ר' יהונתן בנימין קליין ז"ל בן הגה"ח ר' ישראל ז"ל נלב"ע ביום שב"ק שבת תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמות

האשה החשובה מרת מלכה ע"ה בת שיבולת"א הרה"ח ר' יהודה שליט"א נלב"ע ל' ניסן תשע"ז הונצח ע"י אביה הרה"ח ר' יהודה איינהורן שליט"א

לעילוי נשמות

הגה"ח ר' ישכר דוב יעקובוביץ ז"ל בהגה"צ גאב"ד ווארקערט רבי שמעון יחזקאל זצוק"ל ולע"נ הרה"ח ר' אליעזר צבי ז"ל בן הרה"ח ר' נתן בנימין ז"ל ולע"נ האשה החשובה מרת הענדל ע"ה בת הרה"ח ר' יוסף מאיר ז"ל

לעילוי נשמות

הרה"ג ר' פנחס מאיר גאנצפריד ז"ל בן הרב החסיד ר' אליעזר דוד ז"ל נלב"ע י"ד כסלו תשע"ד הונצח ע"י משפחתו החשובה שיחיו

מיינץ שבת אויפן

מיט ווארטער שיינע, פאר גרויסע און קליינע.

פ. מאזעסזאהן - "המחנה החרדי"

מתורה רבתיים אויף די פרשה

**כל איש אשר בו מום מזרע אהרן הכהן לא יגש להקריב...
אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו...
(אמור כא:כא-כג)**

מ'דארף פארשטיין פארוואס שטייט דאס ווארט 'אך', ס'וואלט געקענט שטיין בלויז "אל הפרכת לא יבא", וואס וויל מען דא ממעט זיין מיט'ן ווארט 'אך' וואס באדייט א לשון מיעוט? מ'קען דאס ערקלעהרן אזוי: ס'איז באקאנט א מענטש וואס טוהט מצות און איז מקיים דעם רצון העליון, דארף זיין געזונט און גאנץ אהן א פעהלער. אבער אויב דער מענטש האט פוגם געווען אין איינע פון זיינע אברים הרוחניים, וואס זייער חיות איז די רמ"ח מצוות עשה אדער שס"ה מצוות לא תעשה, ווערט נפגם אויך דער גוף הגשמי. כאטש וואס מ'זעהט בעלי מומין פון געבורט, איז דאס ווייל די נשמה האט פוגם געווען אינעם פריער'דיגן גלגול, און מ'האט שוין דאס נישט געקענט מתקן זיין. און אויף דעם זאגט דער פסוק (תהלים נח:ד) "תעו מבטן דברי כזב". עכ"פ דער עיקר שורש פון אלע בעלי מומין איז דער פגם המעשה אזוי ווי ס'שטייט אין די גמרא (נדרים כ.). דעריבער ווען א מענטש איז זיך מתבונן צו פאררעכטן זיינע מעשים און ער טוהט תשובה ווערן אלע איברים און חושים פארראכטן. דעריבער ביי קבלת התורה, ווען אלע אידן כאיש אחד ובלב אחד האבן מקבל געווען דעם עול תורה ומצוות וואס זענען קעגן די רמ"ח אברים און שס"ה גידים, האבן זיי שוין נישט געהאט קיין שום מום אין זייער קערפער. אזוי אויך אין יעדן דור אויב מ'טוהט תשובה, מ'איז מתקן די מעשים און מ'איז מקבל אויף זיך דעם עול תורה ומצוות, פאררעכט מען אלע איברים. כאטש ס'זענען דא פעהלער וואס מ'קען זיי נישט פארריכטן, וואס ליגט אין די נאטור פון די וועלט, אבער לעתיד לבוא ב"א וואס דערמאלט וועט נתרומם ווערן דער מלכותו יתברך שמו אויף די וועלט חוץ לדרך הטבע וועט שוין דעמאלט אלעס מתוקן ווערן. דאס איז דער פסוק דא מרמז. "אך" איז א מיעוט, אז נאר יעצט "אל הפרכת לא יבא" ווייל ער איז א בעל מום, אבער לעתיד לבא וועלן אלע סארט בעלי מומין מתוקן ווערן. און דערפאר איז דאס אויך מרומז אין די ראשי תיבות פון "אל הפרכת לא יבא ואל" וואס איז אליהו, ווייל אליהו וועט אלעס מתקן זיין לעתיד לבא במהרה. און ס'וועט נמשך ווערן א רפואה פאר אלע זאכן, און ס'וועט מער נישט זיין קיין בעלי מומין. (כ"ק מן מהר"ש מבעלזא זי"ע - ספר מדבר קדש)

שבע שבתות תמימות תהינה... (אמור כג:טו)

מדרש (ויק"ר כח:ג): תנא רבי חייה, "שבע שבתות תמימות תהינה" — ווען זענען די וואכן גאנץ ווען אידן טוען דעם רצון פון באשעפער".

מ'קען זאגן פשוט אין מדרש אזוי. אין די ספירה טעג דארף א יעדער מענטש זיך מתבונן זיין בשפלות עצמו, און אזוי ארום ווערן נאהנט צום באשעפער צו קענען זיך פאסיג צוגרייטן צו קבלת התורה. אזוי ווי ס'שטייט אין ספר "תהלות ישראל" פונעם קאזשניצער מגיד, אויפ'ן פסוק (תהלים מבה: "אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדם עד בית אלקים",

בערל ווערטער - פ' אמור תשפ"ה

אמור אל הכהנים... (אמור כא:א)

רש"י: להזהיר גדולים על הקטנים—די גרויסע זאלן אכטונג געבן אויף די קליינע. די "גדולים"—די ערוואקסענע וואס זענען זיך מטפל מיט'ן נפטר, ווערן געווארנט, אז אויסער וואס זיי געבן זיך אפ מיט'ן נפטר, זאלן זיי אויך אינזינען האבן די "קטנים"—צו זארגן פאר די לעבעדיגע יתומים.

(חתם סופר)

לנפש לא יטמא בעמיו. (אמור כא:א)

רש"י: "בעמיו", ולא מת מלוה—א ככן מעג זיך מעמא זיין לו א מת מלוה. "כל העדה כולם קדושים"—ווייל דאס אידישע פאלק איז הייליג וואלט מען געדארפט אסר'ן טומאת מת פאר אלע אידן, און נישט נאר פאר די כהנים. נאר דעמאלט וואלט יעדער איד געווען א מת מצוה, מוז דאך זיין די וואס זאלן זיך יא מעגן מטמא זיין. אויב אזוי איז בעסער אז די אידן זאלן זיך מטמא זיין, און נישט דער כהן וואס איז מקריב קרבנות.

(מלא העומר-פלאצק)

לא יקרחו קרחה בראשם... (אמור כא:ה)

"קרחה", מיינט אויך 'קעלט', אזוי ווי ס'שטייט (תהלים קמז) "משליך קרחו כפיתים". טייטשט דער "מצודת ציון" 'קרחו'—איז. "לא יקרחו קרחה בראשם"—אינעם מוח פון די כהנים זאל זיך נישט אריינכאפן א קרירות, —א קאלטקייט ווייל זיי זענען משרתי ה', און דארפן דינען דעם באשעפער מיט א תמימות און התלהבות.

(מצמיח ישועה)

קדושים יהיו לאלקיהם... והיו קודש. (אמור כא:ו)

אז מ'וויל זיך מקדש זיין און אסר'ן אויף זיך דברים המותרים, דארף מען פריער טוען אלעס וואס די תורה האט באפוילן, און דערנאך קען מען זיך מאכן סייגים. "קדושים יהיו לאלקיהם"—פריער זיי מקיים די מצוות פון באשעפער, "והיו קודש",—דערנאך קענסטו דיך הייליגן און מוסיף זיין פארשידענע חומרות.

(רבי שלמה קליגער זצוק"ל)

אך אל הפרכת לא יבא אל המזבח לא יגש... (אמור כא:כג)

'אך' איז א לשון 'מיעוט'. אז דער לאו וועט נישט זיין שטענדיג. ווייל בקרב ווען ס'וועט זיין דער תיקון השלם, וועט דער בעל מום אויך קענען טוען די עבודה, ווייל אלע קראנקע און בעלי מומין, וועלן ווערן געזונט. (כ"ק מן מהר"ש מבעלזא זי"ע)

ושמרתם מצותי ועשיתם אותם... (אמור כב:לא)

רש"י: "ושמרתם" - זו המשנה. ועשיתם - זה המעשה.

"ושמרתם זו המשנה",—כדי צו היטן די תורה ס'זאל נישט פארגעסן ווערן. "ועשיתם אותם זה המעשה",—זאל מען לערנען כדי צו קענען טוען מצוות ומעש'ט, און אזוי וועט זיך די תורה ביי אים האלטן (עי' ברכות לב:). (דברי ישראל)

מייץ שבת אוצר

מתורת רבותינו אויף די פרשה

«««««

—אז ווען א איד האלט זיך קליין און ער איז זיך משפיל פאר'ן באשעפער ית"ש, זענען אלע טויערן אין הימל פאר אים אפען, און ער קען צוקומען צו אלע שערי קדושה. "אלה אזכרה ואשכנה עלי נפשי כי אעבר בסך", — "סך" באדייט א צאהל, וואס איז מרמז אויף די ימי הספירה ווען מען ציילט. וואס דעמאלט "ואשכנה עלי נפשי"—כדי זיך צו דערנענטערן צום באשעפער פאר קבלת התורה. "אדם" איז אותיות "אם-דד"—מיט דעם וואס איך האלט מיך קליין אזוי ווי א קינד וואס זייגט פון זיין מוטער, "עד בית אלקים"—ווער איך דערנענטערט צום באשעפער. די גמרא (סוטה ה.) זאגט: "לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכנתו על הר סיני"—א מענטש זאל זיך אפלערנען פון באשעפער, וואס האט אויסגעקליבן דעם בארג סיני צו געבן די תורה, ווייל ס'איז דער נידריגסטער בארג. זאגט רש"י: מ'דארף זיך אפלערנען פון באשעפער וואס האט ליעב די נידריגע, און זיך באהעפטן אין די זעלבע מדה, זיך צו האלטן בשפלות, ספעציעל אין די ימי הספירה, וואס זענען אן הכנה צו קבלת התורה. דאס זאגט דער מדרש "אימתי הן תמימות", ווען זענען די ימי הספירה בשלימות, "בזמן שעושין רצונו של מקום", ווען אידן האלטן זיך בענוה ושפלות הרוח, וואס דאס איז דער רצון פון באשעפער, אזוי ווי מ'זעהט אין די גמרא (סוטה ה.), וואס איז פריער דערמאנט געווארן.

(כ"ק מרן מהר"ד מבעלזא ז"ע)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תהיינה וגו' (אמור כג:טו)

מדרש: (ויק"ר כח:ג) אמרו, תני רבי חייא, שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הם תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום.

מ'קען ערקלעהרן די כוונה פונעם מדרש, לויט ווי איך האב געהערט פון טאטן ז"ל (כ"ק מרן מהר"ש ז"ע) אז דער קאמינקא רב הרה"ק רבי של' האט געפרעגט דעם ראפשיצער רב, פארוואס ווען א מענטש טראכט במחשבה צו טוען א מצוה, באקומט ער א שטארקע השתוקקות און א חשק צו טוען די מצוה מיט אן התלהבות, אבער ווען ס'קומט צו טוען די מצוה בפועל ממש, ווערט די התלהבות פון אים אפגעקיהלט, און ער האט נישט די זעלבע השתוקקות צו וועלן טוען די מצוה? האט אים דער ראפשיצער רב געענטפערט: ווייל בשעת ער טראכט צו טוען די מצוה האט ער נישט א יצר הרע וואס זאל אים שטערן, ווייל דער יצר הרע ווייסט נישט וואס דער מענטש טראכט. אזוי ווי ס'שטייט אין של"ה הק' (עשרה מאמרות ב, כז בהגה"ה) אז מלאכים ווייסן נישט וואס דער מענטש טראכט. ווייל נאר דער באשעפער ווייסט וואס דער מענטש טראכט, דעריבער איז זיין התלהבות זייער שטארק, אבער ווען ער וויל טוען די מצוה בפועל ממש, דעמאלט קומט דער יצר הרע און קיהלט אפ זיין השתוקקות און לאזט אים נישט טוען די מצוה. מיט דעם קען מען פארשטיין די כוונה פונעם מדרש. "אימתי הן תמימות", ווען קענען די ימי ספירה זיין בתמימות, גאנץ אהן א פעהלער, "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", ווען אידן טוען די מצוה בפועל מיט די זעלבע התלהבות און השתוקקות, ווי ווען ס'איז רצונו, אזוי ווי ווען ער טראכט צו טוען די מצוה האט ער א שטארקע התלהבות און א

משך בעמוד הבא <<<<<

פערל ווערטער - פ' אמור תשפ"ה

«««««

ונקדשתי בתוך בני ישראל (אמור כב:לב)

ווי טייער און וויכטיג יעדער נפש בישראל איז, זעהט מען פון דעם אז ניין גאנטיג עולם בעלי תריסין, קענען קיין 'מנין' נישט מאכן, אבער צעהן פשוט'ע אידן אפילו עמי הארצים, מאכן יא א 'מנין' לכל דבר שבקדושה. (הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע)

מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם (אמור כג:ד)

דאס ווארט "אתם" שטייט אהן דעם אות ו', דרש'ענען חז"ל דעם פסוק אזוי ווי ס'וואלט געשטאנען 'אשר תקראו אתם', —אז דאס באשטימט די צייט פאר די ימים טובים איז אינגאנצן איבערגעגעבן אין אייערע הענט, אין די הענט פון בית דין, און אפגעזעהן ווען בית דין באשטימט אז ס'זאל זיין ראש חודש אדער יום טוב, וועט אזוי זיין, "אתם", אפילו בשוגג, אפילו במזיד, און אפילו בטעות, דער כוח בלייבט שטענדיג אייערע.

(חידושי הרי"ם)

כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה. (אמור כג:כט)

א איד, וואס שפיהרט נישט אינעם דאזיגן הייליגן טאג קיין פיינליכקייט און אונורהיגקייט אין הארצן קיין חרטה און הרהור־תשובה, איז א באווייז, אז "ונכרתה מעמיה", אז זיין נשמה איז שוין אינגאנצן אפגעריסן פון אידן! ("לב שמח")

כל מלאכה לא תעשו חוקת עולם לדורותיכם. (אמור כג:לא)

"חוקת עולם לדורותיכם" שטייט נאר ביי "כל מלאכה לא תעשו", און נישט ביי פאסטן. ווייל ביים חנוכה בית המקדש פון שלמה המלך, איז משמע פון די גמרא (מו"ק ט.) אז נאר דער עינוי פון פאסטן איז בטל געווארן יום כיפור, אבער נישט דער איסור פון טוען א מלאכה, דערפאר שטייט "חוקת עולם לדורותיכם".

(משך חכמה)

איש איש כי יקלל... ואיש כי יכה כל נפש... (אמור כד:טו, יז)

פארוואס שטייט נאך'ן דין פון מקלל: "ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת". ווען א מענטש איז מזלזל אינעם באשעפער'ס כבוד, איז דער סוף, אז ער ווערט א רוצח, אזוי ווי ס'שטייט (וירא כ"א): "רק אין יראת אלקים במקום הזה, והרגוני על דבר אשתי".

(הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל)

וירגמו אותו אבן... (אמור כד:כג).

ער שטארבט מיט'ן ערשטן שטיין וואס מ'ווארפט אויף אים, כדי ער זאל נישט האבן יסורים. ווייל די שטראף פון באשעפער איז נישט ווי די שטראף פון א מלך בשר ודם, וואס האט פיינט און נעמט נקמה קעגן דעם וואס איז פוגע בכבודו. אבער דער באשעפער פיהרט זיך בחדס ובאהבה פאר'ן טובה פון מענטש, צו רייניגן און הייליגן דעם מקור פון שורש נשמתו.

(אור התורה - להגה"ק הר"ש תאומים משטפנשט - יו"ד ט"ו אייר)

מייץ שבת אוצר

מחלת רבתי אויף די פרשה

<<<<<<

צו קיום המצוות, וואס אין דעם איז אפהענגיק די תרי"ג מצות התורה... און דערפאר זענען די מדות נישט בכלל פון די תרי"ג מצות, אבער זיי זענען די הויפט הכנה מקיים צו זיין די תרי"ג מצוות, מקיים צו זיין אדער מבטל צו זיין, וואס דער יסוד פון קיום המצוות איז דורך מדות טובות. דער "בני יששכר" (מאמרי חודש אייר מאמר א' אות ה') ברענגט פון דורשי רשומות אז דער חודש הייסט 'אייר', וואס איז די ראשי תיבות פון אברהם יצחק יעקב ר'חל, די ד' רגלי המרכבה, הק', און ס'איז מעגליך, אז וויבאלד דער חודש איז אן הכנה צו די תורה, און הכנה צו תורה איז דורך די מידות, דערפאר די מעשים פון די אבות, זייערע גוטע מידות שטייען אין די תורה פריער ווי די מצוות, און דעריבער לערנט מען מסכת אבות אין די טעג, און לויט דעם הייסט טאקע די מסכת 'אבות', ווייל אלע מדות און חסידות אין די מסכת ווערט געלערנט פון די מעשים פון די אבות. זעהט מען אז דער ענין פון מדות טובות כאטש וואס זיי זענען נישט פון די תרי"ג מצוות אין די תורה, איז דאס אבער דער רצון פון באשפער, אז דער מענטש זאל זיך מדבק זיין אין מדות טובות, ווייל זיי זענען די הויפט הכנה צו די תרי"ג מצוות. דאס איז אויך דער באדייט וואס מיר זאגן ביים דאווענען (תפילת מוסף פון יו"ט) "שובה אלינו בהמון רחמין בגלל אבות שעשו רצונך", אז די אבות הק' האבן פארשטאנען אז דאס איז דער רצון הבורא, און נישט אז מיר זענען דערויף באפוילן געווארן.

דאס איז פשט אין מדרש "אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", וואס די כוונה איז תקון המדות, וואס זענען נישט מצוות התורה, נאר רצונו של מקום, ווייל נאר דורך די מדות טובות קען מען פאסיג מקיים זיין די תרי"ג מצוות, און ווען אידן זענען מתקן זייערע מדות אויף א פעסטן שטייגער, זענען די שבתות הספירה תמימות.

(כ"ק מרן מהר"ם מבילגוריא ז"ע)

ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני ה' אלוהיכם. (אמור כג:כב)

ווען דער באשעפער איז משפיע פאר א מענטש גוטע השפעות, דארף מען אלעמאהל געדענקען אז אלעס קומט פון הימל, ס'איז נישט פון זיין אייגענע חכמה און נישט פון זיין ארבעט, נאר אלעס איז פון אויבן. "ובקצרכם את קציר ארצכם",—ווען א מענטש שניידט זיין תבואה, און ער קען זיך איינרעדן אז דאס איז זיין הצלחה, דעמאלטס - "לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא תלקט", נאר וואס דען, "לעני ולגר תעזב אותם", זאגט רש"י: "הנח לפנייהם והם ילקטוהו, ואין לך לסייע לאחד מהם",—לא זיי אליין נעמען און העלף זיי נישט צו. לכאורה וואס איז שלעכט אויב ער וועט זיי העלפן צו נעמען די פאה און לקט? דער טעם דערפון איז, כדי דו זאלסט זיך נישט איינרעדן אז דו געבסט דאס פאר זיי, נאר דער באשעפער האט דיר געגעבן תבואה כדי דו זאלסט דאס געבן פאר ארימעלייט, און דערפאר זאלסטו זיי לאזן אליין נעמען, כדי זיי זאלן זעהן אז דער באשעפער האט דאס פאר זיי משפיע געווען, און דו ביסט נאר א שליח און א 'פארמיטלער'. אויב דו וועסט זיך אזוי פיהרן, וועסטו דורכדעם צוקומען צו די אמונה אז "אני ה' אלקיכם", אז אלעס קומט פון באשעפער, וואס דאס איז דער תכלית פון אלעס.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - סעודה ג תשע"ז לאנדאן יצ"ו)

מחלת רבתי אויף די פרשה

<<<<<<

השתוקקות צו די מצוה, אזוי זאל ער אויך טוען די מצוה בפועל מיט'ן זעלבן השתוקקות, דערמאלט וועט דאס זיין תמימות.

(כ"ק מרן מהר"י מבעלזא ז"ע)

[מובא "בדרשות מהרנ"א", להרה"ק רבי נחום אהרן ממאגורב זצ"ל, בנו של הרה"ק רבי ארי' לייבוש ממאגורב זצ"ל בן כ"ק מרן מהר"י ז"ע]

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה. (אמור כג:טו)

מדרש (ויק"ר כח:ג): תני רבי חייא, שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הם תמימות, 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום'—ווען אידן ווייסן אז די הכנה צו קבלת התורה איז נאר מיט'ן הילף פון באשעפער.

מ'קען פארשטיין פשט אין מדרש אזוי: פסח ביינאכט הויבט דער באשעפער אויף די אידן העכער פון זייערע מדריגות און איז משפיע אויף זיי גאר הייליגע און גרויסע לעכטיגקייטן באתערותא דלעילא—מיט די הילף פון אויבן. אבער נאכ'ן ערשטן טאג פון יום טוב ווערן די אלע מדריגות און לעכטיגקייטן, וואס מ'האט זוכה געווען דורך אן אתערותא דלעילא, אפגעטוען, און דער באשעפער גיט פאר אידן די מצוה פון ספירת העומר, אנצוהויבן גלייך די צווייטע נאכט פון פסח, כדי מיר זאלן זוכה זיין צוריק צו באקומען די אלע מדריגות און לעכטיגקייטן דורך אן אתערותא דלתתא—מיט די הילף פון אונטן, דורך אונזערע אייגענע ארבעט זיך געהעריג צוגרייטן צו קבלת התורה. יעדער דארף אבער וויסן זיין שפלות'דיגע צושטאנד, אז מיט די אייגענע כוחות קען מען דאס נישט דערגרייכן, נאר וויבאלד דער באשעפער וויל דאך אז מיר זאלן דאס אליין טוען, העלפט אונז זיכער דער באשעפער אז מיר זאלן דאס קענען אויספיהרן מיט אונזער אייגענע עבודה, און זיך צוגרייטן צו קבלת התורה ווי ס'דארף צו זיין. דאס זאגט דער מדרש: "אימתי הם תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום"—ווען קענען די הכנות צו קבלת התורה זיין ווי ס'דארף צו זיין, ווען אידן ווייסן זייער שפלות'דיגע צושטאנד, און זיי ווייסן אז אליין מיט די אייגענע כוחות קענען זיי דאס נישט דערגרייכן, נאר זיי טוען דאס ווייל אזוי האט דער באשעפער געהייסן, כדי זיי זאלן צוקומען צו די אלע מדריגות דורך אן אתערותא דלתתא, און זיי פארלאזן זיך אויפ'ן באשעפער אז ער וועט זיי העלפן אז זיי זאלן קענען צו דעם דערגרייכן און זיך פאסיג צוגרייטן צו קבלת התורה.

(כ"ק מרן מהר"א מבעלזא ז"ע)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה. (אמור כג:טו)

מדרש (ויק"ר כח:ג): תני רבי חייא, שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הם תמימות, 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום'—ווען אידן טוען דעם ווילען פון באשעפער.

מ'קען ערקלעהרן די כוונה פונעם מדרש: ס'שטייט אין די ספרים הק' (ראה שער הכוונות ענין ספירת העומר סוף דרוש יא) אז די עבודה פונעם מענטש אין די ימי הספירה איז מתקן צו זיין זיינע מדות, און דאס איז די ריכטיגע הכנה פאר קבלת התורה. אזוי ווי ס'שטייט אין ספר "שער קדושה" (ח"א שער ב') אז די גוטע און שלעכטע מדות פונעם מענטש זענען דער יסוד

בייז שבת אויפער

בייז אויפער... מוסר השכל פון די פרשה

נישט פערע זיין די גאנצע וועלט לכך חובה

לנפש לא יטמא בעמיו... (אמור כא:א)

"לנפש לא יטמא"—מ'זאל אכטונג געבן נישט צו ווערן אומריין פון זינד ח"ו, ווייל מיט דעם איז מען מכריע ח"ו די גאנצע וועלט לכך חובה, און ס'איז נישט נאר א שאדן פאר זיך, נאר "בעמיו"—פאר'ן גאנצן כלל ישראל.

(דברת שלמה)

א צייכן פון 'אשר בו עוים'

כי כל איש אשר בו מום לא יקרב... (אמור כא:יח)

"כל איש"—יעדער וואס באטראכט זיך פאר א 'איש', א חשובער און עהרליכער מענטש, איז א צייכן, "אשר בו מום"—ער האט אסאך פעהלערס, "לא יקרב"—און ער איז איבערהויפט נישט נאהנט צום באשעפער!

(הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע)

אידישע קינדער בלייבן שטענדיג 'בנים לה' אלוקים'

אשר תקראו אותם במועד... (אמור כג:ד)

חז"ל דרש'ענען: "אשר תקראו אותם במועד" אל תקרי "אותם" אלא "אתם". "אתם"—אפילו שווגין אפילו מזידין, די קביעת החדשים ווערט געטוען על פיהם.

אויב דארט ווי ס'שטייט "אותם" דרש'ענען חז"ל "אתם", איז דאך אוודאי דארט ווי ס'שטייט בפירוש "אתם", אזוי ווי אין פסוק "בנים אתם לה' אלוקים", איז די כוונה "אתם"—אפילו שווגין, אתם אפילו מזידין, אידישע קינדער בלייבן שטענדיג "בנים לה' אלוקים".

(הרה"ק האדמו"ר רבי יצחק מבוהוש זי"ע)

וויילאנג ע' ציילט קען ערן תשובה טוען

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום (אמור כג:טז)

ביז'ן לעצטן טאג פון ספירה, וואס דאס איז ממחרת השבת השביעית, איז א איד בכח 'תספרו חמשים יום'—מתקן צו זיין אלעס וואס מ'האט געדארפט פארעכטן אין די ימי הספירה, און וויילאנג מ'ציילט נאך ספירה האט מען נישט פארשפעיגט פון צו קענען תשובה טוען.

(עבודת ישראל)

איז דען דא א גרעסערער עינוי פון דעם

ועניתם את נפשיכם בתשעה לחודש בערב (אמור כג:לב)

חז"ל (ברכות ח): זאגן: דער וואס עסט און טרינקט ערב יום כיפור, איז גלייך ווי ער פאסט ערב יום כיפור און יום כיפור. ווייל נאר ווען א מענטש זאל אריינטראכטן ווי הייליג און פארכטיג דער טאג פון יום כיפור איז, ווי אזוי קען ער בכלל עסן ערב יום כיפור, איז דען דא א גרעסערער עינוי פון דעם, צו עסן אין אזוי צייט?...

(הרה"ק רבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע)

ווען ע' איז חלילה עזלזל אין באשעפער'ס כבוד...

איש איש כי יקלל אלקיו... ואיש כי יכה כל נפש אדם מות ימות. (אמור כד:טו, זי)

פארוואס שטייט גלייך נאכ'ן דין פון מקלל: "ואיש כי יכה כל נפש אדם מות ימות". נאר ווען א מענטש איז מזלזל אינעם באשעפער'ס כבוד, איז דער סוף, אז ער ווערט א רוצח, אזוי ווי דער פסוק (פ' וירא) זאגט: "רק אין יראת אלקים במקום הזה, והרגוני על דבר אשתי".

(הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל)

בייז אויפער... רמז אויף די פרשה

אמור אל הכהנים... (אמור כא:א)

רש"י: להזהיר גדולים על הקטנים—די גרויסע זאלן אכטונג געבן אויף די קליינע. ס'ווערט געברענגט, אז דער וואס וויינט ביי די פרשה פון מיתת בני אהרן, איז א סגולה אז די קינדער זאלן ח"ו נישט שטארבן בחייו. דאס איז רש"י מרמז 'להזהיר גדולים'—די עלטערן, 'על הקטנים'—אויפ'ן לעבן פון זייערע קינדער.

(חתם סופר)

אמור אל הכהנים... (אמור כא:א)

רש"י: להזהיר גדולים על הקטנים—די גרויסע זאלן אכטונג געבן אויף די קליינע. פארוואס שטייט "אמור ואמרת", וואס באדייט די זעלבע. נאר צוויי מאל "אמור" באטרעפט [494] פונקט אזוי ווי "פרו רבו" [494]. דער פסוק איז מרמז "אמור ואמרת", אז קריאת פרשת "אמור" איז א סגולה פאר קינדער, און דאס איז רש"י הק' מרמז "להזהיר גדולים על הקטנים".

(עטרת ישועה - דזשיקוב)

וקדשתו כי... מקריב קודש... כי קדוש אני ד'. (אמור כא:ח)

דריי מאל שטייט דער ענין פון קדושה. "וקדשתו", "קודש", "קודש". וואס איז מרמז אויף דריי זאכן, מיט וואס מ'דארף מקדש זיין דעם כהן: מ'דארף אים מכבד ערשט, ער בענטשט דער ערשטער, און ער באקומט צוערשט די בעסטע פון אלעס.

(בעל הטורים)

אני ד' מקדשכם. (אמור כא:ח)

נאכ'ן פסוק "אני ד' מקדשכם", שטייט, "מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש, אלה הם מועדי". די נאנטקייט פון די צוויי פסוקים איז מרמז: "שחייב אדם לטהר את עצמו ברגל",—מ'דארף זיך מטהר זיין לכבוד יום טוב.

(בעל הטורים)

אך בעשור לחודש... (אמור כג:כז)

יום כיפור, איז א טאג פון כפרת עוונות. דאס ווארט "אך", קומט ממעט זיין, דער פסוק איז מרמז אז יום כיפור איז מכפר נאר פאר די וואס טוען תשובה...

(רבינו בחיי)

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד... (אמור כד:ח)

צוויי מאל שטייט ביום השבת. די גמרא (שבת קיח): זאגט: ווען אידן זאלן היטן צוויי שבתות וואלטן זיי גלייך אויסגעלייזט געווארן. קען זיין א רמז, אז דורכדעם וואס מיר וועלן היטן צוויי שבתות עהרליך, וועט זיין "לפני ה' תמיד", און מיר וועלן אויסגעלייזט ווערן און זיין אין ארץ ישראל.

(פני מבי)

בסוכות תשבו... ויקחו אליך שמן זית זך... (אמור כג:מב - כד:ב)

די צוויי פסוקים האבן א שייכות. "בסוכות תשבו שבעת ימים"—איז די מצוה פון סוכה. "ויקחו אליך שמן זית"—איז מרמז אויף חנוכה. פונקט ווי אין סוכות זאגט מען גאנץ הלל, אזוי אויך אין חנוכה זאגט מען גאנץ הלל.

(בעל הטורים)

אמור אל הכהנים... לנפש לא יטמא בעמיו (אמור כא:א)

"לנפש לא יטמא בעמיו". אין דעם פסוק איז מרמז וויפיהל מ'דארף אכטונג געבן פון עצלות אין עבודת ה'. ווייל עצלות איז א סארט בחינה פון מיתה, ווייל א פוילער מענטש האט נישט קיין חיות, און די עצמה אז דער עבודת ה' זאל זיין מיט א חיות און זריזות, "אמור אל הכהנים", און כהנים זענען זריזים, און זריזות איז א בחינה פון ח, און אזוי איז מען זיך מתדבק צום חיי העולמים.

(תולדות יעקב יוסף)

מיינן שבת אוצר

מיינן טעפער געזאגט אויף די פרשה

ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי... (אמור כד:)

רש"י: וואס באדייט דא דאס ווארט וילא—פון ווי איז ער ארויס געגאנגען? ער איז ארויס געגאנגען פון די פריערדיגע פרשה, וואס רעדט זיך פונעם לחם הפנים, וואס מ'האט אפגעראכטן יעדן שבת, און דער רשע האט דאס אפגעלאכט, טענה'דיג איז דעם א כבוד פאר א מלך אז ער זאל עסן קאלע כרייט וואס איז א וואך אלט? ס'איז דאך אסאך א גרעסערע כבוד אז מען זאל אנגרייטן יעדן טאג פרישע כרייט. דארף מען פארשטיין פארוואס האט דער רשע פונקט דאס אנגעכאפט פאר א טענה קעגן די תורה הקדושה? [וואס אין אמת'ן איז דאס נישט געווען קיין טענה בכלל, ווייל ס'איז דאך געווען א נס מיט'ן לחם הפנים אז ווען מען האט זיי אראפגענומען די קומענדיגע וואך, זענען זיי געווען פונקט אזוי הייס ווי ביים ארויס נעמען פון אויווען], נאר מען קען דאס ערקלערן אזוי. דער רשע האט גע'טענה'ט די זעלבע טענה וואס אלע אפיקורסים האבן גע'טענה'ט אין אלע דורות, אז די תורה הק' איז ח"ו אלט מאדיש, און מען דארף טוישן די תורה און דאס צופאסן אז ס'זאל שטומען לויט די היינטיגע דורות עפ"ל. דערפאר האט דער רשע גע'טענה'ט אויף די לחם הפנים, וואס איז מרמז אויף תורה, ווייל די תורה הק' ווערט אנגערופן מיט'ן נאמען לחם, אזוי ווי ס'שטייט אין פסוק (משלי ט:ה) "לכו לחמו בלחמי"—אז מען דארף האבן יעדן טאג פרישע ברויט און נישט לאזן די אלטע ברויט, מיינענדיג צו זאגן דערמיט, אז מען דארף ח"ו מאדערנעזירן די תורה און דאס פריש צופאסן לויט די היינטיגע צייטן, און נישט לאזן די תורה הק' אויפ'ן אלט'ן אויסגעטרויטענעם וועג. האט דער באשעפער געהייסן אז מען זאלן אין פארשטיינערן, צו ווייזן אז מיר טאהרן נישט טוישן די וועגן פון די תורה הק', אפילו נישט מיט א קליינעם ריר.

(ערוגת הבשם)

מיינן געזאגט אויף די פרשה

לנפש לא יטמא בעמיו... (אמור כא:א)

די תורה הקדושה ווארנט דעם צדיק הדור, אז אויב ער וועט לעבן אין א דור פון פריצות און ליצנות און כדי צו וואוילגעפעלן די מענטשן אין זיין צייט מ'זאל נישט זאגן אויף אים אז ער איז א שוטה און כדי זיינע רייד וועלן גיט געהערט ווערן, וועט ער פראווען נאכטוען די ליצני הדור און נאכזאגן א דבר לצון, ווי די חז"ל זאגן, "צדיק נתפש בעוון הדור". ווארנט די תורה, "לנפש לא יטמא בעמיו". דער צדיק זאל זיך נישט מטמא זיין מיט די רייד וואס דער המון עם איז נכשל. ער זאל נישט נאכפאלגן זייערע התנהגות, שלעכטע דרכים און ליצנות. ער זאל שטענדיג געדענקען "במקום שאין איש" אפילו "השתדל להיות איש", זאל דער צדיק זיך באמיהען צו פארבלייבן א מוסטער־מענטש, אויסגעהאלטן, ווירדיג, בכבוד'ג, האלטן הייליג זיין מויל און פאזיציע.

(דגל מחנה אפרים)

ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים... (אמור כב:ז)

די משנה (ברכות ב) זאגט: "מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן"—ווען איז די צייט פון קריאת־שמע של ערבית, דאס איז אין די זעלבע צייט ווען די כהנים וואס זענען געווען טמא, מעגן שוין עסן זייער תרומה. דארף מען פארשטיין וואס פאר א שייכות האבן די ביידע זאכן צווישן זיך? אבער ווען מיר זעהן אז ווי ס'ווערט נאר נאכט, מעגן שוין די כהנים עסן תרומה. כאטש א גאנצן טאג זענען זיי געווען טמא און אפילו נאך זייער טבילה האבן זיי נישט געמעגט עסן קיין תרומה, איז דאך דאס א באווייז אז צאת־הכוכבים איז שוין גאר א נייער זמן וואס האט גארנישט מיט'ן פארגאנגענעם טאג. קען מען דעריבער דערפון ארויס לערנען אז מ'דארף יעצט אויפסניי מקבל זיין אויף זיך דעם עול מלכות שמים מיט א פרישע קריאת שמע, און די קריאת שמע פון אינדערפרי קען אויף יעצט נישט פועל'ן, ווייל ס'איז דאמאלט געווען א אנדער זמן.

(אגלי טל בשם אביו זצוק"ל)

והקרבנתם אשה לה' שבעת ימים ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו. (אמור כג:ח)

פון די דיני המצוה מיינט דאס נאר "מלאכת עבודה" און נישט אלע מלאכות אזוי ווי שבת, ווייל צרכי אוכל נפש מעג מען טוען אין יום טוב, אזוי ווי ס'שטייט (שמות יב:טז) "אך אשר יאכל לכל נפש היא לבדו יעשה להם". דער באדייט פון "מלאכת עבודה" מיינט פשוט פעלד ארבעט, אזוי ווי "עבודה בשדה" (שמות א:יד), און "מלך לשדה נעבד" (קהלת ה:ח), און "עובד אדמתו ישבע לחם" (משלי יב:יא). אבער א מלאכה וואס איז פאר אוכל נפש, איז א מלאכת הנאה און נישט אן עבודה. ביי חג המצות אין פ' בא שטייט "כל מלאכה לא יעשה לכם", דעריבער דארף דער פסוק זאגן "אך אשר יאכל", אז מלאכת אוכל נפש איז מותר. אבער ביי אנדערע ימים טובים שטייט "מלאכת עבודה", אבער אוכל נפש איז מותר ווייל ס'איז נישט קיין עבודה. אין פרשת 'כל הבכור' ביי שביעי של פסח (דברים טז: ח) שטייט "לא תעשה מלאכה", אבער וויבאלד ס'איז דארט בפירוש מותר אוכל נפש בין אין נישט חייש, כאטש ס'שטייט נישט "כל מלאכה", ווייל ס'איז נישט אסור <<<<<<

מיינן געזאגט אויף די פרשה

<<<<<<

נאר א מלאכה וואס די תורה האט געווארנט דערויף.
(הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמנא זי"ע בעל 'חילוק הברכה' יוד"ה י' אייר)

ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב... (אמור כג:כז)

פרעגט די גמרא (ר"ה ט.) "וכי בתשעה מתעניין והלא אין מתעניין אלא בעשירי? אלא כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי".

פארוואס טאקע זאגן חז"ל, "כאילו התענה תשיעי ועשירי", אינעם עשירי פאסט מען דאך באמת? נאר חז"ל זאגן דאך "כל תענית שאין בו מפושעי ישראל אינו תענית". וואלט דאך געקענט זיין א קלער אויף יום כפור, אינעם טאג וואס איז אפהענגיק די כפרה פון אלע אידן, אויב וועלן די פושעי ישראל נישט מיט פאסטן, איז דאך דער תענית, נישט קיין תענית. האבן דעריבער די חז"ל אויפגעטוען, אז דאס עסן אין ערב יום כפור, איז נישט בלויז אזוי ווי מ'וואלט געפאסט אין תשיעי, נאר ס'הייסט אויך ווי מ'וואלט געפאסט אין עשירי אליין, ממילא וועלן דאך שוין די פושעי ישראל זיכער זיין בכלל דעם תענית פון יום כפור ווייל עסן אין ערב יום כפור וועלן דאך זיכער אפילו די פושעי ישראל אויך.

(הגאון רבי ישעי' מפרא זצ"ל)

בייזן שבת אויפן

בייזן אויפן... וואס ערליך...

אמור קיין פרעמישלאן, זאגנ'דיג אז ער וועט שוין ווייזן דעם רבי'ן אז מ'לערנט נישט אריין אין פסוק אייגענע פשטים. ביים טיש פרייטאג צונאכטס, האט רבי מאיר'ל געפרעגט, ווער ס'ווייסט פשט אין פסוק, "כל איש אשר בו מום לא יקרב"? האט זיך דער מתנגד אנגערופן מיט חוצפה, "יעדער חדר יונגל ווייסט דעם טייטש". האט אים רבי מאיר'ל איבערגעהאקט, און געזאגט: מאיר'ל וועט דיר זאגן דעם פשט. "כל איש",—יעדער מענטש, "אשר בו",—וואס ער האלט אז ער האט אין זיך אלע מעלות, "מום",—האט ער א פעהלער, "לא יקרב",—און ער האט נישט קיין שום התקרבות צום באשעפער. מיט דעם האט ער שטיל געמאכט דעם מתנגד וואס האט באקומען זיין פארדינסט פסק אויפ'ן ארט.

"דער גאנץ תפילה זאל זיך נישט אלליין אינצין האבן..."

לא יטמא בעל בעמיו... (אמור כד:כא)

מיט וואס א מענטש איז באשעפטיגט, ווערט ער גערופן "בעל", א שטייגער ווי בעל-הבית, בעל-השדה, בעל שמחה וכדו'. אזוי ווערט אויך א "שליח צבור" גערופן "בעל תפילה". די תורה זאגט אונז: "לא יטמא בעל",—דער בעל תפילה זאל זיך נישט פאראומרייניגן מיט גאוה, "בעמיו",—ווען ער דאווענט פאר'ן פאלק דורכ'ן דאווענען שיין. "להחלו",—[א לשון תפילה] ווען ער דאווענט פאר'ן צבור, זאל ער אינזינען האבן דעם קהל און בעהטן ביים באשעפער פאר זיי, און נישט אינזינען האבן זיין ציקלען זיך און שיינע שטימע. (חור'ק רבי יעקב יוסף מלאנוב זצוק"ל - גליון עוללת הכרם)

♦♦♦

מ'ן אדמו"ר שליט"א מבעלזא, האט ר' יעקב מכבד געווען זיין טאטע הרה"ח ר' בערל הכהן ענגעל ז"ל מיט ברכת המזון, האט ר' בערל גענומען דעם כוס און מכבד געווען מ'ן שליט"א מיט'ן בענטשן. האט מ'ן שליט"א געפרעגט פון ר' בערל וואס איז מיט "וקדשתו"? און מ'ן שליט"א האט ערקלעהרט: ס'שטייט

"קדושים יהיו", אז מ'זאל מקיים זיין דעם "וקדשתו" ווי ס'דארף צו זיין, וואלט איך געוואלט מיינען אז מ'קען יוצא זיין דעם "וקדשתו" אויך דורך א שליח, תלמוד לומר "כי קדוש אני", און ווי ס'איז באקאנט דרשת חז"ל "אני ה' אני ולא השליח", אזוי אויך דא ביי מצות 'וקדשתו' דארף זיין 'אני ולא השליח'. (כ"ק מ'ן אדמו"ר שליט"א - סעודת ברית מילה ד' תמוז תש"מ)

"דער מתנגד האט באקומען זיין..."

כל איש אשר בו מום לא יקרב (אמור כא:יח)

דער הייליגער צדיק רבי מאיר'ל פרעמישלאנער זי"ע פלעגט מיט זיינע שארפזיניגע ווערטלעך וואס ער האט אריינגעטייטשט אין די פסוקים, פועל'ן ישועות פאר אידישע קינדער. דאך זענען געווען מתנגדים וואס האבן געהאט פאראיבל פארוואס ער נעמט ארויס פסוקים פון זייער ריכטיג'ן באדייט. איז איינער פון די מתנגדים געקומען אויף שבת פ'

בית הקברות? האט אים רבי צדוק געענטפערט, "ווייל איך בין א כהן". "איז פארוואס אינעם גוי'אישן בית הקברות גייט איר יא? די גוים זענען נישט קיין מענטשן?" האט אים רבי צדוק געענטפערט: "איך וועל דיר זאגן. אייער גייסטישער פיהרער האט דערקלעהרט, אז ער וועט נישט שטארבן, און אלע וואס גלויבן אין אים שטארבן נישט. דעריבער זענען זייערע קברים נישט מטמא. דאקעגן אונזער רבי, משה רבינו [להבדיל] האט געזאגט, ער וועט שטארבן, און ער איז געשטארבן. און אויר מיר שטארבן. דעריבער זענען אידישע קברים מטמא..."

"ס'קומט אים גארנישט..."

וקדשתו כי את לחם אלקיך היא מקריב (אמור כא:ח)

אמאהל איז געקומען קיין בעלזא א דארפסמאן און געזאגט אז ער איז א כהן. האט הרה"ק רבי שלום קאמינקער צוק"ל וואס איז דארט געווען, באמערקט אז ער זאגט ליגנט, און ער איז בכלל נישט קיין כהן, ווייל די גמרא (יבמות פח:) זאגט אויפ'ן פסוק "וקדשתו",—אז דאס איז בעל כרחו. זעהט מען פון דעם, אז נאר אויב דער כהן וויל נישט קיין כיבוד, דעמאלט זאל מען אים מכבד זיין, אבער אויב ער קומט און שרייט "וקדשתו", ס'קומט מיר כבוד, דעמאלט קומט אים גארנישט... (ארום שלום, קאמינקא)

"וקדשתו קען נאך נישט נאכן דורך א שליח..."

וקדשתו... קדש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדישכם (אמור כא:ו, ח)
אמאהל ביי א סעודת ברית, וואס הרה"ח ר' יעקב משה הכהן ענגל הי"ו האט געמאכט, מיט די השתתפות פון

"זיך נישט פארלאזן אויף יאס אלליין..."

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם (אמור כא:א)

רש"י: "אמור ואמרת להזכיר גדולים על הקטנים"

מ'קען זאגן בדרך צחות אז ס'איז א מוסר השכל פאר די ראשי הדור, די גרויסע מיוחסים, אז זיי זאלן זיך נישט איינרעדן, אז מיט יחוס אליין איז גענוג, ניין, זיי דארפן אויך לערנען די הייליגע תורה, "נגלה און נסתר" און אויף דעם איז מרמז "גדולים" מיט "קטנים", ווי חז"ל (סוכה כח.) זאגן: "דבר גדול מעשה מרכבה, ודבר קטן הוויות דאביי ורבא", און דער פסוק זאגט, "אמור אל הכהנים בני אהרן"—די בני אהרן וואס זענען מיוחסים, זיי זאלן דאך זיין געווארנט אויף די "גדולים" און "קטנים", זיי זאלן עוסק זיין אין הוויות דאביי ורבא און אויך אין מעשי מרכבה, און זיך נישט פארלאזן בלויז אויף זייער יחוס. (עטרת ישועה)

"זייערע קברים זענען נישט טמא..."

לנפש לא יטמא בעמיו... (אמור כא:א)

רבי צדוק הכהן, איז אמאהל געגאנגען צו א באגרעבעניש צערעמאניע פון א גרויסן פראנצויזישן מיניסטער. אויפ'ן וועג זענען זיי אריבער געבן א אידישן בית החיים, האט רבי צדוק אויסגעקוקט דעם בית החיים, און ער איז אריין אינעם גוי'אישן בית הקברות דורך א זייטיגן וועג. איינער פון די מיניסטארן האט דאס באמערקט, און פרעגט פון רבי צדוק הכהן פארוואס היט ער זיך פון צו גיין אויף א אידישן

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... וואס ער פון די תורה

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדישכם (אמור כב: לב)

דא האט די תורה געגעבן א לא תעשה מיט אן עשה אויפ'ן ענין אז מ'טאהר נישט פארשווערן דער באשעפער'ס נאמען, און מ'איז באפוילן צו מקדש זיין דער באשעפער'ס נאמען, מיט דעם וואס מ'דארף זיך לאזן הרגענען. ס'איז א גרויסע אריכות אין די חז"ל און אין די פוסקים, ווען ס'גייט אן די מצוה און ווען מ'טאהר זיך נישט לאזן הרגענען.

א) אויב ס'איז א שעת השמד, דאס מיינט אז ס'איז א צייט וואס די גוים צווינגען די אידן עובר צו זיין אויף די מצוות התורה, דעמאלט דארף מען זיך לאזן הרגענען אויף יעדער עבירה. אפילו אויב ס'איז בצנעה, אויב דעם גוי'ס כוונה איז, אז ער זאל עובר זיין אויף די מצוות התורה.

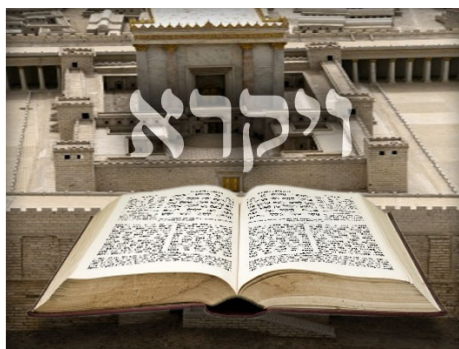
אויב ס'איז נישט קיין שעת השמד, אויב ס'איז בצנעה, דעמאלט זאל מען עובר זיין, אפילו אויב די גוים כוונה איז אים צו מאכן עובר זיין אויף די מצוות פון די תורה. אויב ס'איז בפרהסיא, דאס מיינט אז צעהן אידן זעהן די מעשה, דעמאלט ווענד זיך. אויב די כוונה פונעם גוי איז, פאר זיין אייגענע הנאה, דעמאלט זאל ער עובר זיין און זיך נישט לאזן הרגענען. אויב די כוונה פונעם גוי איז, אים צו מאכן עובר זיין אויף די מצוות פון די תורה, דעמאלט דארף ער זיך יא לאזן הרגענען.

ב) אויב ס'איז איינער פון די דריי הארבע עבירות, וואס דאס איז עבודה זרה, גילוי עריות און שפיכת דמים, דעמאלט דארף מען זיך לאזן הרגענען אפילו ס'איז נישט קיין שעת השמד. און אפילו אויב דעם גוי'ס כוונה איז פאר זיין אייגענע הנאה און נישט ווייל ער וויל אז דער איד זאל עובר זיין אויף די תורה, און אפילו אויב דאס איז באהאלטענערהייט. ס'מוז נישט זיין די דריי עבירות ממש, נאר אפילו אויב ס'איז איינער פון די 'אביזרייהו' פון די עבירות, איז מען אויך מחויב זיך צו לאזן הרגענען. 'אביזרייהו' מיינט, א לאו אין די תורה וואס דער טעם פונעם איסור פון דעם לאו האט א שייכות מיט איינער פון די דריי עבירות. למשל, די תורה האט געגעבן א לאו, אז מ'טאהר נישט הנאה האבן פון עבודה זרה. כאטש אפילו ווען דו האסט הנאה פון עבודה זרה, האסטו נישט געדינט עבודה זרה, פונדעסטוועגן וויבאלד דער לאו האט א שייכות צו עבודה זרה, גייט דאס אריין אינעם גדר פון יהרג ואל

יעבור.

דאס וואס מ'איז מחויב זיך צו לאזן הרגענען אויף עבודה זרה, איז אפילו אויב דו וועסט טוען א מעשה פון דינען די עבודה זרה, און אין דיין הארץ וועסטו טראכטן, אז דו גלייבסט בכלל נישט אין די עבודה זרה, טארסטו דאס אויך נישט טוען, ווייל די גיסט א פלאץ פאר'ן גוי צו טראכטן, אז דו ביזט מודה אין זיין עבודה זרה, און דאס אליין איז שוין א חילול ה'.

אויב איינער האט זיך נישט געלאזט הרגענען אויף איינע פון די פריער'דיגע פעלער, האט ער עובר געווען אויפ'ן לאו פון חילול השם, און זיין עבירה איז

זייער גרויס. די גמרא (יומא פו.) זאגט: אז ס'העלפט נישט אויף דעם קיין תשובה, און אויך יום הכפורים איז נישט מכפר אויף דעם, און אפילו מיט יסורים האט מען אויך נישט קיין כפרה דערויף, נאר די יום המיתה מיט די פריער'דיגע זאכן, דעמאלט קען ער האבן א כפרה.

בית דין גיט נישט קיין מלקות אויף דעם לאו, ווייל ער איז אן אונס, מ'האט דאך אים געצווינגען, און מיר האבן א כלל, אז ווען איינער איז עובר אויף אן עבירה באונס, איז נישט דא קיין עונש ביי בית דין של מטה. אויך וועט ער נישט באקומען דעם עונש אויף די עבירה וואס ער האט עובר געווען, למשל סקילה אויף עבודה זרה, סייף אויף שפיכת דמים, און דער עונש אויף די גילוי עריות, וועגן די זעלבע טעם, ווייל ער איז געווען אן אונס.

די ראשונים זאגן, אז נאר אויף עובר צו זיין א לאו בקום ועשה איז שייך דער ענין פון יהרג ואל יעבור, אבער אויף א ביטול העשה, דאס מיינט אז ער וועט זיצן און נישט טוען א מצוה וואס די תורה הייסט טוען, זאגט מען קיינמאל נישט יהרג ואל יעבור, נאר יעבור ואל יהרג.

זאגט דער הייליגער חינוך, אז דאס וואס מיר טרעפן אין חז"ל פארשידענע מעשיות, ווי צדיקים האבן זיך געלאזט הרגענען אויף א ביטול העשה, דאס איז געווען ביי זיי א מדת חסידות, ווייל זיי האבן געזעהן אז דער דור האט דאס געדארפט האבן, און זיי זענען געווען גרויסע צדיקים, וואס זענען געווען ראוי דאס צו ווייזן. ווייל אויב זיי וואלטן נישט געווען אזעלכע גרויסע צדיקים, וואלטן זיי נישט געמעגט טוען, ווייל נישט יעדער האט רשות, זיך צו לאזן הרגענען אויף א זאך וואס די חכמים האבן נישט געהייסן. נישט נאר וואס מ'טאהר דאס נישט טוען, נאר מ'איז א מתחייב בנפשו, און דאס הייסט אזוי ווי א מאבד עצמו לדעת.

ג) אויב איינער טוהט אן עבירה, ס'איז נישט קיין חילוק וועלכע, און זיין כוונה איז נאר ווייל ער וויל דערצערנען דעם באשעפער, און ער האט נישט קיין שום תאוה צו טוען די עבירה, דעמאלט איז ער אויך א מחלל שם שמים, און ער האט עובר געווען אויף דעם לאו. אויף דעם וועט ער אויך באקומען מלקות, ווייל דאס טוהט ער שוין במזיד.

ד) אויב איינער וואס איז מפורסם פאר אן עהרליכער איד, און ער טוהט א זאך ברבים וואס זעהט אויס צו זיין א זינד, און דאס איז א זאך וואס פאסט נישט פאר אזא מענטש צו טוען, כאטש אפילו ס'איז נישט ממש אן איסור, האט ער מחלל געווען דעם באשעפער'ס נאמען.

דאס איז די כוונה פון די גמרא (יומא פו.) "היכי דמי חילול השם כגון אנא דשקילנא בשרא מבי טבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר",—רב האט געזאגט, וואס מיינט א חילול ה'? למשל אויב איך וועל נעמען פלייש פון א געשעפט וואס פארקויפט פלייש, און איך וועל נישט באלד באצאהלן, נאר איך הייס אים אויפשרייבן, דאס וועט זיין א חילול ה'. ערקלעהרט רש"י: ווייל אויב ער וועט פארשפעטיגן צו באצאהלן, וועט ער זאגן, אז איך בין א גזלן, און פון דעם וועט ער זיך לערנען צו מזלזל זיין אין די איסור פון גזל.

רבי יוחנן זאגט, למשל אויב איך וועל גיין פיהר איילן, אהן תורה און אהן תפלין. ערקלעהרט רש"י: אז מענטשן וועלן נישט וויסן אז איך לערן נישט ווייל איך ביז שוין אפגעשוואכט פון אזוי פיהל לערנען היינט, נאר מ'וועט זיך אפלערנען מזלזל צו זיין אין לימוד התורה.

(אמרי שפר)

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... אויף די פרשה מרחוק "ק מבעלזא זי"ע

באלד געגעבן צו פארשטיין איבער'ן מאדנער ענטפער פונעם בעלזער רב. "ווען מיר זענען אנגעקומען צו אין אוריגוויי, האט מיין מאן געזוכט א פרנסה צו שפייזן אונזער שטוב, אבער די פרנסות האבן זיך ביי אים נישט געהאלטן. איין געלעגנהייט נאך די אנדערע איז דורכגעפאלן און מיר האבן נישט געהאט פון וואס צו לעבן. אזוי ווי די חובות זענען געוואקסן, איז מיין מאן איינגעפאלן א' פרישער געדאנק וויאזוי צו מאכן פרנסה. ער וועט צופיהרן מענטשן צום בית החיים און דארט מאכן 'א-ל מלא רחמים'ס און זאגן קדיש. דער געדאנק איז געווען א גוטער אבער ס'האט געהאט א גרויסער פעהלער, מיין מאן איז א "כהן". אבער נאכ'ן אריינטראכטן אין די זאך פאר א לענגערע צייט איז ער בלית ברירה איינגעגאנגען מיט זיין געדאנק און זיך געדרייט אויפ'ן בית החיים. אלע יאהרן האב איך זיך געשפיהרט אומבאקוועם, כאטש ס'האט געברענגט פרנסה, אבער כמעט יעדן טאג איז ער געווען אויפ'ן בית החיים און ער איז דאך א כהן... ביז ער האט אנגעהויבן צו קרענקען. יעדער שטיק צייט פלעגט ער ערנסט קראנק ווערן אז מ'האט שוין געמיינט אז דאס זענען זיינע לעצטע מינוטן... נאך אזוי פיהל יאהר פון קרענקען האב איך באשלאסן זיך צו ווענדן צום רב פאר אן עצה... אבער יעצט הערנדיג דעם בעלזער רב'ס ענטפער און זעהענדיג דעם אפענעם רוח הקודש... וועל איך זעהן אויסצופאלגן דעם באגער, און מיין מאן וועט מער נישט גיין אויפ'ן בית החיים, און איך האף אז ער וועט דורכדעם האבן א רפואה שלימה. און אזוי איז טאקע געווען אזוי ווי דער מאן האט אויפגעהערט צו גיין אויפ'ן בית החיים איז ער דערנאך פולקאם געזונט געווארן און מער נישט געוואוסט פון די קרענק.

ס

"קרבות פון גוים, א טובה פאר אידן..."

ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלקיכם... (אמור כב:כה)

הרה"ח ר' אהרן יהושע גבאי ז"ל האט דערציילט אזוי: אמאהל זענען געקומען צו "כ"ק מרן מהר"ד זי"ע א איד מיט להבדיל א גוי צו בעהטן א ישועה ביי מרן זי"ע. האט ר' אהרן יהושע געפרעגט ביי מרן זי"ע וועמען ער זאל פריער אריינלאזן? האט מרן זי"ע

אנגעקומען קיין בעלזא און "כ"ק מרן מהר"א זי"ע האט דאס געהערט, האט ער גאר שטארק באוואונדערט וויאזוי דער ברודער האט געארבעט מיט קלוגשאפט, מחזיר צו זיין דעם כהן בתשובה, און נאך מער וואס ער האט געגעבן דעם כהן דעם כבוד אז נאר ער אליין זאל דוכנ'ען.

ס

"אויפהערן גיין אויף קברים..."

לנפש לא יטמא בעמיו... (אמור כא:ב)

ווען דער זשיבויא רב, הרה"צ רבי אשר שמואל הכהן כץ זצ"ל, האט געדינט אלס רב אין מאנסי וואדע, אוריגוואי, [אין דרום אמעריקא] נאך די צווייטע וועלט קריג האבן פליטים פון די מלחמה און סתם עמך אידן ביי אים געטראפן אן אוזן קשבת וואו זיי האבן אויסגערעדט זייערע ווייטאגן, און גענומען ביי אים אן עצה וברכה צו לינדערן זייערע ליידן. איין טאג (בערך שנת תשי"ד) איז צו אים אריינגעקומען א צובראכענע אידענע און זיך באקלאגט, אז איר מאן ווערט פון צייט צו צייט קראנק, ער וואלגערט זיך מיט יסורים, אז ס'זעהט שוין אויס אז דאס זענען זיינע לעצטע מינוטן, און דאקטורים שטייען פארצווייפלעט און ווייסן נישט פון וואס די קרענק קומט און וויאזוי דאס צו היילן. זי בעהט אז דער רב זאל איר העלפן און געבן אן עצה וואס צו טוען. דער זשיבויא רב האט איר געהייסן צוריק קומען אין עטליכע טעג ארום. אזוי ווי דער מאן פון די אידענע איז געווען פון א גאליציאנער אפשטאם האט דער זשיבויא רב אפגעשריבן א קוויטל און דאס אוועק געשיקט קיין ארץ ישראל צו "כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע. אין עטליכע טעג ארום ווען די אידענע איז צוריק געקומען, האט איר דער זשיבויא רב געזאגט אז ער האט באקומען א מאדנער ענטפער פונעם בעלזער רב וואס איז געוואנדן צו איר מאן: "אז ער זאל אויפהערן צו גיין אויף קברים". די פרוי איז געווארן עמאציאנאל איבערגענומען און זיך צוואוינט: "יאהרן לאנג וואס איך בעהט זיך ביי מיין מאן ער זאל נישט גיין אויף די קברים, און אז ער טוהט נישט א ריכטיגע זאך. דער בעלזער רב האט פונקטליך צוגעטראפן, ממש רוח הקודש", האט די צובראכענע אידענע אויסגערופן און

כ"ק מרן מהר"א זי"ע

ס

"דאס יאהר וועלן די כהנים נישט דוכנ'ען..."

אלמנה וגרושה... את אלה לא יקח... (אמור יט:טז)

אין די שטאט בילגורייא האט געוואוינט א כהן, וואס האט חתונה געהאט מיט א גרושה, אזאך וואס די תורה האט פארבאטן צו טוען. דער בילגורייא רב זי"ע האט אים געווארנט עטליכע מאל ער זאל אפלאזן די גרושה ווייל ער טאהר מיט איר נישט וואוינען. אבער ער האט זיך געהאלטן ביי זיינס. ווען ס'איז געקומען יום טוב, און ווי דער מנהג, דוכנ'ט מען אין חוץ לארץ ביי מוסף, איז דער כהן אויך ארויפגעגאנגען דוכנ'ען, צוזאמען מיט די אנדערע כהנים. ס'איז געווארן א גערודער אין ביהמ"ד, און אלע האבן געשריגן, היתכן! ווי לאזט מען אזוינס צו? ער איז דאך עובר אויף אן עבירה ווייל ער האט חתונה געהאט מיט א גרושה. אבער דער כהן, אן עזות פנים, האט זיך נישט צוטוען געמאכט פונעם גערודער, אזוי ווי מ'מיינט נישט אים, און ער איז ארויף אויף די טרעפ פון ארון הקודש. אזוי ווי דער בילגורייא רב זי"ע האט דאס געזעהן האט ער אויסגערופן אז דאס יאהר וועלן די כהנים נישט דוכנ'ען. דער בילגורייא רב האט געגליבט, אז ווען דער כהן וועט זעהן אז צוליעב אים דוכנ'ט מען נישט וועט ער אפטרעטן, און נישט דוכנ'ען, און די אנדערע כהנים וועלן קענען דוכנ'ען. אבער ס'איז דעם כהן נישט אנגעגאנגען, און מ'האט פארענדיגט דאס דאווענען אהן צו דוכנ'ען. אזוי זענען אדורך געגאנגען עטליכע ימים טובים, וואס די כהנים האבן נישט געדוכנ'ט. ביז איין יום טוב האט זיך דער כהן בארעכנט, און געמאכט א חשבון הנפש, אז צוליעב אים דוכנ'ט מען שוין נישט עטליכע ימים טובים, האט ער באקומען חרטה געפיהלן, אפגעלאזט זיין פרוי די גרושה, און געטוען תשובה געטוען. ווען ס'איז אנגעקומען דער קומענדיגער יום טוב, האט דער בילגורייא רב אויסגערופן אז דאס יאהר וועלן די כהנים נישט ארויפגיין צום דוכנ'ען, און נאר דער כהן אליין וועט דוכנ'ען. ווען די געשיכטע איז

כ"ק מהר"ם מבילגורייא זי"ע

«««««

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... אויף די פרשה מרובה "ק מבעלזא זי"ע

"דער נס פון לחם הפנים..."

ושמת אותם שתים מערכות שש המערכת על השלחן הטהר לפני ה' (אמור כד:ו)

די גמרא (חגיגה כו:) זאגט: אמר רבי יהושע בן לוי, ביים לחם הפנים האט פאסירט א גרויסער נס, אז ווען מ'האט אראפגענומען די לחם הפנים פונעם שולחן, איז דאס געווען פונקט אזוי הייס ווי ווען מ'האט דאס ארויפגעלייגט אויפ'ן שולחן מיט א וואך פריער, ס'האט געהאט די זעלבע פרישקייט, כאילו ס'וואלט יעצט געבאקן געווארן, און ווען די אידן זענען געקומען עולה רגל זיין האט מען אויפגעהויבן דעם שלחן און זיי געוויזן די לחם הפנים, זאגנ'דיג "ראו חבתכם לפני המקום"—זעהט די ליכשאפט וואס דער באשעפער האט צו איין!"

חודש תשרי שנת תש"ה, ווען מרן מהר"א מבעלזא זי"ע, האט זיך אויפגעהאלטן אין צפת, האט זיך דארט געדרייט א ליטווישער בחור, מיט'ן נאמען חנני' לעווין. שבת חוה"מ סוכות ביים טיש האט ער באקומען פון מרן זי"ע א י"ב חלה, און נישט וואסנדיג די חשובות דערפון, אדער וואס צו טוען דערמיט, האט מען אים געזאגט אז ער זאל דאס אוועק לייגן און האלטן אלס א סגולה און א שמירה, און זייענדיג שוין אין די שידוכים יאהרן האט ער דאס

אוועק געלייגט אינדערהיים

כ"ק מרן מהר"א זי"ע

אין זיין שאפע אלס א סגולה. ס'איז געקומען ליל בדיקת חמץ און זיין טאטע נעמט זיך בודק חמץ זיין און טרעפט די חלה דארט ליגן. פרגעט ער דעם זוהן וואס דאס איז? האט ער דערציילט פון ווי די חלה קומט. זאגט אים זיין טאטע אז מ'קען

דאס נישט האלטן, ס'איז דאך חמץ גמור און מארגן וועט מען דאס דארפן פארברענען. פארפאלן! האט חנני' געטראכט אויב מ'דארף דאס פארברענען, וועט ער דאס שוין עסן מארגן. אינדערפרי ביים סיום בכורים האט ער גענומען די י"ב חלה אנגעשמירט מיט שירעס (טאמאטעס מיט שמן זית) און געגעסן, און וואונדער איבער וואונדער, די איז בילקע געווען פריש ווי מ'וואלט דאס אצינד ארויסגענומען פון אוויען. נאכ'ן ליגן זעקס חדשים אין זיין שאפע איז דאס נישט הארט אדער פארשימעלט געווארן, נאר געהאט די זעלבע פרישקייט, אזוי ווי אצינד געבאקן.

'כסידורו כן סילוקו'. (מפי הרה"ג ר' חיים הערש זאלצבערג שליט"א ראש ישיבת 'שער המלך' ירושלים, ששמע הסיפור מנכדו של ר' חנני' לעווין)

סא

שטוב פאר זיין געזונט. האט מען אים געבעהטן אז ער זאל אריינגיין אין שטוב, אבער מרן זי"ע האט נישט געוואלט, און ער האט דערציילט: איין יאהר איז דער זיידע הרה"ק רבי אהרן טשערנאבילער זי"ע געווען אין די שטאט אנאטייווקא אויפ'ן ציון פון זיין פאטער הרה"ק רבי מרדכי טשערנאבילער זי"ע אינעם טאג פון די יאהרצייט כ' אייר. דער מנהג אין טשערנאביל איז אז מ'טוהט אויס די שייך ווען מ'גייט פוקד זיין די קברים. ס'איז דעמאלט געווען א שווערער פראסט און די קעלט האט אריינגעדרינגען ביז'ן מארעך פון די ביינער, פונדעסטוועגן איז הרה"ק רבי אהרן, געשטאנען און מתפלל געווען א לענגערע צייט. די גבאים האבן

טשערנאביל קלויז, צפת

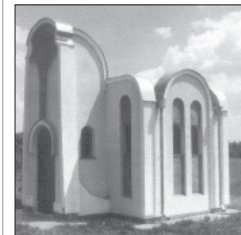
אנגעהויבן זארגן פאר זיין געזונט און זיי זענען צוגעגאנגען, אים בעהטן ער זאל זיך צואיילן און ענדיגן דאווענען. האט הרה"ק רבי אהרן זי"ע געזאגט: אויף קברי צדיקים אין חוץ לארץ איז דא אווירא דארץ ישראל, און אין ארץ ישראל איז אצינד

איז נישט קאלט. "אזוי אויך" האט מרן מהר"א זי"ע אויסגעפיהרט, "דער טאטע ז"ל [מרן מהרי"ד זי"ע] האט נאכגעזאגט פונעם זיידן ז"ל, אז אין די סוכה איז דא אווירא דארץ ישראל און אין ארץ ישראל איז סוכות נישט קאלט, דעריבער קען ער בלייבן זיצן אין די סוכה". האט מרן אדמו"ר שליט"א מוסיף געווען און געזאגט: אין אמת'ן שטייט דאס שוין דערמאנט אין זוהר הק' (ח"ג קגב) "דמאן דאית ליה חולקא בעמא ובערא קדישא, יתיב בצלא דמהימנותא, לקבלא אושפזין, למחדי בהאי עלמא, ובעלמא דאתי". עיי"ש.

און דאס בעהטן מיר ביי די תפילה פון "יהי רצון" די ערשטע נאכט ווען מ'קומט אריין אין די סוכה, "ותזכנו לישב ימים רבים על האדמה אדמת קודש בעבודתך וביראתך". נאך האט מרן שליט"א דערציילט (ליל א' דסוכות תש"ע כשישבו כמה מנכדי טשערנאביל אצל השוה"ט) דער טאטע ז"ל [כ"ק מרן מבילגורייא זי"ע] האט דערציילט אין נאמען פונעם זיידן ז"ל [מרן מהרי"ד זי"ע] אז טראץ די שווערע קעלט וואס האט געהערשט אין טשערנאביל סוכות, אז הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל, האט געדארפט אנטוהן דעם טיזליק (מלבוש עליון) האט זיין פנים געפלאמט און געלויכטן פון פרייד, פון מקיים זיין מצות סוכה און שמחת החג.

סא

באפוילן ער זאל ערשט אריינלאזן דעם גוי און דערנאך דעם איד און מרן זי"ע האט זיך אויסגעדריקט: "ווען א גוי קומט אריין פריער איז פיהל לייכטער נאכדעם צו פועל'ן א ישובה פאר'ן איד, ווייל ווי אזוי ס'זאל נישט זיין און אין וועלכער רוחניות'דיגן צושטאנד

ציון הקדוש אין אנאטייווקא

דער איד זאל זיך נאר געפונען איז ער בעסער ווי דער גוי להבדיל. און מרן זי"ע האט דערביי ערקלעהרט דעם פסוק: "ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלוקים מכל אלה כי

משחיתים בהם מזם בם לא ירצו לכם". זאגט רש"י "לכפר עליכם". וואלט לכאורה געדארפט שטיין "לכפר עליהם" ווייל די קרבנות פון גוים איז דאך אויף זיי מכפר? כ"ק מרן מהר"א זי"ע האט מסביר געווען דעם ענין פארוואס מען האט ערלויבט פאר גוים צו ברענגען קרבנות (חולין יג), מיט אן הקדמה פונעם רבי'ן בער פון מעזריטש זי"ע, וואס האט געטייטשט די גמרא (ר"ה כג:): "מעולם לא ראתה חמה בפגימתה של לבנה",—די אידן ציילן צו די לבנה, און די פעלקער ציילן צו די זון, און א איד אין וועלכער נידריגסטן צושטאנד ער זאל זיך נאר נישט זיין איז ער אסאך בעסער און חשובער פון א גוי. קומט אויס אז דאס וואס מען נעמט קרבנות פון די גוים איז גאר א טובה פאר די אידן, כדי אונזערע קרבנות זאלן אנגענומען ווערן, אבער נישט ווען דער גוי ברענגט א קרבן מיט א פעהלער וואס מען קען נישט מקריב זיין. דעריבער זאגט רש"י, "לכפר עליכם".

סא

"אווירא דארץ ישראל אין די סוכה..."

בחמישה עשר יום לחודש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה'... (אמור כג:ג)

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א האט דערציילט (חג הסוכות תש"ע) אזוי: איין יאהר אינעם יום טוב סוכות איז געווען אין די שטאט בעלזא איז געווען א שטארקער קעלט. כ"ק מרן מהר"א זי"ע איז געזיצן אין די סוכה, און מ'האט מורא געהאט אין

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... פון צדיקים און חסידים...

און ער האט דארט געזינגען פאר זיך די זמירות פון שבת. פונקט איז אריבער דארט די רעבעצין פון 'כתב סופר', און זי האט געזעהן ווי דער בחור עסט צווישן די בימער און זינגט זיך אונטער די זמירות. האט זי דערציילט פאר איר מאן, דער 'כתב סופר', וואס זי האט געזעהן. ווען דער 'כתב סופר' האט דאס געהערט, האט ער גלייך געלאזט רופן דעם תלמיד, מיין זיידע, און געפרעגט מה זה ועל מה זה? אין אנהייב האט ער געשוויגן אבער ווען דער 'כתב סופר' האט אים געמוטשעט צו דערציילן, האט ער געזאגט, אז דער בעל הבית האט אים אוועק געזעצט צווישן זיינע צוויי טעכטער, און דערפאר איז ער אנטלאפן אין פעלד אריין. ווען דער 'כתב סופר' האט דאס געהערט, האט ער אים געזאגט: פון היינט און ווייטער וועסטו יעדן שבת עסן ביי מיר די שבת סעודות. (רבינו בחיי; 'רשומים בשמיר')

"נרדת בתנים אין איינשווייך..."

וקדשתו... קדש יהיה לך... (אמור כא:ח)
 רש"י: מ'דלרף זיך פיהרן מיטן כהן צדוקה: מ'דלרף אים לויט ערשט מכבד זיין, און צי א סעודה אים לויט ערשט מכבד זיין מיטן בענטשן.
 דער כהן האט אויך די מצוה "לברך את עמו ישראל באהבה", אזוי ווי ש'שטייט אין פסוק "דבר אל אהרן ואל בניו כה תברכו את בני ישראל", און אידן האבן זיך שטענדיג מזרז געווען צו הערן די כהנים בענטשן אידישע קינדער. ס'ווערט דערציילט א אויסטערלישע מעשה פון אן אלטער איד א תלמיד חכם ויר"ש וואס האט ליידער אדורך געמאכט די יסורי אושוויץ, און שפעטער האט ער געוואוינט אין אמעריקא. דער איד האט געהאט א מאדנע אויפפיהרונג. יעדער יום טוב אינמיטן מוסף פאר ברכת כהנים איז דער איד שטילערהייט ארויסגעגאנגען פון בית המדרש און צוריק געקומען נאכ'ן דוכנען. איין טאג האט אים דער רב פון בהמ"ד געפרעגט וועגן זיין מאדנע אויפפיהרונג, פארוואס ער טוהט דאס? האט דער איד דערציילט אזוי: "איך בין געווען אין אושוויץ, ווי איך האב מיטגעמאכט די שבעה מדורי גיהנום. מיין גאנצע משפחה זענען ליידער אומגעקומען על קידוש ה' הי"ד. איין יאהר פאר פסח האב איך מיט מיין חבר באשלאסן אז

"דער שנת נחור ניים נתן סופר..."

כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו... (אמור כא:ב)

דער 'רבינו בחיי' שרייבט א וואונדערליכע ווארט פארוואס ס'שטייט דא "אמו" פאר אביו, דאקעגן ווייטער (פסוק יא) ביים כהן גדול שטייט פריער דער אב, "לאביו ולאמו לא טמא". און ער ערקלעהרט, אז לעולם אומעסטום איז די תורה מקדים דעם אב פאר'ן

על הצדיקים ועל החסידים

אם, נאר דא האט די תורה געמוזט מקדים זיין די אם, וויבאלד די תורה דערמאנט "שארו" (זו אשתו) וואס צו איר מעג ער זיך מטמא זיין, דערפאר האט די תורה געמוזט מקדים זיין "אמו", כדי מסמין צו זיין 'אמו' צו 'שארו', אז די תורה זאל דערמאנען די נקבות באזונדער, אבער אויב ס'וואלט געשטאנען "כי אם לשארו לאביו ולאמו", וואלט דאס נישט געווער מסודר, ווייל דער זכר וואלט אויסגעקומען צווישן די נקבות. עכ"ד.

אין דעם ענין האט הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגאר זצ"ל גאב"ד חוג חתם סיפר דערציילט: מיין זיידע הגה"צ רבי יחיאל מיכל אונגאר זצ"ל, איז געווען א 'שבת בחור' [געגעסן די שבת סעודות] ביי זיין רבי'ן, הגה"ק 'כתב סופר', און ער האט אין דעם זוכה געווען צוליעב א מעשה שהיה: אמאליגע צייטן איז נישט געווען קיין עס-זאל אין די ישיבות, און די בחורים פלעגן עסן "טעג" [יעדער טאג ביי א צווייטן בעל-הבית]. איז פאר מיין זיידן אויסגעקומען צו עסן ביי א בעל-הבית וואס איז נישט געווען קיין צורבא מדרבנן, און ער האט אוועק געזעצט מיין זיידן צווישן זיינע צוויי טעכטער. מיין זיידע האט צוליעב דעם פארלאזט די שטוב און האט נישט געוואלט דארט מער עסן. ער האט קיינעם נישט דערציילט, נאר געגאנגען אין פעלד און דארט געגעסן א שטיקל ברויט, צווישן די בימער,

"די גזירה פון די נערד איז נטל געווארן..."

ופאת זקנם לא יגלחו... (אמור יט:ג)
 ווען דער צדיק רבי יהושע'לע פון סאסנאוויץ איז געווען א קינד פון ניין יאהר, האט זיין טאטע הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשע, געבעהטן פון הרה"ק רבי שמואל משינאווא, דעמאלט רב אין לענטשא, ער זאל פארהערן זיין קינד יהושע'לע. האט אים רבי שמואל פארהערט די ערשטע משנה אין מסכת גיטין וואו ס'שטייט "התקין רבן גמליאל הזקן"—דער אלטער רבי גמליאל האט געמאכט א תקנה, האט דאס קינד געטייטשט די משנה אזוי "התקין רבן גמליאל"—רבן גמליאל האט פאראכטן "הזקן" זיין בארד... רבי שמואל האט געזעהן אז ער פארשטייט אפילו נישט די אפטייטש פון די ווערטער, האט ער אים מער נישט פארהערט, נאר ס'האט אים זייער וויי געטוען, ווייל ער וועט דאך דארפן זאגן פאר'ן טאטן וויאזוי דאס קינד האט געקענט, און דערווייל קען ער נישט קיין ווארט, וואס זאל ער זאגן? אזוי טראכטנ'דיג איז דער טאטע הרה"ק רבי שלמה לייב לענטשער צוגעקומען און געפרעגט פון רבי שמואל, נו? ווי אזוי זענט איר צופרידן פון מיין קינדקס לערנען? האט רבי שמואל געענטפערט דעם אמת, אז צו זיין גרויס באדויערן קען ער אפילו נישט אפטייטשן א פשוט'ער טייטש, און ער האט דערציילט ווי אזוי דאס קינד האט געזאגט די משנה.

אבער אנשטאט צו האבן א צער, האט זיך דער טאטע גאר געפרייט. אה! איך האב נישט געוואוסט אז ער האט שוין אזעלכע גרויסע מדריגות! שפעטער, ווען יהושע'לע איז עלטער געווארן און געווען א מפורסם'דיגער צדיק, איז ארויס א גזירה פון די רעגירונג אז אידן מוזן זיך אפשניידן די בערד. האט דעמאלט דער צדיק געזאגט אזוי: "אין מיינע יונגע יאהרן האב איך געטייטשט די משנה, "התקין רבן גמליאל"—רבן גמליאל האט פאראכטן, "הזקן"—די בערד פון אידישע קינדער, אז קיין שום פאלק זאל נישט קענען האבן קיין שליטה אויף זיי". נאך א קורצע צייט איז די גזירה בטל געווארן, און ערשט דעמאלט האט מען פארשטאנען וואס דער טאטע האט שוין געזעהן אויף אים אלס קליין קינד.

מיינן שבת אוצער

מיינן אוצער... פון צדיקים און חסידים...

הגה"ק רבי מאיר יחיאל, דער אסטראווצער גאון, איז געווען באקאנט מיט זיין גרויסע עבודה פון תעניתים און סיגופים. ער האט זיך בכלל נישט אומגעקוקט אויף זיין הייליגער גוף, נאר שטענדיג געפאסט. ער פלעגט זאגן אויף זיך אז ער פראוועט נישט קיין 'תעניתים', ער האט פשוט נישט קיין צייט צו עסן, זייענדיג פארנומען מיט לערנען תורה און עבודת ה'. במשך פערציג יאהר האט ער געפאסט יעדער טאג, און אביסל געגעסן ביי חצות הלילה, גענוג אויף צו קענען זיך האלטן ביים לעבן. און נאך א שטיק צייט האט ער אנגעהויבן צו פאסטן אויך שבת, און גארנישט טועם געווען במשך דעם שבת טאג. (אגב איז באקאנט וואס חסידים האבן געזאגט, אז די עבודה פונעם אסטראווצער גאון מיט זיינע תעניתים איז געווען מבטל צו זיין די שרעקליכע גזירות וואס האבן באטראפן כלל ישראל ביי די צווייטע וועלט מלחמה וואס האט אויסגעבראכן נישט לאנג נאך זיין הסתלקות. גענוי ווי דער תנא רבי צדוק האט געפאסט פערציג יאהר פאר'ן חורבן הבית אז דער בית המקדש זאל נישט חרוב ווערן, האט אויך דער צדיק פראבירט איינצורייסן און מבטל זיין די שלעכטע גזירות וואס מ'האט אים פון פריער געוויזן פון הימל וואס ס'ווארט אפ אויף כלל ישראל רח"ל).

ס'ווערט דערציילט א ווערטל, אז אמאהל האט דער צדיק געהערט איבער א געוויסער איד אין שטאט וואס האלט אפן זיין געשעפט אין שבת, און טראץ וואס ער אליין שטייט נישט שבת אין געשעפט, פיהרן זיינע גוי'אישע ארבייטער דאס געשעפט. דער אסטראווצער גאון האט אים געלאזט רופן און גע'מוסר'ט אז ס'איז נישט אויסגעהאלטן דאס וואס ער טוהט און ער איז מחוייב גענצליך צו האלטן דאס געשעפט פארמאכט אין שבת וויבאלד ס'איז א ענין פון חילול שבת. דער איד האט זיך נישט געוואלט ברעכן, און ער ענטפערט צוריק פארן צדיק, "דער רבי איז דאך אויך מחלל שבת מיט זיינע תעניתים וואס ער פאסט אין שבת וואס איז נישט אויסגעהאלטן על פי הלכה". האט אים דער רבי געענטפערט, "יא, דער חילוק איז אבער אז פון מיינן חילול שבת וועט זיך קיינער נישט אפלערנען און קיינער וועט מיך נישט נאכמאכן, אבער פון דיין חילול שבת יא".

וועט זיך קיינער וועט זיך נישט אפלערנען...

גיי איך ענדערש ארויס אינדרויסן און וויין מיך אויס דארט אליין... (גליין "קול ברמה", בני ברק - הרב מ.מ. צוון ח"ו).

וועט זיך קיינער וועט זיך נישט אפלערנען...

"מוסר נפש איז צו צווייגן שולחן..."

ונקדשתי בתוך בני ישראל (אמור כב:לב)

הרה"ק רבי שמואל מסלונים זי"ע פלעגט פאהרן צו הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב. אמאהל האט זיך איינער פון די קהילות געוואנדן צום הייליגן טשורטקובער, וועגן א שטאלצער און עקשנות'דיגער

ראש-הקהל, וואס מאכט אהן מחלוקות אין שטאט. האט דער רבי געבעהטן פון רבי שמואל, ער זאל אהין פאהרן און מסדר זיין די זאך. איז רבי שמואל אהין געפאהרן, זיך געטראפן מיט'ן ראש הקהל און אים געבעהטן ער זאל אפטרעטן און אפלאזן זיין ראש הקהל'שאפט, כדי ס'זאל זיין שלום אין שטאט. האט דער ראש הקהל געענטפערט: "איך שפיהר אז אויב איך וועל אויפגעבן מיינן ראש הקהל'שאפט, וועל איך נישט קענען ווייטער לעבן און איך וועל ח"ו שטארבן". האט אים רבי שמואל געזאגט: "צוויי מאהל אין טאג ליינסטו 'קריאת שמע', און דו ביזט אויף דיר מקבל מסירות-נפש פאר'ן הייליג'ן באשעפער. זיי דין איינער מוסר נפש פאר'ן באשעפער צוליעב שלום! דער ראש הקהל האט געפאלגט די עצה פון רבי שמואל, ער האט אפגעלאזט דאס ראש-הקהל'שאפט און ס'איז געווארן צוריק שלום אין שטאט, און פארשטענדליך אז דער איד איז פון דעם נישט געשטארבן נאר געלעבט זיינע יאהרן בשלום ובשלוה.

וועט זיך קיינער וועט זיך נישט אפלערנען...

"קיינער וועט זיך נישט אפלערנען..."

ביום השביעי שבת שבתון (אמור כג:ג)

מ'גייט פראווען א סדר פסח ביינאכט. ויהי מה. מיינן חבר האט פארשאפט מעהל, און אפילו דריי מצות צום סדר, ובדרך פלא האבן מיר אויך פארשאפט וויין. ס'איז פסח ביינאכט מיר האבן זיך פארזאמלט מיט נאך עטליכע אידן, און אנגעהויבן זאגן די הגדה. אינמיט'ן די 'שמחה', זענען מיר אויפגעשוידערט געווארן ווען ס'האט אריינגעשטורעמט א נאציסער אפיציר ימ"ש, און אונז אנגעהויבן שלאגן, ער האט געוואלט וויסן ווער ס'איז פאראנטווארטליך אויף די פארזאמלונג. ער האט געווארפן אן אויג אויף מיינן חבר און ער זאגט אים, "איך ווייס אז דו ביזט פאראנטווארטליך אויף אלעס, און נאך אפאר מינוט, נעם איך דין ארויס צום הרגענען. און דער ימ"ש זאגט פאר מיינן חבר: אויב דו האסט א לעצטע בקשה, וועל איך דיר דאס צוליעב טוען. ענטפערט מיינן חבר: "געב מיר צוויי מינוט איך זאל קענען רעדן צו מיינן פאלק וואס געפונט זיך דא". האט אים דער ימ"ש דאס ערלויבט. מיינן חבר וואס איז געווען א כהן, האט זיך אויסגעדרייט צו די פארזאמלטע, געקוקט אויף אונז מיט זיינע לעכטיגע אויגן, און געזאגט: "היינט איז יום טוב, אין די לעצטע רגע פון מיינן לעבן, וויל איך אייך בענטשן מיט ברכת כהנים דאס לעצטע מאהל", און נאך איידער מיר האבן געקענט פארשטיין וואס ער האט געזאגט, האט ער אויפגעהויבן זיינע הענט צו אונז און בקול רם געזאגט די פסוקי ברכת כהנים און אלע האבן מיט גרויס געוויין געענטפערט אמן. און באלד דערנאך האט דער ימ"ש ארויס גענומען זיין שיסער און געשאסן מיינן חבר, וואס איז געפאלן צו די ערד אין א קאלוזשע פון בלוט. הי"ד. נאך עטליכע וואכן האט זיך די מלחמה געענדיגט און נאך אלעס וואס איז אויף מיר אריבער בין איך געווען צעבראכן און צעשפליטערט ביז גאר. איך בין צוגעקומען צו א מצב פון יאוש, אז איך האב געוואלט אפלאזן דאס אידישקייט רח"ל. אבער יעדער מאהל וואס איך האב געוואלט זינדיגן איז מיר געקומען אויפ'ן געדאנק און אין מיינן הארץ, דער ברכת כהנים פון מיינן חבר הי"ד, איידער מ'האט אים גע'הרג'ט, און דאס האט מיך מחזק געווען, און מיך אפגעהאלטן פון ח"ו טוען קעגן דעם רצון ה'. און אויף אייער פראגע פארוואס איך גיי ארויס פון בית המדרש פאר ברכת כהנים, וועל איך אייך זאגן: ווען די כהנים שפרייטן אויס זייערע טליתים, דערמאן איך מיך פון יענעם ברכת כהנים אין אושוויץ, ברעך איך אויס אין א יאמערליכער געוויין, און וויבאלד איך וויל נישט אז מ'זאל מיך הערן וויינען,

בייז שבת אוצר

מניין אוצר... "זמנא דהתקל"א"

אפטער רב, האט ער איבערגעגעבן זיין כח הדיבור.

זוכה זיין צו שלימות הנפש אין ליזענסק

דער רבי ר' מענדל'ע האט געהאט גאר א גרויסע השתקקות צו לערנען רי"ף, און ער האט דאס אדורך געלערנט הונדערט (100) מאל! איינמאל אינמיטן לערנען דעם רי"ף איז רבי ר' מענדל'ע נתעורר געווארן בתשובה שלימה, און ער האט געפיהלט אז ס'פעלט אים א "מורה דרך"—א וועג ווייזער, ווייל ער האט נאך נישט זוכה געווען צו "שלימות הנפש". ער האט

פלוצלונג איינגעדרימלט, און ער האט געזעהן ווי דער הייליגער רי"ף זאגט אים, "פאהר קיין גאליציע, און גיי קיין ליזענסק צום גרויסן רבין ר' אלימלך זי"ע, וועסטו דערגרייכן דיין מטרה". דער רבי ר' מענדל'ע האט זיך געשלעפט צופיס פון שטאט צו שטאט ווייל קיין געלט האט ער נישט געהאט, אויפ'ן וועג האט ער געהאט א שווערן נסיון, אבער ער האט זיך געשטארקט אויפ'ן יצר הרע, און ער איז מיט גרויס מסירת נפש געראטעוועט געווארן פון אריינפאלן אינעם נעץ פונעם יצר הרע. ווען ער איז אנגעקומען קיין ליזענסק און דער רבי ר' אלימלך האט אים געזעהן, האט ער אים געגעבן א זאג, "ברוך הבא יוסף הצדיק!" [ארויסברענגענדיג אז דער רבי ר' מענדל'ע האט עומד בנסיון געווען, אזוי ווי יוסף הצדיק אין מצרים]. ביים רבי ר' אלימלך איז געווען אייגענפירט אז ווען מען איז אריינגעגאנגען צו אים נעמען שלום האט מען געמוזט אנטוהן ספעציעלע קליידער, [לאנגע, און אויך נישט פון וואל, כדי עס זאל נישט זיין קיין

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זי"ע

"דברי מנחם - מנחם ציון" - י"ט אייר תקע"ה

הולדתו: הרה"ק רבי מנחם מענדל טורם איז געבוירן געווארן אין יאהר תק"ה אינעם שטעטל נוישטאט, צו זיין פאטער הרב הגדול רבי יוסף חריף און זיין מוטער מרת ליבא די טאכטער פון הרב נתן שפירא א דאפעלטער אייניקל פונעם מגלה עמוקות פון קראקא, און אויך אן אייניקל פונעם ט"ז. זכר צדיקים לברכה.

האיש מקדש: מרת רבקה די טאכטער פון א גביר פון פריסטיק. זכר צדיקים לברכה.

תולדותיו: (1) הבכור רבי נתן יהודה לייב, באקאנט אלס רבי נתן לייב דער פאטער פון רבי אלימלך טורם פון גורליץ. (2) רבי ישראל יעקב. (3) מרת פייגא אשת רבי קלונימוס קלמן מלנצהוט בן רבי יעקב, תלמידו של החוזה מלובלין. (4) מרת חנה, אשת רבי מרדכי אבד"ק זילקובא ואחר כך אבד"ק רומנוב. זכר צדיקים לברכה.

רבותיו: רבי ר' שמעלקא מניקלשבורג. הרה"ק רבי ר' אלימלך מליזענסק. זכר צדיקים לברכה.

מתלמידיו: צום רבי ר' מענדל'ע זענען געפאהרן רוב צדיקי הדור צווישן זיי (לפי סדר א"ב) רבנים און רב'ס וואס האבן כאלוינטן כלל ישראל: (1) רבי אברהם זאב פרענקל אבד"ק פשעווארסק, מח"ס "משיב כהלכה". (2) רבי אליעזר ליפא מחמעליניק, בן הרבי ר' אלימלך, ה"אורח לצדיק". (3) רבי ארון לייב מפרמישלאן. (4) רבי אשר'ל ראפשיצער מח"ס "אור ישע". (5) דער סבא קדישא רבי ישכר בער פון ראדישיץ. (6) רבי זלמן מצאנא. (7) רבי יהודה צבי מראזלא, מח"ס "עמוד התורה". (8) רבי יהושע דינובער. (9) רבי יוסף'ל מירטשוב. (10) רבי יחזקאל פאנעט, מח"ס "מראה יחזקאל". (11) רבי יעקב יצחק מפרשיסחא, ה"יוד הק". (12) רבי יעקב צבי יאלעס, מח"ס "מלא הרועים". (13) רבי מאיר'ל אפטער, מח"ס "אור לשמים". (14) רבי מנחם מענדל מלינסק, מח"ס "לקוטי מהר"ם". (15) רבי מנחם מענדל מסטריזוב, מח"ס "שובע שמחות". (16) רבי משה טייטלבוים, ה"ישמח משה". (17) רבי משה סאמבורער, מח"ס "תפלה למשה". (18) רבי משה סופר מפשעווארסק, ה"אור פני משה". (19) רבי משולם פייביש מזבאריז, ה"יושר דברי אמת". (20) רבי נפתלי צבי מראפשיץ, ה"זרע קודש". (21) רבי צבי הירש מזידיטשוב ה"עטרת צבי". (22) רבי ר' הירש מרימינוב, ממלא מקומו, מח"ס "בארות המים". (23) רבי צבי אלימלך מדינוב, ה"בני יששכר". (24) רבי קלונימוס קלמיש, ה"מאור ושמש". (25) רבי שמעון יערוסלובער, מח"ס "תורת שמעון". (26) רבי שלמה לייב מלענטשנע ווער. זכר צדיקים לברכה.

על כסא ממלכתו: רימינוב.

ספריו: "דברי מנחם". "מנחם ציון". "עטרת מנחם". "אילנא דחיי". "תורת מנחם".

פטירתו: הרה"ק רבי ר' מענדל'ע מרימינוב איז נסתלק געווארן י"ט אייר תקע"ה, ל"ד בעומר.

"בוצין בוצין מקטפי ידיע"

זיין טאטע האבן רבי יוסף חריף, אבד"ק פינטשוב, האט דורך א גרויסע מצוה פון חסד וואס ער האט געטוען, וואס ער האט אוועק געגעבן זיין גאנצן פארמעגן פאר א צובראכענע אלמנה מיט איהרע זיבן יתומים, זוכה געווען אז פון הימעל האט מען אים געשאנקען אזא הייליגע נשמה ווי רבי ר' מענדל'ע. אין זיין יוגנד האט רבי ר' מענדל'ע געלערנט אין ביהמ"ד פון הנגיד רבי דניאל יפה אין בערלין, וואו ס'האבן געלערנט גדולי עולם, ווי דער בעל ה"פרי מגדים" און נאך. דארט איז ער געזיצן און געלערנט מתוך הדחק און געדינט דעם באשעפער, און ביינאכט האט ער געלערנט צו די שיין פון די לבנה און אזוי איז ער אויסגעשטיגן אלס א גרויסער גאון וקדוש. דערנאך האט ער געלערנט ביי רבי ר' שמעלקא מניקלשבורג, רבי ר' מענדל'ע האט געהאט

גרויס חשק אין לערנען רי"ף [צדיקים האבן געזאגט אז זיין שורש נשמה איז געווען פונעם רי"ף]. אמאהל האט ער זיך געמוטשעט צו פארשטיין א שטיקל רי"ף און אינמיטן האט ער איינגעדרימלט, איז דער רי"ף אים געקומען אין חלום, און געזאגט: אין פולין, אין די שטאט ליזענסק וואוינט א צדיק, דער רבי ר' אלימלך, און דו זאלסט צו אים פאהרן! און אזוי איז דער רבי ר' מענדל'ע נאהנט געווארן צום רבי ר' אלימלך, און געווארן פון זיינע גרויסע תלמידים. ס'איז באקאנט אז פאר די פטירה פונעם רבי ר' אלימלך, האט ער איבערגעגעבן פאר זיינע פיהר תלמידים זיינע הימלישע כוחות: פאר'ן רבי'ן פון לובלין, האט ער איבערגעגעבן דעם כח פון זיינע הייליגע אויגן, צו זעהן פון איין עק וועלט ביז'ן אנדער'ן, און צוליעב דעם האט מען אים גערופן דער 'חוזה'. פאר'ן קאזשניצער מגיד, האט ער איבערגעגעבן זיין הארץ. פאר רבי ר' מענדל'ע מרימינוב, האט ער איבערגעגעבן זיין נשמה פון זיין מוח, און פאר'ן

~~~~~

מייזן שבת אויפער

פון איר... "ספר התורה"

מענדל'ע געגעבן צו פארשטיין, אז באמת דורכ'ן כח פון די הייליגקייט פון שבת קומט אראפ אלע גוטע השפעות פון הימל. נאר כדי זוכה צו זיין צו די השפעות דארף מען ארויסזאגן מיט'ן מויל אז מען טוהט דאס לכבוד שבת קודש, און דורכדעם וואס רבי ר' הערש משרת האט ארויס געזאגט פון זיין מויל אז ער מאכט דאס לכבוד שבת קודש איז באלד אנגעקומען דער חסיד מיט די פיש. האט דער רבי ר' הערש משרת צוגעלייגט אז מיר טרעפן די זעלבע בחינה ביי ברכת כהנים, דער באשעפער אליין בענטשט די אידן מיט אלע ברכות, נאר כדי ס'זאל אראפקומען די אלע השפעות פעהלט אויס אז די כהנים זאלן ארויסזאגן די ברכות מיט זייער מויל.

איר וועט היטן דעם שבת וועט אלעס זיין גוט

אין די צייטן פון רבי ר' מענדל'ע האט דאס מלכות ארויס געגעבן א גזירה, אז אידן וואס וואוינען אין די דערפער, מוזן זיך אלע אריבערציען אין די גרויסע שטעט. די דארפס אידן וואס האבן געצויגן זייערע פרנסות פון די דערפער זענען געווען זייער באזארגט צוליב די גזירה. האבן זיך אלע אינאיינעם פארזאמלט אין רימינוב אויף שבת פ' בשלח ביים רבי'ן ר' מענדל'ע. פרייטאג צונאכט'ס האט דער רבי זיי גארנישט געזאגט. און שבת בייטאג ביי די סעודה האט ער זיי געזאגט אזוי: איר דארפ'ס אידן, זענט געקומען צו מיר איך זאל בעהטן פאר אייך, אז דאס מלכות זאל מבטל זיין די גזירה, אז מ'דארף פארלאזן די דערפער און קומען וואוינען אין די גרויסע שטעט. וויסן זאלט איר, אז "מאת ה' היתה זאת", דער באשעפער, וואס דאס הארץ איז אין זיינע הענט, האט אריינגעגעבן אין די הערצער פון די קעניגן און הארן, זייערע מיניסטארן און ראטגעבער זיי זאלן אייך פארטרייבן. ווייל אויסער דעם וואס איר לעבט אויס אייערע יאהרן אין די דערפער און איר דאווענט נישט תפילה בציבור א גאנץ יאהר, ווערט איר אויך געשטרויכלט אין חילול שבת און איר האלט נישט איין די מצוה פון "לא תעשה כל מלאכה עבדך ואמתך ובהמתך אשר בשערך", ווען איר וועט אבער קומען וואוינען אין די גרויסע שטעט וואו ס'איז דא אידישע קהלות, וועט איר אייך דארט פיהרן מער אידיש און איר וועט מער היטן דעם שבת קודש. די אידן האבן אויסגעבראכן אין א געוויין, און צוגעזאגט, אז פון היינט און ווייטער וועלן זיי איינהאלטן אלס וואס דער רבי וועט זיי הייסן. האט זיי דער רבי ר' מענדל'ע געזאגט: די בעסטע עצה איז, איר זאלט נעמען אויף זיך צו היטן דעם הייליגן שבת, און דעמאלט וועט דער באשעפער ווידער אומקעהרן די הערצער פון די מיניסטארן און זייערע ראטגעבער, זיי זאלן נישט גוזר זיין אויף אייך קיין גזירות. ווייל אזוי שטייט אין די תורה:

שנעל געלאפן אין בית המדרש און דאס געברענגט פאר איר הייליגן מאן. ווען רבי ר' מענדל'ע האט זיך געוואשן און געמאכט א המוציא, האט די רעבעצין אנגעהויבן צו וויינען. פרעגט רבי ר' מענדל'ע פארוואס וויינסטו? האט זי געענטפערט מיט א שווער הארץ, "להאב איבערגעלאזט מיינע עלטערן, אפגעלאזט די גאנצע משפחה, אוועק געלאזט דאס גאנצע עשירות, אלץ כדי צו האבן א מאן א צדיק און אים קענען באדינען, איך האב געטראכט ס'לוינט זיך צו פארלירן עולם הזה פאר מיין עולם הבא, אבער יעצט האב איך אלעס פארלוירן, להאב אוועק געגעבן מיין עולם הבא פאר'ן בעקער פאר דאס ביסל ברויט, און אזוי בין איך געבליבן מיט גארנישט". האט ער

איר בארואיגט, "וויין נישט, ווייל ווען די ברענגסט מיר נישט אצינד דאס ברויט וואלט מיין חיות אויסגעגאנגען פון נישט עסן אזוי לאנג. די חז"ל זאגן: "כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא"—אז דו האסט מיך דערהאלטן ביים לעבן האסט זיך פריש איינגעקויפט עולם הבא, און וועסט זוכה זיין צו זיין צוזאמען מיט מיר אין איין מחיצה. און דו וועסט נאך האבן ביידע וועלטן עולם הזה מיט עולם הבא.

"לכבוד שבת קודש"

אמאהל ערב שבת האט זיך געמאכט, אז ס'איז נישט געווען קיין פיש אין שטוב אויף שבת קודש. איז רבי ר' מענדל'ס משמש, רבי ר' הערש משרת, געגאנגען אין מארק זוכן פיש לכבוד שבת. ער האט אומעסם געזיכט אבער ער האט נישט מצליח געווען צו טרעפן אפילו איין פיש. איז ער אריין געגאנגען צום רבי'ן ר' מענדל'ע דערציילן אז ס'איז נאך נישט דא קיין פיש אויף שבת. האט אים רבי ר' מענדל'ע געהייסן אז ער זאל צושטעלן א טאפ מיט וואסער אויפ'ן פייער און אריינלייגן דערין צוויבעל, ס'זאל זיין גרייט אריין צו לייגן דערין די פיש, און בשעת ער גרייט דאס אלעס צו זאל ער ארויסזאגן מיט'ן מויל די ווערטער "לכבוד שבת קודש". רבי ר' הערש משרת האט געטוען אזוי ווי דער רבי האט אים געהייסן. מיטאמאהל ממש פאר'ן זמן, איז אנגעקומען א חסיד צום רבי'ן און געברענגט פיש לכבוד שבת. האט דער רבי ר'

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זי"ע

- י"ט אייר תקע"ה -

חשש פון שעטנז. דער זוהן פון רבי ר' אלימלך, הרה"ק רבי אלעזר איז געווען געשטעלט אכטונג צו געבן אז קיינער זאל זיך נישט אריינכאפן, אבער ווען דער רבי ר' מענדל'ע איז אנגעקומען צום רבי ר' אלימלך איז פונקט נישט דארט געווען רבי אלעזר, און רבי ר' מענדל'ע איז גלייך צוגעגאנגען צו רבי ר' אלימלך. ווען רבי אלעזר האט שפעטער באמערקט אז ס'שטייט ביי זיין טאטן איינער וואס גייט נישט אנגעטוהן מיט די קליידער וואס איז דארט אנגעגרייט, האט ער אים געוואלט אוועקשיקן, אבער דער רבי ר' אלימלך האט אים נישט געלאזט, זאגנדיג, "אויף די הייליגע נשמה ווארט איך שוין א סאך יאהרן..."

האסט נישט פארלוירן דיין עולם הבא

דער רבי ר' מענדל'ע האט חתונה געהאט אינגערהייט מיט די טאכטער פון א גרויסן עושר אין פריסטיק. מיט די צייט האט זיין שווער אנגעפאנגען פארלאנגען ער זאל גיין ברענגען פרנסה אין שטוב, ווען ער האט געזעהן אז ער קען ביי זיי גארנישט פועל'ן, האט ער זיי אויפגעהערט צו שטיצן און פארטריבן פון זיין הויז. רבי ר' מענדל'ע איז געזיצן א גאנצן טאג אין ביהמ"ד על התורה ועל העבודה, און די רעבעצין האט געארבעט עפעס צו פארדינען, און זי פלעגט אים ברענגן אין בית המדרש יעדן טאג עפעס צו עסן. איינמאל האט זי גארנישט פארדינט און נישט געהאט וואס צו ברענגען. אזוי איז אדורך דריי טעג און ס'איז נישט געווען וואס צו עסן. איז די רעבעצין אריבערגעלאפן צום בעקער און זיך געבעהטן ביי אים ער זאל איר געבן אביסל ברויט פאר איר מאן. האט דער בעקער איר אנגעשריגן און זיך אנגעבייזערט: "פאר דיר מיט דיין מאן געב איר גארנישט, זאל ער גיין ארבעטן! די רעבעצין בעהט זיך צו אים מיט טרערן אין די אויגן, "געב א שטיקל ברויט, מיין מאן האט שוין דריי טאג גארנישט געגעסן". האט דער בעקער איר געזאגט, "אויב איר וועט מיר אוועקגעבן אייער עולם הבא געב איך אייך א גאנצן ברויט, און אויך די קומענדיגע צוויי וואכן וועל איר אייך צושטעלן יעדן טאג א פרישע ברויט. בליט ברירה האט זי מסכים געווען צום געשעפט. זי האט אים אונטערגעשריבן א צעטל אז זי פארקויפט איר עולם הבא פאר די ברויט, זי האט גענומען דאס ברויט אין איז

~~~~~

מייזן שבת אויפער

פון אונזער "זאגן דאס ווארט"

קאן רימנינוב, איינצוקויפן שפייז פאר די מיליטער, און זיי האבן געזוכט א גרויסן מאגאזין צו קענען האלטן אלע שפייז. זענען זייערע אויגן געפאלן אויף די גרויסע שטאטישע שוהל, וואס איז זיי פונקט געפאלן פאר דעם צוועק. די ראשי הקהל זענען געלאפן צו רבי ר' מענדל'ע, זיי האבן אים צובראכענערהייט דערציילט פון די גרויסע צרה וואס האט זיי באטראפן, דאס מיליטער וויל צונעמען די שוהל און דאס נוצן אלס א פשוט'ע מאגאזין. אזוי רעדנדיג האט זיך איינער פון די ראשי הקהל אנגערופן אז ס'קען זיין אז עס איז נישט אזא גרויסער פראבלעם, ווייל דער דאך פונעם שוהל איז לעכעריג, ס'רעגנט אריין, און ווען די מיליטערישע פיהרער וועלן זעהן אז זייער סחורה גייט צוגרינד פון די רעגנס וועלן זיי זיכער אפלאזן די שוהל און זוכן א בעסערן פלאץ. ווען רבי ר' מענדל'ע האט דאס געהערט האט ער זיך אנגערופן: אויב אזוי, אויב די שוהל האט א פארלאזטן לעכעריגן דאך, איז דאך רעכט דאס וואס זיי ווילן דאס נוצן אלס א מאגאזין, אויב די אידן זענען נישט מכבד זייער הייליגן פלאץ, וואס זאלן די גוים שוין טוען? דער רבי האט געהייסן מ'זאל באלד פאררעכטן דעם דאך, די ראשי הקהל האבן געפאלגט, מער האבן זיי נישט געהערט קיין ווארט פון די מיליטער, זיי האבן זיך געטראפן א צווייטן פלאץ צו נוצן פאר א מאגאזין.

השפעות טובות פאר'ן כלל ישראל

אין די שפעטערע יאהרן פלעגט דער רבי ר' מענדל'ע זאגן צענדליגע יאהרן "תורה" אויף פרשת המן, און מיט דעם זאגן פלעגט ער משפיע זיין גרויסע השפעות טובות פון פרנסה טובה פאר'ן כלל ישראל. אמאהל האט דער רבי ר' מענדל'ע אנגעוואונטשן פאר איינעם עשירות און יענער איז געווארן אזא גרויסער עושר, אז ווען מען וואלט צוטיילט זיין פארמעגן פאר הונדערט מענטשן וואלט יעדער איינער פון זיי געווען א גרויסער עושר פאר זיך. ווען דער ראפשיצער רב האט געפרעגט רבי ר' מענדל'ע פארוואס ער האט משפיע געווען אזא גרויס עשירות בלויז פאר איין מענטש ס'וואלט דאך בעסער געווען צו טיילן דאס עשירות פאר הונדערטער מענטשן אז יעדער זאל האבן שפע ברכה והצלחה. האט אים רבי ר' מענדל'ע געענטפערט: איך האב דעם איד געוואונטשן געווענליכע עשירות, אבער אזוי ווי דער איד טיילט אוועק אסאך צדקה, האט אים דער באשעפער משפיע געווען מער און מער כדי ער זאל קענען טיילן וואס מער, פאר ארעמעלייט. אזוי ווי די ספרים הק' זאגן אז "ונתנו" (שמות ל) ליענט זיך אהין און צוריק דורכדעם וואס מען גיט צדקה איז דער באשעפער משפיע אויף צוריק נאך מער.

גאנצער בריוו איז פארשמיהרט געווארן. און דער רבי ר' מענדל'ע האט דאס געזעהן ברוח קדשו, און ס'האט זיך אים געדאכט אז דער רבי ר' אלימלך איז ממש דארט, דעריבער האט ער געשריגן. (מאמר מרדכי סלאנים)

צוגעזאגט גן עדן פאר זיין רעבעצין

הרה"ק רבי ברוך פון גארליץ, האט דערציילט: דער רבי ר' מענדל'ע, איז געווען גאר א גרויסער ארימאן, און וויבאלד ער פלעגט מאכן יעדער נאכט גלגול שלג, און זיין רעבעצין האט זייער רחמנות געהאט אויף אים ער זאל דערנאך נישט טרינקען קאלטע וואסער נאר ווארימע, פלעגט זי קלייבן בינאכט שטיקלעך האלץ,

צו קענען אנווארימען הייס וואסער פאר אים. איינמאל זענען די העלצלעך געווען פייכט, און ס'האט נישט גוט געברענט, האט זי געבלאזן אויף די העלצלעך ס'זאלן זיך אויסטריקענען, פלוצלונג איז געפליגן א פינק פונעם פייער אויף אירע אויגן, און זי איז ל"ע געווארן בלינד, און דער רבי ר' מענדל'ע האט איר צוגעזאגט אז זי וועט זיין צוזאמען מיט אים אין גן עדן. (חמדה גנוזה)

"מנחם שטיי אויף"

דער הייליגער "דברי חיים" פון צאנז האט דערציילט: יעדער נאכט ביי חצות האט מען אויפגעוועקט דעם רב'ן ר' מענדל'ע פון הימעל, מ'פלעגט אים זאגן: "מנחם שטיי אויף". אמאהל האט ער געהערט אז מ'רופט אים: "רבי ר' מנחם שטיי אויף", האט ער זיך זייער מצער געווען אויף דעם כבוד, האט ער געפאסט אז מ'רופט אים מיט'ן טיטל רבי, און געבעהטן אז מ'זאל אים מער נישט רופן אזוי, אבער ס'האט נישט געהאלפן, ווייל מ'האט אים ווייטער גערופן מיט'ן טיטל רבי. אינעם טאג וואס זיין רבי דער רבי ר' אלימלך פון ליזענסק איז נסתלק געווארן, האט ער געהערט פון הימעל אז ער איז דער צדיק הדור, און וואס ער וויל און וועט בעהטן פון באשעפער וועט ערפוהלט ווערן. (שם הגדולים החדש, בשם הרה"ק בעל מראה יחזקאל זצ"ל)

המכבד את התורה

אמאהל זענען מיליטערייט געקומען אויפ'ן יריד

<<<<

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זי"ע

- י"ט אייר תקע"ה -

(בשלח טז:כט) "שבו איש תחתיו". "שבו" איז א לשון "שבתון" - רוהען. אויב איר וועט רוהען און אפהיטן דעם שבת אזוי ווי דער באשעפער האט געהייסן, דעמאלט וועט זיין "אל יצא איש ממקומו" - איר וועט נישט דארפן פארלאזן אייערע היימען, און ס'וועט זיין "איש על מחנהו ואיש על דגלו" - יעדער וועט קענען בלייבן וואוינען אין די דערפער, אין זיין אייגענעם היים.

כח הפועל בנפעל

הרה"ק רבי ר' מענדל'ע האט געזאגט: ס'וואונדערט אסאך מאהל אז מ'זעהט קינדער וואס קליינערהייט גייען זיי אין חדר, לערנען פלייסיג, דאווענען עהרליך, ענטפערן אמן יהא שמייה רבה און אמן, און פיהרן זיך אויף וואויל, און שפעטער ווען זיי ווערן עלטער באקומען זיי שלעכטע מדות און זענען מבטל תורה ותפלה, פון וואס קומט דאס, די תורה ותפלה פון זייער יוגענט דער 'הבל פיהם תשב' ש'אין בהם חטא' וואלט דאך זיי געדארפט באשיצן אז זיי זאלן נאך מער שטייגן, בבחינת מצוה גוררת מצוה? נאר די סיבה איז, ווייל זייערע עלטערן געבן זיי צו עסן פון נישט עהרליך פארדינט געלט, און דאס גייט אריין אין זייער קערפער, און ס'מאכט זיי זאלן האבן שלעכטע תאוות און שלעכטע מדות. (אגוד דפוקא)

מבטל געווען די גזירה

דער הייליגער רבי ר' אלימלך פון ליזענסק, איז אמאהל געזיצן ביים טיש, און ווען מ'האט אריינגעברענגט דעם טעלער עסן האט ער דאס איבערגעדרייט אויפ'ן טיש, האט זיין תלמיד דער רבי ר' מענדל'ע געשריגן: "רבי, וואס טוהט איר, מ'וועט אייך מסר'ן און אונז אלע ארעסטירן!" האט אים דער רבי ר' אלימלך בארוהאגט, "האב נישט קיין מורא, מיר זיצן דאך אלע דא". די מעשה איז געווען, אז א געוויסער שר א רשע האט זיך געגרייט צו שרייבן א בריוו מיט שלעכטע גזירות אויף אידן, ער האט פראבירט צו שרייבן צוויי מאהל און ס'איז נישט געלונגן, נאכ'ן דריטן מאהל האט ער מצליח געווען צו שרייבן א שיינעם בריוו, און ווען דער רבי ר' אלימלך האט איבערגעדרייט דעם טעלער, האט ער דורכדעם געמאכט אז די טינט האט זיך איבערגעדרייט אויפ'ן טיש פונעם שר, און דער

בייז שבת אויפער

מייזן אויפער... זיין דא דאקלעט

מקיים צו זיין די עשרת הדברות

כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע האט דערציילט אז אמאהל שבועות האט ביים דער רבי ר' מענדל'ע געשיקט זיין משמש רבי ר' הערש משרת אויסרופן, אז ווער ס'האט נישט מקיים געווען די עשרת הדברות זאל ארויסגיין פון ביהמ"ד. אזוי ווי דער הייליגער ראפשיצער רב איז אויך דארט געווען, איז ער ארויס פון ביהמ"ד. נו, אז דער עולם האט געזעהן אז דער ראפשיצער רב איז ארויס געגאנגען, האט שוין קיינער נישט געוואגט צו פארבלייבן אין ביהמ"ד, און דער רבי ר' מענדל'ע איז געבליבן אן קיין מנין... האט ער געשיקט נאכאמאהל דעם משמש רבי ר' הערש משרת אויסרופן, אז ווער ס'נעמט זיך אונטער פון היינט און ווייטער מקיים צו זיי די עשרת הדברות, קען צוריק אריינקומען...

פון זיין יאהרצייט וועט ער אים א טובה טוען. דער רבי ר' מענדל'ע איז נסתלק געווארן מיט מיתת נשיקה און באהאלטן געווארן אין רימינוב י"ט אייר תקע"ה.

דער הייליגער קאפטין

נאך די פטירה פון רבי ר' מענדל'ע האט זיין זוהר הרה"ק ר' נתן לייב נישט געוואלט זיין קיין רבי. האט ער פארקויפט חפצים פון רבי ר' מענדל'ע כדי צו האבן פרנסה, און איין קאפטין האט ער פארקויפט פאר הרה"ק מצאנז, אבער ס'איז נישט געווען זיין מאס. פלעגט ער זיך צודעקן מיט דעם קאפטין יום הקדוש ווען ער פלעגט זיך אפרהווען פון די עבודת הקודש. פאר זיין הסתלקות האט הרה"ק מצאנז נישט גערעדט, און ער האט געוויזן מיט די הענט אז ער וויל זיך צודעקן מיט עפעס, זיין אייניקל הרה"ק רבי אשר מאיר מבאכניא האט געכאפט דעם קאפטין און ארויף געווארפן אויפ'ן צאנזער רב, האט ער דעמאלט געמאכט א תנועה אזוי ווי איינער אטעמט אפ, און ער האט טאקע געוואלט דעם קאפטין. (שיח זקנים ח"ד)

געציינדן אסאך לעכט

הרה"ק משיניאווא פלעגט צינדן אסאך לעכט אין טאג פון די יאהרצייט פון רבי ר' מענדל'ע. ער האט געזאגט אז א נשמה פון א צדיק וואס גייט נישט קומען נאכאמאהל אויף דער וועלט דארף מען צינדן אסאך לעכט פאר איר. זכותו הקדוש וזכות כל הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל. אמן. (מקורות: אור הצפון. עלים לתורה. זכרונם לברכה. תולדות וסיפורי צדיקים - ר' יהושע. מעשי אבות. הילולא קדישא. ימי זכרון. שיח זקנים. דברי תורה לפי השבוע. ועוד ותש"ח לחם).

אין די שטאט איז געווארן א גרויסער טומל און רעש פון די שוידערליכע געשרייען וואס האבן זיך געהערט פונעם קלויסטער. די גוים אינדרויסן זענען געקומען העלפן אבער ווער ס'האט זיך דערנענטערט האט אויך אנגעהויבן זינקען אזוי ווי ס'שטייט ביי קורח'ן "ותפתח הארץ את פיה ותבלע" וגו'. דריי טעג איז פונעם איינגעזונקענעם קלויסטער ארויס א רויך, אזוי ווי ס'וואלט געברענט א קעסל, און שפעטער איז די ערד שטיל געווארן און דער באדן איז געבליבן גלייך און גלאט אזוי ווי ס'וואלט דארט פריער גארנישט געשטאנען קיין געביידע. די מעשה האט פאסירט אין יאהר תקס"ד און איז אויך באקאנט געווארן אין די גוי'שע פרעסע אלס וואונדער וואס פלוצלונג אן

קיין אורזאך איז איינגעזונקען געווארן א קלויסטער מיט זיינע אלע מענטשן און פארשוואונדן געווארן פון די ערד, נישט איבער לאזנדיג קיין צייכן. כן יאבדו...

ער וועט זיין א מליץ יושר אויף די שטאט

י"ט אייר תקע"ה ל"ד בעומר, ווען אלע זיינע תלמידים זענען געשטאנען ארום זיין בעט האט דער רבי ר' מענדל'ע געהייסן מ'זאל אים באהאלטן אין רימינוב, און שטעלן אן אוהל איבער זיין ציון און אין אוהל מאכן א פענסטער וואס זאל זיין אפן אנטקעגן די שטאט. אויב די שטאט מענטשן וועלן זיך פיהרן על דרך התורה אזוי ווי ער האט זיי געלערנט און זיי וועלן אויספיהרן אלע תקנות וואס ער האט מתקן געווען ווי ס'דארף צו זיין, וועט ער א קוק טוען אויף זיי און זיין פאר זיי א מליץ יושר! ער האט אויך געזאגט אז ווער ס'וועט אנצינדן א לעכט אינעם טאג

<<<<

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זי"ע

- י"ט אייר תקע"ה -

חישב אדם לעשות מצוה

אמאהל ווען דער רבי ר' מענדל'ע איז געגאנגן אין מקוה, און די מקוה איז געווען צובראכן, האט ער געדארפט בלית ברירה אהיים גיין אהן א מקוה, האט ער נאכדעם געזאגט, היינט האב איך געהאט א מקוה מיט אלע כוונות, ווייל געווענהליך ווען איך גיי אין מקוה האב איך נישט קיין כח אינזין צו האבן אלע כוונות, אבער היינט בין איך געווען אין א מצב פון 'חישב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה', און דער פסוק קען זיכער אינזין האבן אלע כוונות. (בנין שלמה)

און דער קלויסטער איז איינגעזונקען...

אמאהל איז רבי ר' מענדל'ע געקומען קיין ירוסלוב צו זיין חשו"ב'ן תלמיד הרה"ק רבי ר' שמעון מיערוסלוב. האט זיך דער רבי ר' שמעון פארקלאגט פאר'ן רבי'ן אז די גוים דא אין שטאט און הויפטליך די גלחים וואס וואוינען אינעם קלויסטער באהאנדלען די אידן זייער שלעכט און מאכן זיי שטענדיג צרות און שוועריקייטן, דערצו נאך שטייט דער קלויסטער אנטקעגן זיין הויז און שטערט אים שטענדיג מיט זיינע גלאקן וואס קלינגען אים יעדן שטיקל צייט און שטערן אים אין זיין עבודת ה'. רבי ר' מענדל'ע האט אים אויסגעהערט און איז אריבער צו א צווייטן שמועס. נאך שבת ווען דער רבי ר' מענדל'ע האט זיך געזענגט אהיים צו פאהרן קיין רימינוב האבן אים א טייל חסידים באגלייט בראש פון זיין תלמיד רבי ר' שמעון. רבי ר' מענדל'ע איז ארויס פון שטוב און ארויף אויף א קליין בערגל וואס מ'זעהט פון דארט די גאנצע שטאט ירוסלוב, און דא האבן פלוצלונג די גלאקן פון קלויסטער אנגעהויבן קלינגען און טומלען, האט זיך דער רבי ר' שמעון אנגערופן: רבי דאס מיינען מיר! אויב אזוי, רופט זיך אן דער רבי ר' מענדל'ע, קומט און איר וועט מיר ארויסהעלפן! דער רבי ר' מענדל'ע האט אויפגעהויבן ביידע הענט און געזאגט: "רבונו של עולם העלף אז דער קלויסטער זאל איינזינקען אין די ערד". דער רבי ר' מענדל'ע האט זיינע הענט צוביסלעך און פאמעלעך אראפגעלאזט צו די ערד, און צוזאמען איז אנטקעגן איבער דער קלויסטער איינגעזונקען מיט די גלחים אין דער ערד.

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... וואונדער פון די תורה... י"ב חלות...

צומאהל פלעגט מרן זי"ע הייסן די גבאים צו געבן א י"ב חלה פאר פארשידענע מענטשן וואס האבן זיך גענויטיגט אין א ישיעה, אדער אלס אן אויסדריק פון הכרת הטוב וכדו', און אנגעזאגט אז מ'זאל באהאלטן די י"ב חלה אלס א שמירה און א סגולה פאר ברכה והצלחה. אזוי אויך ווען קינדער פלעגן אריינקומען צו מרן זי"ע און דערציילן אז זיי האבן זיך פארהערט פרקים משניות אדער בלעטלעך גמרא, האט מרן זי"ע געהייסן פאר די גבאים מ'זאל זיי געבן א מתנה א י"ב חלה אלס אן אויסדרוק פון שאצונג און חיזוק. מרן זי"ע פלעגט צומאהל טיילן פון די י"ב חלות פאר די תלמידים פון די תלמוד תורה דחסידי בעלזא אין ירושלים עיה"ק, וואס האבן זיך אויסגעצייכנט אין לערנען און התמדה. דער גבאי הרה"ח ר' שלום פויגל פלעגט צומאהל קומען בשליחות פון מרן זי"ע, צו פארהערן די קינדער, און מרן זי"ע האט געשיקט מיט אים עטליכע י"ב חלות דאס צו טללין פאר די תלמידים וואס האבן זיך דערמיט געפרייט כמוצא שלל רב אויף די טייערע און חשובע מתנה, און דאס געהאלטן פאר שמירה און הצלחה. (חליכות הצדיקים שב"ק)

• דער סאדיגורא רבי שיקט פרעגן וועגן די י"ב חלות

ס'איז באקאנט די הייליגע עבודה וואס כ"ק מרן מהר"א זי"ע האט פארארבעט מיט תפילות ותחנונים, ווינטער שנת תשט"ז, ווען אין ארץ ישראל האט געהערשט א מלחמה [סיני], אזוי ווייט אז איין שבת האט מרן זי"ע נישט געפיהרט פרייטאג צו נאכט'ס א טיש, נאר איז געשטאנען לאנגע שעות און

נאענט צו אים. אין די זייט פון די רעכטע גלאטע חלה האט מען געלייגט פינעף קלענערע חלות צוויי פון אויבן צוויי פון אונטן און איינס אינדערמיט. און אין די לינקע זייט האט מען געלייגט צוויי קלענערע חלות פון אויבן און צוויי פון אונטן, און אלע חלות זענען געווען צוגעדעקט מיט א חלה דעקל. [נאך א גרויסע חלה אויף לחם משנה פאר שלוש סעודות, גענוג גרויס צו טיילן שיריים פאר'ן גאנצען עולם]. די קלענערע י"ב חלות האט מען געבאקן יעדער וואך לכבוד שבת, (אין תל אביב האט דאס געבאקן הרה"ח ר' בירנבוים ז"ל וואס האט געהאט א בעקעריי נאענט צום שטוב פון מרן זי"ע און אין ירושלים פון די בעקעריי פון הרה"ח ר' זלמן בריזל ז"ל).

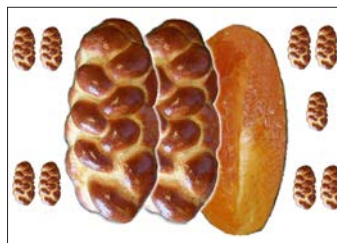
• חלוקת הי"ב חלות

נאכ'ן אויפשניידן די לחם משנה ביי שלש סעודות האט מרן זי"ע געגעבן די י"ב חלות פאר די גבאים, און זיי פלעגן דאס אוועק טיילן פאר וועמען זיי האבן געזעהן נויטיג. איינמאהל ביי שלש סעודות ווען דער משמר ר' גרשון האט גענומען די י"ב חלות, האט א רב וואס איז געזיצן ביים טיש, גענומען פון ר' גרשון'ס האנט צוויי י"ב חלות. ר' גרשון האט געפאדערט אז ער זאל אים צוריק געבן די חלות, אבער יענער האט נישט געוואלט. ווען מרן זי"ע האט באמערקט דעם וויכות, האט ער נישט געוואלט אז ס'זאל ווערן א קריגעריי צווישן זיי, האט ער שמייכל'דיג געזאגט פאר ר' גרשון, "ר' גרשון דו שטייט נאך דא? אויב דו וועסט נישט שנעל באהאלטן די אנדערע חלות וועט ער פון דיר דאס אויך צונעמען." ר' גרשון איז גלייך געגאנגען באהאלטן די אנדערע י"ב חלות און אזוי איז פארמיטן געווארן א קריגעריי.

אויף זיין שבת'דיגן טיש. (אליה רבה).

• י"ב חלות ביי אלע סעודות שבת,

רבוה"ק מבעלזא האבן געהאט י"ב חלות צו אלע סעודות שבת, אזוי ווי דער אריז"ל האט מתקן געווען, און אויפ'ן טיש זענען געלעגן צוועלף חלות. אפילו שבת אין יום טוב פסח, האבן רבותינו הק' געהאט צוועלף מצה'לעך וואס מ'פלעגט באקען ערב פסח צוזאמען מיט די אנדערע מצות

סדר המערכה פון די י"ב חלות

מצוה לכבוד יום טוב. צום שבת טיש האט מען צוגעגרייט דריי גרויסע חלות, איינס א גלאטע חלה, וואס מ'האט גערופן 'קוכען' און צוויי געפלאכטענע חלות, וואס מ'האט גערופן 'קויליטש'. אין די זייט פון די חלות האט מען צוגערייט ניין קלענערע געפלאכטענע חלות, ס'זאל זיין י"ב חלות, כמנהג הצדיקים צו האבן י"ב חלות אויפ'ן טיש.

• סדר המערכה

די גלאטע חלה האט מען געלייגט אויף די רעכטע זייט, מער אראפגעצויגן נענטער צו מרן זי"ע, און די געפלאכטענע חלה אויף די לינקע זייט, נאענט און אנגעלאנט אויף די רעכטע חלה, און די אנדערע געפלאכטענע חלה האט מען געלייגט לינקס נעבן די ערשטע געפלאכטענע חלה. מרן זי"ע האט בוצע געווען אויף די רעכטע גלאטע חלה וואס איז

מאוצרות רבוה"ק

"י"ב חלות"

ולקחת סלת ואפית אתה שתים עשרה חלות (אמור כד:ה)

דער טעם פונעם מנהג פון י"ב חלות

ס'שטייט פון אר"י הק' אז ביי יעדער שבת'דיגע סעודה זאל מען האבן צוועלף חלות אויפ'ן שבת'דיגן טיש, וואס איז גלייך צו א מזבח. אזוי ווי ס'שטייט (יחזקאל מא:כב) "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'". זעקס חלות אויף די רעכטע זייט און זעקס חלות אויף די לינקע זייט אין א פארעם ווי א סגו"ל, א רמז אויף די צוועלף חלות פונעם לחם הפנים וואס מ'האט אנגעגרייט אין בית המקדש יעדן שבת אויפ'ן גאלדענעם טיש. אזוי אויך אויף אונזער טיש וואס איז גלייך צו א מזבח זאל מען אנגרייטן צוועלף חלות. און אזוי איז דער נוסח ביים זמר "אתקינו סעודתא" וואס דער אר"י הק' האט מחבר געווען, בינאכט זאגט מען "שכינתא תתער בשית נהמי לסטר", — די שכינה זאל באקרוינט ווערן, דורך די זעקס ברויטן וואס ליגן אויף יעדע זייט, און שבת צופרי בעהטן מיר "יגילי לן טעמי דבתריסר נהמי", — א בקשה, וואס מיר בעהטן אז דער באשעפער זאל פאר אונז אנטפלעקן דעם טעם פון די צוועלף חלות... וואס איז על פי סוד. די קדמונים שרייבן, אז נאר איינער וואס איז באקאנט אין ספרי קבלה און ער פארשטייט דעם ענין פון די י"ב חלות, מעג ער דאס לייגן

מיין שבת אויפן

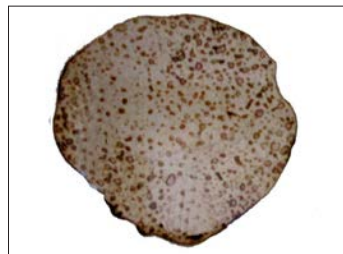
מיין אויפן... וואונדער פון די תורה... י"ב חלות...

אים מרן זי"ע. "זיי זענען נישט דא!" ענטפערט דער גבאי דערשארקען. "אויב אזוי", זאגט מרן זי"ע מיט א פעסטקייט, "וועט מען זיך נישט וואשן צו שלש סעודות!" און זעצט זיך אוועק אויפ'ן בענקעל. די גבאים און משמשים זענען זיך צולאפן אין אלע ריכטונגען אויפצוזוכן די חלות פון ר' נפתלי ווינער, און ווען מ'האט זיי געטראפן, האט מען זיי אוועק געלייגט אויפ'ן טיש, און מרן זי"ע האט זיך גלייך געוואשן צו שלש סעודות. די גאנצע צייט, איז מרת ראצא געשטאנען און געווישט די טרערן פון איהרע אויגן, זאגנדיג שטילערהייט: "נאר דער באשעפער מיט'ן הייליג'ן רב, ווייסן וויפוהל טרערן און מיה איך האב אריינגעלייגט אין די חלות, און ב"ה די חלות זענען נישט פארשעהמט געווארן!" (בקדושתו של אהרן חלק ב')

• "חסידים האבן געוואוסט וואס צו טוען".

הרה"ח רבי בעריש אורטנער פון היכנוב-תל אביב ז"ל האט דערציילט אז דער חסיד ר' יעקב ארי' כ"ץ ע"ה האט אים אמאהל געוויזן א י"ב חלה וואס מרן מהר"ש זי"ע האט אים געגעבן, און ביי א געלעגנהייט האט דאס ר' בעריש דערציילט פאר מרן מהר"א זי"ע, אז ער האט געזעהן ביי א חסיד די י"ב חלה פון מרן מהר"ש זי"ע. האט אים מרן זי"ע געפרעגט: "און וואס טוהט יענער מיט די חלה אין פסח?" האט ר' בעריש געענטפערט: ער פארקויפט די חלה פאר א גוי צוזאמען מיט זיין חמץ, האט מרן זי"ע געשמייכלט און געזאגט: "חסידים האבן געוויסט וואס צו טוען". (הליכות הצדיקים שב"ק דף ר"ח)

א גרויסע עבודה פון תמימות און עהרליכקייט, תחינות און בקשות האט מרת רייצא אריינגעלייגט ביים זיפן די מעהל און באקן די חלות, [זי האט געשיפט די מעהל דרייצן מאהל אזוי ווי ביים לחם הפנים אין בית המקדש] און מרן זי"ע פלעגט איר שטארק מכיר טובה זיין דערפאר. אמאהל שוין אין ארץ ישראל, האט דער גבאי געוואלט מזכה זיין א צווייטן איד מיט ברענגען די י"ב חלות

י"ב מצה פון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שנת תשע"ד

צום שלש סעודות טיש פון מרן זי"ע, און דער גבאי האט אוועק געלייגט דעם איד'ס י"ב חלות אויפ'ן טיש. מרת רייצא האט אראפגעקוקט פון די ווייבער שוהל, און באמערקט אז די י"ב חלות וואס ליגן אויפ'ן הייליג'ן טיש זענען נישט איהרע חלות. ס'האט איר א ציפ געגעבן ביים הארץ, אבער זי האט גארנישט געקענט זאגן, נאר צוזעהן מיט ווייטאג ווי מרן זי"ע וועט נוצן יענעם י"ב חלות, און נישט איהרע חלות וואס זי האט ספעציעל געבאקן פאר מרן זי"ע. אבער אט איז געשעהן א וואונדערליכע זאך. מרן זי"ע איז אריין געקומען צום שלש סעודות טיש און קוקט אויף די חלות. ער פרעגט דעם גבאי'ן אויב מ'האט אוועק געלייגט די חלות וואס ר' נפתלי ווינער האט געברענגט? "ניין!", ענטפערט דער גבאי. "ווי זענען די חלות?" פרעגט

[מרן מהר"א זי"ע] שליט"א, איז געפאהרן קיין סטאלין צו די חתונה פון מיין אינגערע ברודער הרה"ק רבי שלום אפטא זצ"ל וואס האט חתונה געהאט י"א שבט תרפ"ח מיט די אינגסטע טאכטער פון הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זצוק"ל באקאנט אלס דער "ינוקא", האבן די קינדער פון הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זי"ע דערציילט פאר מרן זי"ע, אז זיי האבן ביי זיך א י"ב חלה, וואס דער זיידע הרה"ק רבי אשר השני פון סטאלין זי"ע האט באקומען פון מרן מהר"ש זי"ע זייענדיג אין בעלזא, אבער זיי האבן נאך א י"ב חלה וואס דער זיידע הרה"ק רבי אשר האט באקומען פונעם נעשכזער [הרה"ק רבי איציק'ל] און די י"ב חלות האבן זיך אויסגעמישט און זיי ווייסן נישט וועלכע חלה איז פון וועמען. האט דער ברידער שליט"א [מרן מהר"א זי"ע] געבעהטן מ'זאל אים ווייזן ביידע חלות, און ער האט באלד אנגעוויזן אויף איין חלה און געזאגט: "די חלה איז פון עלטער זיידן ז"ל". (הליכות הצדיקים שב"ק)

[איין גירסא זאגט אז די צווייטע י"ב חלה איז געווען פון הרה"ק רבי מאיר'ל פרעמישלאנער, און איין גירסא זאגט אז ס'איז געווען פונעם אפטא רב זי"ע].

• די חלות זענען נישט פארשעהמט געווארן

די פרוי פון הרה"ח ר' נפתלי ווינער (גאטעסמאן) ז"ל, מרת רייצא ע"ה, האט געהאט א מנהג צו באקן פאר מרן מהר"א זי"ע, י"ב חלות לכבוד שבת קודש. זי האט שוין געהאט איינגעפיהרט דעם מנהג, נאך ווען מרן זי"ע איז געווען אין די שטאט וויען, איידער די צווייטע וועלט מלחמה.

מתפלל געווען לישועתן של ישראל, און איידער'ן עלות השחר האט מרן זי"ע געבעהטן פונעם משמש ער זאל אים מוצא זיין מיט קידוש. יענעם זונטאג אינדערפרי האט דער סאדיגורא רבי, הרה"ק רבי אברהם יעקב זצוק"ל, געשיקט איינע פון זיינע נאענטע מענטשן ער זאל גיין אויסגעפונען, וואס ס'הערט זיך ביי מרן זי"ע אין שטוב, זאגענדיג מיט זארג: אינדערהיים אין סאדיגורא, האב איך געהאט שבת י"ב חלות. יעצט ווען איך וואוין אין תל אביב האב איך אויפגעהערט בוצע זיין שבת אויף י"ב חלות, און איך בין יוצא מיט דעם וואס אין די שטאט וואוינט א צדיק וואס האט י"ב חלות. פון ווען האדמו"ר הקדוש מבעלזא וואוינט אין תל אביב, איז אלע שבתות וואס ער געפונט זיך דא, פארלאז איך זיך אויף אים מיט די י"ב חלות. און יעדער שבת נאכ'ן מאכן קידוש און עסן סעודת שבת, בין איך ממשיך מיט מיין סדר היום ביז דער בעלזער רב מאכט קידוש און איז בוצע אויף די י"ב חלות, אבער דעם שבת האב איך נישט געשפיהרט אז ער האט בוצע געווען אויף די י"ב חלות, דעריבער בעהט איך דין זאלסט גיין און פרעגן וואס דער בעלזער רב מאכט און צו ער שפיהרט זיך גוט? און ס'האט זיך טאקע ארויסגעוויזן אז אין יענעם שבת האט מרן זי"ע נישט געפיהרט זיין הייליג'ן טיש. נאר איז געשטאנען און מתפלל געווען לאנגע שעות פאר כלל ישראל. (הליכות הצדיקים שב"ק)

• "דאס איז די חלה פון עלטער זיידן זי"ע"

דער בילגורייא רב זי"ע שרייבט אין די כתבים אזוי: ווען כ"ק אחי

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... וואונדער פון די תורה... "י"ב חלות"...

די צוועלף מזלות וואס דרייען זיך ארום די גאנצע וועלט פיהר און צוואנציג שעה אין טאג, דעריבער האט מען אנגערעכנט פונקט זעקס חלות אויף יעדער זייט פונעם טיש, א רמז אויף די זעקס טעג פון דער וואך וואס די וועלט איז באשאפן געווארן, כדי מ'זאל וויסן אז די גאנצע וועלט איז נאר באשאפן געווארן צוליב די אידישע קינדער.

נאך א טעם שטייט: ס'איז מרמז אויף די צוועלף מלאכים וואס נעמען ארום דעם כסא הכבוד. (רבינו בחיי, אמור, אות ז)

• משפיע ברכה און פרנסה

נאך א טעם פארוואס מ'האט אפגערעכנט די לחם הפנים זעקס חלות אויף יעדער זייט, ווייל דער לחם הפנים האט משפיע געווען ברכה און פרנסה סיי אויף די פריער'דיגע זעקס טעג, און סיי אויף די קומענדיגע זעקס טעג פון דער וואך. (שלום רב)

נאך א טעם שטייט, ווייל ס'איז מרמז אויפ'ן אות ה' פונעם שם הוי"ה וואס מ'קען אויסלייגן אויף צוועלף אופנים, און אן אנדייט אויף יעקב אבינו וואס האט געבוירן צוועלף שבטים.

דער 'דגל מחנה אפרים' האט געהאט א כתב יד פון זיין זיידן דער הייליגער בעל שם טוב זי"ע, און דארט איז געשטאנען א גאר פלא'דיגער טעם פאר די "י"ב חלות, ווייל די נביאים פון תרי-עשר האבן געהאט א שטארקע טענה, פארוואס ווען מ'דערמאנט א פסוק פון ישעי' אדער פון ירמי', יחזקאל, דערמאנט מען דעם נאמען פונעם נביא, און ווען מ'זאגט א פסוק פון 'תרי עשר' דערמאנט מען נישט דעם נאמען פונעם נביא? האבן די חכמי הסוד,

חלה. האט זיך מרן זי"ע אנגערופן: "אויב אזוי קערט דאך דער פדיון פאר הלל". האט ר' משה געענטפערט: אבער די סגולה פון די "י"ב חלה איז דאך געווען פונעם כח פון מרן זי"ע, און דער גבאי איז דאך בלויז געווען א שליח, און פאר'ן גבאי וואלט ער נישט געגעבן אזא גרויסער סכום". האט מרן זי"ע געהייסן רופן ר' הלל, און אים געזאגט: די "י"ב חלה באלאנגט דאך פאר'ן גבאי, אויב אזוי קומט דאך דיר א חלק פונעם פדיון, דעריבער וועל איך מאכן א פשרה, פינעף פונט פאר'ן גבאי, און די אנדערע פינעף פונט פאר מיר, און מרן זי"ע האט געפרעגט: "הלל ביסט מסכים, משה ביסט מסכים" פארשטענדליך אז זיי האבן מסכים געווען אויפ'ן 'עסק' און זיי האבן אזוי געטוען.

מאוצרות הצדיקים

"י"ב חלות"

• ענין "י"ב חלות"

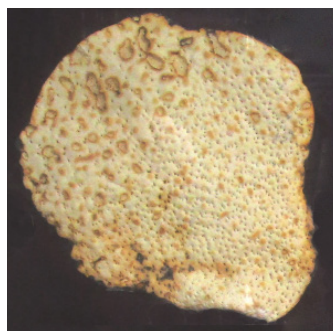
פארוואס מ'האט אנגעגרייט צוועלף חלות אין בית המקדש, און פארוואס די חלות זענען שטענדיג געליגן אויפ'ן טיש. זאגט דער רמב"ם (מורה נבוכים) אז ער האט נישט געטראפן קיין טעם דערויף.

אבער למעשה שרייבט דער רדב"ז אין זיין ספר מצודת דוד, ווייל פון בית המקדש גייט ארויס אן השפעה פון שפיז אויף דער גאנצער וועלט.

• קעגן די צוועלף מזלות

דער 'בעל הטורים' (פ' אמור כד:ו) זאגט א טעם אויפ'ן לחם הפנים, ווייל די צוועלף חלות זענען ארמז אויף

אלע וועגן געווען פארמאכט מ'קען נישט אריין און נישט ארויס. איין טאג טרעפט ער דעם גבאי הרה"ח ר' הלל ווינד וואס האט געוואוינט אין ירושלים, און ער דערציילט אים זיין צרה וועגן זיין קרענק און ווייטאג. זאגט אים ר' הלל, איך האב ביי מיר א "י"ב חלה פונעם הייליג'ן טיש פון מרן זי"ע, איך געב דיר דאס א מתנה, און דו זאלסטו אריינלייגן אינעם

"י"ב מצה פון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שנת תשנ"ו

עסן עטליכע ברקלעך פון די "י"ב חלה און אין דעם זכות וועסטו אוודאי האבן א רפואה שלימה, און אזוי איז טאקע געווען, נאך א קורצע צייט זענען אלע שמערצן און בויך ווייטאג אוועק און ער איז אינגאנצן געזונט געווארן. ביים ערשט'ן געלעגנהייט ווען די וועגן קיין תל אביב האבן זיך געעפנט, איז ר' משה געפאהרן קיין תל אביב, ער איז אריין צו מרן זי"ע און דערלאנגט א קוויטל מיט א פדיון פון צעהן פונט, (א גאר שיינע סומע דעמאלט) פאר די ישועה וואס ער האט זוכה געווען צו האבן פון די "י"ב חלה. ווען ר' משה האט געזעהן אז מרן זי"ע האט באמערקט די גרויסע סומע וואס ער האט געגעבן, וואס געוועהנליך האט ער געגעבן בלויז א פונט, האט ער דערציילט פאר מרן זי"ע די גאנצע מעשה מיט די "י"ב

• "פארברענט די י"ב חלה ערב פסח".

הרה"ג רבי אליקים שלעזינגער, האט דערציילט אז אלס בחור האט ער זיך אסאך מסתופך געווען בצל מרן מהר"א זי"ע, און צו זיין חתונה וואס איז געווען אין כסלו תש"ה האט אים מרן זי"ע געגעבן אלס דרשה געשאנק א "י"ב חלה. יענער תקופה, שילדערט רבי אליקים איז געווען זייער שווער מיט פרנסה אין ארץ ישראל, מענטשן האבן פשוט געהונגערט פאר א שטיקל בויט, און ביי אים, פון ווען ער האט באקומען די "י"ב חלה האט גארנישט געפעהלט ס'איז געווען ממש בגדר נס. אבער ס'איז געקומען ערב פסח האט ער די "י"ב חלה פארברענט מיט'ן חמץ, און פון דעמאלט האט זיך אויפגעהערט דאס רחבות, און ער האט נישט געהאט קיין פרנסה. (אור הצפון קובץ כד:עד)

• "פינעף פונט פאר'ן גבאי, און פינעף פאר מיר..."

בשעת די מלחמה אין ארץ ישראל, ווינטער תש"ח, האט איין טאג אנגעכאפט הרה"ח ר' משה פרידמאן פון ירושלים שטארקע בויך ווייטאג און געפעהרליכע שמערצן (ר' משה איז געווען דער זוהן פונעם באקאנטן אתרוגים סוחר ר' מנדל פרידמן וואס האט געהאט די חזקה צו שיקן אתרוגים קיין בעלזא לרבוה"ק נאך פאר די מלחמה, און מרן זי"ע פלעגט אים רופן בלשון חיבה "מנדל פון די אתרוגים"), און ער האט זיך נישט געקענט אן עצה געבן, און ס'איז נישט געווען מעגליך זיך צו קענען מזכיר זיין ביי מרן זי"ע וואס האט געוואוינט אין תל אביב, ווייל צוליב די מלחמה זענען

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... וואסער פון די תורה... י"ב חלות...

»»»»»

אלס א פיוס פאר די צוועלף נביאים, מתקן געווען אז מ'זאל נעמען שבת י"ב חלות. (דגל מחנה אפרים)

ס'ווערט דערציילט אז דער אר"י הק' זי"ע האט יעדער חלה אנגערופן מיט א נאמען פון די צוועלף נביאים וואס ווערן דערמאנט אין תרי עשר. (פנינים ואבני חפץ בשלח עמ' ג"ז)

• צוועלף מאהל' שבת' אין די תורה

ס'שטייט (מדרש תלפיות ענף דם, בשם רבינו בחי' פ' ראה) אז 'שבת' ווערט צוועלף מאהל דערמאנט אין די תורה, דאס איז א רמז אויף די צוועלף שבטים, וואס יעדער שבט איז ווערד אז אין זיין זכות אליין זאל די וועלט באשאפן ווערן, ווי דער פסוק (דברים לב:ח) זאגט: "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", —די וועלט שטייט אויף צוועלף זוילן, וואס זענען מרמז אויף די צוועלף שבטים. און דערפאר גרייט מען צו צוועלף חלות. (חורק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע)

דער 'ישמח משה' זי"ע מיט זיין גרויס עניויות, האט געזאגט: ער נעמט נישט קיין י"ב חלות צום שבת'דיגן טיש, ווייל מ'האט אים נישט מגלה געווען פון הימל דעם טעם דערפון. (ספר ישמח משה ח"ג)

• ווער מעג נעמען י"ב חלות

די חז"ל ברענגען בכלל נישט קיין מקור אויפ'ן ענין פון י"ב חלות, נאר אין כתבי האריז"ל און אין הייליגן זוהר ווערט דאס ערקלעהרט, דעריבער איז דא א מחלוקת צווישן די פוסקים ווי אזוי מ'זאל זיך פיהרן מיט דעם.

דער באר היטב צייכנט אהן פון רבי חיים וויטאל זי"ע פון זיין ספר הכוונות אויפ'ן ענין פון י"ב חלות, צו יעדער סעודה פון שבת. (סי' רע"ד סק"ב)

די י"ב חלות

דער הייליגער "אמרי יוסף" פון ספינקא זי"ע (סוף פ' אמור) שרייבט אז בזמן הזה ווען דאס בית המקדש איז חרוב, ווערט נמשך די לעכטיגקייט פון די לחם הפנים וואס מ'האט געמאכט אין בית המקדש דורך די י"ב חלות פון שבת, און יעדער צדיק וצדיק אין יעדן דור, ווען ער איז בוצע די מוציא אויף י"ב חלות מיט זיין ריינע כוונה, שיינט אין אים א ניצוץ פון משה רבינו וואס האט מעורר געווען דעם "מזל העליון" צו ברענגען א שפע ווען דער כהן האט מסדר געווען די חלות אויפ'ן שלחן, און ער ברענגט אראפ א שפע אזוי ווי ס'איז געווען דורכ'ן לחם הפנים.

• חלות און די פארם פון צוויי ווי"ן.

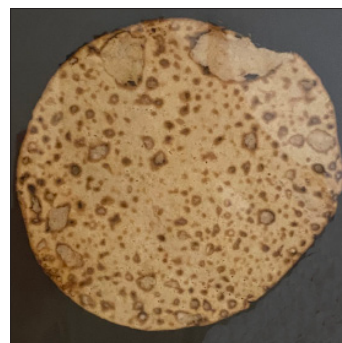
צדיקים האבן געזאגט אז די חלות זאלן זיין לאנג אינעם פארם פון צוויי ווי"ן, און זיי לייגן כנגד פניו אין די לענג, אזוי ווי דעם אות וא"ו, וועט אויסקומען אז ביידע חלות צוזאמען פארמען צוויי ווי"ן וואס באטרעפן צוועלף, כנגד די י"ב חלות. דאס איז מרומז אינעם זמר "שכינתא תתערט בשית נהמי לסטר, בוויין תתקטר", — מיט צוויי לאנגע חלות ווי צוויי ווי"ן וואס באטרעפט צוועלף זאלן מיר זיין אנגעקניפט. (ליקוטי מוה"י בשם הרה"ק ח"דבי חיים זי"ע)

• א 'יוד' מיט 'צוויי' חלות איז י"ב חלות

אמאהל ביי "שלש סעודות" האט הרה"ק רבי העניך פון אלכסנדר זי"ע געטיילט פאר עטליכע מקורבים שטיקלעך פון די חלה וואס ער האט בוצע געווען. איז דארט געשטאנען א גאליציאנער איד וואס דארט אין גאליציע האבן די רבי'ס בוצע געווען אויף י"ב חלות, און געבעהטן פונעם רבי'ן א שטיקל מוציא פון די י"ב

אין ספר אליה רבה שטייט אז נישט יעדער איינער מעג נעמען צוועלף חלות, נאר אזא איינער וואס ער איז באקאנט אין ספרי קבלה וואס פארשטייט דעם ענין פון די צוועלף חלות. (שם)

דער שערי תשובה (סי' רע"ד סק"א) זאגט: אפילו מ'קען נישט די כוונות פון די י"ב חלות, אויב וויל ער זיך פיהרן ווי ס'פיהרן זיך די

י"ב מצה פון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שנת תשס"ח

וואס קענען יא די כוונות און ער אין מכין דערמיט צו טוען דעם ווילן פון באשעפער מעג ער נעמען י"ב חלות.

• י"ב חלות יעדן שבת און אין יעדער שטאט

דער שיניאווא רב זי"ע האט נאכגעזאגט בשם דעם רבי'ן פון לובלין זי"ע: אין יעדער שטאט דארף זיין כאטש איינער א מיוחד און א חשוב, וואס זאל האבן אויף זיין שבת טיש י"ב חלות, אזוי ווי די צוועלף ברויטן וואס מ'האט אפגעראכטן אויפ'ן שולחן לחם הפנים. דעריבער שטייט דא 'תמיד', "ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד (אמור כד:ח) — אז אויך אצינד בזמן הגלות ווען מיר האבן נישט א בית המקדש, זאל מען דאס טוען יעדן שבת און אין יעדער שטאט.

• א שפע אויף די וועלט דורך

חלות! און ווי באקאנט האט הרה"ק רבי העניך נישט בוצע געווען אויף י"ב חלות נאר געהאט לחם משנה, און ס'האט אויסגעזעהן ווי יענער בייזערט זיך פארוואס דער רבי האט נישט קיין י"ב חלות, אזוי ווי דער מנהג ביי אסאך צדיקים. האט אים רבי העניך געענטפערט: "א יוד מיט ב' חלות איז אויך י"ב חלות".

מ'האט אמאהל געפרעגט פון הרה"ק רבי יחזקאל'ע קאזמירער זי"ע פארוואס ער לייגט נישט אויפ'ן שבת טיש י"ב חלות? האט ער געענטפערט: "איך האב י"ב חלות! מ'לייגט אויפ'ן טיש ב' חלות, און איך בין דער יוד, איז דא י"ב."

א תלמיד פון הגה"ק רבי שמואל קאמאדער דער בעל "אמרי שפר" פון דאראג צוק"ל האט דערציילט אז זיין רבי פלעגט נישט האבן י"ב חלות. אמאהל איז הגה"ק רבי ברוך'ל גארליצער צוק"ל, דעמאלט נאך ריזניקער רב, געווען צו גאסט ביים דאראגער רבי אויף שבת, און מ'האט פאר אים יא צוגעגרייט י"ב חלות. ווען ער האט באמערקט אז דער דאראגער רבי האט נישט קיין י"ב חלות, האט ער אים געפרעגט: "דאראגער רבי איז זיך נישט נוהג צו נעמען י"ב חלות?" האט דער רבי געענטפערט במתק לשונו: "מיר ווייסן נישט דעם סוד פון די י"ב חלות, פונדעסטוועגן האב איך א פשוטע כוונה, איך האב דאך צוויי חלות, און אזא איין "יוד" שטעלט זיך צווישן די ב' חלות, איז שוין דא י"ב חלות".

• צוויי חלות מיט זעקס פלעכטונגען

דער מנהג איז געווען צו מאכן זעקס פלעכטונגען אין יעדער חלה, און פון ביידע חלות צוזאמען איז צוועלף, אזוי ווי די י"ב חלות. (עיון תפילה)

»»»»»

מיין שבת אוצר

מיין אוצר... וואסער פון די תורה... י"ב חלות...

»»»»»

• די סגולה איז געבליבן אין די י"ב חלה

מ'האט אמאהל געברענגט צום שיניאווא רב זי"ע א קראנקער איד וואס איז ל"ע אראפ פון זינען, האט אים דער שיניאווא רב געגעבן איינע פון זיינע י"ב חלות, אלס א סגולה פאר א רפואה און דער איד איז געזונט געווארן. פאר פסח האט דער שיניאווא רב צוריק געבעהטן די י"ב חלה. אבער דער איד האט געזאגט אז זיין גאנץ געזונט הענגט אויף די י"ב חלה, דעריבער וויל ער דאס נישט צוריק געבן. האט אים דער שיניאווא רב געזאגט: "זארג נישט איך וועל דיר דאס צוריק געבן". מיט א ציטער'דיגע הארץ האט ער צוריק געגעבן די י"ב חלה, און דער שיניאווא רב האט גענומען א ברענעדיגער לעכט און אפגעברענט די חלה פון א אלע זייטן, און דערנאך דאס אים צוריק געגעבן זאגנדיג: אצינד האט דאס שוין נישט א דין ווי חמץ בפסח ווייל ס'איז אינגאנצן אפגעברענט, אבער די סגולה איז געבליבן אין די חלה.

• די געטראפעניע י"ב חלה ביי בדיקת חמץ.

הרה"ח ר' צבי יוסף הופמן ע"ה האט דערציילט אזוי: דער "חקל יצחק" פון ספינקא צוק"ל ה"ד האט זיך שטארק מטריח געווען ביי בדיקת חמץ, און ער האט מיך געבעהטן איך זאל זאל אים צוהעלפן. דער רבי האט מיט גרויס טירחה געזוכט אין יעדן לאך און שפאלט צו טרעפן חמץ. איין יאהר ליל י"ד, שוין נאכ'ן זוכן עטליכע שעה, איז דער "חקל יצחק", טראץ די גרויסע טירחה, ארויפגעקראכן צום גרויסער וואנט זיגער וואס איז געהאנגען אין זיין צימער, צו זוכן דארט חמץ. איך האב מיך ביי אים געבעהטן ער זאל מוותר

נישט נאך און איז נישט רוהאיג, ביז מ'האט געזוכט אויפ'ן סכך פון די סוכה, און ס'איז פון דארט אראפגעפאלן א קליינע י"ב חלה פון שבת. דעמאלט האט מען געזעהן דעם געוואלדיגן כח און חוש הריח פונעם צדיק. (פרי ישע אהרן, עמ' קס)

• די י"ב חלה האט געראטעוועט...

הרה"ק רבי רבי שלום אליעזר פון ראצפערט זי"ע האט אמאהל באקומען א י"ב חלות פון זיין טאט'ן דער הייליגער צאנזער רב זי"ע. אמאהל איז געקומען צו אים א איד פון די שטאט דעעש, בשליחות פונעם בעל "מעגלי צדק" זי"ע, אז דער מענטש געפונט זיך אין א גרויסע צרה, ווייל ער האלט אין זיין שטוב א אוצר וואס די רעגירונג האט פארבאטן צו האלטן און אויב די רעגירונג זאל דאס ביי אים טרעפן דרויערט אים א גרויסער שטראף. האט אים הרה"ק רבי שלום אליעזר געגעבן די י"ב חלה אלס א שמורה. האט דער איד געפרעגט ווי ער זאל האלטן די י"ב חלה? האט רבי שלום אליעזר געענטפערט, ער זאל דאס באהאלטן אין די מערסטע געהיטענע פלאץ. האט דער איד באהאלטן אינעם געלט קעסטל אין א ספעציעל לעדל, צוזאמען מיט'ן פארבאטענעם אוצר. נאך עטליכע וואכן זענען די פאליציי געקומען צו אים אין שטוב און געזוכט דעם אוצר אין אלע לעכער און שפאלטן, זיי האבן אפילו אויפגעריסן זיינע קליידער און בעט געוואנט צו זיין דעם אוצר, אבער אין יענעם פארבארגענעם לעדל איז זיין נישט איינגעפאלן צו זוכן.

הויכע ענינים, און נישט קיין פשוטע תלמידים האבן דאס געקענט טוען, און דער הייליגער קארלינער איז געווען פון די יחידים וואס האבן דערצו זוכה געווען.

• די י"ב חלה האט געהיילט

אמאהל האט זיך אנגעזאמעלט אינעם קארלינער הויף גאר גרויסע חובות פון טויזנט זיבן הונדערט רייניש. הרה"ק בעל "בית אהרן" מקארלין האט געהאט דערפון גרויס צער און זארג. איז געקומען דער חסיד הנגיד ר' מאיר חיים, און געברענגט פאר'ן רבי'ן די גאנצע סומע געלט, דער רבי האט אים געדאנקט און אים געשיקט צו זיין זוהן. ווען ר' מאיר חיים איז געקומען צום זוהן האט ער אים געגעבן א מתנה איינע פון די י"ב חלות פונעם קארלינער. מיט א צייט שפעטער איז די טאכטער פון ר' מאיר חיים ערנסט קראנק געווארן, זי האט שוין געהאלטן ממש ביי די גסיסה רח"ל, פלוצלינג האט ער זיך דערמאנט אז ער האט א י"ב חלה פונעם הייליגער קארלינער, האט ער אראפגענומען א שטיקל חלה, דאס צוברעקלט, אריינגעלייגט אין א לעפל וואסער, און אביסל געעפנט איר פארמאכטע מויל, און צוביסלעך איר געגעבן צו פארזיכן, ביז ביים דריטן מאהל האט זי אנגעהויבן צו רעדן און געבעהטן צו טרינקען, און דערנאך אינגאנצען געזונט געווארן.

• חוש הריח

אמאהל נאך בדיקת חמץ אור לארבעה עשר, האט זיך הרה"ק רבי אהרן קארלינער זי"ע אנגערופן און געזאגט: "ס'שמעקט חמץ פון ערגעץ וואו", ס'האבן זיך דעמאלט געפונען די חסידים פון ארץ ישראל, זענען זיי געגאנגען זוכן אין אלע צימערן, אבער זיי האבן נאך אלץ נישט געפונען א ברעקל חמץ. אבער דער רבי לאזט

זיין דארט צו זוכן, ווייל ער האט שוין געהאלטן ממש ביי אפיסת הכוחות, "רבי!", האב איך געפרעגט: "ס'איז דאך א פלאץ שאין מכניסין בו חמץ, דארף מען דאך דארט נישט בודק זיין?" אבער דער רבי האט נישט מוותר געווען, ער איז ארויפגעקראכן צום זיגער, געזיכט אינעווייניג צווישן די טיילן און דארט געטראפן א קליינע י"ב חלה, אין די ענדע האט מען זיך דערוואוסט אז איינע פון זיינע יונגע

י"ב שליסל חלה פון כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א שנת תשפ"ב

אייניקלעך האט דאס דארט באהאלטן, אלס א סגולה. די אויגן פונעם "חקל יצחק" האבן אויפגעלאכטן פון פרייד, און ער האט מיר געזאגט: "שטענדיג זאגסטו מיר אז איך בין זיך איבעריג מטריח מיט'ן בדיקת חמץ, מיין גאנצע טירחה די אלע צענדליגע יאהרן איז געווען כדאי, בלויז צו קענען טרעפן די י"ב חלה אין אזא פארשטופט פלאץ, וואס ס'וואלט נישט געהאלפן קיין ביטול חמץ, ווייל דאס קינד האט דאך דאס געוואלט האבן אלס א סגולה.

• אנגעגרייט די י"ב חלות פאר זיין רבי

הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע איז געווען גאר שטארק באליעבט ביי זיין רבי'ן, דער הייליגער מעזריטשער מגיד זי"ע. און דער מגיד האט אים אויסגעקליבן ער זאל פאר אים אנגרייטן די י"ב חלות לכבוד שבת, וואס פלעגט זיין פון די גאר

מיין שבת אוצר

מיין אוצר... אבות פרק ד'

• לשם יחוד

אמאהל ליל ל"ב בעומר, איז כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע שטארק נתלהב געווארן און אנגעהויבן ציילן ספירה אהן פריער זאגן "לשם יחוד" פאר מאכן די ברכה. נאכ'ן ספירה ציילן איז איינער צוגעגאנגען צו מרן זי"ע און אים געזאגט: "דער רבי האט היינט נישט געזאגט "לשם יחוד", ווייל היינט איז די יאהרצייט פונעם גאון דער בעל "נודע ביהודה" זצ"ל וואס האט נישט געלאזט זאגן "לשם יחוד"... און מרן זי"ע האט שטארק הנאה געהאט פון זיינע רייד.

(כתבי הגה"ח רבי יאשע שטייכל-בעלזער זצ"ל)

• **בני יששכר** (חודש אייר מאמרג'): ווייל דער חודש איז די הכנה צו קבלת התורה, און צוליעב דעם האבן די אידן זוכה געווען צום בארה של מרים אין דעם חודש, ווייל ווי באקאנט איז דער בארה של מרים מסוגל צו ידיעת התורה וואס פעהלט אויס ווען מ'איז מקבל די תורה, ווי ס'איז ידוע אז דער אר"י הק' האט געפיהרט זיין תלמיד רבי חיים וויטאל זצ"ל מיט א שיפל אינעם ים כנרת פון טבריא, און אים געגעבן צו טרינקען וואסער, זאגנדיג אז דאס איז וואסער פון בארה של מרים, אין דורכדעם איז מען זוכה צו האבן א הארץ וואס וועט פארשטיין די טיעפקייט פון די תורה.

• פיוטים בשבתות בין פסח לשבועות

דער מנהג פון זאגן פיוטים ביים דאווענען אין די שבתות צווישן פסח און שבועות, ווערט געברענגט אין מנהגי מהרי"ל, אז מען האט מוסיף געווען פיוטים און יוצרות ביים דאווענען צווישן פסח און שבועות. דער טעם איז, ווייל מ'האט דערמאנט די צרות וואס זענען פארגעקומען בזמנם אין די צייט, און וויבאלד די פיוטים זענען פארפאסט געווארן דורך זייערע חברים די גאונים אין יענער צייט, ווי למשל רבינו יוסף טוב עלם, און רש"י הק"א. א.א.וו. האט מען דאס געזאגט נאכ'ן דאווענען אזוי ווי אלע יוצרות. (מנהגי מהרי"ל, לבוש ס' תצ"ג, יוסף אומץ אות תתמ"ז, זכרון יהודה מנהגי מהר"ם א"ש)

• זינגען די פיוטים ביי די סעודות שבת

אנדערע זינגען די פיוטים ביי די סעודה, מיט התעוררות ניגונים וואס ערוועקן דאס הארץ צו

ירפא",—מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, דער דאקטער א בשר ודם, וואס כאטש ער היילט מיט רשות, פונדעסטוועגן איז נאך דא א געפאר, אז ער זאל איבערלאזן עפעס סימנים פון די קרענק ל"ע. אבער "כי אני ה' רופאך",—רעדט זיך אז דער באשעפער אליין בכבודו ובעצמו היילט אויס, וואס דעמאלט בלייבט נישט קיין זכר פון די קרענק. (וע"ע בעל הטורים על "כי אני ה' רופאך") דעריבער אין אזא צייט פון חודש אייר וואס איז "אני ה' רופאך", וועלן אוודאי אלע אידן אויסגעהיילט ווערן, מיט א א גאנצע און פולקאמע

רפואה.

• דער חודש איז מסוגל קונה צו זיין ידיעות און השגות התורה

• **בני יששכר** (אייר א:א) ברענגט אז דער צירוף פונעם חודש האט אויך א שייכות צו די תורה: 'יתהלל ה' מתהלל השכל וידוע (ירמיה ט: כג), 'יהי' איז דער צירוף פון אייר. און ס'שטייט פון אריה"ק זי"ע (שער הכוונות, תפלין דרוש ו) אז רבינו תם'ס תפלין איז מסוגל צו השגת התורה ווייל דער צירוף איז 'יתהלל ה' מתהלל השכל וידוע' (השכל וידוע), שכל און דעת). און וויבאלד ס'איז דער צירוף איז דאס מסוגל צו השגת התורה. דערפאר זאגט דער בני יששכר איז דער חודש אויך מסוגל צו השגת התורה.

• **מאור ושמש** (פ' שמיני): דעריבער האבן אונזערע חכמים איינגעפיהרט צו לערנען ראש חודש אייר און ראש חודש חשון מער הלכה, ווייל יו"ט ווערן נתגלה קדושות עליונות דורכדעם וואס אידישע קינדער ווערן אריינגעברענגט אין די בחינה פון דעת, און דער צירוף פון די חדשים ווייזן אויף דעת, און די חדשים קען מען צוקומען צו טיעפערע השגות אין די תורה מער ווי אנדערע חדשים, דעריבער איז מען מוסיף צו לערנען.

מאוצרות הצדיקים

הודש אייר

• חודש אייר איז קעגן שבט שמעון.

טייל זאגן אז חודש אייר איז קעגן שבט שמעון אזוי ווי דער ענין ווערט געברענגט אין יעב"ץ, אז די חדשים זענען מרמז קעגן די שבטים לויט'ן סדר פון זייער עלטער, און מ'הייבט אהן ביי חודש ניסן. לויט דעם איז דער חודש מרמז אויף שמעון. דער טעם איז, ווייל חודש ניסן איז מרמז אויף ראובן וואס ווייזט אויף די בחינה פון ריאה, זעהן, ווי די מאמע לאה האט געזאגט "כי ראה ה' את עניי..." און חודש אייר ווייזט אויף די שמועה, ווי דער פסוק זאגט "כי שמע..." די כוונה איז, אז אין חודש ניסן האבן אידן געזעהן די גרויסע התגלות אלקית, די אנטפלעקונג וואס דער באשעפער האט זיך אנטפלעקט צו אידן אין מצרים, און דאס חזר'ט זיך איבער יעדעס יאהר. און חודש אייר איז דער זמן פון שמועה, הערן, פארשטיין און זיך מתבונן זיין אין דעם וואס מ'האט זוכה געווען אין חודש ניסן. דעריבער איז דער חודש מסוגל צו השגה, פארשטיין צו וואס מיר קענען דערגרייכן, און וואס מיר זענען מחוייב צו טוען אלס דער עם סגולה. (עשה ירח למועדים מבעל "שם משמאל")

• מ'ווערט אינגאנצען אויסגעהיילט

הרה"ק רבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע (היא"צ בדר"ח אייר): צדיקים האבן געזאגט אז אייר, איז די ר"ת א'ני י' רופאך". דער ענין פון רפואה שטייט צוויי מאל, (א) "ורפא ירפא" (משפטים כא:ט). (ב) "כי אני ה' רופאך" (בשלח טו:כו), און איינס איז נישט גלייך צום אנדערן, ווייל "ורפא ירפא", שטייט מיט א דגש, א פינטל אין די פ' און ביי "כי אני ה' רופאך", איז די פ' אהן א דגש, [אהן א פינטל אין די פ']. און דער אונטערשייד צווישן זיי איז אזוי: "ורפא ירפא",—רעדט פון רפואת הרופא, וואס דער דאקטער היילט, אזוי ווי חז"ל דרש'ענען "ורפא

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... חודש אייד... ספירת העומר...

געוואלד זעהט און הערט, און ס'ברענגט אים צו זינדיגן. אבער נאכדעם וואס אברהם אבינו האט זיך גע'מלט' האט אים דער באשעפער געקעניגט אז ער זאל אויך הערשן אויף אלע אברים ער זאל נאר זעהן און הערן וואס מ'מעג. און דאס איז די עבודה פון "שבע שבתות תמימות"—פון די ספירה טעג איבערצודרייען די שלעכטע צו גוט'ס און דעם חומר לצורה, די גשמית צו רוחנית, אז אויך די שלעכטע טיילן פונעם מענשט זאלן גליסטן צו תורה, ומצוות און מעשים טובים.

• וויפיהל האט מען געציילט נעכטן

• **מרן מהר"א מבעלזא זי"ע:** יעדער נאכט נאכ'ן זאגן עלינו פון מעריב, האט מרן זי"ע בלי יוצא מן הכלל, מקפיד געווען זיכער צו מאכן וויפיהל מ'ציילט היינט ספירה. מרן זי"ע האט זיך געוואנדן צום גבאי הרה"ח ר' שלו' פויגל ז"ל און געפרעגט, "וויפיהל מ'האט געציילט אייער נעכטן?" כדי צו וויסן גענוי וויפיהל מ'דארף היינט ציילן. [מרן זי"ע האט נישט געפרעגט וויפיהל מ'האט געציילט נעכטן אלס חשש ער זאל נישט ענטפערן בטעות דעם היינטיגן טאג אדער זיך טועה זיין מיט א טאג]. דערנאך האט מרן זי"ע אנגעהויבן הויך בקול נעימה, "לשם יחוד" געמאכט די ברכה הויך און געציילט ספירה, און דער קהל נאך אים. דערנאך האט מרן זי"ע הויך געזאגט "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו", נאכ'ן ענדיגן די תפילות פון ספירת העומר האט מרן זי"ע אויסגעלאזט "ואתה ואתקדש בקדושתך העליונה". (ספר "בקדוש פנימה"—חלק א עמוד קלה)

און יעדער יאהר איז געווען איין טאג וואס מרן זי"ע האט נישט זאגן דעם "לשם יחוד", נאר גלייך אנגעהויבן הויך מיט די ברכה. טייל חסידים האבן געזאגט אז ס'איז געווען צוליעב די מיינונג פונעם "נודע ביהודה" נישט צו זאגן "לשם יחוד" פאר א מצוה... אנדערע האבן געזאגט אז דאס פלעגט זיין אינעם טאג פון די יאהרצייט פונעם "נודע ביהודה", י"ז אייר-ל"ב בעומר.

• **א בחינה פון דרך ארץ קדמה לתורה...** שבע שבתות תמימות תהיינה... (אמור כג:טו) מדרש (ויקרא רבה כח:ג) "תני רבי חייא אימתי

מאוצרות רבוה"ק מבעלזא

ספירת העומר

- **הכנה צו קבלת התורה,**
- **מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע:** די ימי הספירה זענען אן הכנה צו קבלת התורה, און א איד דארף אנערקענען די גרויסקייט פונעם באשעפער און

זעהן זיין אייגענע שפלות, זיך צו האלטן קליין, פונקט אזוי ווי דער באשעפער האט אויסגעקליבן דעם בארג סיני צו געבן די תורה, ווייל ס'איז דער נידריגסטער בארג, און אזוי ארום וועט מען זיך קענען ריכטיג צוגרייטן צום יום טוב שבועות, און זיין פאסיג מקבל צו זיין די תורה.

• די עבודה פון די ימי הספירה

כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א (פ' קדושים תשנ"ב): ביי אברהם אבינו שטייט אין פסוק (בראשית יז:א) "התהלך לפני והיה תמים". זאגן חז"ל (נדרים לב:) כתיב 'אברם' וכתוב 'אברהם': בתחלה המליכו הקב"ה על מאתים וארבעים ושלשה אברים, ולבסוף המליכו על מאתים וארבעים ושמונה אברים, אלו הן שתי עינים ושתי אזנים וכו',—פריער האט אים דער באשעפער געמאכט הערשן אויף זיינע רמ"ג אברים וואס זענען אין זיין רשות זיך צו קענען אפהיטן פון א זינד, און דערנאך האט אים דער באשעפער געמאכט הערשן אויף זיינע רמ"ח אברים,—וואס דאס זענען די צוויי אויגן, צוויי אויערן וכו' וואס זענען נישט אין זיין רשות, ווייל דער מענשט מיט

די גאולה. ווייל שבת איז א זמן אז די תפילות זאלן נתקבל ווערן.

• **'אשל אברהם'** (בוטשאטש): מ'האט בכלל נישט געזאגט אדער געזינגען די פיוטים, ווייל ס'שטייט אז פון די טעג פון אר"י הקדוש האט מען מבטיח געווען פאר כלל ישראל אז ס'וועט מער נישט זיין קיין גזירות פון שמד אויפ'ן רבים, דעריבער האט מען מער נישט מוסיף געווען קיין פיוטים פון צרות ישראל, און ס'איז וויכטיג צו פארמינערן צער און טרויער אין שבת.

• קבלות התפילות

הרה"ק רבי דוד'ל טאלנער זי"ע (מגן דוד וברכת דוד, ר"ח אייר) זאגט דאך אז אייר איז מסוגל צו 'קבלת התפילות'. ער שטייטט מאה"כ (תהלים כו, ו) "נרננה בישועתך ובשם אלוקינו נדגור", אז אינעם חודש פון די דגלים איז 'ימלא השם כל משאלותיך'.

• לכל בשרו מרפא

ס'שטייט אין ספר 'בני יששכר' אז חודש אייר איז מסוגל אויף רפואה. רש"י [בשם המכילתא] זאגט אויפ'ן פסוק "לעיני כל העם על הר סיני", (פ' יתרו יט:א) "מלמד שלא היה בהם סומא שנתרפאו כולם". און אויפ'ן פסוק "וכל העם רואים" (יתרו כ:טו), "מלמד שלא היה בהם אחד סומא, ומנין שלא היה בהם אלם, תלמוד לומר "ויענו כל העם", ומנין שלא היה בהם חרש, תלמוד לומר "נעשה ונשמע",—ביי מתן תורה זענען אלע קראנקע, בלינדע, טויבע און שטימע געהיילט געווארן.

"והימים האלה נזכרים ונעשים" (אסתר ט: כח),—ווען מ'דערמאנט יענע טעג פון קבלת התורה, ווערט נתעורר און ס'חזרט זיך איבער, און ס'געשעהנט אלע עניינים וואס זענען דעמאלט געווען אויך היינט. קומט אויס אז אין דעם חודש וואס כלל ישראל גרייט זיך צו קבלת התורה, און מ'נעמט אויף זיך גוטע קבלות מקבל צו זיין די תורה, איז מ'שוין זוכה צו א רפואה.

(ראה תיקון שובב"ם לרמ"ז, הובא ונתבאר בספר לב דוד, למרן החיד"א, פרק כט. וכמו שנאמר על התורה (משלי ד:כב) "לכל בשרו מרפא". והנה לגבי קבלת תענית אמרו רז"ל 'תענית ה' שיעלה כתיב (דניאל י"ב) "כי מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני אליקים נשמעו דבריך" והוא הדין בכל קבלה טובה.) (אבני אש)

מיין שבת אוצר

מיין אוצר... אברהם פרק ד'

»»»»»

הם תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום". ווען איז די עבודה פון די ספירה טעג גאנץ ווען מ'טוהט דעם ווילן פון באשעפער.

די עבודה פון די ימי הספירה איז תקון המדות—מ'זאל פארעכטן און אויסלייטערן אונזערע מידות, אלס אן הכנה צו קבלת התורה. דער ענין פון תקון המדות איז א בחינה פון רצון הבורא, וואס איז א גרעסערע בחינה, ווי א באפעהל אדער דיבור פון באשעפער. ווייל אין די תורה שטייט נישט בפירוש ארויסגעשריבן וועגן תיקון המדות, נאר ס'איז א בחינה פון 'דרך ארץ' שקדמה לתורה, ווייל דאס איז דער רצון און ווילען פון באשעפער, אז מיר זאלן זיך באהעפטן אין זיינע מדות, אזוי ווי די גמרא (שבת קלג): זאגט: "מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום". דאס באווארנט דער מדרש, "אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום"—די שלימות פון ספירה טעג איז דורך תיקון המדות, וואס דאס איז א בחינה פון רצונו של מקום, א בחינה פון 'דרך ארץ קדמה לתורה'. (כ"ק מן אדמ"ר שליט"א מבעלזא - דברות קודש פ' אמור תנש"א)

מאוצרות הצדיקים

ספירה העומר

קדושת חול המועד

• רמב"ן (אמור כ"ג): די טעג צווישן פסח און שבועות, זענען אזוי ווי חול המועד צווישן סוכות און שמיני עצרת, און דעריבער ווערט שבועות אנגערופן אין די תורה 'עצרת', צו ווייזן אז ס'איז עהנליך צו שמיני עצרת. דעריבער אז פסח איז די ערשטע טעג יו"ט, און שבועות איז די צווייטע טעג יו"ט זענען די טעג אינדערצווישן ווי חול המועד טעג. די ספירה טעג, זענען נאך א המשך פונעם יום טוב פסח, ווייל דורכ'ן יום טוב פסח, און די טעג פון ספירה ווערט מען געהייליגט און גערייניגט, אזוי ווי ס'שטייט אין זוהר הק', כדי צו זיי ראוי מקבל צו זיי די תורה אינעם יום טוב שבועות. (רבינו בחיי, ליקוטי מהרי"ח, טעמי המנהגים)

מוסיף זיין אין לערנען הלכות

הרה"ק רבי ר' מענדלע מרימינוב זי"ע. אין די טעג פון ספירה דארף מען מער מוסיף זיין מיט לערנען, בפרט צו לערנען הלכות. ווייל די דריי הונדערט הלכות וואס זענען פארגעסן געווארן אין די טעג וואס אידן האבן מספיד געווען און מתאבל געווען אויף משה רבינו, האט עתניאל בן קנז צוריק דערמאנט מיט זיין לערנען אין די טעג פון ספירה. דעריבער איז א מנהג אז אין די טעג איז מען מוסיף מיט לערנען, און בפרט הלכות. (שו"ת מראה יחזקאל סי' ק"ד)

לערנען מס' שבועות

• ליקוטי מהרי"ח: ס'איז דא וואס פיהרן זיך צו לערנען מס' שבועות אין די ספירה טעג, ווייל די מסכת האט ניין און פערציג בלאט כמנין ימי הספירה. דארף מען אבער פארשטיין, וואס פאר א שייכות האט מסכת שבועות מיט'ן יום טוב שבועות, ס'איז דאך צוויי אנדערע ענינים. אבער ס'שטייט אין ספר 'זכרון יהודה', אז אזוי האט זיך געפיהרט דער גאון ישראל וקדשו בעל אמרי א"ש זצלה"ה. דער הייליגער 'חתם סופר' האט זיך אויך אזוי געפיהרט. אבער ער אליין שרייבט (שו"ת 'חתם סופר' אהע"ז חלק א' סי' ק') אז שוין דרייסיג יאהר איז אים שווער דער רמ"א וואס האט מעתיק געווען די הלכה כפשוטו, וואס לכאורה צריך עיון גדול, און יעדעס יאהר ווען איך לערן מס' שבועות מיט תלמידים זאג איך זיי איבער די קושיא עכ"ל.

• דברי שיר (לספירה): דער טעם פארוואס מ'האט געלערנט מסכת שבועות, כדי זיך אויסצורייניגן פון א שבועת שוא און שקר איידער ס'קומט דער יו"ט שבועות ווען מ'איז נאכאמאל מקבל די תורה, ווי ס'שטייט אין פסוק (תהלים כד) "מי יעלה בהר ה'",—ווער קען זוכה זיין צו קבלת התורה וואס מ'האט געגעבן אויפ'ן בארג סיני, נקי

עניני ספירת העומר

• ברוך אתה ה' (26) אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על ספירת העמר. (3841) "והערב נא ה' (26) אלקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל" (עה"כ 3841)

• ברוך אתה ה' (26) אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על ספירת העמר. (3841) "יתוקן מה שפגמתי בספירה... ואתה ואתקדש בקדושתך העליונה" (3841)

עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם (4209)

"כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתם". (4209)

(גליון "צוופה אמרתך מאד" ותשח"ל)

כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה"—דער וואס איז אפגעהיטן פון שבועת שוא און שקר.

• 'ספר התודעה': ווייל די מסכת האט דעם זעלבן נאמען ווי דער יום טוב וואס איז נאך די ימי הספירה.

• טעמי המנהגים: איך האב געהערט א דבר נכון בשם דעם "חתם סופר" זי"ע אז מנהג ישראל צו לערנען בימי הספירה מס' שבועות. ווייל די מסכת האט ניין און פערציג בלאט כמנין ימי הספירה. און דאס האבן שוין די תנאים פון פריער געזעהן, ווי מ'זעהט אין מסכת שבועות דף ל"ד, אז ס'באלאנגט צו ל"ג בעומר. וואס באמת איז דאס דף ל"ג [ווייל די גמרא פאנגט זיך און פון דף ב'] וואס דארט שטייט אז מ'האט געלאכט פון רבי שמעון בר יוחאי, און די כוונה איז, ווייל ל"ג בעומר איז זיין יום הפטירה, צו ווייזן אז א מענטש האט נישט קיין שליטה אינעם טאג פון זיין שטארבן, [דעריבער האבן חז"ל ברוח קדשם אריינגעשטעלט די ווערטער אויפ'ן דף וואס מ'לערנט ל"ג בעומר]. זעהט מען אז זיי האבן שוין אינזין געהאט דער ענין צו לערנען די מסכת אין די ימי הספירה.

(פארזעצונג אי"ה)

מייזן שבת אויפער

מייזן אויפער... אבות פרק ד'

איז באנומען געווארן פון דער ערד [סוף ציהל] פונעם מענטש, אז מ'וועט דארפן אנקומען צו די ערד נאכן אפגעבן די יארן אויף די וועלט, איז מ'שוין נאטירליך געווארן דערפון א "שפל רוח". (דער הייליגער חת"ם זי"ע)

מאד מאד הוי שפּל רוח (אבות ד:ד)

דער חשבון איז פשוט. פונקט ווי ווען מ'גיסט איבער פון איין כלי אינעם אנדערן, דארף די כלי וואס נעמט איבער, אזוי אויך, אז דער מענטש וויל קענען מקבל זיין פון יעדן עפעס א גוטע מדה, פעהלט אויס אז ער זאל שטיין נידריגער פון די אנדערע מענטשן. (ליקוטי רמ"ל פ' מקץ)

מאד מאד הוי שפּל רוח (אבות ד:ד)

הרה"ק רבי מענדל'ע פון רימנוב זי"ע, [יומד"ה י"ט אייר] האט אמאהל געזעהן ווי א איד דרייט זיך ארום אהין און אהער פארטראכט מיט פארשידענע געדאנקען אין זיין קאפ. פרעגט ער יענעם פארוואס ער גייט ארום אזוי פארטראכט און וואס ער זוכט? האט יענער געענטפערט: איך וויל צוקומען צו ענוה און צו שפלות. האט זיך רבי ר' מענדל'ע אויף אים געבייזערט און געזאגט: דו שוטה, פון דעם זעהט מען דאך אז דו ביזט א בעל גאווה, ווייל ווען נישט וואלסטו דאך נישט געדארפט זוכן ענוה און שפלות. אדרבה איך בעהט יא פאר אביסל גדלות, ווייל איך זעה מיך מיט ענוה וושפלות פון מיינע זינד, און איך האב מורא אז איך זאל נישט פאלן ח"ו פון מיין מדריגה צוליעב'ן עצת היצר וואס רעדט מיר איין "ווי אזוי וועסטו קענען ווייזן דיין פנים, און שטיין פאר'ן קל רם ונשא, ווען דו ביזט א טיפה סרוחה פוהל מיט ענוות ופשעים, דעריבער דארף איך זיך אנשטרענגען און מחזק זיין אז איך זאל יא האבן אביסל גדלות אין מיר, כדי איך זאל קענען דינען דעם הייליג'ן באשעפער. (תורת שמעון - יערסלוב)

שתקות אנוש רמה. (אבות ד:ד)

כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל האט נאכגעזאגט פון זיין רבי'ן דער סעקלהידער רב זצ"ל; ווען איינער האלט זיך קליין, און ווען ער וועט ארויפקומען פאר'ן בי"ד של מעלה וועט ער זיך קענען פארענטפערן אויף זיינע זינד, וואס האט מען שוין געקענט פאדערן פון מיר. איך בין דאך געווען אזא פשוט'ער מענטש, א רימה ותולעה. אבער דער וואס האלט זיך גרויס וועט זיך נישט קענען ארויסדרייען מיט דעם תירוץ. דאס זאגט די משנה. "שתקות אנוש", —די האפענונג פונעם מענטש זיך צו פארענטפערן פארן בי"ד של מעלה. "רימה" —ווען ער וועט זאגן איך בין דאך נישט געווען מער ווי א פשוט'ער ווערמל ...

המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי (אבות ד:ד)

רבי דוד הנגיד דער זוהן פון רבי אברהם בן

וועלן ברעכן נאר דעם צווייטן'ס יצר הרע, יענער זאל זיין גוט, יענער זאל זיין פרום... (הרה"ק מראשין זי"ע)

"איזהו חכם הלומד מכל אדם"

"יענעם פשט איז טאקע מער ריכטיג..."

ווען א תלמיד פלעגט זאגן א גוטע באמערקונג אדער א פרעגן א קושיא וואס מ'דארף דערין מעיין זיין, פלעגט דער גאון רבי שלמה זלמן אורבאך זצ"ל, ראש ישיבת 'קול תורה', דאס דערמאנען ביים שיעור אין נאמען פון יענעם תלמוד. און ער פלעגט ווארפן זיין פאטערליכער בליק אינמיט'ן שיעור אויף יענעם בחור, כדי אים צו ערמוטיגן, דאס וואס ער טוהט זיך

פלאגן און פארטייעפ'ן אין לערנען פון די תלמידים. צומאהל פלעגט רבי שלמה זלמן אפילו ענדערן זיין אייגענע מיינונג וואס ער האט געוואלט זאגן, צוליעב די אמת'ע און ריכטיגע באמערקונג פון יענעם תלמיד, און ער פלעגט זאגן ביים שיעור: איך האב געטראכט צו זאגן פשט אזוי און אזוי, אבער דער בחור האט מיר אנגעוויזן, און באמערקט דעם אמת'ן פשט, דאס צו לערנען אנדערש, און יענעם פשט איז טאקע מער אמת און ריכטיג. ("מוסר אבות")

רבי לויטס איז יבנה אומר, מאוד מאוד הוי שפל רוח, שתקות אנוש רמה. רבי יוחנן בן ברוקא אומר, כל המחלל שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי, אחד שוגג, ואחד מזיד, בחילול השם. (אבות ד:ד)

— רבי לויטס פון די שטאט יבנה זאגט, זייער זייער זאלסטו זיין מיט א געפאלענע עניונו [גייסט]. ווייל די האפענונג פון מענטש, לאזט זיך אויס מיט ווערעם, [אין קבר] איז וואס טויג אים דאס גיאות, [שטאלצקייט] רבי יוחנן דער זוהן פון ברוקא זאגט, דער וואס פארשוועט דעם באשעפער'ס נאמען און ער זינדט באהאלטענערהייט ווען קיינער זעהט נישט, באשטראפט מען אים בגלוי. אז ס'ווערט אנטפלעקט זיינע עבירות אין דער עפעליכקייט. סיי ווען ער איז א שוגג [אומגענוג] און סיי ווען ער איז א מזיד [בייזויליג] אויב עס איז אן עבירה פון חילול ה', זענען ביידע גלייך אז מ'ווערט באשטראפט אפגענעהייט —

מאד מאד הוי שפּל רוח (אבות ד:ד)

מ'קען דאס מרמז זיין אינעם פסוק (שמות א:ז) "ויעצמו במאד מאד", —אידישע קינדער האבן זיך אויסגעצייכנט און געשטארקט אין די מדה פון "מאד מאד הוי שפל רוח", דורך "ותמלא הארץ אותם", מיט דעם וואס דאס אידישע הארץ

בן זומא אומר: איזהו חכם? הלומד מכל אדם, שנאמר "מכל מלמדי השכלתי, כי עדותיך שיחה לי". איזהו גיבור? הכובש את יצרו, שנאמר "טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר". (אבות ד:א)

— בן זומא זאגט ווער הייסט א חכם וואס מ'זאל אים לויבן פאר זיין קלוגשאפט, דער וואס לערנט פון יעדן מענטש, אזוי ווי ס'שטייט: (תהלים קיט) "מכל מלמדי השכלתי" —פון אלע מיינע לערער'ס האב איך זיך געלערנט, "כי עדותיך שיחה לי" —דאס האט צוגעברענגט אז נאר אין די תורה זאל זיין מיין נאגצער שמועס, ווער הייסט א שטארקער? ווער איז ווערד מ'זאל אים לויבן אויף זיין שטארקייט, דער וואס באזיגט און מאכט אונטערטעניג זיין יצר הרע —אזוי ווי ס'שטייט (משלי טז) "טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר" —ס'איז בעסער דער וואס קען איינהאלטן זיין צארן, ווי דער גיבור וואס שטארקט זיך אויף זיינע מיינט, און דער וואס געוועלטיגט אויף זיין יצר הרע איז בעסער פון דעם שטארקן, וואס קען אייננעמען א שטאט. —

איזהו חכם הלומד מכל אדם. (אבות ד:א)

די משנה זאגט: פון יעדן מענטש קען מען זיך עפעס לערנען, אויך פון א רשע קען מען צומאהל אפלערנען א גוטע מדה, צום ביישפיל, אז דו וועסט זעהן, אז דער רשע טוט אן עבירה מיט גרויס חשק און מיט אזא ברען, אז ער איז גרייט אפילו מוסר נפש צו זיין פאר די עבירה, דארפן מיר זיך אפלערנען צו טוען די מצוות מיט'ן זעלבן חשק, מיט א ברען, און מיט מסירות נפש. (הבעש"ט חק' זי"ע)

איזהו חכם הלומד מכל אדם. (אבות ד:א)

אפילו ס'איז נגזר געווארן אויף א מענטש ער זאל זיין א טיפוש, אויב איז ער א 'לומד מכל אדם' —ער לערנט פון אנדערע, דעמאלט ווערט ער א חכם. ("מדרש שמואל")

איזהו חכם הלומד מכל אדם. (אבות ד:א)

צו לערנען "מכל אדם" איז א גרויסע חכמה, ווייל חז"ל זאגן "אין אדם מתקנא בכנו ובתלמידיו", דעריבער איז דא אן עצה, לעהרן פון יעדן וועסטו זיין א תלמוד פון יעדן, און קיינער וועט דיר נישט מקנא זיין. ("ישמעל משה")

איזהו חכם הלומד מכל אדם. (אבות ד:א)

ביי דעם ענין האלט זיך די חכמה, ס'גייט נישט אוועק פון אים, ווי די גמרא (פסחים סו:) זאגט: "האי מאן דמתייהר חכמתו מסתלקת ממנו". קומט אויס אז פארקערט, ביי דעם ענין פארבלייבט יא די חכמה. דאס איז די כוונה פונעם תנא, "איזהו חכם", ווער איז דאס דער מענטש וואס פארבלייבט אייביג מיט זיין חכמה, און ער איז פאסיג מ'זאל אים אנרופן א "חכם"? "הלומד מכל אדם", דער וואס איז אן ענין און לערנט פון יעדן איינעם, אויך פון קלענערע מענטשן, און דערפאר "ווערט ער באצייכנט אלס "חכם" ווייל זיין חכמה גייט נישט אוועק פון אים. (רבי חיד"א)

איזהו גבור הכובש את יצרו. (אבות ד:א)

"יצור", —דאס מיינט ער זאל באזיגן זיין אייגענעם יצר הרע, נישט יענעם'ס. ווייל מענטשן האבן א נאטור צו

מיין שבת אויפער

מיין אויפער... אבות פרק ד'

מענטש, אז ער זאל קענען זאגן דעם באשעפער'ס
נאמען אויך פאר א גוי. (תורת אבות)

**הוי מקדים בשלום כל אדם. והוי זנב לאריות.
ואל תהי ראש לשועלים. (אבות ד:ב)**

"מקדים" איז א רמז אויף תפלה, ווי דער פסוק
(תהלים קיט:מו) זאגט: "קדמתי בנשף". אויך זאגט
דער פסוק (שם פח:יד) "ובבוקר תפילתי תקדמך". זאגט
דער תנא מ'זאל דאווענען "בשלום כל אדם", צוזאמען
מיט די תפלות פון אלע אידן, אין די בחינה "בשם כל
ישראל". און דו זאלסט נישט זאגן אז ס'איז בעסער
צו פארבינדן דינע תפלות מיט מענטשן וואס זענען
ווייניגער פון מיר, ווייל אזוי וועט מען רעכענען מיין
תפלה חשוב'ער ווי די אנדערע תפלות. אויך דעם זאגט
דער תנא, "הוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים",
ווייל די תפלה גייט בעסער ארויף אין הימל ווען מען
פארבינדט זיך מיט די צדיקים. (פרי חיים)

"הוי מקדים בשלום כל אדם..."

"דער גוי האט אים נישט געזעהן..."

הרה"ח החשוב ר' אפרים קליין ז"ל האט
פארקויפט 'איז קרעם'. ער פלעגט יעדן טאג
פאהרן מיט זיין קאר פון קראונהייט צו די
בראנקס ווי די 'איז קרעם' פאבריק איז געווען,
געפארקט דארט זיין קאר, גענומען זיין גרויסן
טראק און געפאהרן פארקויפן 'איז קרעם' אין
די געשעפטן. ביים אריינגאנג פון די פאבריק איז
געשטאנען א שומר, א גוי, און ר' אפרים האט
נישט פארפעהלט יענעם צו באגריסן, ביים
קומען און ביים אהיים גיין. איין טאג פארנאכט
האט דער גוי באמערקט אז ר' אפרים'ס קאר
שטייט נאך אין פארקינג לאט, איז דאך א סימן
אז ער געפינט זיך נאך אין די פאבריק, אבער ווי
איז ער, יעדער איז שוין געווען אויפ'ן אהיים
צו גיין? און ס'קען נישט זיין אז ער האט
פארלאזט די פאבריק אהן דעם וואס ער זאל
אים האבן געזעהן און באגריסט ביים אהיים
גיין. זענען זיי געגאנגען זוכן ר' אפרים אין
די גאנצע פאבריק, ביז מ'האט אים געטראפן
איינגעשפארט אין א פריזער, נישט קענענדיג
ארויסגיין, צוליעב א צובראכענער שלאס. ער
האט געהאט ממש ניסים, אלס צוליעב דעם
וואס ער האט שטענדיג באגריסט דעם גוי, האט
מען אים ארויס געראטעוועט באצייטנס פונעם
פריזער. **הוי מקדים בשלום כל אדם...אפילו א גוי!**

(מפי המשפחה)

דער צאנזער רב, אז ער זאל מערור רחמים זיין
פאר זיין זוהן דער קרייזער רב ווייל ס'דראפט אויף
אים צו זיין אין תפיסה, און אויב וועט מען אים
איינזעצן אינאיינעם מיט'ן בית דין, וועט חס ושלום
ארויסקומען דערפון א גרויסער חילול השם. ווען
מרן זי"ע האט איבערגעגעבן די בקשה פאר'ן צאנזער
רב, האט דער צאנזער רב זיך הויך אנגערופן: "וואס?
זיצן אין תפיסה איז א חילול השם? יוסף הצדיק איז
אויך געזעסן! רבי ישראל'שע, דער רוזשינער, איז
אויך געזעסן! א חילול השם איז, ווען מען פארגעסט
איין רגע פון באשעפער!..."

**רבי מתיא בן חרש אומר: הוי מקדים בשלום כל
אדם, והוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים.
(אבות ד:ב)**

— רבי מתיא בן חרש זאגט: באגריסן דו צום ערשט יעדן מענטש וואס
דו באגעגעסט, דו זאלסט נישט ווארטן ביז יענער וועט זיך פריער באגריסן
און זאגן 'שלו', 'נאר מ'דארף יענעם פריער באגריסן'. [דער ברטנורא זאגט
אפילו א גוי אין די גאס זאלסטו אויך באגריסן]. און דו זאלסט זיין א עק ביי
די לייבן, און נישט א קאפ ביי די פוסן, ד.מ. אז מ'זאל זיך בעסער געפינען
צווישן אונזלעך וואס זענען גרעסער אין תורה פון אים, און קענען פון זיי
לערנען איידער צווישן קלענערע פון אים—

**הוי מקדים בשלום כל אדם. והוי זנב לאריות.
ואל תהי ראש לשועלים. (אבות ד:ב)**

כאטש מ'דארף פריהער באגריסן יעדן איינעם און
מכבד זיין יעדן מענטש, אבער לגבי באהעפטן זיך, דארף
מען זיך באהעפטן נאר מיט ערליכע אידן. "הוי זנב
לאריות", ס'איז בעסער צו זיין דער נידריגסטער צווישן
די לייבן, "ואל תהי ראש לשועלים", און נישט זיין דער
מכובד צווישן די נידעריגע מענטשן, ווייל דער כבוד פון
נידעריגע מענטשן איז באמת א שפלות, און דאס שפלות
פון מכובד'דיגע מענטשן איז א כבוד. (תפארת ישראל)

הוי מקדים בשלום כל אדם (אבות ד:ב)

חז"ל זאגן, אז א מענטש דארף באגריסן א צווייטן
מיט'ן באשעפער'ס נאמען. דערפאר דארף מען זיך
פעדערן צו באגריסן פריער יעדן איינעם, אויך א גוי, ווייל
אויב דער גוי וועט אים פריער באגריסן מיט'ן נאמען
פון די עבודה זרה, און ער וועט מוזן ענטפערן מיט'ן
באשעפער'ס נאמען, איז דאס א גנאי פאר'ן שם שמים
כביכול. וועגן דעם איז בעסער פריער צו באגריסן יעדן

«««««

הרמב"ם דערציילט: ס'איז אמאהל געווען א מענטש
וואס האט געגעסן אין א תענית ציבור, ער איז געווען
אליין אינדערהיים און קיינער האט נישט געוואוסט
דערפון. פלוצלונג האט דער באשעפער געמאכט
אז דער הויז איז איינגעפאלן אויף אים. ווען מ'האט
אויפגעגראבן די חרבות, האט מען געטראפן דעם
מענטש טויט מיט די ברויט אין מויל. ער האט נישט
אנגעטיאגט דאס אראפצושלינגען, די גאנצע שטאט
איז פארוואנדערט געווארן פון די מעשה וואס דער
באשעפער האט געמאכט יעדער זאל וויסן וואס דער
מענטש האט געטוען באהאלטענערהייט.

**המחלל שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי
(אבות ד:ד)**

אמאהל האט איינער נאכגעזאגט פון חת"ס אז
איינער וואס גלייבט נישט אין תורת הנסתר וועט אין די
ענדע זינדיגן אויך אין תורת הנגלה. האט דער שאצער
רב געזאגט, דאס קען זיין פשט אין די משנה, "**המחלל
שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי**",—ער גלייבט נישט אין די סתרי
תורה. וועט זיין שטראף זיין, "**נפרעין ממנו בגלוי**",—אז
אויך אין די נגלות התורה וועט ער נכשל ווערן.

אחד שוגג ואחד מזיד בחילול ה' (אבות ד:ד)

זאגט דער הייליגער "חתם סופר" פשט; אפילו
אויב איינער איז גורם א חילול ה' מיט א גוטע כוונה,
ער מיינט דערמיט צו טוען א מצוה, וועט ער אויך
באשטראפט ווערן דערויף. דאס איז פשט "ולא תחללו
את שם קדשי. ונקדשתי..." מ'זאל נישט פארשווערן
דעם באשעפער'ס נאמען, אפילו דאס צו הייליגן...

"כל המחלל שם שמים..."

**"א חילול ה' איז אז מ'פארעסט
איין רגע פון הייליגן באשעפער..."**

ווען כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע איז געווען
אין צאנז ביים שליסן א שידוך צווישן זיינס אן
אייניקל מיט'ן צאנזער רב'ס אינגסטער זוהן הרה"ק
רבי ישעי'לי טשעחויבער, (דאס לעצטע יאהר
איידער דער "דברי חיים" איז נפטר געווארן) איז
פארגעקומען אין צאנז א דין תורה צווישן איינעם
יוסל זאלץ מיט זיין חבר, ביים קרייזער רב, הרה"ק
רבי אהרן הלברשטאם, א זוהן פונעם צאנזער רב.
יוסל זאלץ האט נישט געוואלט מקיים פסק זיין,
האט דער קרייזער מיט זיין ב"ד אים געלייגט אין א
חרם אריין, אבער הויז ס'איז געווען פארבאטן פון
די רעגירונג אז מ'טאהר נישט לייגן אין חרם, האט
יוסל זאלץ פאר'מסר'ט דעם קרייזער רב מיט'ן ב"ד
פאר די רעגירונג, און ס'האט זיי געדראפט תפיסה.
האבן די קינדער פונעם קרייזער רב געבעהטן ביי
מרן מהר"י זי"ע אז ער זאל בעהטן ביים מחותן,

בייז שבת אויפער

בייז שבת אויפער... שבת קודש

• וויכטיגקייט פון לערנען חומש מיט פירש"י ז"ל •

(א) יעדער איר וואס איז א ירא שמים דארף זי לערנען און ענדיגן יעדער איינציג וואך חומש מיטן פירוש פון רש"י ז"ל פון יענע וואך.

אין ספר 'כף החיים' (פון רבי חיים פלאגי זצ"ל סי' כ"ז אות ז') שטייט: אין שלחן ערוך (סי' רפ"ה) ווערט גע'פסק'נט אז א ירא שמים זאל לערנען די פרשה מיט תרגום און פירוש רש"י. און איך ווייס נישט ווער ס'האט גע'פטר'ט אסאך לומדי תורה וואס זיי זענען אין כלל פון יראי שמים, און זיי זענען למעשה נישט געווארנט צו לערנען פירוש רש"י סיי ערב שבת און סיי שבת ביינאכט און בייטאג, און אויב ענדיגט מען דאס נישט שבת קען מען דאס ענדיגן במשך די קומענדיגע וואך, און וויבאלד דאס איז א בפירושע דין אין שולחן ערוך איז פאסיג זיי זאלן דאס מקיים זיין, און ווי איידער לערנען אנדערע זאכן, זאל מען קודם לערנען די פרשה מיטן פירוש רש"י, און ווער ס'ויל מחדש זיין חידושי תורה וועט זעהן וואספארא גרויסע תועלת ער וועט האבן ווען ער וועט דורכלערנען פירוש רש"י יעדער איינציג וואך. און ער זאל אריין טראכטן אז רש"י ז"ל האט געפאסט תרי"ג תעניתים צו קענען מאכן דעם הייליגן פירוש, און ס'איז דא אין דעם גרויסע סודות און טיעפע יסודות, און אוודאי דארף מען האבן א זכות צו לערנען אין זיינע הייליגע ריינע פירוש.

אין 'שו"ע הרב' (לבעל התניא זצ"ל, סי' רפ"ה סעיף ב') שרייבט ער, ווער ס'לערנט צוויי מאהל מקרא און די דריטע מאהל חזר'ט ער דאס איבער מיט פירוש רש"י וואס איז געבויעט אויף יסוד התלמוד, העלפט דאס מער ווי תרגום ווייל ער איז בעסער מפרש, אבער ס'איז דא וואס זאגן אז תרגום איז חשובער ווייל דאס קומט פון בארג סיני, אבער מכל מקום יעדער ירא שמים זאל לערנען סיי מיט תרגום און סיי מיט פירוש רש"י.

אין ספר 'רמזי שבת' (אות נ') שטייט: אין חלום האט מען מיר געוויזן אז שבת איז נאטירליך ת'קרא ב'פירוש ש'למה, און די כוונה איז אויף וואס ס'ווערט גע'פסק'נט אין שו"ע (סי' רפ"ה) אז מ'זאל לערנען די פרשה מיט פירוש רש"י, און א ירא שמים לערנט סיי מיט תרגום און סיי מיט פירוש רש"י.

(מלוט מפ' ספרים וסופרים ותשח"ל - פארזעצונג א"ה)

מעלות פון ליל שישי

נישט אויפ'ן חשבון פון שבת

כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל ברענגט פון זיין שווער כ"ק אדמו"ר רבי אהרן ראטה זצ"ל, אז ס'איז נישט גוט אז מ'שלאפט בכלל נישט ליל שישי, ווייל אויף צו בלייבן גאנץ פרייטאג צונאכט'ס איז חשוב'ער און גרעסער ווי אויף צו זיין גאנץ ליל שישי, און דער וואס איז אויף ליל שישי האט פרייטאג צונאכט'ס נישט קיין קלאהרער קאפ, אויך שוואכט דאס אפ דעם מענטש אויף זיינע עלטערע יאהרן, אונזער דור איז נישט מער מסוגל דערצו, דעריבער זאל ער זיך לייגן שלאפן אכט אזייגער ביינאכט און אויפשטיין פארטאג'ס איינס אזייגער וועט ער קענען לערנען פינף אדער זעקס שעה רצופות, וועט ער מער פארדינען ווי איידער אויף בלייבן א גאנצע נאכט. (אסיפת מכתבים ח"א ל"ד)

(אוצר השבת)

בייז אויפער... סגולה... מאצחות רפוא"ק

"סגולה לבנים הגונים"

ארויסגעקליבן פון ספר "והייתם לי סגולה" ותח"ח להמלקט

• מסוגל אויף גוטע קינדער

ביים שבת אויפער פון הרה"ח רבי יעקב אהרן גרויז ע"ה, איז ער פרייטאג צו נאכט'ס נאכ'ן דאווענען, אדורך געגאנגען אין די רייע צו זאגן 'גוט שבת' פאר מרן מהר"א זי"ע. האט דער גבאי רבי שלו' פויגל ז"ל, געזאגט פאר מרן זי"ע אז דער חתן איז א שוואגער פון הרה"ח ר' שלום גראסבערג ז"ל, ביים וועמען מרן זי"ע איז איינגעשטאנען אין די 'מושבה הגרמנית' געגענט, דאס ערשטע מאהל ווען ער איז געקומען קיין ירושלים. האט מרן זי"ע אויפגעהויבן זיינע הייליגע אויגן און אנגעקוקט דעם חתן פון אונטען ארויף, און געזעהן אז ער גייט אנגעטוהן מיט א שטריימעל. האט מרן זי"ע זיך אנגערופן און געזאגט: "אה אה אה, א שטריימעל! א שטריימעל איז א סגולה אויף גוטע קינדער!"

• זאגן תיקון ליל שבועות

כ"ק מרן מהר"ד זי"ע. האט אמאהל געזאגט: אז ווען דער טאטע זאגט שבועות ביינאכט 'תיקון ליל שבועות', איז דאס מסוגל אריינצופלאנצן א קדושה אין די קינדער.

• שדכנות לשם שמים א סגולה פאר גוטע קינדער

דער בילגורייער רב זי"ע, שרייבט אין די כתבים: "דער ברודער שליט"א [מרן מהר"א זי"ע] האט מיר געזאגט וואס ער האט געהערט פון החסיד ר' אורי פון סטרעליסק ז"ל אין נאמען פונעם עלטער זיידן ז"ל [כ"ק מרן מהר"ש זי"ע] אז דער וואס פיהרט אויס א פאסיגן שידוך און ער מיינט דאס לשם שמים שלא על מנת לקבל פרס, איז דאס א סגולה פאר'ן שדכן ער זאל האבן גוטע קינדער."

דער גבאי הרה"ח רבי שלו' פויגל ז"ל האט דערציילט: כ"ק מרן מהר"א זי"ע האט אים געזאגט: "אז מ'פיהרט אויס א שידוך און מ'מיינט נישט קיין געלט איז א סגולה אויף גוטע קינדער" ע"כ. ד.מ. אז די עיקר כוונה זאל זיין לשם שמים. רבי שלום פלעגט דערציילען אז מרן זי"ע האט אים געזאגט: "אזוי ווי דו שרייבסט דאך די קוויטלעך און די הערסט הזכרות, קענסטו זיין א שדכן". און מרן זי"ע האט אויסגעפיהרט: "איך וואלט אויך געקענט זיין א שדכן, אבער דער זיידע ז"ל האט מיר געזאגט אז איך זאל נישט זיין א שדכן."

הרה"ח רבי משה הכהן גראס ז"ל האט פארציילט: אמאהל ווען ער געווען ביי כ"ק מרן מהר"א זי"ע, און מ'האט אים געבעטן צו זיין אין צימער ווען ס'איז אריין געקומען א פרוי מיט א קוויטל (וואו ס'איז באקאנט האט מען אין בעלזא מקפיד געווען ס'זאלן זיין דריי צימער ווען א פרוי גייט אליין אריין). די פרוי האט זיך אויסגעוויינט פאר מרן זי"ע וועגן ענינים פון שידוכים (פאר זיך אדער איהרע קינדער). ווען זו איז ארויס געגאנגען האט מרן זי"ע געזאגט פאר ר' משה'ן: "נו משה, אפשר זעהסטו א שידוך, אז מ'פיהרט אויס א שידוך און מ'האט נישט אינזין קיין געלט, איז א סגולה אויף גוטע קינדער."

(פארזעצונג א"ה)

מיין שבת אוצר

מיין אוצר... שב"ק מאוצרות רבוה"ק... א שבת מעטרה'לע...

כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע האט יעדן ערב קודש אנגעטוהן פרישע ריינע קליידער לכבוד שבת קודש. פרייטאג אינדערפרי ווען ער האט עוסק געווען (אזוי ווי יעדן טאג) אין זיין הייליגע עבודה, ביים אנטוהן די קליידער, האט מרן זי"ע דעמאלט שוין געטוישט זיינע וואכנ'דיגע קליידער און אנגעטוהן די שבת'דיגע קליידער.

אגב דערציילן די משמשים בקודש און שטוב מענטשן, כאטש מרן זי"ע האט נישט געטוישט זיינע קליידער משבת לשבת, אבער יעדן ערב שבת ווען מרן זי"ע האט געטוישט זיינע קליידער, זענען די וואכנ'דיגע קליידער געווען ריין און ציכטיג אהן א שמוץ אדער פלעק. און מ'האט בכלל נישט דערקענט צווישן די קליידער וואס ער איז געגאנגען א גאנצע וואך, און די פרישע קליידער וואס ער טוהט אצינד אהן לכבוד שב"ק, אז צומאהל פלעגן די משמשים זיך וואונדערן אויב מ'דארף בכלל טוישן די קליידער. [טראץ וואס מרן זי"ע איז רוב טאג, און אויך אין די הייסע זומער טעג, געגאנגען אנגעטוהן מיט א בעקעטשע און צומאהל מיט א טייל, און מיט'ן קאפעלוטש און אלע פיענסטער זענען געווען פארמאכט און עוסק געווען אין זיין הייליגע עבודה מיט א יגיעה עצומה און כוחות אדירים]. והוא לפלא.

(ספר 'הליכות הצדיקים' חלק א' עמוד קעז-קעה ותש"ל)

(פארזעצונג א"ה)

• דער ייטב לב האט אים געטוען א טובה •

אמאהל איז געקומען קיין סיגעט א איד פון דייטשלאנד און געגעבן א קוויטל פאר'ן "ייטב לב". נאכ'ן פארלאזן דעם "ייטב לב"ס, הויז, האט מען געפרעגט דעם איד, וואס האט אים געברענגט ביז אהער? האט יענער דערציילט, אז זיין טאטע האט אים געלאזט בצוואה ער זאל יעדן ערב שבת פארשליסן זיין זדאס געשעפט ביים האלבן טאג, און ער האט עהרליך אויסגעפאלגט די צוואה. אבער איינמאהל האט ער געהאט אסאך קונדן, און ער האט געשלאסן דאס געשעפט ערשט נאכ'ן האלבן טאג. ביינאכט האט ער גע'חלומ'ט אז מ'איז אים דן ביים בית דין של מעלה, און נישט צום גוט'ן. פלוצלינג האט ער געהערט א געשריי: "ש! דער "ייטב לב" מאכט קידוש!" דערנאך האט דער "ייטב לב" געזעהן וואס מ'איז אים

דן דעם איד, און ער טענה'ט, פאר'ן בית דין של מעלה, אז ער האט דאך נישט מחלל שבת געווען, און מ'זאל אים לאזן צורוה. האט דער איד געפרעגט אין חלום ווער דאס איז? האט מען אים געזאגט: דער סיגעטער רב! נאך שבת האט ער גענומען א מאפע און געזוכט די שטאט סיגעט. און ער האט באשלאסן צו פאהרן קיין סיגעט צו זעהן מיט זיינע אויגן ווי דער חלום איז גערעכט. און דער איד האט אויסגעפיהרט: "דאס געשטאלט פונעם "ייטב לב" איז גענוי די זעלבע וואס איך האב געזעהן אין מיין חלום".

(פארזעצונג א"ה)

שבת קודש מאוצרות רבוה"ק

לבישת בגדי שבת

רבותינו הק' אין יעדן דור האבן שטענדיג ארויסגעהויבן די גרויסע קדושה פון א אידיש מלבוש, און אז מ'זאל ח"ו נישט משנה זיין קיין שום מלבוש וואס מ'האט זיך געפיהרט צו גיין אנגעטוהן אין יעדן דור. זיי האבן נאכגעזאגט בשם דעם של"ה הק', אז די בגדים זענען א לבוש פאר'ן קערפער, און דער קערפער איז א לבוש פאר די נשמה, און לויט דעם אופן וואס דער מענטש באקליידעט זיין קערפער, אויפ'ן זעלבן אופן באקליידעט דער קערפער די נשמה.

• לבישת בגדי שבת •

ערב שבת [יום טוב] טוישט מען אלע קליידער וואס מ'איז געגאנגען אין די וואכן טעג, און מ'טוהט אהן ריינע אויסגעוואשענע קליידער לכבוד שבת מלכתא, כדי מכבד צו זיין דעם שבת מיט א ריינע העמד. דער מנהג איז אנצוטוהן די בגדי שבת נאכ'ן טובל'ן זיך אין די מקוה, נאך פאר כניסת השבת. מ'איז מקפיד אז נאכ'ן טובל'ן זיך אין די מקוה טוהט מען מער נישט אהן די וואכנ'דיגע קליידער נאר מ'טוהט אהן אלע שבת קליידער.

כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע האט דערציילט: ווען הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זי"ע איז נסתלק געווארן און ארויף לגנזי ממרומים, האט מען אים געזעצט אין גן עדן אין א היכל צוזאמען מיט איינער פון די ראשונים. פרייטאג צונאכט'ס האט א מלאך געלאדענט הרה"ק רבי מרדכי, צו קבלת שבת פאר'ן כסא הכבוד פונעם מלאך מיכאל. ווען דער נעשכיער האט געזעהן אז דעם 'ראשון' וואס געפינט זיך נעבן אים האט מען נישט גערופן צו קבלת שבת האט ער געפרעגט דעם מלאך פארוואס מ'רופט אויך נישט דעם 'ראשון'? האט דער מלאך געענטפערט ער טוהט נאר זיין שליחות און ער ווייסט נישט מער. האט דער נעשכיער געזאגט אז ער גייט נישט כל זמן זיין חבר דער 'ראשון' קומט נישט מיט. האט דער 'ראשון' געזאגט פאר'ן נעשכיער ער זאל זיך נישט איינ'עקש'נען, ווייל שוין א פאר הונדערט יאהר וואס מ'האט אים גע'קנס'ט נישט צו קענען זיין ביי קבלת שבת, ווייל ביים לעבן האט ער נישט מקפיד געווען צו טוישן און אנטוהן א ריין העמד ערב שבת קודש, און צומאהל האט ער ערשט געטוישט זיין העמד שבת אינדערפרי, און דעריבער איז ער נישט זוכה צו זיין ביי קבלת שבת ווען די שבת מלכתא קומט אריין. און ס'וועט נישט העלפן וואס ער 'עקש'נט זיך, און פארוואס זאל ער זיך צוריק האלטן פון צו גיין. אבער דער הייליגער נעשכיער האט נישט אנגענומען זיינע רייד און געזאגט פאר'ן מלאך אז ער איז נישט גרייט צו גיין מיט אים, אויב ער נעמט נישט מיט דעם 'ראשון' מיט זיך. איז דער מלאך פון דארט אוועק געגאנגען. און נאך א שטיקל צייט איז ער צוריק געקומען און געזאגט אז מ'גייט שוין רשות פאר'ן 'ראשון' צו קומען מיט אים צו קבלת שבת און זיי זענען ביידע געגאנגען.

אזוי האט דערציילט הרה"ק רבי איציק'ל מפשווארסט זי"ע וואס ער האט געהערט די מעשה פון זיין באבע די רעבעצין טויבא ע"ה, וואס האט דאס געהערט פונעם זיידן כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע.

בייזן שבת אויפן

בייזן אויפן... קליינע מעשה'לעך פון גרויסע אידן...

♦ יכול לפטור את העולם

אמאהל איז געקומען צו האדמו"ר רבי מרדכי מזוועהיל זצ"ל א איד וואס האט געליטן פון וואונדן אויפ'ן קערפער וואס מ'האט נישט געקענט היילן. האט אים רבי מרדכי געשיקט צו כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע. איז דער איד געפאהרן קיין תל אביב און אפגעגעבן א קוויטל פאר מרן זי"ע און געבעהטן א רפואה פאר זיינע וואונדן. האט אים מרן זי"ע געזאגט: "גיי צו א ביליגער פראפעסאר". ווען דער איד איז צוריק געקומען צו רבי מרדכי און געזאגט די תשובה פון מרן זי"ע, האט רבי מרדכי געזאגט פאר'ן איד, אזוי ווי ס'איז שוין באלד ל"ג בעומר, ווארט צו נאך אביסל און אלעס וועט זיין בסדר. ווען ס'איז געקומען ל"ג בעומר האט רבי מרדכי געהייסן דעם איד, ער זאל פאהרן קיין מירון צום קבר פון רבי שמעון בר יוחאי. דער איד האט אזוי געטוען דארט מתפלל געווען און נאך עטליכע טעג זענען אלע וואונדן פארשוואונדן געווארן. דער איד האט גענומען די מוט און געפרעגט פון רבי מרדכי פארוואס האט איר מיך געשיקט צום בעלזער רב אויב די ישועה איז געקומען דורך רבי שמעון אין מירון? האט אים רבי מרדכי געענטפערט: דאס האט דער בעלזער רב געמיינט ווען ער האט דיר געזאגט אז דו זאלסט גיין צו א ביליגער פראפעסאר ווייל ווער איז נאך דא ביליגער ווי רבי שמעון.

♦ כטיח אלכים

אמאהל האט זיך באוויזן אין קערעסטירער הויף א הויכער מיליטער-אפיציר האלטנדיג זיין קינד אויף די אקסלען. האט הרה"ק רבי ישע'לע געפרעגט וואס דער אפיציר וויל? האט דער אפיציר געזאגט "דאס קינד קען נישט רעדן און איך וויל אז דער ראבינער זאל אים בענטשן אז ער זאל רעדן". האט רבי ישע'לע געפרעגט וואס זיין אויפגאבע אין מיליטער איז? האט דער אפיציר געענטפערט. "איך פיהר די קאמיסיע וואס רעקרוטירט זעלנער אין מיליטער". האט רבי ישע'לע זיך אנגערופן: "איך וועל ערפיהלן זיין וואונטש מיט'ן תנאי, אז ער זאל זיך פארנעמען, צו באפרייען פון מיליטער אלע אידן וואס וועלן זיך ביי אים שטעלן."

דער אפיציר איז איינגעגאנגען אויפ'ן געשעפט, און באלד אויפ'ן פלאץ, האט דאס קינד אנגעהויבן רעדן! דער קרעפטיגער אפיציר איז געפאלן אויף דער ערד אין חלשות פונעם אומגלויבליכער נס. צוריק ביי זיין ארבעט, האט דער אפיציר געהאלטן זיין צוזאג, און באפרייט יעדער איד וואס האט זיך געשטעלט פאר זיין קאמיסיע. אין א שיינעם טאג האט מען אים געכאפט ביי די מעשה. דער אפיציר איז געשטעלט געווארן פאר א פראצעס, וואו ס'האט אים געדראעט א הארבע שטראף פאר זיין שווערן פארברעכן. זיין אדוואקאט איז אבער אויפגעקומען מיט א גאר וואזשנע פארטיידיגונג: "די אידן טויגן נישט צו זיין זעלנער! א שאד זיי צו נעמען. זיי קענען נאר דאווענען און לערנען. דערפאר פארשיקט זיי דער פארטיידיגונג אפיציר, זיי וועלן נאר אפשוואכן די אונגארישע ארמיי!" די פארטיידיגונג איז אנגענומען געווארן און דער אפיציר איז באפרייט געווארן פון יעדער שולד!

בייזן אויפן... מדהם טובות

❧ 'בנחת נשמעים' ❧

פרק ג'

די רהאיגע רייד פון יעקב אבינו ע"ה ווען ער האט זיך געבייזערט אויף לבן ווען יעקב אבינו ע"ה איז אנטלאפן פון לבן, האט אים לבן נאכגעיאגט, און דעמאלט האט זיך יעקב אבינו גערעגט אויף לבן. און דארט שטייט אין פסוק (ויצא לאלו) "ויחר ליעקב וירב בלבן, ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי". יעקב איז דערצערנט געווארן און ער האט זיך געקריגט מיט לבן, "ויען יעקב", און יעקב האט דערהויבן זיין שטימע און געזאגט צו לבן, וואס איז מיין זינד אז דו ביסט מיר נאכגעלאפן.

דארף מען פארשטיין, ס'האט געדארפט שטיין "וידבר ללבן", און נישט "ויאמר ללבן", וויבאלד "ויאמר" איז א לשון פון ווייכע רייד, און יעקב אבינו איז דאך דעמאלט געווען אויפגערגעט? האט דער הייליגער רבי ר' מענדעלע פון רימינוב זי"ע געזאגט, אז פון דעם דארף מען זיך לערנען אז אפילו ווען מ'מוז זיך רעגן, דארף מען אבער רעדן ווייכע רייד. יעקב אבינו האט געהאלטן ער דארף זיך רעגן אויף לבן, און "וירב בלבן", ער האט זיך געקריגט מיט לבן, און "ויען יעקב", ער האט אפילו אויפגעהויבן זיין קול צו רעדן הויך קעגן לבן, און דאך שטייט "ויאמר ללבן", אז יעקב אבינו האט מיט אים גערעדט ווייכע רייד, און ער האט אים געפרעגט, "מה פשעי מה חטאתי", וואס איך האב געזינדיגט קעגן דיר.

און אזוי דארף יעדער איד טוען, ווען מ'קומט צו כעס קעגן א חבר און מ'הויבט אהן צו רעדן שטרענגע רייד, זאל מען פון זיך אפקעהרן דעם כעס און רהיג פרגען דעם חבר "וואס האב איך דיר געטוען שלעכטס אז דו טוהסט מיר אזוי?", און ווען מ'פיהרט זיך אויף דעם וועג, וועט מען אויך אפשטילן דעם כעס פונעם חבר.

(אילנא דחיי' פ' ויצא, 'מבשר טוב', פ' ויצא)

פון די מעשה ביי יעקב אבינו זעהט מען נאך אן ענין וועגן די אויפגעגונג פון יעקב אבינו. געוועהנליך ווען א מענטש רעגט זיך אויף א צווייטן, דעמאלט קען קיינער נישט רעדן מיט אים, ווייל ער וועט זיך מיט יעדן רעגן. אבער ביי יעקב אבינו שטייט "ויחר ליעקב", און כאטש ער האט געזעכערט, איז אבער נאר געווען "וירב בלבן", ער האט זיך נאר געקריגט מיט לבן, ווייל מיט אים האט ער זיך געדארפט רעגן, אבער ח"ו צו א צווייטן מענטש אויסער לבן איז נישט געווען קיין רמז פון אויפגעגונג.

(שבת מיהודא פ' ויצא)

זיך גוט אדורכטראכטן איידער מ'גייט זיך רעגן

דער בעל 'אהבת ישראל' פון וויזניץ זי"ע האט געזאגט "איך זאג נישט אז מ'דארף זיך נישט אמאהל רעגן, נאר אויב מ'קומט אמאהל צו כעס דארף מען ערשט אדורכטראכטן מיט ישוב הדעת צי ס'איז דא אויף וואס זיך צו רעגן, און דורך דעם ישוב הדעת וועט מען שוין זעהן אז ס'איז נישטא אויף וואס זיך צו רעגן.

(מתוך קונטרס "בנחת נשמעים" ותש"ח ל')

(פארזעצונג אי"ה)

מייץ שבת אוצ'ר

מייץ אוצ'ר... געבט א שטייכל... "ס'אס נישט קיין ערשט"

• אין מחזור שטייט נישט דאס בענטשן...

שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשתיכם (אמור כג:לב)

א געוויסער פורק עול האט זיך ארויסגערוקט פון בית המדרש אינמיטן דאווענען יום כיפור, אלע האבן שוין פארשטאנען וואו ער איז געגאנגען, ווען ער איז צוריק געקומען האט ער זיך גענומען זוכן אין זיין יום כיפור'דיג מחזור וואו דער עולם האלט, זיין שכן א קלוגער איד האט אים געגעבן צו פארשטיין "א שאד אייער זוכען, אין מחזור שטייט נישט ברכת המזון..."

• ארכיט'ט מיט בייזע הענט...

וענייתם את נפשתיכם (אמור כג:לב)

... מ'האט אמאהל באמערקט ווי אן עם הארץ קלאפט זיך על חטא מיט ביידע הענט, אויף די פראגע פארוואס ער טוהט דאס אזוי? האט ער ערקלעהרט אז ער איז אנגעקומען שפעט אין בית המדרש, און כדי זיך מיטצוכאפן דארף ער ארבעטן מיט ביידע הענט."

מייץ אוצ'ר... חסידים דערציילן

• א צדיק פון קליינווייז אהן...

דער צדיק ר' הערש מיכל שפירא זצ"ל האט געלעבט אין ירושלים מיט איבער הונדערט יאהר צוריק. שוין פון קינדווייז אהן האט ער געהאט די ווירדן פון קדושה וטהרה, און געקוקט אויף די וועלט ווי אן ערוואקסענער מענטש. אמאהל ביי די אכט יאהר האט מען אים דערלאנגט א טעלער פון אפריקאט קאמפאט, א טייער דעליקאטעס אין יענע צייטן פון גרויס הונגער אין ירושלים. ס'האט אים שטארק געצויגן צו וועלן עסן דעם געשמאקער קאמפאט, אבער אריינטראכטנדיג אין הבלי תאות פון עולם הזה, האט ער אין יענער רגע באשלאסן נישט צו פארזיכן פון אפריקאט קאמפאט זיין גאנץ לעבן. מ'האט געזאגט אויף אים אז ביי די עלף יאהר האט ער שוין געקענט דאס גאנצע מוסר ספר "מסילות ישרים".

מייץ אוצ'ר... מורא מקדש

הונדערט ברכות יעדן טאג ברענגט שפע

והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה (אמור כג:יח)

הגאון רבי יעקב צבי יאליש בעל 'מלא הרועים' שרייבט: זאגן יעדן טאג מאה ברכות ברענגט אראפ א שפע פון עסן און פרנסה אויף דער וועלט. דאס איז מרומז אינעם נאמען פון דוד המלך וואס האט מתקן געווען די תקנה פון 'מאה ברכות' (במדב"ר יח כא): "דוד בן ישי... בית הלחמי" (שמואל א' יז:נח), ווייל אין זיין זכות איז דא לחם און שפייז פאר די באשעפענישן. אויך אונזער פסוק איז מרומז אויף דעם: "הקרבתם על הלחם", אויב 'תקריבו' איר וועט מקריב זיין 'על' [באטרעפט 100] הונדערט ברכות יעדן טאג וועט דער באשעפער אייך שיקן א שפע פון פרנסה און ס'וועט אייך קיינמאהל נישט פעהלן פון אייער שפייז. (קול יעקב')

מייץ אוצ'ר... צדיקים האבן געזאגט:

• די חכמה איז שווייגן...

ווען דער 'אמרי אמת' פון גור צ"ל איז צוריק געקומען קיין פולין פון א באזוך אין ארץ ישראל, האט אים דער רב פון קאליש געפרעגט: "נו וויאזוי שפיהרט זיך דער רבי נאכ'ן באזוך אין הייליגן לאנד? חז"ל זאגן דאך "אוורא דארץ ישראל מחכים", האט דער "אמרי אמת", געענטפערט: "אמת ריכטיג, חז"ל האבן אויך געזאגט: "סיג לחכמה שתיקה".

• א שתקן... ער שווייגט בשעת ער רעדט...

הרה"ק רבי מנחם מנדל פון ווארקא זי"ע האט געזאגט: דער פערד שווייגט שטענדיג, ער רעדט קיינמאהל גארנישט, פונדעסטוועגן איז ער א פערד, א שתקן איז דער וואס שווייגט בשעת ער רעדט.

• געזעהן זיך אליין...

הרה"ק רבי לייב מקאוואל זי"ע האט אמאהל געזאגט פאר א חסיד וואס האט זיך אפגערעדט: "איך האב געזעהן אזא גרויסע וועלט און איך האב מיך דערשראקן". האט אים דער רבי געענטפערט מיט א שמייכל: "ווער זאגט אז דו האסט געזעהן די וועלט, אפשר האסטו דך אליין געזעהן?..."

גליון השבוע נתגדב
ע"י ידידינו היקר הרה"ח
ר' שמואל פארגעס הי"ו
לע"נ אמו
מרת רחל ב"ר יעקב ע"ה
נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

* מחנה וזכרה לר' יוסף שטרסבורג הי"ו
עבור השתפשו בווצאת הגליון לכבוד ההילולא של
התנא אלוהי רבי שמעון בר יוחאי • ל"ג בעומר
תרי"ח וזן אל חיל וזכרית טי"ח חל מלא טוב בערין

גליון השבוע נדבט ידידינו הרה"ח
ר' אברהם הכהן לעווענשטיין הי"ו
לדגל ההילולא של הגה"ק רבי יעקב ב"ר יעקב משה
מליסא זצוק"ל בעמח"ס "חות דעת ועוד" • כ"ה אייר תשע"ג
נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

* גליון השבוע נדבט ידידינו הרה"ח
ר' שלום שטרסבורג הי"ו
לע"נ אביו ר' אהרן צבי ב"ר אביגדור ע"ה
נפטרה כ"ב אייר תשע"ח

* גליון השבוע נתגדב ע"י ידידינו היקר הרה"ח
ר' חיים יודא פארגעס הי"ו
לע"נ זקנתו מרת רחל ב"ר יעקב ע"ה
נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

* גליון השבוע נדבט ידידינו הרה"ח
ר' לייבל שטרסבורג הי"ו
לע"נ אביו ר' אהרן צבי ב"ר אביגדור ע"ה
נפטרה כ"ב אייר תשע"ח

גליון השבוע נתגדב ע"י ידידינו הרה"ח
ר' חיים מנחם גרשון פריש וזש"פ שחייו,
לע"נ זקנתו מרת רחל ב"ר יעקב ע"ה
פארגעס • נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

גליון השבוע נתגדב לזכרו ולע"נ
ר' ישראל צבי (הירשל) ב"ר
יוסף יונה ע"ה קליין
נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

גליון השבוע נתגדב לזכרו ולע"נ
ר' אברהם יוסף ב"ר
ישעי' עקיבא ע"ה פיינער
נפטרה כ"ה אייר תשע"ג

**"ולקחת סלת ואפית אתה שנים עשרה חלות שני עשרונים
יהיה החלה האחת" (כד,ה)**

אמר הרה"ק האמרי חיים מויזניץ זי"ע, 'שני עשרונים', מרמז על שני יהודים, כי 'עשרון' זה יו"ד, ומיד כשרואה ה' יתברך שני יהודים ביחד ובאהבה, הוא משפיע עליהם 'חלה' שזה ראשי תיבות - חנון המרבה לסלוח.

אמרי חיים

אנקודל'ה

**"שבעת ימים תקריבו אישה לה' ביום השמיני מקרא
קדש יהיה לכם והקרבתם אשה לה' עצרת הוא כל
מלאכת עבדה לא תעשו" (כג,לו)"**

אומר רש"י: כמלך שזימן את בניו לסעודה לכך וכך ימים, כיון שהגיע זמן להפטר אמר, בני בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום אחד, קשה עלי פרידתכם. אמר הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע, הקב"ה אומר, 'קשה עלי פרידתכם' - אותו פירוד לבבות שיש ביניכם, הוא אשר קשה עלי! לכן נוהג עם ישראל ביום שמיני עצרת לשמוח ולרקוד ביחד, מתוך קירוב לבבות בלי הבדלי מעמדות, וכולם אוכלים ושותים ביחד, כדי להתחזק באחדות ולמעט את ה'פרידתכם'.

נר ישראל

והרה"ק מנחם מנדל מקוסוב זי"ע, פירש את זה כך: קשה עליו יתברך פירוד הלבבות והמחלוקת גם כאשר זה במסווה של 'עלי' - שכל הפירוד הוא לשם שמים. בחשש של מחלוקת, עדיף להימנע מעניינים והנהגות של חסידות, ומוטב לוותר לזולת, ובלבד שלא תיווצר שנאה. וזוהי הכוונה גם שהקב"ה רוצה עוד 'יום אחד' - יום של אחדות.

אהבת שלום

**"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמור
התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה" (כג,טו)**

לכאורה ספירת העומר הוא מצוות עשה מן התורה, ולמה לא מברכים עליה שהחיינו כמו על שאר מצוות עשה? אלא עונה הרשב"א שעיקר המצווה של ספירת העומר הייתה כדי להגיע לבסוף להקרבת שתי הלחם, והיום אין לנו בית מקדש, ואיך נוכל לברך שהחיינו ולהיזכר כל פעם בצער הגדול שאין לנו בית מקדש?! לכן אנו לא מברכים שהחיינו.

הרשב"א

**"ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת
אלהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא,א)**

תלמידי חכמים משולים לכהנים, אומרת התורה, 'אמור אל הכהנים' - אמור אל כל תלמידי החכמים שמשולים לכהנים, שיתנהגו כמו 'בני אהרן' - שישכינו שלום בין איש לרעהו, ויקבלו כל אדם בסבר פנים יפות, משום שאלה התנאים הדרושים למשוך את לב האנשים לעבודת ה'. אבל בד בבד צריך תלמיד חכם להיזהר שמא ירננו אחריו שהוא מתחבר לרשעים ולא ידונו אותו לכך זכות שעושה כן כדי לתקנם, ועלול להתחלל שם ה' ברבים ח"ו. על כן נאמר 'לנפש לא יטמא בעמיו' - שחייב אדם להיזהר שלא לטמא את עצמו בעת שעוסק בתיקון נפשות.

חתם סופר

"וביום השביעי שבת שבתון" (כג,ג)

אומר רש"י: מה ענין שבת אצל המועדות, ללמדך שכל המחלל את המועדות כאילו חילל את השבת וכל המקיים את המועדות כאילו קיים את השבתות, בשבת אדם נח אחרי שעבד קשה כל השבוע, וזה לא ניכר כי הוא שובת למען קדושת השבת, אלא שובת יותר בשביל לנוח מרוב העבודה והיגיעה בימות השבוע, אבל כשאדם שובת ביו"ט שחל באמצע השבוע או ביום א' ב' כשהוא עדיין לא עיף ויגע ממלאכתו, מזה ניכר ברור שהוא שובת מפני ציווי השי"ת. וזה מה שרש"י אומר: כל המקיים את המועדות למרות שאינו עיף ויגע, זוהי ההוכחה שגם בשמירת שבת כששובת, שובת הוא לשם קדושת שבת וציווי הקב"ה ולא עקב עייפות.

מהרי"ץ דושינסקיא

"והכהן הגדול מאחיו" (כא,י)

הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זי"ע דרש את המילים 'והכהן הגדול מאחיו' כך: גדלותו של הכהן הגדול הייתה בכך שבעיניו נחשב כל יהודי כאילו היה אחיו ממש.

תפארת שלמה

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

סליחת עוונות של יו"כ, גם כן נשארה לנו, עד היום הזה, לכן רק אצל שני ימים טובים אלו, נכתבו המילים "בעצם היום הזה".

ליקוטי בתר ליקוטי

אזיס ווארט

"וירגמו אותו אבן" (כד, כג)

משכיל ואפיקורס שאל את רבי ישעיה מפראגה, מפני מה נאמר במקושש: "וירגמו אותו באבנים" (במדבר טו, לו) וכאן "וירגמו אותו אבן"? השיב לו על כך: לגבי המקושש נחלקו חז"ל, מפני מה היה חייב מיתה, ויש מאן דאמר שסבור ש"לשם שמים נתכוון" ומשום כך בשעה שרגמוהו בני באבנים, עשה זאת כל רוגם מתוך כוונה אחרת: האחד רגמו בחשק רב, שחשב אותו לרשע, ואילו השני עשה זאת ללא חשק, שחשב אותו לצדיק, שאומנם יש להרגו משום שזה רצונו של הקב"ה, לפיכך נאמר בו: "אבנים" בלשון רבים שכל אבן שונה מחברתה. כנגד זה במגדף "וירגמו אותו אבן" הכל רגמו אותו בכוונה אחת ובמחשבה אחת, שכן לגבי לא היו הדעות חלוקות – סיים רבי ישעיה ואמר אגב עקיצה במשכיל – הוא היה כופר לכל הדעות.

אמרות חכמה על התורה

"וכי תזבחו זבח תודה לד' לרצונכם תזבחו...ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני ד'" (כב, כט-ל)

כשלאדם יש צרה, כבר בעת הצרה עליו להאמין שהיא לטובתו ולהודות לה' ולא רק אחרי שעברה, וזה מרומז בפסוקים: 'וכי תזבחו זבח תודה לד' - כלומר בשעת זביחת הזבח, אחרי שניצלם מהצרה, יודע אני 'אשר לרצונכם תזבחו' - בוודאי, בשמחת לב אתם זובחים את הזבח, אבל אומר הקב"ה, מה שאני דורש מכם, הוא: 'אשר ביום זבחכם', בשעה שאתם נתונים בצרה, 'יאכל', כלומר גם אז תהנו מן הנעשה, כי "אכילה" היא כינוי מליצי "להנאה", וזה גם "ולא תותירו ממנו עד בוקר", כלומר לא תאחרו את האכילה, שהיא "ההנאה", על המקרה שקרה לכם, עד הבוקר, עד שתזרח לכם שמש ההצלחה, כי אם כאמור "ביום ההוא", כלומר כבר בשעת הצרה, תדעו ותאמינו אשר אני ד', בעל הרחמים, גזרתי זאת, והכל לטובתכם.

חתן סופר

ובהמשך לזה, זו גם הסיבה שאנו אומרים בספירת העומר "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה" כי כרגע המצווה היא רק מדרבנן היות ואין לנו עומר ושתי הלחם, לכן אנו מתפללים, שיבנה המקדש בקרוב ואז נקיים את המצווה, לא בתור זֶכַר למה שעשו בבית המקדש, אלא ממש מצווה ככתוב בתורה ומדאורייתא.

ילקוט יצחק

"כי כל הנפש אשר לא תעונה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה" (כג, כט-ל)

למה בפסוק הראשון לגבי עינוי כתוב "ונכרתה מעמיה", כלומר שתיכרת מעצמה, ואילו בפסוק השני לגבי מלאכה, כתוב "והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה"? ויש לומר, כי מי שלא מתענה ביום הכפורים, עדיין אי אפשר להגיד בהחלטיות שהוא אפיקורוס, כי ייתכן שהוא מומר לתיאבון, אבל מי שהוא עושה מלאכה ביום הכפורים בוודאי שהוא רשע גמור להכעיס, כי דורשים ממנו שינוח ולא יעשה מלאכה, ובכל זאת עושה מלאכה, ולכן באה התורה ואומרת "והאבדתי" בהדגש מיוחד.

קול יהודה

"זכרון תרועה מקרא קודש" (כג, כד)

זכרון - תרועה, רק אם האדם זוכר, מה שמרומז בתרועה, וזהו לשמוע את קול השופר האלוקי, הפנימי השוכן בתוך האדם, רק אז - תקיעת שופר, היא "מקרא קודש" וזה מרומז גם בדברי חז"ל על: הכונס שופר לתוך שופר, אם קול חיצון שמע, לא יצא, אם קול פנימי שמע יצא, כי העיקר הוא הקול הפנימי. וכך גם הוא נוסח הברכה "לשמוע קול שופר", ולא לתקוע בשופר.

אגלי טל

"וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדרתיהם" (כג, כא)

המילים "בעצם היום הזה", נאמר בתורה רק אצל חג השבועות, וכן אצל יום הכפורים, והטעם הוא, כי כל המועדים, מרמזים ומזכירים דברים שכבר חלפו, כמו פסח יציאת מצרים, סוכות - ענני הכבוד, אבל חג השבועות, מזכיר קבלת התורה, שנשארה אצלנו ב"ה עד היום. וגם

לכאורה ברור שהכהנים הם בני אהרן, למה התורה צריכה להדגיש את זה? אלא "בני אהרן" בגימ' 318, וכתוב בגמ' במסכת יומא שסך הכהנים הגדולים שהיו בשני בתי המקדש הם 318, 18 בבית המקדש הראשון ויותר מ-300 בבית שני.

מפי השמועה

"וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו" (כב,יא)

'כהן' הוא 'חסד', אומרת התורה "וכהן" - זהו בעל החסד "כי יקנה נפש" - שמחיה נפשו של עני על ידי "קנין כספו" על ידי זה שהוא נותן לו צדקה מכספו, "הוא יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו" - הוא (בעל החסד) וילדיו יאכלו "בלחמו" - בזכות הלחם של העני שנתנו לו.

דברי ישראל

"ושמרתם מצותי ועשיתם אותם אני ה' (כב,לא)

כתוב בגמ' במסכת שבת, שאדם המצפה וממתין לקיים איזו מצווה, ומחכה אימתי תבוא מצווה זו לידו, או שחשב לעשותה ולבסוף נאנס ולא עשאה, נותן לו ה' שכר כאילו עשאה, ודבר זה מרומז כאן בפסוק "ושמרתם מצוותי" - שתהיו מחכים ומצפים לעשות את מצוותי, "ושמרתם" מלשון "ואביו שמר את הדבר", וממילא "ועשיתם אותם" - יהיה לכם שכר כאילו עשיתם אותם, אפי' אם נאנסתם ולא עשיתם.

ספרים

"ושמרו את משמרתי ולא ישאו עליו חטא" (כב,ט)

ישנם מהרסיי הדת שבאים ומוציאים לעז על גדולי ישראל אשר מעמידים סייגים וגוזרים גזרות על הקהל, ואומרים שהם עוברים על האיסור של "לא תוסיפו", לכן באה כאן התורה ורושמת "ושמרו את משמרתי" - שלפי דרשת חז"ל בא לומר: עשו משמר למשמרתי, וממשיך הפסוק ואומר "ולא ישאו עליו חטא" - על הסייגים שיעשו, כי הסייגים המה כמו אותו חולה שהתרופה שנתן לו הרופא - יכול הוא לשתות רק במידה ובמשקל, אבל לאחר שהרופא נתן לו את הסם יכול הוא לשתות כל השאר כאוות נפשו, ויכול להוסיף או לגרוע, כפי הנצדך..

הגאון ר' יאשע בער מבריסק זצ"ל

"ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב,לב)

אל תחללו את השם בתירוץ של "ונקדשתי בתוך בני ישראל", שכביכול אתם מקדשים במעשיכם את השם.

מאוצרנו הישן

"וספרתם לכם ממחרת השבת" (כג,טו)

שאלו את רבי יוסף צבי מסלנט: "מדוע מברכים ספירת העומר בהתלהבות יתרה? והלא ברכה היא כשאר ברכות הנהנין והמצות?" והשיב: "לשאלה זו אין טעם וריח, שכן באמת כל ברכה היו צריכים לברך באותה התלהבות שמברכים לספירת העומר!" תמה השואל: "אם כך הוא, למה באמת לא מברכים כל ברכה בהתלהבות?" ונענה: "זו, כבר באמת שאלה טובה ונכונה".

ר' יוסף צבי מסלנט

"ואיש כי יקריב זבח שלמים לה' וגו' תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" (כב,כא)

ידוע שעיקר הקרבן הוא התשובה והחרטה ותיקון המעשים, ורק אח"כ הקרבן מרוצה לה', אבל אם האדם אינו מתקן את מעשיו וסבור שעיקר המצוה היא הקרבת הקרבן. אזי קרבנו מתועב בעיני ה'. וזה מה שהפסוק אומר "ואיש כי יקריב זבח שלמים לה' וגו', אם רצונו שהקרבן - "תמים יהיה לרצון לפני ה'", אז תנאי קודם למעשה הוא ש"כל מום לא יהיה בו" - באיש המקריב, שתחילה יעשה תשובה, ולא ישאר עליו כל רושם מחטאיו. ומכאן יש ללמוד שעל האדם לחזור לפני שמתפלל, שהרי ידוע בתשובה שתפילות כנגד תמידים תקנום, והנביא אמר (הושע יד ג) קחו עמכם דברים ושובו אל ה' וגו' ונשלמה פרים שפתינו, ורק אז התפלה תהיה לרצון לפני אדון כל.

מקרי דרדקי

"והוא אשה בבתוליה יקח" (כא,יג)

"והוא" גימטריא י"ח, לרמזו שבן י"ח לחופה, וכן סופי תבות של "אשה בבתוליה יקח" גימטריא י"ח.

החיד"א

הגיליון לזכות ולהצלחת רבקה בת אביגיל
חוה ואסתר מלכה בת אביגיל חוה

"קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם" (כא, ו)

אפשר לפרש את הפסוק על פי המעשה שמובא בירושלמי, ששאל מין (כופר) אחד על הפסוק ביהושע (כ"ד) "כי אלקים קדושים הוא", שקדושים בלשון רבים מורה חלילה על שתי רשויות. וענו לו שפירוש הפסוק הוא שהשי"ת הוא אלקים של קדושים - הכוונה של עם ישראל אשר הם קדושים. וזה מה שאמר הכתוב פה, "קדושים יהיו לאלקיהם" - שיהיו ישראל קדושים וממילא הפסוק ההוא יתפרש כמו שצריך שד' הוא אלקיהם של קדושים, וממשיך הפסוק "ולא יחללו שם אלקיהם", שאז לא יתחלל שם שמים ע"י שיפרש אדם את הכתוב בלשון רבים ויאמר שיש ח"ו שתי רשויות אבל אם ישראל לא יהיו קדושים, אז יהיה מקום למינים לטעות בפסוק הנ"ל ויתחלל שם שמים, כי יאמרו שאי אפשר לפרשו על ישראל, שהרי רואים שאינם קדושים ח"ו, על כן מזהיר הכתוב קדושים יהיו.

אהל יעקב – הקדמון**"וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו וגו' ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בוקר אני ה'"**

מפרש הדברי ישראל כך - אדם המקריב את רצונו לה' - "לרצונכם תזבחו" - אזי התורה מבטיחה לו ש"ביום ההוא יאכל" - ה' יזמין לו יום את פרנסתו ו"לא תותירו ממנו עד בוקר" - ולא יצטרך לדאוג את דאגת המחר.

ומפרש עוד על הפסוק שכתוב בגמ' סוטה ש"האומר מה אוכל למחר הרי הוא מקטני אמונה" והדבר הזה מרומז כאן בפסוק "זבח תודה" הכוונה להודות לה' - ככתוב בתהילים: זובח תודה יכבדדנו, "ביום ההוא - יאכל" - הקב"ה דואג לך לאוכל לכל יום - "לא תותירו ממנו עד בוקר" - אל תדאג מה יהיה מחר - אלא תודה לה' על אותו יום והוא ידאג לך.

דברי ישראל**"ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו"**

תיבת 'מום' נקראת מימין ומשמאל, לרמז לאדם שמי שנותן מום בחברו - "כאשר עשה כן יעשה לו". וכן 'מום' ר"ת מ'הרסייך ו'מחריבייך מ'מך יצאו, שהנותן מום בחבירו, ודאי לקוי בכך בעצמו.

חסדי דוד

וזה גם מה שהבעל שם טוב פירש על הכתוב במשנה "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו" - כל הנגעים אדם רואה חוץ" - כל הנגעים שאדם רואה בחוץ על האחרים, הם בעצם "נגעי עצמו" - הוא עצמו נגוע בזה.

בעל שם טוב**"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש"**

"אנחנו אומרים בנעילה "אתה הבדלת אנוש מראש ותצוונו לעמוד לפניך" אמר הברדיטשובר לפני הקב"ה - "אתה הבדלת אנוש מראש" - אתה הפרדת בין האנוש לראש עם כל הטרדות והניסיונות בעולם הזה "ותצוונו" - ואתה מצוה אותנו לעמוד לפניך!?"

ר' לוי יצחק מברדיטשוב**"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם"**

בפסוק כתוב שתי פעמים "מה", מ'מחרת ה'שבת, מ'יום ה'ביאכם אפשר לבאר על פי דברי מרן בעל אמרי יוסף זי"ע, על הפסוק שכתוב ביציאת מצרים "ולא יכלו להתמהמה", מ'מה מרמז על שתי בחינות, 'גדלות ויראת הבורא' ככתוב "מה אדיר שמך בכל הארץ", ו'שפלות עצמו' ככתוב "מה אנוש כי תזכרנו", וזהו ולא יכלו להתמהמה, שלא יכלו עם ישראל במצרים להשיג את שתי הבחינות של מה, גם גדלות הבורא וגם שפלות עצמו, וזהו שנרמז כאן שתי פעמים מה, שבכוח סגולת ספירת העומר יכול האדם להתעלות בקדושה ולהשיג את שתי הבחינות.

שיח יעקב יוסף**"וספרתם לכם וגו' ומיום הביאכם וגו' שבע שבתות"**

"הגמרא במסכת שבת מביאה בשם ר' אליעזר "שוב יום אחד לפני מיתתך, אמרו לו תלמידיו וכי אדם יודע מתי ימות וכי' אלא ישוב היום שמא ימות למחר, וכתוב במשנה באבות "דע מאין באת ולאן אתה הולך" וזהו מה שמרמז כאן "וספרתם לכם ממחרת" - לאן אתה הולך, "ומיום הביאכם" - לעולם הזה - מאין באתם, "שבע שבתות" - מרמז על "ימי שנותינו בהם שבעים שנה" בעולם הזה.

דברי ישראל

מעשה האפוד

שנה חמישית

פר' אמור תשפ"ה

רב ביהמ"ד "מילואים לאפוד" וועסטקליף יצ"ו

הרב עקיבא אשר פדווא שליט"א

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תֵבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרְתֶּם אֶת קִצְרֶיהָ וְהִבֵּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרְכֶם אֶל הַכֹּהֵן. וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבַת יִנִּיפֻנוּ הַכֹּהֵן. (ויקרא כג, י-יא)

הכוונה "ממחרת השבת" היא ממחרת יו"ט הראשון של פסח וצ"ב למה נקרא כאן יו"ט בשם שבת

פירש רש"י: "ממחרת השבת, ממחרת יום טוב הראשון של פסח. שאם אתה אומר שבת בראשית (היינו שבת רגיל, יום השביעי למנין ימי בראשית) אי אתה יודע איזהו". ופירושו הוא מבואר יותר בהרחבה בגמרא (מנחות סו, א): "ממחרת השבת, ממחרת יום טוב, אתה אומר ממחרת יו"ט, או אינו אלא ממחרת שבת בראשית אמרת, וכי נאמר ממחרת השבת שבתוך הפסח (דתדע שבשבת של פסח תתחיל לימנות – רש"י), והלא לא נאמר אלא 'ממחרת השבת', דכל השנה כולה מלאה שבתות, (וא"ת שבת ממש – רש"י) צא ובדוק איזו שבת (אלא ודאי יום טוב [של פסח] הוא – רש"י)", עיין שם כל הסוגיא (מדף סה, ב) שמביא הגמרא עוד ראיות שממחרת השבת הכוונה הוא ממחרת יום טוב. וצ"ב לכאורה למה באמת קורא הפסוק את היום טוב בשם 'שבת' ואנו צריכים להביא הוכחות שהכוונה היא ממחרת יום טוב.

ולהלן נמי כתוב (שם, טו-טז): "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבַת מִיּוֹם הִבְיָאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַ שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. עַד מִמַּחֲרַת הַשָּׁבַת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'". ושוב פירש רש"י: "ממחרת השבת, ממחרת יום טוב". והקשה כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע שצריך ביאור למה באמת קרא התורה יו"ט הראשון של חג הפסח 'שבת', וגם למה תלה התורה את הספירה שהוא ממחרת השבת, כי לכאורה די הו"ל למימר 'וספרתם לכם מיום הביאכם את עומר התנופה', כי אנו יודעים מהפסוק הקודם (פסוק יא) שהנפת העומר היה ממחרת יום טוב.

שבת קודש הוא מעצמו בלי הכנה מצד האדם אבל יו"ט תלוי בהכנת בני ישראל אולם בחג הפסח כמו בעת יציאת מצרים מגביה הקב"ה את ישראל למדרגה גבוה בלי הכנה מצדם ולכן נקרא "שבת"

ותוכן תירוצו הוא על פי המבואר בספרים הקדושים, שקדושת שבת בא באתערותא דלעילא, וקדוש היום לאלוקינו בלי שום הכנה מצד האדם, וקדושת יום טוב תלוי בעלמא בהכנת האדם בבחינת אתערותא דלתתא, ולכן אומרים בשבת "מקדש השבת", וביום טוב אומרים "מקדש ישראל והזמנים".

אולם שונה הוא חג הפסח שהוא זכר ליציאת מצרים, ובעת גאולת מצרים היו בני ישראל משוקעים במ"ט שערי טומאה, והקב"ה נגלה עליהם וגאלם, והגביה אותם למעלה ממדרגתם ולמעלה מהכנתם, בבחינת אתערותא דלעילא, וכן הוא תמיד בליל חג הפסח בכל שנה ושנה, שזוכים בני ישראל להתעוררות הקדושה והתרוממות בבחינת אתערותא דלעילא אף בלי שום הכנה מצדם כמו בעת יציאת מצרים, ולכן קדושת החג היא דומה לקדושת שבת שהוא קדוש מעצמו, ולכן נקרא יום טוב זה בשם 'שבת'.

והנה תכלית ספירת העומר היא שיעשה הכנה במשך ימי הספירה לקבלת התורה, והעצה הוא שהקדושה שזכה לה בליל פסח בבחינת מתנה באתערותא דלעילא ישאר אצלו רושם ויהיה לו לעזר להשגת הקדושה להגיע למעמד מתן תורה^א, ולכן נאמר 'וספרתם לכם ממחרת השבת' – ממחרת יום טוב שהיא כעין בחינת שבת, תספרו חמישים יום עד שזוכה להביא מנחה חדשה לה' בחג השבועות. עכתי' בקיצור.

אולם לפי דבריו לכאורה מובן למה בספירת העומר תלה הכתיב ממחרת השבת, אך עדיין צריך ביאור למה נאמר בתחילת הפרשה גבי הקרבת קרבן העומר גם כן הלשון "ממחרת השבת".

מנחת קנאות שהביאה סוטה אמרו חז"ל היא עשתה מעשה בהמה הביאה מנחה שעורים שהיא מאכל בהמה ומה שמנחת העומר באה מן השעורים הוא באה "גרש" ולכן היא משובחת אולם בכל זאת צ"ב למה מנחת העומר באה מן השעורים ולא מן החיטים כמו שאר כל המנחות

והנה רש"י פירש להלן: **"מנחה חדשה"**, היא המנחה הראשונה שהובאה מן החדש. ואם תאמר הרי קרבה מנחת העומר, אינה כשאר כל המנחות, שהיא באה מן השעורים.

וצריך ביאור בעצם למה העומר באה מן השעורים. והנה בפרשת נשא גבי קרבן המנחה שהביאה הסוטה כתוב (במדבר ה, טו): **"והביא האיש את אשתו אל הפה ויהביא את קרבנה עליה עשירית האיפה קמח שערים"** וגו'. ופירש רש"י: **"שעורים"**, ולא חטים, היא עשתה מעשה בהמה, וקרבה מאכל בהמה". והמקור דבריו הוא במשנה (סוטה יד, א): **"רבן גמליאל אומר, כשם שמעשיה מעשה בהמה, כך קרבנה מאכל בהמה"**. ועוד תנן התם: **"כל המנחות באות מן החטין וזו באה מן השעורים"**, מנחת העומר, אף על פי שבאה מן השעורים, היא היתה באה גרש, וזו באה קמח". ופירש רש"י: **"גרש"**, בשעורים מובחר שבו, מנופה ב"ג נפה כעין סולת חטים. **קמח**, הכל מעורב כמו שנטחן".

אך עדיין צ"ב לכאורה, למה באמת העומר באה מן השעורים, ואם כי באה גרש ולא קמח, אבל בכל זאת היא המנחה היחידה, חוץ ממנחת הקנאות שהביאה הסוטה, שבאה מן השעורים.

העומר נקראת עומר התנופה לרמז שבמשך ימי הספירה יכולים בני ישראל להגביה את עצמם מבחינת "בהמה" שנרמז בעומר מן השעורים לבחינת "אדם" ולכן מביאים מנחה חדשה מן החיטים

וני"ב שענין ספירת העומר הוא כאמור הכנה למתן תורה, וכפי שאבאר בס"ד בהרחבה בהמשך הפרשה, ובליל פסח אמנם מגביה הקב"ה את ישראל למדרגה גבוהה הרבה יותר מכפי הכנתם, אך הוא בבחינת שאלה, וממחרת החג נוטלים מהם אותם הקדושות, ומאז מוטלת עליהם לנסות במשך ימי הספירה להגיע שוב אל אותם המדרגות הגבוהות בכוחות עצמם, בבחינת אתערותא דלתתא, כדי שיהיו ראויים למעמד קבלת התורה.

ויתכן שמטעם זה הביאו את קרבן העומר מן השעורים, שהם מאכל בהמה, ומרמזים על שפלות, בבחינת (תהלים מט, כא) **"נמשל כבהמות נדמו"**, ובכל זאת נקרא מנחת העומר **"עומר התנופה"**, לרמז

א. וכעין מה שפירש כ"ק **מרן מהר"א** זי"ע הענין שבא מלאך ומלמד לעיבור במעי אמו כל התורה כולה, ואחרי כן כשיצא לאוויר העולם בא מלאך וסוטר על פיו ומשכח כל מה שלמד, ולכאורה צריך להבין, אם כן לאיזה ענין מלמדים אותו כל התורה אם הוא משכח הכל אחרי כן, והסביר מרן זי"ע, שמועיל לו מה שלמד במעי אמו למה שלומד תורה אח"כ ומשיג קדושה על ידי יגיעה עצמי.

שיש בכוח האיש הישראלי להגביה את עצמו לרום המדרגה משך ימי הספירה – "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום", שהם מ"ט יום כנגד מ"ט שערי קדושה, ואז – "והקרבתן מנחה חדשה", והיא שתי הלחם, שהיא באה מן החיטים, לרמז לכך שזכו משך ימי הספירה להתעלות מדרגת בהמה לדרגת אדם.

ונראה שלכן נאמר "וְהִנֵּי אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְצִנְקָם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת", דהיינו שאחרי יום טוב הראשון של חג, שאז הגביה אותם הקב"ה למעלה ממדרגתם ולמעלה מהשגתם בבחינת שאלה, וניטלה מהם המדרגות מיד אחרי החג כדי שיפעלו להגיע שוב לאותן המדרגות בכוחות עצמם, ולכן הביאו את העומר מן השעורים והתחילו להניף את עצמם בכוח עצמם בבחינת אתערותא דלתתא, כדי שיגיעו בסוף מ"ט יום להביא את המנחה החדשה, שתי הלחם מן החטים. נמצא שהוא ממש כפי שפירש מרן מהרי"ד זי"ע את הפסוק "וספרתם לכם ממחרת השבת".

כשיבוא מלך המשיח בב"א ימלא הארץ דעה את ה' ולכן יוכלו להביא בחג השבועות את המנחה החדשה מן החיטים על אף שלא הביאו את מנחת העומר ממחרת השבת

והנה ב"סטרעליסקער חיבור" מביא בסוף הדברי תורה שאמר כ"ק מרן מהר"י זי"ע בסעודה שלישית בפרשה זו בשנת תרמ"ו, אמר בזה הלשון: "יעזרנו השי"ת שנהיה משתוקקים ומתגעגעים באמת לעבודת הקרבנות, ולעת עתה נקיים 'ונשלמה פרים שפתינו', והשי"ת יעזרינו לקיים מצות הקרבנות בפועל, הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה. **ויכול להיות שכשיעזרינו השי"ת שיבוא משיח צדקינו קודם חג השבועות, אזי הגם שלא הקרבנו את העומר, אף על פי כן אי"ה בחג השבועות נקריב את שתי הלחם, הגם כי העומר ושתי הלחם הם קדושה אחת, אף על פי כן הדבר נראה שנקריב את שתי הלחם", עכ"ד.**

ולפענ"ד כוונת קדשו מובנת על פי דברינו הנ"ל, כי הענין שמביאים העומר מן השעורים ושתי הלחם מן החיטים הוא כדי להראות שזכינו משך ימי הספירה לעלות מדרגת בהמה לדרגת אדם, ולכן שתי הקרבנות הם בעצם קדושה אחת, ואין אחת באה בלי חברתה. אבל כשיבא משיח צדקינו במהרה בימינו אז נזכה לבחינת יום שכולו שבת, (תהלים מט, כא) "כי מלאה הארץ דעה את ה'", ואז נוכל להביא במהרה בימינו את המנחה החדש מן החיטים, אף על פי שלא הבאנו תחלה את העומר מן השעורים.

זמר ופיוט לפרשת אמור ע"פ דבה"ק של רבותה"ק מבעלזא נבג"מ ויבדלחט"א כ"ק מרן שליט"א

מיוסד על פי דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבעלזא סעודה ג' פרשת אמור תשנ"ד (מובא להלן) בהקדם דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ד זי"ע, וכ"ק מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע. כאשר שמא דמריה מרומז בראשי הבתים. ובבית האחרון 'חזק'. בפזמון שבין הבתים רמוז שם הוי"ה בראשי התיבות.

דברי המדרש יראת ה' טהורה עומדת לעד מיראה שנתיירא אהרן מלפני הקב"ה זכה ונתנה לו פרשה הזו שאינה זוה ממנו ומבניו
יִרְאֵת אֲדוֹן טְהוֹרָה | לְעֵד עוֹמֶדֶת, זָכָה כֹהֵן בְּבִשּׁוּרָה | לוֹ וּלְמוֹלֶדֶת, פְּרִשֵׁת טְהוֹרָה
בְּאַזְהָרָה | לְדוֹרוֹת נִצְמָדֶת, אָמַר וְאִמְרָתְ נִזְכָּרָה | אֶל הַכֹּהֲנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

דברי המדרש שבועות חקות קציר ישמר לנו – מרוחות ומטללים רעים בשבעה שבועות שאימתי הן תמימות כשעושין רצונו של מקום
שְׁעוֹרֶת עֶמֶר רֵאשִׁית | קָצִיר קָצִיר, שְׂבַעָה שְׂבועוֹת הַשִּׁית | שְׂדוּפֵי חֲצִיר, עַד אָנָּה
אֲשִׁית | לְשִׁמְיָהּ אִפְצִיר, לֹא אֵצֶא חֶפְזִית | בְּתַמִּימוֹת נְאֻמָּנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

מרן מהרי"ד זי"ע: רצונו של מקום ללמוד מדעת קונו לאהוב את הנמוכות שזהו עבודת ימי הספירה כמאמר המגיד מקאזניץ זי"ע
כְּרִצוֹנוֹ עֲבוֹדַת אֲדוֹנָם | בְּמָה אֶקְדֵּם, לְלַמֵּד מִדַּעַת קוֹנָם | אֶעֱבֹר בְּסֶךְ אֲדָדִים,
מִשְׁפִּילִים וְרוֹאִים חֲסָרוֹנָם | כֵּן אֶלְמָדִם, לְהַתְּבוֹנֵן בִּימֵי חֲשָׁבוֹנָם | לְהִיּוֹת
מִתְקַנִּים. יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

מרן מהר"א זי"ע: בפסח יצאו ישראל בבת אחת לרום המעלה, ואח"כ צריכים בכוחם בימי הספירה וישראל בוטחים בהקב"ה שיסייעם בכך
רֵאשׁוֹן חֲשָׁכֵי הַגִּיָּה | בְּבֵת אַחַת, כִּנְשָׁר קִנְיָה תִּגְבִּיָּה | עֲלוֹת כְּפוֹרֶחֶת, וְהִיָּה כִּי
תִתְמִיָּה | יִצִּיָּאָה מִפִּחַת, בְּטָחוֹן בְּרִצּוֹן גְּבוּרָה | בְּעֶצֶם מוֹכָנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

ע"פ לקוטי תורה למהר"ם מטשערנאביל בראשית ירא שבת, שצריך לשמור כל השבוע מחטא ושגגה שיוכל לבוא מוכן ליום השב"ק
יִדְקָה יִדְקֶדֶק בְּדֹאגָה | מְכַנִּיסֶת שְׁבִיעִי, מְשִׁמֶרֶת עוֹן וּשְׁגָגָה | מִכָּל מַרְשִׁיעִי,
כְּטָהוֹר שׁוֹמֵר הַשְּׁגָה | בְּעֲבוֹדַת מוֹשִׁיעִי, מְדוּמָה לְהִרְחִיק הַפְּלָגָה | וְהִיוּ נְכוּנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

לכאורה פרשת הטהרה לכהנים היה צריך להיות רק בזמן ביהמ"ק, משא"כ בזמן הזה. אכן הענין שאנו מייחלים לגאולה השלימה
וּכְשִׁבִּית הַמְּקֻדָּשׁ קָיָם | וְעֲבוֹדָה בְּקִרְבָּנוֹת, זְהִירוֹת בְּטְהוֹרָה יָדָיִם | בְּחֲסָרוֹן
לְהַבְנוֹת, יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ שְׁבָיִם | מִצָּפִים בְּהַכְנוֹת, תְּמִיד מוֹכֵן עֲדָיִם | שׁוּה בְּזִמְנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

בימי הספירה עלינו להתכונן בהקדמת היראה לחכמה, וזהו כוונת המדרש אימתי הן תמימות בזמן שעושין רצונו של מקום ביראת ה'
בְּקִדְמַת יִרְאָה לְחֻכְמָה | בָּאִים לְהַשְׁגוֹת, בֵּין קָצִיר לְלַחְמָה | חֲטוֹב הַנְּהָגוֹת, זִמְן
חֲרִמַּשׁ בְּקָמָה | קְדוּשׁ מְדִרְגוֹת, יִרְאָה תְּמִימָה לְשִׁלְמָה | לְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים | הַהוֹגִים פְּיוֹנִים | וְיִהְיוּ נְזוּנִים | הֵכֵן בְּמִטְמוּנִים.

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו (ויקרא כא, א), ובמדרש (ויק"ר כו, ו): ה"ה"ד (תהלים יט, ו) 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', אמר רבי לוי, מיראה שנתירא אהרן מלפני הקב"ה זכה ונתנה לו פרשה הזו שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, ואיזו זו פרשת המת, שנאמר 'ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן', ויש להבין כונת המדרש, שהרי כל ענין הכהונה נוהג לדורות, ולא רק אזהרת הטומאה, והיה לו לומר: מיראה שנתירא אהרן זכה ונתנה הכהונה לו ולזרעו אחריו עד סוף כל הדורות.

להלן בפרשה (כג, ט י) כתיב: "וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן", ובמדרש (שם כח, ג): "אמר ר"א, כתיב (ירמיה, כד) 'ולא אמרו בלבבם נירא נא את ה' אלקינו הנותן גשם יורה ומלקוש בעתו', יהב לכו כולא ולית אתון צריכי ליה מן הדין, 'שבעות חקות קציר ישמר לנו', ישמור לנו מרוחות רעות ומטללין רעים, ואימתי באלו שבע שבועות שבין פסח לעצרת", כלומר, המדרש מפרש את הפסוק "שבעות חקות קציר", על שבעה השבועות שבין פסח לעצרת, והיינו שגם לאחר שכבר ירדו גשם ויורה ומלקוש בעתו, עדיין צריכים בני ישראל לירא את ה' שישמור להם את הקציר מרוחות רעות וטללים רעים, וכן פירש רש"י (שם): "שבעות חקות קציר, שבעה שבועות שחקק לנו בהן שתי חוקות קציר, חק העומר וחק שתי הלחם. ישמר לנו, שיהא הקציר בזמנו".

והמשך דברי המדרש הוא: "תני רבי חייא, 'שבע שבתות תמימות תהינה', אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", ויש להבין כונת המאמר וכן את השייכות בין שני המאמרים. ונקדים מה שפירש כ"ק דודי ז"ל (מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע) בשם כ"ק זקני ז"ל (מרן אדמו"ר מהרי"ד זי"ע) את כונת המדרש: "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", דהנה אמרו רז"ל (סוטה ה, א) "לעולם ילמד אדם מדעת קונו (לאהוב את הנמוכות, רש"י), שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני", והיינו שהקב"ה נתן את התורה על הר סיני הנמוך שבהרים כדי ללמד את בני ישראל להדבק במדת הענוה, שכן רק על ידי מדת ענוה יכולים לזכות לתורה (תענית ז, א). וזוהי העבודה בימי הספירה, כמו שכתב בספר תהלות ישראל להמגיד מקאזניץ זי"ע על הפסוק (תהלים מב, ה) "כי אעבור בסך אדום עד בית אלקים" וגו', "סך" הוא לשון סכום ומנין, ורומז על ימי הספירה, שהעבודה בהם היא: "אדום" – מלשון "דד אם", כלומר להשפיל את עצמו כתינוק היונק משדי אמו, וזהו: "שבע שבתות תמימות, אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", פירוש, שלמות ימי הספירה היא כאשר בני ישראל דבקים במדת ענוה ושפלות הרוח שהוא רצונו של מקום, כאמרם ז"ל: "לעולם ילמד אדם מדעת קונו", שעל ידה זוכים לתמימות (כאמרם ז"ל – ע"ו, א על הפסוק – בראשית ו, ט – נח איש צדיק תמים: "תמים בדרכיו", ופירש רש"י: "עניו ושפל רוח", ועי' מה שכתב בספה"ק קב הישר – פ"ז בא"ד – "כי אין לך מדה המטהרת ומלבנת האדם הגשמי כמו מדת ענוה, שהחומר נעשה רוחני"), שזוהי עבודת ימי הספירה להיות שלם בכל המדות (וראה בהרחבה בספה"ק אור המאיר פר' אמור דרוש ספירת העומר).

וכ"ק דודי ז"ל פירש הכונה, דהנה בליל פסח זוכים בני ישראל להשפעת הקדושה באתערותא דלעילא (עי' שער הכוונות ענין הפסח דרוש ג), ואילו בימי הספירה עבודת בני ישראל היא לזכך את עצמם באופן שבחג השבועות יזכו לכל אותן הקדושות באתערותא דלתתא, וזהו: "אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", כלומר, שלמות ימי הספירה היא כאשר בני ישראל בעבודתם מעוררים את רצונו של מקום להשפיע להם את כל הקדושות (וע"ע בני יששכר מאמר חודש ניסן מאמר ד דרוש ג' על דרך הסוד) אד"ק ז"ל.

ויש לומר באופן נוסף, דהנה איתא בלקוטי תורה להרה"ק ר"מ מטשערנאביל זי"ע (פר' בראשית) לפרש מה שאמרו בתקוני זוהר (תיקון כג סט, א) "בראשית" נוטריקון "ירא שבת": "שיש לאדם להלביש אימה ופחד בכל ששת ימי המעשה ולדאוג איך אכנס ליום השבת", והיינו שעל האדם להזהר במעשיו בששת ימי המעשה ולשמור את עצמו מכל חטא ועון, שאם לא כן באיזו פנים יקבל את השבת ואיך יוכל להתדבק בקדושתה.

כענין הזה היה גודל יראת חטאו של אהרן הכהן, והיינו שאהרן הכהן ידע ברוח קדשו שעתיד להיות כהן לאל עליון ולעבוד את העבודה בבית המקדש, ובשל כך היה זהיר כל ימיו מכל נדנוד

חטא ועון דק מן הדק, כדי שיהיה ראוי להיות כהן גדול ולשמש לפני המקום ברוך הוא בבית המקדש.

ואיתא בספר החינוך (מצוה רסג בטעם מצות אזהרת הכהנים מן הטומאה) "לפי שהכהנים נבחרו לעבודת השם ברוך הוא, כמו שאמר הכתוב (אמור כא, ו) 'קדושים יהיו לאלהיהם', על כן הרחיקם מן המת", ולכן לא נאמרה אזהרה זו רק לבני אהרן, ולא לבנות אהרן שפסולות לעבודה.

והנה לפי זה בזמן שבית המקדש קיים, כשישנה האפשרות לעבוד את העבודה בבית המקדש, מובן ענין אזהרת הכהנים מן הטומאה, אבל בזמן שאין בית המקדש קיים ואין שום אפשרות לעבודת הקרבנות מהו ענין השמירה מן הטומאה. ויש לומר שהיא על שם העתיד, שהרי אנו מצפים ומיחלים שבמהרה יבא משיח צדקנו ויבנה בית המקדש ויצטרכו לעבוד את העבודה, ולכן עליהם לשמור את עצמם בכל עת מן הטומאה.

וזה שאמרו במדרש: "מיראה שנתירא אהרן מלפני הקב"ה", והיינו שהיה נזהר מכל נדנוד חטא ופגם על שם העתיד, בידעו שעתיד להיות כהן לאל עליון ולעמוד לשרת בשם ה', "זכה ונתנה לו", מדה כנגד מדה "פרשה הזו שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו" בכל הזמנים, גם בזמן שאין בית המקדש קיים, "עד סוף כל הדורות, ואיזו זו פרשת המת, שנאמר 'ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן וגו' לנפש לא יטמא בעמיו" וגו', כלומר, בשכר שאהרן הכהן היה זהיר עוד בטרם שנבחר לשרת בקודש לפני ה', שיהיה ראוי לכך, כאמור, נתנה לו פרשת "אמור אל הכהנים" שנוהגת בכל עת וזמן, על סמך העתיד (עי' רמב"ן).

והנה אמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"ט): "רבי חנינא בן דוסא אומר, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת", "שנאמר (תהלים קיא, י) 'ראשית חכמה יראת ה'" (אבות דר"נ פכ"ב מ"א), והיינו שבכדי לזכות להשגות התורה ולדבקות בתורה צריך להקדים לכך יראת חטא, ולכן בימי ספירת העומר, שהם ימי הכנה לקבלת התורה, על האדם לדבק את עצמו ביראת הבורא, ואז "חכמתו מתקיימת".

ולכן הביאו במדרש את הפסוק: "ולא אמרו בלבבם נירא את ה' אלקינו הנותן גשם יורה ומלקוש בעתו שבעות חקות קציר ישמר לנו", שמוסב על שבעה השבועות שבין חק העומר לבין חק שתי הלחם, והיינו שהנביא אמר בלשון תימה: "ולא אמרו בלבבם נירא את ה' אלקינו הנותן גשם יורה ומלקוש שבעות חקות קציר ישמר לנו", שהרי בימים אלו היה להם לדבק את עצמם ביראת הבורא.

וזה שאמרו בהמשך דברי המדרש: "תני ר' חייא, 'שבע שבתות תמימות', אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", דהנה כתיב (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך", ותרגם אונקלוס: "שלים תהי בדחלתא דה' אלקך", הרי שעל ידי יראת הבורא זוכים לתמימות ושלמות, וזהו רצונו של מקום, כדכתיב (משלי יא, כ) "תועבת ה' עקשי לב ותמימי דרך רצונו", שהכונה היא ליראת הבורא שלא לבוא לידי חטא, כמו שהביאו במדרש (ילקוט וע' במדרש שוח"ט דפוס וילנא) על הפסוק (תהלים קיט, א) "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'": "אמר דוד (תהלים יח, כד) 'ואהי תמים עמו ואשתמר מעוני'", וזהו: "אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", פירוש, שלמות ימי הספירה היא להיות תמים עם ה' – שלם ביראת הבורא ובזהירות מן החטא, שזהו רצונו של מקום, כאמור, והיא ההכנה הראויה לקבלת התורה.

והשי"ת יעזור שנוכל להתדבק באהבת הבורא וביראת הבורא, ולהכין את עצמנו לקראת קבלת התורה, ולדבק את עצמנו בכל המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם. והשי"ת יעזור שיושפע לבני ישראל כל מיני השפעות טובות, וזכות הצדיקים וזכותו של הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל, שהיום בערב הוא יומא דהלולא דיליה, תגן עלינו ועל כל ישראל יושעו בכל מיני ישועות ורפואות ונחמות, ויושפעו כל החסדים וכל הרחמים וכל הנחת, ונזכה לגאולה שלמה ולבנין בית המקדש ולקיבוץ נדחי ישראל על ידי משיח צדקנו במהרה, אמן.

(דברות קודש פר' אמור סעודה ג יט אייר תשנ"ד בעריכת מכון מעשה רוקח)

יִרְאֵת אֲדוֹן טְהוֹרָה לְעַד עוֹמֶדֶת ע"ש הכתוב 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', שעל זה אמרו במדרש, כי מיראה שנתירא אהרן זָכָה כֹהֵן בְּשׁוֹרָה לוֹ וּלְמוֹלֶתֶת וְהֵינּוּ שׁוֹכֵה אַהֲרֹן שְׁנִתְּנָה לוֹ פֶּרֶשֶׁה הַזֹּה שְׁאִינָה הַזֹּה מִמֶּנּוּ וְלֹא מִבְּנוֹי וְלֹא מִבְּנֵי בְנוֹי עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְהוּא פֶּרֶשֶׁת טְהוֹרָה בְּאַזְהָרָה פֶּרֶשֶׁת הַמֶּת שְׁבוּ הַזֹּהָר עַל הַטְהָרָה, שֶׁהִיא לְדוֹרוֹת נִצְמָדָת, וְעַל פֶּרֶשֶׁה זֹה נֹאמַר: אָמַר אֵל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַמְרָתָּ וּפֶרֶשֶׁה זֹה נִזְכָּרָה אֶל הַכֹּהֲנִים וְכִדְלָהֶלֶן.

יִתְעוֹרְרוּ נְבוֹנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְעוֹרְרוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה הַנִּקְרָאת 'בִּינָה', וְכִדְלָהֶלֶן. בִּימֵים הָאֵלּוּ שֶׁהֵם יְמֵי הַסְּפִירָה, וְבוֹ הַהוֹגִים כִּיּוֹנִים שֶׁהוֹגִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבְרֵי תוֹרָה, כִּיּוֹנִים הֵלְלוּ שְׁתֵּמִיד הוֹגִים וּמַדְבְּרִים. וְיִהְיוּ נְזוּנִים וְיוֹשְׁפֵעַ לָהֶם מִזֶּהן הַגּוֹף וְהַנִּשְׁמָה הֵכֵן בְּמִטְמוּנֵים הַכֹּנָה לְמִתֵּן תוֹרָה בִּימֵי הַסְּפִירָה הַמְּכֻוֹנִים מִטְמוּנֵי"ם עַל שֵׁם מ"ט מוֹנִים.

שְׁעוֹרֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קָצִיר קָצִיר כִּי מִנְחַת הָעוֹמֶר הַבָּאָה מִן הַשְּׁעוֹרִים שֶׁהִיא רֵאשִׁית הַקָּצִיר שֶׁל הַשָּׁנָה, וְאַחֲרֶיהָ שְׁבַע שְׁבוּעוֹת הַשִּׁית נִתֵּן הַשִּׁית שְׁבַע שְׁבוּעוֹת, שְׁבֻזְמָן הַזֶּה נִירָא אֶת ה' אֶלְקֵינוּ הַנֶּתֵּן גֶּשֶׁם יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ בְּרֵאשׁוֹן, וְאֵנּוּ צְרִיכִים לְהַקְב"ה בִּימֵים אֵלּוּ שִׁישְׁמֹר לָנוּ עַל הַתְּבוּאָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה שְׁדוּפֵי חָצִיר שִׁיבּוּא ח"ו שְׁדוּפֹן בְּתְבוּאָה, וּמִכָּל הַגְּרִיגִים יִשְׁאָר רֶק הַחֲצִיר, וְלִכֵּן עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי (מַלְשָׁה"כ תְּהִלִּים יג) וְלֹא נִמְצָא שׁוֹם עֲצָה, כִּי אִם לְשִׁמְרָה אֲפָצִיר לְהַפְצִיר בְּהַקְב"ה שִׁישְׁמֹר לָנוּ עַל הַתְּבוּאָה, לֹא אֲצִיא חֶפְשִׁית וְלֹא נִסּוֹר מֵאֲתָנוּ אֶת עוֹל הָעֲבֻדוֹת שִׁישׁ לָנוּ בְּהַבּוּרָא ית"ש, וְנִתְּנָה בְּתִמְיָמוֹת נֶאֱמָנִים בְּעִיקָר בִּימֵי הַסְּפִירָה הֵלְלוּ, אֲשֶׁר אִימָתִי הֵן תִּמְיָמוֹת בֻּזְמָן שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם.

כִּרְצוֹנוֹ עֲבוֹדַת אֲדוֹנִים בִּיאוֹר בֻּזְמָן שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם, הַכוּוֹנָה בְּמָה אֶקְדֵם עַל יְדֵי הָעֲנוּהָ הַנִּקְרָאת 'מָה', כְּדִכְתִּיב (שְׁמוֹת טז) 'וְנַחֲנוּ מָה', וְכִמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ חז"ל לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם מִדַּעַת קוֹנוֹ לֵאמֹר אֶת הַנְּמוּכּוֹת, וְהֵינּוּ: לְלַמֵּד מִדַּעַת קוֹנָם וְהוּא עֲבוֹדַת יְמֵי הַסְּפִירָה כִּמּוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגִּיד מִקְאֻזְנִיץ שֶׁזֶה מְרוּמוֹ בְּכָתוּב: כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶף אֲדָרִים בֶּסֶךְ אֵלּוּ יְמֵי הַסְּפִירָה וְאֵז 'אֲדָרִים' הוּא דָד אִם כִּמּוֹ הַתִּינּוֹק הַיוֹנֵק מִשְׁדֵּי אִמּוֹ, וְכֵן צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג לְהִיטֵן מִן הַמִּשְׁפִּילִים וְרוֹאִים חֲסָרוֹנִים וְדַבֵּר זֶה כֵּן אֶלְמָדִים עַל הָאָדָם לְלַמּוֹד, לְהִתְבּוֹנֵן בִּימֵי חֲשׁוֹנוֹם הֵינּוּ לְהִתְבּוֹנֵן בִּימֵי הַחֲשׁוֹן וְהַסְּפִירָה לְהִיטֵן מִתְקָנִים עַל יְדֵי הָעֲנוּהָ.

רֵאשׁוֹן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח חֲשָׁפִי הִגִּיָּה הַזֹּרִיחַ הַקְב"ה אֶת הַחוֹשֶׁךְ, וְהָעֵלָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִשְׁפִּלוֹת הַמִּדְרָגָה, עַד סוֹף הַדְּרָגוֹת בְּבֵת אֶחָת, וְהוּא כְּדַבְרֵי מֶרֶן מֵהַר"א זי"ע בְּדַבְרֵי הַמִּדְרָשׁ אִימָתִי הֵן תִּמְיָמוֹת בֻּזְמָן שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם, כִּי אַחֲרַי שְׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל לְמַעַל הַגְּדוּלָּה, חֲזָרוּ בַּחֲזָרָה לְמִדְרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה, וּמֵאֵז נִצְטוּ יִשְׂרָאֵל לְסַפּוֹר אֶת יְמֵי הַסְּפִירָה, וְעֲלִיהֶם בְּעֲצָמָם לְהִיטֵן בְּבַחֲיִנַת כְּנֶשֶׁר קִנְיָה תְּגִבִּיָּה וְלִבְד צְרִיכִים לְעֵלּוֹת לְרוֹם הַמַּעֲלוֹת עֲלוֹת כְּפֹרֶתָת כִּמּוֹ דַּבֵּר הַפּוֹרֵחַ, שְׁפּוֹרֵחַ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה. וְהִנֵּה כִּי תִתְמַיָּה וְלִכְאוּרָה יִכּוֹל הָאָדָם לְתִמּוּהָ, כִּיִּצַּד יוֹכֵל לְקִיִּים יִצְיָאָה מִפְּחָת וְאִיךְ יוֹכֵל בְּעֲצָמוֹ לְצַאת מִן הַפֶּחַ וְהַפְּחָת, אֲבָל עֲלִיוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּבִשְׁחוֹן בְּרִצּוֹן גְּבוּרָה שֶׁזֶהוּ רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם, לְעַבֹד בְּעֲצָמָם בְּעֲצָמָם לְהִיטֵן מוֹכְנִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה.

דִּקְהָ יִדְקֶדֶק בְּרֵאָגָה עַל הָאָדָם לְדַקְדֵּק בְּכָל מַעֲשָׂיו אֲפִילוֹ עַל עוֹן דֵּק, מִכְּנִיסַת שְׁבִיעִי מַעַת שִׁיכְנַס הַשַּׁבָּת שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְהוּא הַכוּוֹנָה בְּצִירוֹף 'בְּרֵאשִׁית' – יִרָא שַׁבָּת, שְׁעָלִיו לְהַזְהֵר מִשְׁמִירַת עוֹן וּשְׁגָגָה מִכָּל מִרְשִׁיעִי שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּשׁוֹם דַּבָּר רָשָׁע. וְזֶה הִיטָה עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן כְּטָהוֹר כִּיּוֹנֵי לֵאחֲרֹן שֶׁנִּקְרָא 'אִישׁ טָהוֹר', שׁוֹמֵר הַשְּׁגָה שֶׁהִיא שׁוֹמֵר הַשְּׁגָתוֹ בְּעֲבוֹדַת הַשִּׁית הַמּוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ, וְלִכֵּן הִתְנַהֵג אַהֲרֹן בְּעֵנִין זֶה, כֹּאשֶׁר מְדוּמָה כִּיּוֹנֵי לְמַתִּים – ע"ש הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קטו) לֹא הִמַּתִּים יִהְלָלוּ יָהּ וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוּמָה, וּמִזֶּה לְהִרְחִיק הַפְּלָגָה הִיא מִפְּלִיג הַרְחַקְתּוֹ, וְהִיא נִזְהָר בְּטָהָר, בְּכַדִּי שׁוֹהֵיו נְכוֹנִים שִׁיחִיה מוֹכֵן לְעֲשׂוֹת אֶת הָעֲבוּדָה.

וּכְשִׁפִּית הַמִּקְדָּשׁ קִנִּים וְעֲבוֹדָה בְּקֶרְבָּנוֹת וְאִמְנָם כְּשִׁבְיָה מ"ק הִיא קִיִּים שֶׁהִיא עֲבוּדָה בְּקֶרְבָּנוֹת, אִזִּי מוֹכֵן זִהִירוֹת בְּטָהָרָה לְמָה הִיא נִזְהָר אַהֲרֹן בְּטָהָרָה, בְּכַדִּי שִׁיכּוֹל לְעֲשׂוֹת הָעֲבוּדָה, אִמְנָם זֶה דִּיָּם שִׁיחִיה נִזְהָר כְּשִׁישׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אִמְנָם בְּחֶסֶד חֶסֶר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאִין עֲבוּדָה בְּקֶרְבָּנוֹת, אִזִּי צָרִיךְ לְהִבְנֹת יֵשׁ לְהַבִּין מְדוּעַ צָרִיךְ לְשַׁמּוֹר עַל מִצְוֹת הַטְהָרָה שֶׁל הַכֹּהֲנִים מִמַּתִּים, כִּי הֵלֵא יִשְׂרָאֵל בְּאַרְץ שְׁבָנִים וְאִין עֲבוּדָה. אִמְנָם הַתִּירוֹץ לִכְךָ, אֲשֶׁר בְּנֵי אַהֲרֹן מִצְּפִים בְּהִבְנֹתָתָם הֵם מִצְּפִים לְבִנְיָן הַבֵּית, וְלִכֵּן הֵם עוֹשִׂים הַכֹּנָה, בְּכַדִּי שְׁתִּמִּיד מוֹכֵן עֲדִים שִׁיחִיה הַכֹּתֵר כְּהוֹנָה שֶׁלָּהֶם תִּמִּיד מוֹכֵן, כֹּאשֶׁר יִבְנֶה בִּיהֵמ"ק וְיִהְיֶה טָהוֹרִים, וְלִכֵּן מִצְוָה זֹה שׁוֹה בְּזִמְנִים וְאִסּוֹר לְכַהֲנִים לְהִטְמָאוֹת גַּם בֻּזְמָן הַזֶּה.

בְּקִדְמַת יִרְאָה לְחֻכְמָה וְהֵנָּה כָּל הַקּוֹדֵם יִרְאָתוֹ לְחֻכְמָתוֹ, אִזִּי חֻכְמָתוֹ מִתְקִיִּימַת וּבָאִים לְהַשְׁגָּתָה אִזִּי אֲפֻשֶׁר לְזִכּוֹת לְהַשְׁגַּת הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן בִּימֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם בֵּין קָצִיר שֶׁל הָעוֹמֶר לְלִחְמָה לְזִמְנָן שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת שְׁבוּ מִבִּיאִים אֶת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, אִזִּי הוּא הַזִּמְנָן שֶׁל חֲטוֹב הַנִּהְגוֹת עֲלֵינוּ לְתַקֵּן אֶת הַנִּהְגוֹתֵינוּ כְּהוֹגֵן, וְהוּא מֵהַחֵל זִמְנָן חֲרִמֵּשׁ בְּקִמָּה יְמֵי הַסְּפִירָה שְׁבוּ נִצְטוּיֵנו קְדוּשַׁת מִדְרָגוֹת, וּבִימֵים הָאֵלּוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בִּירְאָתָה ה', שֶׁהוּא הָאוֹפֵן לְבוֹא ל'תִּמְיָמִי דֶּרֶךְ', וְהֵינּוּ יִרְאָה תִּמְיָמָה לְשִׁלְמָה לְהַשְׁלִים אֶת הִירְאָה כְּהוֹגֵן, וְאִזִּי יִהְיוּ הַיָּמִים הָאֵלּוּ 'תִּמְיָמוֹת', כֹּאשֶׁר נַעֲשֶׂה מַעֲשֵׂינוּ כְּהוֹגֵן לְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים.

הרב הקדוש ר' עזרא (עטייה) בן ר' יצחק זי"ע, מגדולי רבני הספרדים, י"ט אייר תש"ל

געבוירען: ט"ז שבט תרמ"ז אין ארם צובה (די שטאט האלאב אין סוריא) צו זיין טאטע ר' יצחק און צו זיין מאמע מרת לאה בת ר' מיכאל שמועל הלוי מחכמי ארם צובה. ער הייסט עזרא נאך עזרא הסופר. ביי די 16 יאר אלט איז זיין משפחה ארויף קיין ארץ ישראל. **אוועק:** י"ט אייר תש"ל. **חתונה געהאט:** מרת בוליסה סאלן טאכטער פון ר' אברהם סאל פון די חכמי המקובלים אין ירושלים. **קינדער:** (1) ר' דוד, (2) ר' יצחק, (3) ר' אברהם, (4) ר' יוסף, (5) ר' יעקב, (6) מרת לאה עטיה. **תלמיד פון:** געלערנט אין ישיבת פורת יוסף ווי עס יאז געווען ראש ישיבה ר' רפאל שלמה לניאדו, ר' יוסף ידיד הלוי, אויך תלמיד פון רב יהודה עטיה, ר' אברהם עדס. **ביי די ערשטע וועלט קריג** איז ער געווען אין מצרים פאר 8 יאר נישט צו דארפן דינען אין מיליטער. **פון זיינע תלמידים:** הרב עובדי' יוסף מראשי גדולי רבני הספרדים, ר' יהודה צדקה, ר' בן ציון אבא שאול, ר' מרדכי אליהו, און נאך גדולי רבני הספרדים. **געווען רב:** נאך די פטירה פון ר' רפאל שלמה לניאדו געווארן ראש ישיבת פורת יוסף פאר 45 יאר, חבר בית דין הספרדי פאר 20 יאר. **ספר:** עלה עזרא. **ער ליגט:** אין הר המנוחות.

דער חזון איש האט געזאגט אויף איהם זיין סכרא איז אזוי ווי די סכרא פון די ראשונים, ווייל אזוי טיף און קלאר איז זיין פארשטאנד אין די לערנן.

די שטערקסטע פרייד

די שיעורים וואס ער פלעגט פארלערנן איז געווען מיט אזא קלארקייט און געשמאק, אז נאכן לערנן האבן די תלמידים געזאגט אז יעצט זעהן זיי אז פאר'ן שיעור האבן זיי בכלל נישט פארשטאנן די גמרא. ווען עס איז איהם פארענטפערט געווארן א שווערע קשיא אדער סוגיא, איז ער געווען מוראדיג פרייליך און צופרידן ווי ער איז די גליליכסטע מענטש אין די וועלט. דער גאון הרב בערי האט געזאגט אויף איהם 'אויב מען וואלט געקומען זאגן פאר ר' עזרא אז ער האט געווינען די לאטערי וואלט ער נישט געווען אזוי פרייליך ווי ווען עס איז איהם פארענטפערט געווארן א שווערע גמרא, ער האט באמת געשפירט אז תורה איז די בעסטע סחורה'.

לערנט און רעדט מיט יעדעם

טראץ זיין גרויסקייט האט ער זיך אראפ געלאזט צו א יעדער תלמיד, לערנן מיט א יעדעם אפילו מיט די גאר פשוטע תלמיד, הערן וואס אן אנדערע האט צו זאגן א פשט און העלפן די תלמידים מיט זיי דארפן. דער גאון פלעגט זאגן 'אז ביי תורה זעהט מען איז אנדערש ווי אנדערע וועלטליכע חכמות, ווייל די וועלטליכע חכמות זעהט מען אז ווי מער קלוגער א מענטש ווערט, הייבט ער זיך אהן צו דרייען מיט מער קלוגער און חסובע מענטשן, און דרייט זיך ווייניגער מיט סתם מענטשן, אבער ביי תורה זעהט מען פארקערט, ווי מער תורה א מענטש לערנט און ווי מער א גרעסערע תלמיד חכם מען ווערט, אלס מער שפירט מען און מען פארשטייט אז מען קען זיך דרייען מיט א יעדעם און מען טוט אויסהערן א יעדעם'.

לערנט און אויפהער

דער גאון ר' בן ציון אבא שאול האט געזאגט 'איך האב שוין געזען גרויסע תלמידי חכמים וואס לערנן אסאך שעות ברציפות און אפילו אזעלכע וואס לערנן 16 שעה און אויפהער, אבער ביי די גאון ר' עזרא איז עס געווען גאנץ אנדערש, זיין קאפ האט נישט אויפגעהערט צו לערנן אפילו פאר איין סעקונדע, ווען ער האט געהאט א שווערעקייט אויף א סוגיא האט ער נישט אויפגעהערט צו טראכטן דערפון ביז עס איז איהם פארענטפערט געווארן. ער פארציילט אז אמאל לערנענדיג מסכת כתובות ווי עס איז פארהאן א מחלוקת ר' יוחנן און ריש לקיש און דער גאון האט זיך פארטיפט אין די סוגיא, ווען מיט אמאל שפרינגט ער אויף מיט פרייד 'איך האב שוין א פשט אין די מחלוקת ר' יוחנן און ריש לקיש אין מסכת בבא מציעא, ר' בן ציון אבא שאול האט נישט געהאט קיין אהנונג ווי עס קומט דא אריין מען האלט אינמיטן מסכת כתובות און די מח' פון מסכת בבא מציעא האט גארנישט צו טוהן מיט וואס מען לערנט דא? זאגט איהם דער גאון 'פאר צוויי יאר צוריק לערנענדיג די בבא מציעא האבן אונז געהאט א שווערעקייט אין די סוגיא דארט וואס ביז יעצט מוטשע איך זיך אויף דעם, אבער יעצט לערנענדיג דא א מחלוקת פון ר' יוחנן און ריש לקיש, האב איך מיר געכאפט צו פארשטיין די פשט אויף יענער סוגיא און איך האב עס פארשטאנן. ער האט נישט אויפגעהערט צו טראכטן פון קיין איין זאך ביז ער וועט עס פארשטיין'.

זיין געבוירן

איבער זיין געבוירן ווערט פארציילט זייער אינטרעסאנט, אז זיינע עלטערן האבן זיך זייער געמוטשעט מיט האבן קינדער ווי עטליכע פון זייערע קינדער זענען נישט געווען געזונט אדער אוועק יונגערהייט, איז זיין מאמע געגאנגן צום קבר פון עזרא הסופר וואס ליגט אין עיראק, ווי זי האט צוגעזאגט אז אויב עס וועט ביי איהר געבוירן ווערן א געזונט יונגל וועט זי איהם א נאמען געבן עזרא נאך עזרא הסופר און זי וועט איהם הייליגן פאר תורה.

ברוך השם אז עס איז ביי זיי געבוירן א געזונט קינד ווי זיי האבן איהם געגעבן א נאמען עזרא. די מאמע האט געהאלטן ווארט און זיכער געמאכט אז דאס קינד קען לערנן אהן קיין שטערונג און כאטש וואס די פרנסה צושטאנד אין שטוב איז געווען זייער שווער, וואס דאן איז געווען נארמאל אז מען שיקט די עלטערע קינדער ארבעטן צו ברענגן פרנסה אין שטוב, דאך האט זי נישט געשיקט עזרא ארבעטן האלטענדיג וואס זי האט צוגעזאגט אז דאס קינד וועט זי הייליגן פאר תורה.

נישט באמערקט ווי ער גייט

די התמדה פון דער גאון ר' עזרא איז געווען גאר שטארק אויף אן אומבאשרייבליכן אופן, ער פלעגט זיין אזוי שטארק פארטיפט אין לערנן אז ער האט ממש נישט געכאפט וואס קומט פאר ארום זיך. אפילו ביי די ענדע פון די טאג ווען ער האט פארמאכט די גמרא האט ער נאכאלס נישט אויפגעהערט צו לערנן, נאר אויפן וועג אהיים פלעגט ער ווייטער זיין פארטיפט אין זיין לערנן.

האט זיך אמאל געמאכט ביי די ענדע פון טאג ווען ער איז געווען אויפן וועג אהיים און ווי שטענדיג איז ער ווייטער געווען פארטיפט אין לערנן. זיין חברותא מיט וועמען ר' עזרא פלעגט לערנן אין ישיבה איז יענער טאג שטילערהייט נאכגעגאנגן ר' עזרא וועלענדיג זעהן ווי ר' עזרא איז פארטיפט אין לערנן. אזוי גייענדיג באמערקט זיין חברותא ווי אנשטאט ר' עזרא זאל גיין אויף די וועג צו זיין הויז, טוט ער זיך איינדריינען אויף א גאס וואס פירט צו די נישט ריכטיגע וועג פון זיין הויז און אזוי גייט ר' עזרא ווייטער אויף א וועג וואס פירט נישט צו זיין הויז. די חברותא האט זיך געוואונדערט ווי דער גאון גייט יעצט, איז ער איהם נאכגעגאנגן וועלענדיג זעהן ווי ער גייט.

ווען עס גייט אריבער א לענגערע צייט און ער זעהט ווי דער גאון גייט ארויף און אראפ די גאסן און קומט קיין ערגעץ נישט אהן, איז די חברותא צוגעגאנגן צו איהם, ווי ער אנטשולדיגט זיך פאר ר' עזרא און פרגעט איהם צו ער מעג וויסען אויב עפעס האט פאסירט, צו ער איז אפשר פארלוירן און פארוואס ער גייט נישט אהיים?

ר' עזרא געבט זיך אזוי ווי ער וועק אויף און זאגט 'וואס, יישר כח פאר מיר פרעגן, איך בין פשוט געווען פארטיפט אין מיין לערנן, אז איך האב אפילו נישט געכאפט ווי איך גיי'. ר' עזרא איז געווען אזוי פארטיפט אין תורה אז ער האט אפילו נישט געכאפט אז ער דארף יעצט אהיים גיין.

א יעדע אות איז אויסגערעכנט

אלס ראש ישיבה פלעגט ער אויסלערנן פאר די תלמידים ווי א יעדע ווארט און אפילו א יעדע אין די גמרא, רש"י און תוספות איז פונקטליך אויסגערעכנט פארוואס עס שטייט אזוי און וואס מען קען דערפון פארשטיין.

מוחל געווען די געלט

אויסער זיין תורה איז דער גאון געווען גרויס אין חסד, ער פלעגט אריין נעמען צו זיך אין שטוב מענטשן וואס האבן נישט געהאט ווי צו זיין. דער גאון האט געהאט א הויז וואס צוליב דעם וואס ער האט געהאט א חוב צו באצאלן האט ער נישט דארט געוואוינט, נאר ער האט עס פארדינגן פאר אנדערע וואס מיט געלט וועט ער באצאלן די חוב, וואס דערווייל האט ער מיט זיין משפחה געדינגן אן אנדערע קליינע צעקוועטשטע דירה, אפילו שפעטער ווען ער האט זיך יא אריין געצויגן אין זיין דירה, האט ער נאר געוואוינט א טייל דערפון אבער די אנדערע טייל פון די דירה האט ער פארדינגן ביז די חוב ווערט אינגאנצן אויסגעצאלט, אזוי האט זיך עס געצויגן פאר צוועלף יאר.

שפעטער איז מען געווארן געווארן פארוואס עס האט גענומען אזוי פיל צייט צו באצאלן די חוב, דאס איז געווען ווייל ער האט זייער אפט מאל רחמנות געהאט אויף דער וואס וואוינט דארט און נישט געבעטן די געלט ווייל זיי האבן נישט געהאט, האט ער מוחל געווען די געלט.

דער מהרש"א אין חלום

עס האט אמאל פאסירט אז די זון פון ר' עזרא איז געווארן שרעקליך קראנק אזוי ווייט אז די דאקטוירים האבן געזאגט אז זיי קענען גארנישט טוהן איהם צו היילן און זיי האבן חלילה אויפגעגעבן אויף איהם רח"ל. די צושטאנד איז געווארן ערגער און ערגער ווי זיין לעבן איז געהאנגן אויף א האר. דער גאון ר' עזרא איז געשטאנן לעבן די בעט ווי פאר לאנגע שעות האט ער נישט אויפגעהערט צו וויינען און בעטן פאר די געזונט פון דאס קינד ביז ער האט איינגעדרימלט.

אין זיין שלאף זעהט ער ווי דער מהרש"א קומט צו איהם און זאגט איהם 'צוליב דעם וואס דו ביסט באהאפטן צו תורה, און די סוסט זיך מוטשענען אויף א יעדער ווארט וואס איך שרייב אין ש"ס, זאג איך דיר צו אז איך וועל דאווענען פאר דיין זון אז דו זאלסט ווייטער קענען לערנען מיט א רואיגקייט, א סימן וועסטו האבן אז ווען דו וועקסט זיך אויף פון דיין שלאף וועסטו זעהן אז היץ וואס דיין זון האט געהאט איז אראפ און ער היילט זיך אויס'.

ר' עזרא וועקט זיך אויף שאקירט פון די חלום, ער איז גלייך צוגעגאנגן צו די בעט ווי זיין זון וואס ליגט, און יא עס איז ריכטיג ער שפירט ווי די הויכע היץ וואס זיין זון האט פריער געהאט איז אראפ. צוביסלעך איז דאס קינד געווארן בעסער און בעסער ביז ער איז אהיים געזונטערהייט.

די רייד פון תורה איז אמת

דער גאון פלעגט פארלערנן שיעור ווי עס פלעגן דארט זיצן אלע סארטן מענטשן, תלמידי חכמים, בעלי בתים און סתם מענטשן. האט זיך אמאל געמאכט אז מען האט געלערנט די גמרא וואס רעט פון די מצוה פון שילוח הקן אין מסכת חולין, ווי די גמרא פרעגט 'וואס איז די הלכה אויב איינער טרעפט א נעסט אויף די קאפ פון א מענטש אויב מען קען טוהן די מצוה פון שילוח הקן'. איז דארט געווען איינער וואס די גמרא האט איהם אויסגעזען זייער אינטערעסאנט אז פארוואס דארף די גמרא פרעגן א זאך וואס קען נישט פאסירן, האט ער געפרעגט דער גאון 'פארוואס פרעגט די גמרא בכלל די שאלה, עס קען נאר נישט זיין אזא זאך?' זאגט דער גאון 'אז די רייד פון אונזער חכמים זענען הייליג און זיי רעדן נישט זאכן סתם אזוי, און אויב די גמרא רעט דערפון מוז זיין אז עס קען יא זיין אזא זאך'. דער יוד האט עס אבער נאכאלס אנגעקוקט אינטערעסאנט אז עס קען נישט זיין אזא זאך און די רייד פון די גמרא זענען חלילה איבעריג. דער גאון איז פרובירט צו מסביר זיין פאר דעם מענטש די הייליגקייט און די אמתקייט

פון די רייד פון אונזער חכמים, אבער ער האט גארנישט אויפגעטוהן ביי דעם מענטש. זעהענדיג אז ער טוט גארנישט אויף, האט ער מיט ווייטאג געזאגט 'רבנו של עולם איך בעט דיר ווייז אויף די אמתדיגקייט פון דיין תורה'.

מיט אמאל איז אריין אין בית המדרש א תלמיד וואס איז שוין נישט געווען דא א לענגערע צייט. דער גאון פרעגט איהם 'זוי ביסטו געווען אזוי לאנג, פארוואס ביסטו נישט געקומען צו די שיעורים?' זאגט יענער 'איך בין געפארן קיין הודו (אינדיע) פאר געשעפטן, ער לייגט צו 'הודו איז זייער אן אינטרעסאנטע פלאץ ווי מען קען דארט זעהן זייער מאדנע זאכן, ווי למשל איך האב געזען א מענטש זיצט פאר עטליכע טעג אונטער א בוים ווי ער גייט נישט אוועק פון דארט, ווען אינמיטן קומט א פייגל זיך זעצן אויף יענעם קאפ און ער בויעט זיך דארט זיין נעסט פאר זיינע נייע פייגלך וואס ער גייט דארט געבוירן'.

רופט זיך אהן דער גאון 'מיר זאגן משה אמת ותורתו אמת' אלעס וואס די תורה און אונזער חכמים זאגן איז הייליג און אמת, און דא האבן מיר געהאט די געלעגנהייט דאס צו זעהן מיט די אייגענע אויגן.

געבט אוועק פון זיין געלט

פון די שטאט באגראד איז אמאל געקומען אן ארימער יונגערמאן וואס האט געוואלט ווערן אגענומען אין די ישיבה פורת יוסף, ווען ר' עזרא וואס איז געווען ראש ישיבה איז אריין אין א שמועס מיט איהם האט ער געזען אז מען רעט דא פון א תלמיד חכם וואס קען לערנען און האט ליב צו לערנען. ר' עזרא האט געזען אויף דעם יונגערמאן אז ער קען נאך איין טאג אויסוואקסן א גדול הדור האט ער איהם געוואלט אריין נעמען אין ישיבה און מען זאל מען איהם אויך געבן חודש געלט אזוי ווי מען געבט פאר אנדערע יונגעלייט וואס לערנען דארט. די פראבלעם איז געווען אז די ישיבה האט נישט געהאט גענוג געלט צו אריין נעמען נאך איינער, נאר מען דארף ווארטן ביז איינער פון די עלטערע מענטשן פון די ישיבה וועלן אוועק גיין פון די וועלט אדער וועלן איינער פון די יונגעלייט ארויס גיין פון די ישיבה, דערפאר האבן די אנפירערס פון די ישיבה געזאגט פאר דער גאון אז מען קען נישט אריין נעמען יענער יונגערמאן און זיכער נישט איהם געבן חודש געלט.

ר' עזרא האט אבער פארשטאנן אז אויב מען נעמט איהם נישט אריין אין ישיבה וועט יענער מוזן גיין ארבעטן צו קענען לעבן, און עס איז דאך א שאד פאר אזא חשובע יונגערמאן וואס קען נאך איין טאג אויסוואקסן א ריון תלמיד חכם און גדול הדור נישט צו ווערן אריין גענומען אין ישיבה, האט דער ראש ישיבה ר' עזרא 'נעמט' אראפ העלפט פון מיין געהאלט וואס איך באקום און געבט'ס עס פאר יענעם יונגערמאן אז ער זאל קענען אריין קומען אין ישיבה. זייער שווער איז געווען פאר די אנפירערס צו אראפ נעמען געלט פון די ראש ישיבה אליינס, אבער ר' עזרא האט זיך געשטעלט אויף דעם אז מען זאל קענען אריין נעמען די תלמיד אין ישיבה, האט הרב בן ציון חזן פון די אנפירערס פון ישיבה מסכים געווען אז מען זאל אויך אראפ נעמען פון זיין געהאלט א חלק צו קענען אריין נעמן דעם חשוב יונגערמאן. מען האט אזוי געטוהן און דער יונגערמאן איז אריין אין ישיבה און באקומען חודשליך געלט פון די דאס וואס ר' עזרא און ר' בן ציון האבן אוועק געגעבן פון זייער אייגן געלט. דער יונגערמאן איז טאקע צום סוף אויסגעוואקסן פון די

חשובע ספרדישע גדולים, בזכות דעם וואס ר' עזרא האט אוועק געגעבן פון זיין

אייגן געלט אז מען זאל יענעם אריין נעמען אין ישיבה.

מעשה פון דער אור שבעת הימים דער הייליגע בעל שם טוב פאר מוצאי שבת, וואס איז א סגולה פאר גרויסע זאכען

דער בעש"ט איז אמאל אנגעקומען צו א שטאט, ווי ער האט געהאט די ברירה צו איינשטיין ביי צוויי פלעצער, דער ערשטע איז געווען א חשובע יוד וואס אלע יודען אין שטאט האבן איהם מחשיב געווען צוליב וואס ער איז א תלמיד חכם און א חשובע יוד, דער צווייטע איז אבער געווען א פשוטע און פראסטע יוד וואס איז געווען פארטיפט אין זיינע גליסטענישן, ער איז געווען זייער ווייט פון דינען דער אייבישטער. דער בעש"ט האט זיך אויסגעוועלט צו איינשטיין ביי דער צווייטע יוד. שפעטער האט דער בעש"ט מסביר געווען אז דער צווייטע כאטש וואס ער איז א פראסטע מענטש פארטיפט אין שטותים, דאך האלט ער זיך פאר זייער נידעריג און ווייט אז ער איז גארנישט, און זיין הארץ איז שטענדיג צובראכן ביי זיך, און טאקע דערפאר ווען עס מאכט זיך אמאל אז ער שטארקט זיך אביסל איבער זיין יצר הרע וואס שטופט איהם צו טוהן זיינע עבירות, קען ער רעדן צום באשעפער, ווייל דער אייבישטער האט ליב איינער וואס האלט זיך קליין. ווייטער דער ערשטע מענטש איז טאקע חשוב, אבער ער איז חשוב ביי זיך אליינס אין זיינע אויגן און ער האלט זיך גרויס, דערפאר קען ער קיינמאל נישט רעדן צו דער אייבישטער, ווייל דער אייבישטער קען נישט רוען ביי איינער וואס האלט זיך גרויס, און איך וויל נישט איינשטיין ביי איינער וואס ער קען נישט רעדן צו דער אייבישטער, ווייל דער אייבישטער קען נישט רוען ביי איהם.

קומעדיגע וואך וועלן מיר א"ה באשרייבן ר' ישראל צבי בן ר' יוסף ז"ל, מקאסאני, ה'סיון תש"ד
צו מגיד זיין רופט 3476780652, אדער שיקט א אימעייל צו shabbosstory@gmail.com
זכות פון די טויערענער ליינערס איבער די וועלט יאה תלוי בכס

בחכמה יבנה בית

פרשת אמור

כל אחד יכול להיות מחנך!?

בשעות עבודה או בהישגים חיצוניים, אלא בהשפעה פנימית עמוקה מתוך מסירות ורצון הלב להשפיע ולטפח כל אחת ואחת מהתלמידות באהבה מתוך מסירות והקרבה למען השגת היעד לגדלן בדרך התורה והיראה והחסידות".

יש פה הרבה מסרים, הרבה תובנות עמוקות מרוכזות במספר מילים מצומצם. ואנו נתעכב כעת רק על כמה נקודות מעשיות שנוגעות לעניינינו.

ישנה דרך חינוך טבעית, שהיא טבעה מראש, בכל אדם שנולד, למען יוכל להשתמש בה ברבות הימים. אופן השימוש בה הוא כך:

ראשית על המחנכים והמחנכות, על האבא המחנך או על האמא המחנכת, להתבונן ולהבין את גודל שליחותם ותפקידם, ולהיות חדורים בהכרה שמדובר במלאכת קודש, של הקמת ובנין הדור הבא.

כדי להצליח במלאכת קודש זו, עליהם להתאזר תחילה בעצמם בהתלהבות ובגאווה דקדושה, במידה גדושה של יראת שמים ומידות טובות, בערכי מוסר ובעקרונות חסידיים, באמונת השם ואמונת חכמים, בדביקות בתורה ובמצוות ובערכי היהדות.

או אז יוכלו מתוך השפעה פנימית עמוקה, בדברים היוצאים מהלב, להשפיע על התלמידים והתלמידות, על החניכים והחניכות ועל צאצאיהם, ולהחדיר בהם אותם רגשי קדושה ויראת שמים ומידות טובות, ולגדלם ולחנכם בדרך התורה והיראה והחסידות.

הרי אין שום טעות בבריאה, הכל מחושב ומתוכנן מתחילה ועד סוף, כל אחד כמה ילדים יהיו לו, כמה יצטרך להשקיע בהם, כמה יצטרך לעמול ולהתייגע, ובאיזה אופן זה יהיה, מי ינוח ומי ינוע, מי ישקט ומי ישלו, עד אשר ינחל ארץ, ויראה נחת מפירותיו המתוקים.

וכעת עלינו להבין איך זה באמת יכול להיות?

את זה נלמד מהמכתב קודש שכתב לאחרונה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, עבור המחנכות של בית החינוך "בית מלכה", ובו מתומצת פרק מזהיר במשנת החינוך הטהור, שממנו יכול כל אחד, כל בית אב, ללמוד פרק בדרך החינוך.

מרן שליט"א מגדיר תחילה את תפקידן של המחנכות: "מוטל על כתפי המחנכות והמורות תפקיד נשגב ונעלה אף יותר, והוא, לחנך את התלמידות ולגדלן להיות בנות ישראל כשרות וצנועות, חדורות רגשי קדושה ויראת שמים ומידות טובות ההולכות בדרך המסורה והחסידות".

כלומר, זה התפקיד של המחנך או המחנכת, להחדיר בתלמידים ובתלמידות, רגשי קדושה ויראת שמים ומידות טובות. איך עושים את זה? הבה נקרא את ההמשך:

"כדי למלאות תפקיד זה כראוי, על המחנכות והמורות להתאזר בהתלהבות, בגאווה דקדושה ובהשקפת חינוך בהירה, להתבונן בגודל השליחות ולהיות חדורות הכרה שהן עוסקות במלאכת קודש ובתפקיד קדוש שאינו נמדד

בורא כל עולמים יצר וברא את האדם, וציוה עליו לישא אשה ולהקים בית, לפרות ולרבות, למען אשר יצוה את בניו ואת אחרייו ושמרו דרך ה' (בראשית יח, טו). והנה האדם אשר עושה כפי שנצטווה, נושא אשה ומקים את ביתו, ולאחר זמן נולד לו ילד, ואחר כך עוד ילד ועוד ילד, ומוצא את עצמו בעל משפחה ברוכת ילדים, שעליו מוטל לגדלם ולחנכם, למען ילכו בדרך התורה ושמרו דרך ה'.

ונשאלת השאלה אשר רבים שואלים אותה: מי הכינו לתפקיד זה? מי הסמיך אותו לחנך? איפוא למד מקצוע זה?

התשובה היא: אם נדע אל נכון את מהותו של התפקיד הזה, נבין שאכן כל אחד מסוגל לזה.

חובה להבהיר, שאם הקדוש ברוך הוא יצר כך את מהלך הבריאה, שכל אחד צריך להתחתן, ולכל אחד עתידים להיוולד לו ילדים, והוא יצטרך לגדל אותם ולחנך אותם, לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מההכרח שאכן כל אחד מסוגל לזה, וכל אחד יש לו את היכולת והכוחות למלא את תפקידו.

מוקד מאשרים

ייעוץ והכוונה מקצועי ודיסקרטי
בהכוונת רבני ומדריכי הארגון
073-788-1800 • 033061027@gmail.com • 2 שלוחה

שעות מענה:
בין 2:00-4:00 בצהריים
ובין 9:00-10:00 בערב

איזשהו מטען חיובי, שמשתמש בו כלפי הילדים והחניכים. ועל כולם הרבה תפילות עושה, הרבה צדקה עושה, הרבה מעשים טובים עושים, ועוד זכויות רבות אחרות יכולים לעשות ולהשפיע על התוצאות של הפירות המתוקים.

ובל נשכח את אחד העיקרים, שהוא כל כך חשוב בפרט בדורנו, להשפיע אהבה ומסירות ולטפח את כל אחד ואחד מהתלמידים והתלמידות, מהחניכים והחניכות, מהצאצאים וכל בני הבית, שכל אחד ירגיש שהוא אהוב ומרוצים ממנו בכל מצב ובכל זמן בלי תנאים.

בברכת א גוט שבת

אברהם וינד

מדריך חתנים ומנחה נישואין

תגובות בדוא"ל

8448234@gmail.com

לקביעת פגישת יעוץ חייג

054-8448-234

בשנות לימודיהם בבתי החינוך ובבית ההורים, ועם המטען הרוחני הזה שהם רכשו בצעירותם, הם יוצאים לדרך להקים את ביתם ולגדל את בניהם ובנותיהם

מן שליט"א מגדיר תחילה את תפקידן של המחנכות: "מוטל על כתפי המחנכות והמורות תפקיד נשגב ונעלה אף יותר..."

אחריהם. כמובן שיש בחירה לכל אחד, וכל אחד מנחיל כפי המטען שרכש לעצמו, לכן יש לפעמים שהדוגמא האישית היא שלילית ל"ע, אבל בדרך כלל כל אחד יש לו

אין צורך להיות איש מקצוע מיוחד, ולא בעל תואר של כלום, פשוט להיות דוגמא אישית! לפעול מתוך בעירה פנימית! מה שבוער בעצמותיו של האבא, של המחנך, נקלט אוטומטית במוחו של החניך. כל אבא כל הורה וכל מחנך, שמהווה דוגמא אישית, שאישיותו אומרת יראת שמים, שהתנהגותו היא אצילית ועדינה, והוא מקור של נתינה והטבה לזולת, מידותיו ישרות וטובות, הוא נוהג טובת עין בזולת, הרי שהתלמידים והילדים לומדים ממנו בעצמם, הם מבינים איך צריך להיראות יהודי, איך מתנהג בן תורה, ומה זה אברך חסידי ומשתדלים לחקות אותו.

חינוך זה חזק יותר מאלפי שיחות חינוך מקצועיות. כמובן שבשביל להנחיל ערכים של תורה וחסידות, צריכים גם לדבר ולהסביר, לומר דברי תורה, ווארטים, ולספר סיפורי צדיקים שאפשר ללמוד מהם לקח ומוסר והנהגה, כל הורה וכל מחנך לפי דרגא דיליה.

לתפקיד חינוכי זה מכינים כל בחור וכל צעיר, משך שנות לימודיו בתלמוד תורה ובישיבה, ואת הבנות

אתה תהיה בעז"ה

מדריך חסידי, יר"ש וגם מקצועי

הרשם כבר עכשיו לקורס היחודי הכשרת מדריכי חתנים

תחת קורת גג אחת ריכזנו את המומחים הטובים ביותר שיתנו לך משנה ברורה וסדורה עם כלים מעשיים להצלחה

החלה הרשמה מוקדמת!!!

להרשמה, לפרטים נוספים ולקבלת סילבוס M0737881800@gmail.com

חיים של אושר
שביל הזהב לבית החסידי
הדרכה | ליוו | ייעוץ | רפואה | כלכלה

לכל שאלה יש תשובה

"מוקד מאושרים"
ישיבה ורבות | דיסטריקט | ממונה
בהכוונת רבני ומדריכי הארגון ואושי סמכות
073-788-1800 שלוחה 2
M033061027@gmail.com

קו האושר והכבוד
03-306-1027
שירות ייחודי בענייני מצוות הבית ועוד
שירות נשים
שירות ייחודי בענייני מצוות הבית ועוד

זמני היום, הזמן המוקדם ביותר השבוע

מאנסי	ליקוואד	בארא פארק	
8:24	8:27	8:25	סרז קיש מנא
9:14	9:16	9:14	סרז קיש גרנא
9:53	9:56	9:54	סרז תפילה מנא
10:27	10:28	10:27	סרז תפילה גרנא

דבר המלכות

דברים היוצאים מלכות בית בעלזא בארה"ק

בס"ד, יום ראשון פר' אמור, י"ג אייר תשפ"ה, גליון תרמ"ד, שנה י"ד

אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה

הישיבות וכן הגבראים הנאמנים בכל מקום בניצוחו של הרב פנחס דייטשער השוקד על המלאכה במסירות, בנעימות ובנאמנות.

הללו חזרו ויגעו על תלמודם כדי לעמוד בכור המבחן. לפניכם אוסף של תמונות מרגשות של קיום המבחנים בכל אתר ואתר בשיטת פעולה מבורך על המחנכים וראשי

מפעל השינון הגדול "צורבא", הוכיח הצלחתו גם בקרב תלמידיו היקרים בני קהילותינו הקדושות במאנסי, בלעקוואד, ובכל רחבי ארה"ב, אשר במשך החודשים

ברכת מזל טוב לבכית לכבוד החתנים החשובים נ"י, בוגרי ישיבותינו הק' לצעירים בארה"ב ולומדי ישיבותינו הק' הגדולות באר"י, לרגל אירוסיהם למזל טוב וכשעה טובה ומוצלחת:

הבה"ח **משה דוד מאנדל** נ"י בן הרה"ח ר' ישראל שליט"א מויליאמסבורג - תלמיד ישיבתנו הק' ישמח לב אשדור

ע"ב בנשיק הרב ר' **חיים יעקב רובין** שליט"א ממאנסי

הבה"ח **ברוך מאנהייט** נ"י בן הרה"ח ר' הערשל שליט"א

מסטטן איילנד - תלמיד ישיבתנו הק' ירושלים ת"ו

ע"ב הרה"ח ר' **משה פאלאק** שליט"א ממאנטריאל

הבה"ח **אלימלך ווידער** נ"י בן הרה"ח ר' שלמה בער שליט"א

ממאנטריאל - תלמיד ישיבתנו הק' אהל יהושע חיפה

ע"ב הרה"ח ר' **ארי דוב קארנבלי** שליט"א ממאנסי

הבה"ח **יהושע קאפא** נ"י בן הרה"ח ר' אביגדור שליט"א

מויליאמסבורג - תלמיד ישיבתנו הק' קרית הרצוג ב"ב

ע"ב הרה"ח ר' **יהודה נתנאל פוקס** שליט"א מב"פ

הבה"ח **זאב בריעף** נ"י בן הרב ר' ישעי יוסף שליט"א

ממאנסי - תלמיד ישיבתנו הק' ירושלים ת"ו

ע"ב בנשיק הרב ר' **שמואל יעקובוביץ** שליט"א מב"פ

הבה"ח **אלימלך ווידער** נ"י בן הרה"ח ר' יוסף עמרם שליט"א

ממאנסי - תלמיד ישיבתנו הק' ביתר

ע"ב הרה"ח ר' **יואל יצחק פוקס** שליט"א מלעקוואד

יהי רצון שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והחסידות ולהקים בשמחה דורות ישרים ומבורכים לתפארת בית בעלזא אמן

RiteCare

NYC 718-218-3010 • Lakewood 732-292-5665 • Rockland County 845-213-3700

ליר קולמן צו אייך אין שטוב

מכתבים ופניות, הערות והארות נשמח לקבל בכתובת: lev@belz.org

ישיבה"ק ביתר:

התעצמות והתאמצות ברוחניות ובגשמיות

שנועד להכניסם כראוי וכיאות לקראת צאתם למסע החיים לאחר נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת.

במהלך הקעמפ, שנערך בעיר אופקים, שמעו התלמידים הדרכה חשובה ונפלאה ו'כלים' להצלחה בחיים מפי גדולי המשפיעים וטובי המחנכים, בהם: ראש הישיבה הרה"ג ר' שלמה בינעט, הרה"ג ר' שמעון שפיצער, הרב פנחס ברייער, הרב שמואל דמן, המדריכים הרב אהרן ווקספרס והרב ישראל דירנפלד, הר"מים הרה"ג ר' בצלאל בינעט והרה"ג ר' משה יעקב רכניצר, וכן התקיימה סדנא מיוחדת עם המחנך הרב יחזקאל שובקס.

במהלך הקעמפ אף נערך מעמד פרדה מרכזי לרגל סיום הזמן, כשהבחורים יוצאים מן הקעמפ מלאים וגדושים בתוכן רוחני שילווה אותם בעז"ה כל ימי חייהם. התלמידים הביעו הוקרתם לראש הישיבה ולמנהלים והעסקנים החשובים, שעשו לילות כימים למען הצלחת הקעמפ.

שיוכלו ללמוד ביתר שאת ברוב פאר והדר, כראוי וכיאות לתלמידים העמלים בתורה וחסידות.

קעמפ 'מסע החיים'

חשוב לספר גם כי בימי בין הזמנים השתתפו תלמידי שיעור ג' בישיבתנו הק' בביתר בקעמפ ייחודי במינו - 'מסע החיים',

זמן הקיץ בישיבתנו והקדושה בביתר כבר התחיל הרבה לפני יום פתיחת הזמן. בחורי הישיבה כבר הכינו עצמם שעות רבות גם בימי בין הזמנים תחת דגלו של הרה"ג רבי שלמה בינעט שליט"א הדואג להם בכל לב ובכל נפש, וכך כאשר החל הזמן. בהתרגשות נוכחו הבחורים לראות כי ב"ה גם בגשמיות יש השקעה רבה ונפלאה לרווחת ותועלת התלמידים על ידי הנהלת ישיבתנו הק' בביתר בראשות העסקן הנמרץ הרב הערשל לייב שטיין העושה גדולות ונצורות, בשיתוף אגף הבינוי שעל ידי 'מרכז מוסדות בעלזא', אשר גם הם ניצלו היטב את ימי בין הזמנים של חודש ניסן, להשקיע הרבה בשיפוץ ושדרוג קומה שלמה במבנה הישיבה ותנאיו הגשמיים, למען הנאת התלמידים. גם הכניסו רצפה חדשה וכן הרכיבו שיש על הקירות בכל קומת בית המדרש וחדר האוכל, חדרי השיעורים וחדרי הצוות, בהשקעה רבה ועצומה של מאות אלפי שקלים!

כמו כן נערכים להמשך העבודות, להחליף ולבנות גג חדש בבית המדרש ולהחליף את התאורה ולהתקין אורות חדשים

ישיבת בית שמש:

עבודות בניה בכל המרץ

בעז"ה כי לקראת תחילת שנת הלימודים בחודש אלו הבעל"ט נוכל לברך על המוגמר ומקומם מאוד להגיע עד שלהי חודש אב לסיים את בניית שלב ב' לרווחתם בשעה טובה ומוצלחת.

בשורות טובות מעיר בית שמש. ברוב שמחה וסיפוק מדווחים באגף הבינוי של מרכז מוסדות בעלזא על ביצוע עבודות הבניה בשטח המתקדמות כל יום בקצב משביע רצון. כאשר שאלנו ממתי נראה שהעבודות של בניית שלב ב' יסתיימו, קיבלנו את התשובה כי התכנית היא

הבחורים ביקשו:

"גם אחרי פסח - אנחנו רוצים אווירה מרוממת של פסח"

גם בימים שלאחר חג הפסח ישיבת "והראנו בבנינו" המשיכה לפעול במלוא המרץ. הרב מרדכי מושקוביץ העומד בראשה לא הפסיק לרגע לדאוג לבחורים שירגישו טוב ויוכלו לשהות בין כתלי בית המדרש בסדרי לימוד מרוממים ותכניות מגוונות ומיוחדות, בפרט לכל אותם בחורי החמד בני חו"ל שזכו להישאר למשך כל חודש ניסן בצל הקודש.

החידוש העצום שהבחורים הקירים ביקשו גם בימים שאחרי פסח, שהם בדרך כלל ימים שמקיימים בהם "ענגנו בנופש" ובהם בדרך כלל מתורפפים בסדרי הלימוד, ובכל זאת הבחורים ביקשו לקיים אווירה רוחנית נעלה ותוכניות גדולות ומרוממות בלי שום שינוי, בדיוק כפי שהיה לפני פסח, בחמימות חסידית, בהתלהבות, בהתקשרות לצדיקים והתקשרות לתורה הקדושה ושקדו בתורה בנעימות.

מה נאה לשלב בזה היתה העדות לכך שנשמעה מפי הקודש כאשר בעת "מיטאג טיש" שאל הרב ר' דוד שליט"א את זקנו כ"ק מרן שליט"א: האם גדלות ימי ניסן שכתב ה"אבני נזר" "שעה ליום ייחשב" האם זה גם לימים שלאחר הפסח, וענה מר"ש בהתלהבות: "בוודאי, הלא זה תלוי בחודש ניסן".

סיום חודש ניסן היה בנסיעה נפלאה ומרוממת לקבוצת הבחורים החשובים בני חו"ל שנשארו באר"י שהשתתפו בסדרי הלימוד של הישיבה. הנסיעה שנערכה בתכנון הרב ר' מרדכי במחשבה תחילה התחילה בסיוור מרגש והליכה במדבר, בימים שבהם הלכו ישראל במדבר לקבל את התורה. אליהם התלוו האחים החשובים המדריך המפורסם הרה"ח ר' מאיר אייכלר והרה"ח ר' מרדכי אייכלר אשר המתיקו את הנסיעה בהדרכה נפלאה. תחילה סיירו במצפה יריחו ובאתרים נוספים במדבר לקיים כי התורה ניתנה לישראל במדבר, במסלולים מרהיבים ומעניינים, וכן זכו ל"חיים של חילוף עצמות" על חוף כינרת בטבריה, לאחר מכן הוגש להם ארוחת ערב עשירה ותכנית מרתקת, בנוסף שילבו במשך תפילה נרגשת בקברי הצדיקים ולבריאותו השלמה של מר"ש ולהצלחת כל אחד ואחד בזמן הבעל"ט.

ואפשר להוסיף כי אכן כאן בישיבה הגדולה הזאת ראו זאת בפועל ממש...

תשואות חן לפרנס הגליון

שבועות אין
ארץ ישראל!

על-אל דיירקט פלייטס
פון ניו יארק קיין ארץ ישראל
פאר דעם ביליגן פרייז פון בלויז
\$1699

FLYelite
212.366.5200x220
SALES@FLYTELITEINC.COM

SERVICE
PRICES
GROUPS

ישיבה"ק חיפה:

הקמת האגף החדש "זכרון יעקב יצחק"

"זכרון יעקב יצחק", למען יהיה מוכן ומזומן עבור התלמידים החשובים לקראת חזרת התלמידים לישיבה הק', עם התחלת זמן הקיץ.

האגף החדש נבנה בהשקעה מרובה, בשיא היופי וההדר, מתוך מטרה להרבות הרחבת הדעת ושלמות הנפש לבחורים ההוגים בתורה ומתעלים במעלות החסידות ביני עמודי דגריס.

בישיבתנו הק' "אהל יהושע" בחיפה שם דואגים לרווחת הבחורים ברוחניות ובגשמיות, בראשות המנכ"ל המסור העסקן הוותיק הרב אליעזר נחמן המסור בכל מאוודו למען הצלחתם עמלו צוות הבניה בכוחות מתוגברים במשך ימי בין הזמנים של חודש ניסן, מתוך מטרה לסיים במהירות בשעה טובה ומוצלחת את בניית האגף החדש בישיבה - אגף

זיכרון להולכים,
חסידי וידידים, מבני
משפחות תומכנו היקרים

לב הנשמה

א

מרת רבקה מרים ב"ר יצחק ע"ה פעדער

ב

מרת גאלדא ב"ר דניאל הכהן ע"ה קליין
מרת חי' רחל ב"ר יהושע מנחם ע"ה קאננער
ר' קלונימס קלמן ב"ר אברהם משה ע"ה רייז

ג

ד

מרת רחל לאה ב"ר יצחק ע"ה בוים
מרת דאבריש ב"ר אלעזר אלימלך ע"ה וויינגארטען

ה

ו

יומא דהילולא קדישא של
התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

שבת

מרת ציפורה ב"ר בנימין ע"ה באב"ד
ר' נתן ע"ה ביבלחט"א ר' עמרם שליט"א וויינגרטאק

תהא נשמתם צורה בצרור החיים בגן עדן,
וזכות התורה והצדקה תעמוד להם לקץ הימין

לב הארץ

הרה"ק רבי אברהם וינברג זצ"ל בעל הבית אברהם מסלונים היה מקרב הרבה בחורי חמד והיה מדריך אותם בעבודת ה'. פעם אחת נכנס אליו בחור אחד שהיה לכוש שעון על היר, א האנט זייגער, ורבים מהחסידיים הקפידו מאוד שלא ללכת עם שעון על היר שכן דבר זה הוא מנהג נשים וממילא יש כאן ענין של "לא ילכש גבר" והשתמשו עם שעון בכיס, א טאשן זייגער כאשר מחובר הוא עם שרשרת ארוכה. כאשר הבחין הרבי בשעון שעל ידו, הביטו בכחור בעיניו הטובות ואמר לו: אז עס איז נישט דא קיין 'שלשלת' איז נישט דא קיין 'וימאן'...

א חסידישע מעשה

בעיר שאץ התגוררה משפחה גדולה בשם 'ויטברג', שעלו לאר"י תקופה קצרה לפני מלחמת העולם השנייה וניצלו בניסים ומעשה הצלתם היתה כאשר ראש המשפחה רצה לקנות דירה גדולה ורחבה לאחר שאסף במשך שנים כסף לזה וחותנו הורה לו שלא יעשה כלום בלי לקבל ברכה מאת הרה"ק רבי משה משאץ, וכשהלך אליו הורה לו הרבי שלא כדאי לרכוש דירה, והוא תמה והתפלא מאוד אך עשה כעצתו ולאחר זמן השקיע את כל הכסף באיזה מסחר והפסיד את הכל והחליט לעלות לארץ ישראל, שנים מתעטות לפני המלחמה, וכל ימיו היה אומר כי אילו היה לו שם דירה היה גורלם מר ועצת הרבי עמדה להם להינצל מהמלחמה.

רשימת גבאי הצדקה השדרי"ם בארה"ב

יחיאל האלפערט
1718-916-3985

משה פינטער
1845-570-1001

הערשל מאנן
1347-666-1943

ראובן חיים ווינבערגער
1718-839-4223

משה יוסף מאסקאוויטש
1917-805-5012

פנחס לרנר
1646-643-1277